

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

เพื่อ

กำหนดตำแหน่ง และแต่งตั้งให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ
สายงานบริหารสถานศึกษา

โดย

นายสมพงษ์ อุ่นใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

**The Development of educational management model for Sustainable
employment for persons with intellectual disabilities,
Nanpanyanukul school.**

By

Somphong Unchai

**NANPANYANUKUL SCHOOL
BUREAU OF SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION
OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION
MINISTRY OF EDUCATION**

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ผู้วิจัย นายสมพงษ์ อุ่นใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน

สถานศึกษา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สถานที่วิจัย โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ปีที่วิจัย ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 คน การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 คน และการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจากประชากร จำนวน 737 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรของสถานประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักเรียนปีการศึกษา 2562-2563 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ปีการศึกษา 2562-2564 เครื่องมือที่ใช้เป็นข้อคำถามในการสนทนากลุ่มแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสำรวจเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน อดีตผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากร

ของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาที่พบมากที่สุดได้แก่ กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่าย ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และกระบวนการบริหารของโรงเรียน ตามลำดับ

2. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ขกร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบร่างรูปแบบโดยการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ร่างรูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด และสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 2) การบริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 3) องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และ 4) การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.50$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะการทำงานของนักเรียนปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.14 คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.15 และทักษะการทำงานเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.28 และจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.68

Title The Development of educational management model for Sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school

By Mr.Somphong Unchai

Institute Nanpanyanukul School Bureau of Special Education Administration

School site Nanpanyanukul School, Nan Province

Academic Year 2020

Abstract

The purposes of this research are 1) to study current conditions, problems and obstacles of educational management for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school 2) to develop educational management model for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school and 3) to study results of educational management model for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school. The population and sample in this research were study current conditions, problems and obstacles of educational management for sustainable employment for persons with intellectual disabilities from the sample by 124 members. Development educational management model for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school from the sample by 96 members. And study results of educational management model for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school from the population by 737 members: school administrators, teachers, parents, committee of basic educational school, entrepreneur, experts, senior expert and students in the academic year 2019 – 2020. The period of conducting research from the academic year 2019-2021. The tools used were focus group discussion, interview form, questionnaires and survey. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation.

The results of this research found

1. Current conditions, problems and obstacles of educational management for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school. In opinions of school

administrators, teachers, former school administrators, parents, committee of basic educational school, entrepreneur, and government agencies related to people with disabilities found current conditions of educational management were at the medium level. The most problems and obstacles of educational management were educational management process for Sustainable employment secondly: participation of partnership networks, supporting factors that affect success and school management process, respectively.

2. Educational management model for Sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school drafted by expert group discussion and examined the draft by senior expert. Draft patterns were possible, usefulness, appropriate comprehensive accuracy and were at the highest level and educational management model for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school. There are 4 elements, 1) educational management for sustainable employment 2) strategic for management sustainable employment 3) the efficacy elements of school for sustainable employment 4) participation from partnership networks of education for sustainable employment.

3. The study results of educational management model for sustainable employment for persons with intellectual disabilities, Nanpanyanukul school found school administrators, teachers, parents, committee of basic educational school, entrepreneur were satisfaction with the performance and the result performance was at a high level ($\mu = 4.50$). The achievement, the desirable characteristics and student work skills of the academic year 2020 is higher than the academic year 2019 average increased by 0.14, the desirable characteristics average increased by 0.15 and student work skills average increased by 0.28. The percentage of students with sustainable career after graduated from grade 12 of the academic year 2020 is higher than the academic year 2019 average increased by 23.68.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี และเป็นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดก็ด้วยความกรุณาของ ดร.พิกุล เลี้ยวสิริพงศ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผศ.ดร.ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ประจำสาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก และ ดร.สุรัญจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจทาน จนผลงานวิจัยเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.สมพงษ์ ปั้นหุ่น ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี นายบัณฑิต ทองคำ ครูเชี่ยวชาญ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 วิทยาลัยเทคนิคน่าน จังหวัดน่าน ดร.สุรัญจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง นายศักดิ์คา เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก ดร.พิกุล เลี้ยวสิริพงศ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา การสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนายพลศักดิ์ ตูละวิภาค ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ นายสมชาย จันทนา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาวีละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่ นายปกรณ์ อาจมิตร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์ นางอนงค์ เนตรทิพย์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร นางนงคราญ ดวงดา รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ นายเจตน์ ชุ่มวงศ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ นางฉวีสุภาพ อุ่นใจ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน นางสุมล ศรีใจ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ นางมาลินี วรรณวงศ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาวีละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่ นางวีระดี กองแก้ว รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ นางปรีชาดิ นาคน้อย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก และ นางอ่อนแก้ว จรัสดำรงวัฒน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย ที่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการร่วมสนทนากลุ่มยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. วุฒิสักดิ์ เหล็กคำ ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดร. ประมวล พลอยกมลชุมห์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ดร. สุรัญจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง นายศักดิ์คา เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก นายสุรชาติ ภูผายุยศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 ดร. พิกุล เลียวสิริพงษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผศ. ดร. ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก นางอัญชรินทร์ กลิ่นศิริ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดน่าน ดร. พิมพมณี แก้วมawangศ์ ที่ปรึกษาบริษัทแพชั่นไอส์แลนด์ และผู้พิพากษาสมทบศาลแรงงานกลาง นายกรกช คำคะณา หัวหน้าแผนกฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ บริษัทบักชี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (สาขาน่าน) นางมณีนุช ล้อบุญยารักษ์ กรรมการผู้จัดการ โรงแรมน้ำตองน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน นายกานต์ บัวเพชร ผู้ปกครองนักเรียน ที่ถูกรณเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบร่างรูปแบบ และเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี คณะครู และผู้เกี่ยวข้องที่ถูกรณอนุเคราะห์ในการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณ ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน บุคลากรของสถานประกอบการ ของโรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ ขอขอบคุณ คณะครู บุคลากร นักเรียน โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จนงานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยให้กำลังใจตลอดมา ขอโน้มรำลึกถึงคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ประโยชน์และคุณงามความดีที่ได้จากการวิจัยนี้ ขอมอบให้กับทุกท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ต่อไป

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	7
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	8
ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	12
ขอบเขตด้านสถานที่.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ.....	18
ความหมายของรูปแบบ.....	18
ประเภทของรูปแบบ.....	21
องค์ประกอบของรูปแบบ.....	24
คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี.....	27
การสร้างและพัฒนารูปแบบ.....	28
การทดสอบรูปแบบ.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน.....	40
ความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ.....	40
หลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ.....	41
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ.....	49
แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ.....	57
การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ.....	67
ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน.....	75
การประกอบอาชีพที่ยั่งยืนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	81
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	85
ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	85
ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	86
หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	89
กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	89
การบริหารเชิงกลยุทธ์ใน โรงเรียน.....	93
แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล.....	103
ความหมายของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล.....	103
องค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษา.....	105
แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน.....	111
ความหมายของเครือข่ายทางการศึกษา.....	111
ความจำเป็นของเครือข่ายทางการศึกษา.....	112
องค์ประกอบของเครือข่ายทางการศึกษา.....	114
บทบาทของเครือข่ายกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของคนพิการ.....	117
แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	119
ความหมายบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	119
ประเภทของความบกพร่องทางสติปัญญา.....	122
เทคนิคการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	123

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	127
งานวิจัยในประเทศ.....	127
งานวิจัยต่างประเทศ.....	133
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	136
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	137
ขั้นตอนของการวิจัย.....	137
ปฏิทินการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนาารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	143
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	143
ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	152
ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	156
ขั้นตอนที่ 4 ใช้ และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	165
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	174
สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ.....	174
สถิติบรรยาย.....	175

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	177
	ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	177
	ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	200
	ขั้นตอนการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	206
	ขั้นตอนการใช้ และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	238
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	273
	สรุปผลการวิจัย.....	273
	อภิปรายผล.....	295
	ข้อเสนอแนะ.....	308
	ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	308
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	310
	บรรณานุกรม.....	311
	ประวัติผู้วิจัย.....	323
	ภาคผนวก.....	324
	ผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	325
	ผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญร่วมการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus Group 1).....	326
	ผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 (Focus Group 2).....	327

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ผนวก ง รายชื่อโรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียน เฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่น และการตรวจสอบองค์ประกอบของ รูปแบบ.....	328
ผนวก จ การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC).....	329
จ (1) ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1.....	330
จ (2) ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1).....	331
จ (3) ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2).....	333
จ (4) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2.....	335
จ (5) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ฉบับที่ 3.....	349
จ (6) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ฉบับที่ 4 ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6.....	355
จ (7) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ฉบับที่ 7.....	380
ผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรม สำเร็จรูป.....	390
ฉ (1) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถาม ฉบับที่ 1	390
ฉ (2) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 2.....	392
ฉ (3) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 3.....	393

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ฉ (4) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 4.....	395
ฉ (5) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 5.....	398
ฉ (6) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 6.....	399
ฉ (7) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 7.....	403
ผนวก ข ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (SPSS) ของ แบบสอบถาม.....	405
ข (1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	405
ข (2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	408
ข (3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และ ตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	409
ข (4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบ อาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	414

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ช (5) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลการปฏิบัติ ตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	419
ผนวก ข สำเนาหนังสือราชการ และแบบตอบรับ	422
ช (1) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	422
ช (2) สำเนาหนังสือขออนุญาต Try out เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	423
ช (3) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญการวิจัยร่วม สนทนากลุ่มกร่างรูปแบบ.....	424
ช (4) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม และ ตรวจสอบรูปแบบ.....	425
ช (5) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบของ รูปแบบฯ.....	426

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	26
ตารางที่ 2.2	แสดงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	54
ตารางที่ 2.3	แสดงความสอดคล้องของแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล.....	110
ตารางที่ 2.4	แสดงการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่าย ตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	117
ตารางที่ 3.1	แสดงขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือ และระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	141
ตารางที่ 4.1	แสดงสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	178
ตารางที่ 4.2	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	183
ตารางที่ 4.3	แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	185
ตารางที่ 4.4	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะ กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	200
ตารางที่ 4.5	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะ กระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	202

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.6	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 206
ตารางที่ 4.7	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน..... 207
ตารางที่ 4.8	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน..... 211
ตารางที่ 4.9	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 216
ตารางที่ 4.10	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัด ของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน..... 218
ตารางที่ 4.11	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 238
ตารางที่ 4.12	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน..... 240
ตารางที่ 4.13	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผลการ..... 260
ตารางที่ 4.14	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน..... 261
ตารางที่ 4.15	แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563..... 269
ตารางที่ 4.16	แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563..... 270
ตารางที่ 4.17	แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการทำงาน of นักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563..... 271

ตารางที่ 4.18	แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่าง ปีการศึกษา 2562 กับ 2563.....	272
---------------	---	-----

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	แสดงความสัมพันธ์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ยั่งยืน.....	27
ภาพที่ 2.2	แสดงขั้นตอนการสร้างรูปแบบสร้างความสัมพันธ์.....	30
ภาพที่ 2.3	แสดงการศึกษาปรากฏการณ์โดยวิธีการสร้างโมเดล.....	30
ภาพที่ 2.4	แสดงขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบกรณีที่ร่างรูปแบบจากการวิเคราะห์เอกสารและการศึกษาจากสภาพจริง.....	36
ภาพที่ 2.5	แสดงส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ.....	49
ภาพที่ 2.6	แสดงระบบการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ.....	50
ภาพที่ 2.7	แสดงรูปแบบการศึกษาอาชีพของรัฐ โอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	52
ภาพที่ 2.8	แสดงการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	55
ภาพที่ 2.9	แสดงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	90
ภาพที่ 2.10	แสดงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	92
ภาพที่ 2.11	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	136
ภาพที่ 3.1	แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	138
ภาพที่ 4.1	แสดง (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	205
ภาพที่ 4.2	แสดงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	215

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.1	
แสดง (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	277
ภาพที่ 5.2	
แสดงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.....	280

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงได้พระราชทานแก่คณะกรรมการมูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ในพระบรมราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อวันศุกร์ที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2517 ความตอนหนึ่งว่า “งานช่วยเหลือคนพิการนี้ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าผู้พิการไม่ได้อยากพิการและอยากช่วยตนเอง ถ้าเราไม่ช่วยเขาให้สามารถปฏิบัติงานอะไรเพื่อชีวิต และเศรษฐกิจของครอบครัว จะก่อให้เกิดสิ่งที่หนักในครอบครัวหนักแก่สังคม ฉะนั้น เป้าหมายที่จะทำก็คือช่วยเขาให้ช่วยตัวเองได้ เพื่อที่จะทำให้เขาสามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม” (มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย, 2560 : 1)

สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561–2580) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครบด้าน และมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อวดอ้อม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 3-8) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 75-92)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 10) แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม และแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2562-2564) จังหวัดน่าน

ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนน่านได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะอาชีพ สืบสานวัฒนธรรมวิถีน่านที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดีมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน, 2560 : 87)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 2 มาตรา 10 ได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น การสร้างเสริมพัฒนานักเรียนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพทางด้านวิชาการ และด้านอาชีพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นตามความมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560 : 12) สิทธิการประกอบอาชีพและมิงานทำของคนพิการ ตามกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ทั้งหมด 13 ฉบับ ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 1 ฉบับ พระราชบัญญัติ 5 ฉบับ พระราชกฤษฎีกา 1 ฉบับ กฎกระทรวง 2 ฉบับ กฎหมายรองในระดับระเบียบ 3 ฉบับ และกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ 1 ฉบับ (ทวี เชื้อสุวรรณทวี, 2562 : 79) ได้กล่าวถึงสิทธิการประกอบอาชีพ และมิงานทำของคนพิการ ดังนี้ 1) การส่งเสริมให้คนพิการเข้าสู่สังคมทุนนิยมทั้งในระบบตลาดแรงงาน การประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นผู้ประกอบการเอง โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยให้มีการฝึกฝนอาชีพ และให้สิทธิในการกู้ยืมเงินปลอดดอกเบี้ยในการประกอบอาชีพ 2) การกำหนดให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนคนพิการ 1 คน ต่อ ลูกจ้าง 100 คน หรือเรียกว่า "โควตาการจ้างงาน 1:100" (มาตรา 33) 3) มาตรการทางเลือกอื่น ๆ ได้แก่ การกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนฯ (มาตรา 34) และการส่งเสริมการมีอาชีพของคนพิการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ (มาตรา 35) 4) งานมีมาตรการเสริมแรงเช่น สิทธิได้รับการยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่คนพิการ (มาตรา 33 วรรคสอง)

5) มีบทลงโทษ การอาชั้ตทรัพย์สินของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา 36) 6) สิทธิการประกอบอาชีพและมิ้งงานทำดังกล่าวสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ข้อที่ 26

หลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ชีคมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 4) และหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการทำงาน และสามารถประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองอยู่กับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (โรงเรียนน่านปัญญานุกูล, 2560 : 2) ทิศทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กำหนดเป้าหมายให้คนพิการได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างทั่วถึง มีคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการเข้าถึงบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบที่หลากหลายโดยเน้นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในการจัดบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2562 : 20) ประกอบกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 4 ปี (พ.ศ.2563-2566) ของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะเป็นโรงเรียนชั้นนำสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืนบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ และความเป็นเลิศด้านอาชีพ กีฬา และศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ผู้เรียนมีทักษะงานอาชีพ (โรงเรียนน่านปัญญานุกูล, 2562 : 11) จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เยาวชนของชาติเป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ ซึ่งแผนพัฒนาทางการศึกษาในทุกๆระดับ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม

โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เป็นโรงเรียนในสังกัดของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบบสหศึกษา ประเภทอยู่ประจำในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น 318 คน รับผิดชอบดูแลการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเขตพื้นที่บริการจังหวัดน่าน และจังหวัดพะเยา

ให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง เสมอภาค เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการทำงาน และสามารถประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเอง อยู่กับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แต่ผลจากการประเมินแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 4 ปี (พ.ศ.2559-2562) รวมทั้งผลการตรวจสอบรายงาน การประเมินตนเองของโรงเรียน ประจำปี 2561 การประเมินสถานภาพของโรงเรียนด้านสภาพแวดล้อม ภายในภายนอก ปี 2562 และการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559-2561 ของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (โรงเรียน น่านปัญญานุกูล, 2562 : 5-9) พบว่า ผลการดำเนินงานของโรงเรียนยังไม่บรรลุผลสำเร็จเป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ผ่านกระบวนการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการของแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่าน และการเตรียมความพร้อม ลู่ช่วงเชื่อมต่อจากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปสู่การประกอบอาชีพ ซึ่งนักเรียนที่จบการศึกษา ส่วนใหญ่มีศักยภาพความสามารถที่จะทำงานได้ และผ่านเกณฑ์การประเมินการเตรียมความพร้อม เป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตรของสถานศึกษาทุกมาตรฐาน และตัวชี้วัด แต่ภายหลังจากที่จบ การศึกษา พบว่า นักเรียนบางรายไม่สามารถที่จะประกอบอาชีพเดิมตามที่ตนเองถนัด สนใจหรือ ที่เลือกเรียนอย่างต่อเนื่องได้ นักเรียนไม่คงทนกับงานที่ทำมีการเปลี่ยนงานบ่อย หรือเลิกทำอาชีพนั้น รวมทั้งบางรายไม่ยอมทำงาน จากปัญหาดังกล่าว โรงเรียนจึงได้กำหนดเป็นประเด็นท้าทายของ โรงเรียนในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 4 ปี (พ.ศ.2563-2566) โดยได้กำหนดทิศทางการพัฒนา วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมาย มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีทักษะ และความเป็นเลิศทางด้าน การประกอบอาชีพ (โรงเรียนน่านปัญญานุกูล, 2562 : 11-38)

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และเล็งเห็นความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ที่นักเรียน พึงจะได้รับ จึงได้พยายามศึกษาค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การแก้ไข และ พัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยดำเนินการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย อดีตผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประเด็นที่เป็นปัญหาและควรต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อ การประกอบอาชีพของนักเรียน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่าย ประสิทธิภาพของ

ปัจจัยสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน วิสัยทัศน์ขององค์กร การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริหารจัดการของโรงเรียน ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดถึงสภาพปัญหาแต่ละด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน พบประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะและคุณลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน รองลงมาได้แก่ การแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ หลังจบการศึกษา ความร่วมมือในการจ้างงานคนพิการของนายจ้าง สถานประกอบการและหน่วยงานอื่นใดที่เกี่ยวข้อง การให้บริการเปลี่ยนผ่านเพื่อการมีอาชีพของนักเรียน การปรับตัวกับอาชีพของนักเรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้งานอาชีพในโรงเรียน เป็นต้น ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่าย พบประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด คือ ความตระหนักในบทบาทภาระหน้าที่ของเครือข่ายในการดูแลช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการทำงาน หรือการประกอบอาชีพ ด้านปัจจัยสนับสนุนอื่นที่จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบประเด็นที่เป็นปัญหา และต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมของทุกคนในโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพได้ และด้านการบริหารจัดการของโรงเรียน

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยมุ่งหวังว่าเมื่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ผ่านกระบวนการจัดการศึกษาตามรูปแบบดังกล่าวแล้ว จะสามารถช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง มีทักษะการทำงาน และสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน พึ่งพาตนเองได้ อยู่กับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองของนักเรียน และเครือข่าย สามารถนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ ต่อไป

2. คำถามการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามของงานวิจัย เพื่อที่จะได้มองเห็นภาพ หรือแนวทางในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ที่ควรเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เมื่อโรงเรียนได้นำไปใช้ในการจัดการศึกษาแล้ว จะส่งผลอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

4. ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้จะก่อให้เกิดผลต่อโรงเรียน นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จะเป็นกรอบทิศทางเพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองของนักเรียน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง มีทักษะการทำงาน และสามารถประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเอง อยู่กับครอบครัว และสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน

3. โรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 18 โรงเรียน ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ ปรับใช้กับโรงเรียนได้

5. สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน หลังจากที่ได้นำไปใช้ในการจัดการศึกษา ในปีการศึกษา 2563 แล้ว จะส่งผลต่อความพึงพอใจของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา ชื่นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ ที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ ตามรูปแบบการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากขึ้นไป และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการทำงาน และร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562

6. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ประกอบด้วย ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านระยะเวลา และขอบเขตด้านสถานที่ ตามลำดับ ดังนี้

6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
6. แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

1.1 ผู้ให้ข้อมูล สำหรับการสัมภาษณ์

1) ผู้ให้ข้อมูล สำหรับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เคยบริหาร โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้าชั้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หัวหน้าระดับชั้นอนุบาล หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา และหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 54 คน ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2560-2561 ที่มีการประกอบอาชีพและไม่มี การประกอบอาชีพ จำนวน 51 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนทางศาสนา จำนวน 15 คน บุคลากรของสถานประกอบการซึ่งเป็นสถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 และเป็นสถานประกอบการที่เคยรับนักเรียนเข้าไปทำงาน และสถานประกอบการที่ไม่ได้รับนักเรียนเข้าทำงาน จำนวน 9 แห่ง แห่งละ 1 คน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการระดับจังหวัด ที่ทำหน้าที่ในการจัดหางานและสนับสนุนการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพของคนพิการใน ระดับจังหวัด จำนวน 5 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งหมด 137 คน

2) ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 51 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร ได้แก่ อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เคยบริหาร โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้าชั้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 1 คน รวม 12 คน และหัวหน้าระดับชั้นอนุบาล หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา และหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา ระดับชั้นละ 1 คน รวม 3 คน จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบการศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2560-2561 ที่นักเรียนได้มีการประกอบอาชีพ 10 คน และ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ 10 คน จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 4 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กรรมการที่เป็นกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนทางศาสนา จำนวน 8 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 5 บุคลากรของสถานประกอบการ ได้แก่ บุคลากรในสถานประกอบการที่
ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ โรงเรียนน่านปัญญานุกูลจังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 และ
เป็นสถานประกอบการที่เคยรับนักเรียนเข้าไปทำงาน จำนวน 2 แห่ง และสถานประกอบการที่ไม่ได้
รับนักเรียนเข้าไปทำงาน จำนวน 2 แห่ง แห่งละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 4 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 6 หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนพิการระดับจังหวัดที่ทำ
หน้าที่ในการจัดหางานและสนับสนุนการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพของคนพิการในระดับ
จังหวัด ได้แก่ จัดหางานจังหวัดน่าน และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน
จำนวน 2 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการตอบแบบสอบถาม

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 134 คน
ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา
2562 ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 59 คน ผู้ปกครองนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 51 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ยกเว้นผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวน 14 คน และบุคลากร
ของสถานประกอบการซึ่งเป็นสถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือใน
การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ โรงเรียน
น่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 แห่ง แห่งละ 1 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ
เครซี มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 187) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random
Sampling) และวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 100 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 32 คน ใช้
วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 45 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 187)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ทุกคนยกเว้นผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวน 14 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 4 กลุ่มตัวอย่างของบุคลากรของสถานประกอบการ ได้แก่ สถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมดทุกแห่งจำนวน 9 แห่ง รวม 9 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1) ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 12 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และมีประสบการณ์ในการจัดการสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 ครูผู้สอนงานอาชีพที่มีประสบการณ์การสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน

3. การตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) ขั้นตอนการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางสถิติปัญหา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการ นักบริหาร นักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหาร การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การจ้างงานคนพิการ กฎหมาย และนโยบาย การส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากสถานประกอบการหรือนายจ้างโดยเป็นสถานประกอบการที่รับและมีคนพิการทำงานอยู่ และสถานประกอบการที่ไม่ได้รับคนพิการเข้าทำงาน จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในฐานะผู้รับผลกระทบโดยตรงทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 1 คน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ ในการตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 โดยใช้ประชากรจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ โดยการตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 ดังนี้

(1) ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 19 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ

(2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่ โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย โรงเรียนกาวีละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร และโรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และมีความยินดีประสงค์จะทดลองใช้รูปแบบโรงเรียนละ 12 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน (ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการ 1 คน) ครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และปฏิบัติงานในโรงเรียน

ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้ทรงคุณวุฒิ) จำนวน 1 คน และบุคลากรของสถานประกอบการ จำนวน 1 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 72 คน

4. การใช้ และติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 59 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 75 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน บุคลากรของสถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 9 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 292 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 288 คน นักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 10 คน และปีการศึกษา 2563 จำนวน 19 คน การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของประชากรทั้งหมด จำนวน 737 คน

6.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในปีการศึกษา 2562 นำไปใช้ปีการศึกษา 2563 และติดตามผลการใช้รูปแบบ ปีการศึกษา 2564

6.4 ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการวิจัย ณ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบ หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนในการดำเนินงานจัดทำรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค แนวคิด

ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2) การสร้างและพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 3) การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงรูปแบบ และขั้นตอนที่ 4) การใช้ และติดตามผลการใช้รูปแบบ

2. รูปแบบการจัดการศึกษา หมายถึง กรอบความคิดหรือโครงสร้างทางความคิด รวบรวม เพื่อยึดเป็นแนวทางในการดำเนินงานการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่จะทำให้การจัดการศึกษา บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ กำหนดขึ้นโดยอาศัยหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบริบทภายในภายนอกโรงเรียน มากำหนดขององค์ประกอบที่สำคัญ แนวคิด วิธีการดำเนินงาน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ และมีการนำไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความ เทียบตรงของรูปแบบ

3. การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้มีพัฒนาการ ความรู้ คุณลักษณะ เป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษา และมีทักษะความสามารถในการประกอบอาชีพ ได้อย่างยั่งยืน หลังจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย การบริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืน องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบ อาชีพที่ยั่งยืน และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ดังนี้

3.1 การบริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ใช้ในการบริหารการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การกำหนด ทิศทางของโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และการ ควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

3.2 องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบ อาชีพที่ยั่งยืน หมายถึง ปัจจัยสนับสนุนให้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนประสบ ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ ความเป็นมีอาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วม การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการ จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

3.3 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หมายถึง ครอบคลุม ชุมชน ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ตกลงทำงานร่วมกันตามบทบาทภาระหน้าที่ของตน โดยมีเป้าหมาย เดียวกันคือเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถประกอบอาชีพ ได้อย่างยั่งยืน

4. การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ หมายถึง ขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียนในระหว่างที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนจบ การศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ และการสร้างเสริมทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และกระบวนการจัดการศึกษาภายหลังที่นักเรียนได้จบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว ประกอบด้วย ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน ดังนี้

4.1. การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ หมายถึง การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้รู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของคนทุกคน รู้จักงาน มีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน และมีเจตคติที่ดีในการทำงาน เห็นคุณค่าของการทำงานจากที่เรียนในโรงเรียน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอนให้นักเรียนรู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของคนทุกคน แม้ว่าจะจบการศึกษาไปแล้ว การจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นประถมศึกษา ป.1-6

4.2. การค้นหาอาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลายที่ช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ค้นหา ค้นพบความสนใจ และความสามารถ ความถนัดของตนเองผ่านประสบการณ์ที่ได้ลงมือปฏิบัติ หรือการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานของชุมชนจนพัฒนาเป็นอาชีพได้ โดยครูจะต้องวัดและประเมินผลความสามารถในการเรียนรู้และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ การจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ม.1-3

4.3. การเตรียมตัวด้านอาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีคุณลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ สามารถตัดสินใจในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และเรียนรู้ทักษะสำหรับอาชีพเฉพาะทาง ตลอดจนทักษะที่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีทักษะการดำรงชีวิตอิสระลดการพึ่งพาคนอื่น การจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4-5

4.4. การปรับตัวกับอาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยการมีส่วนร่วมของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการในโรงเรียน และสถานประกอบการให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถถ่ายโอนความรู้และทักษะจากการฝึกงานทั้งในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม และทักษะการเตรียมตัวด้านอาชีพไปสู่การทำงานในสถานการณ์จริงทั้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว และชุมชน เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นชิน ลดหรืองดการพึ่งพิงจากครูผู้สอน และเกิดการเรียนรู้ใหม่

จากประสบการณ์การประกอบอาชีพจริง การจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 ก่อนที่จะออกไปสู่สังคมภายนอก

4.5. การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะวิชาการ และปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้กับนักเรียนในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ การทำงานกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ประกอบการ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ประกอบด้วย การตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.6. ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน หมายถึง ระบบการจ้างงานที่ผู้ประกอบการ หรือผู้ว่าจ้าง ผู้สอนงานคนพิการ ลูกจ้างหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตกลงร่วมมือกัน ที่จะให้การสนับสนุนจ้างงานและทำงานจ้างร่วมกันซึ่งถือว่าเป็นระบบการจ้างงานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยจะมีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ของสถานประกอบการ และของโรงเรียนให้การดูแลช่วยเหลือ ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับคนพิการ และครอบครัว คู่ครองสิทธิการทำงานและสิทธิคนพิการ ติดต่อสถานที่ทำงาน ประเมินสถานที่ทำงาน ปรับโครงสร้างของงาน จับคู่การทำงาน สนับสนุนอย่างเข้มข้น ถอยห่างออกมาติดตามผล และยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานคนพิการ โดยนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนจะเป็นประเภทไม่ได้อยู่ประจำในสถานประกอบการ

5. นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ หมายถึง ข้าราชการครูของโรงเรียน นำนปัญหาคุณครู จังหวัดน่าน บุคลากรในองค์กรคนพิการ บุคลากรของสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้สอนงานคนพิการ และได้รับวุฒิบัตรรับรอง เพื่อทำหน้าที่ในการแนะแนวอาชีพและสอนงานให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เข้าสู่ชีวิตการทำงานหรือการประกอบอาชีพหลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียน

6. การประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หมายถึง การที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการประกอบอาชีพที่คงทนอยู่เป็นเวลานานในครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ หรืออาชีพอิสระ โดยไม่ถูกให้ออกจากงาน หรือเปลี่ยนงานบ่อย และประกอบอาชีพเดิมต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 18 เดือน

7. ผลการใช้อยู่รูปแบบการจัดการศึกษา หมายถึง การหาค่าระดับความพึงพอใจ หลังจากที่ได้นำรูปแบบไปใช้ในการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2563 และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการทำงานของนักเรียน และร้อยละของ

จำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 ดังนี้

7.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ ที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน หลังจากที่ได้นำรูปแบบไปใช้ในการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2563

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเปรียบเทียบระดับผลการเรียนเฉลี่ยใน 5 กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะช่วยเหลือตนเอง ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต และทักษะวิชาการ ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 การค้นหาอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การเตรียมตัวกับอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และการปรับตัวกับอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

7.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณลักษณะ 8 ประการ ได้แก่ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ การอยู่อย่างพอเพียง ความมุ่งมั่นในการทำงาน การรักความเป็นไทย และการมีจิตสาธารณะ ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 การค้นหาอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การเตรียมตัวกับอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และการปรับตัวกับอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

7.4 ทักษะการทำงาน หมายถึง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะอาชีพ ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 การค้นหาอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การเตรียมตัวกับอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และการปรับตัวกับอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

8. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา

ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของคนปกติ คือ ต่ำกว่า 70 มีข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจ ความจำ มีสมรรถนะในการเรียนรู้ต่ำ มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาล่าช้าไม่เป็นไปตามวัย มีปัญหาทางด้านสุขภาพทางกายและจิตใจ และมีข้อจำกัดของทักษะในการปรับตัวอย่างน้อย 2 จาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

9. โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบสหศึกษา ประเภทอยู่ประจำให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ เลขที่ 103 หมู่ 15 ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษา
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษา
6. แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบ ประกอบด้วย ความหมายของรูปแบบ ประเภทของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ คุณลักษณะของรูปแบบ ที่ดี การสร้างและพัฒนา รูปแบบ และการทดสอบรูปแบบ ตามลำดับ ดังนี้

1.1 ความหมายของรูปแบบ

คำว่า “รูปแบบ” ตรงกับคำภาษาอังกฤษ “Model” ได้มีคำที่ใช้ในภาษาไทยหลายคำ เช่น แบบจำลอง ตัวแบบ หุ่นจำลอง รูปหุ่น แบบตุ๊กตา แบบ ด้นแบบ แบบอย่าง โมเดล สำหรับ ความหมายของรูปแบบ มีนักวิชาการได้ให้ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2551: 1) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง ตัวแทนหรือแบบหรือสิ่งจำลอง ที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงอย่างหนึ่ง หรือเป็น เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์

รัตนะ บัวสนธิ์ (2552: 124) กล่าวไว้ว่า รูปแบบสามารถจำแนกความหมาย ได้ดังนี้
 1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้
 มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ 2) แบบ
 แผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical
 Model” 3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้
 บางที่เรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน
 รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2552: 125) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างโปรแกรม
 แบบจำลอง หรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลา และเทศะ
 พิจารณามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง
 โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ

มาลี สืบกระแสน (2552: 108-109) กล่าวไว้ว่า รูปแบบมีสองลักษณะ คือรูปแบบจำลอง
 ของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่นระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม
 เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูปแผนภาพ
 หรือ เขียนในรูปสมการคณิตศาสตร์ หรือสมการพยากรณ์หรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน หรือ ภาพ
 หรือ แผนภูมิหรือรูปสามมิติ

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553: 2) ให้ความหมายของแบบรูป หมายถึง กรอบความคิด
 ทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทาง
 ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

กัมภีร์ สุดแท้ (2553: 61) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น แสดง
 ให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

สุจินต์ สว่างศรี (2554: 13) กล่าวไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดง โครงสร้างและ
 ความสัมพันธ์ของปัจจัย หรือตัวแปร หรือองค์ประกอบของสิ่งที่ศึกษาให้เข้าใจง่ายอย่างเป็นรูปธรรม
 ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผังไดอะแกรม หรือ
 แผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น เป็นคำที่ใช้สื่อความหมาย
 หลายอย่างโดยทั่ว ๆ ไป หรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการจำลองความจริง
 ของปรากฏการณ์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้น ๆ ให้ง่ายขึ้น และใช้เป็น
 แนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

บุญชม ศรีสะอาด (2556: 9) กล่าวว่าไว้ว่ารูปแบบ หมายถึง โครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้รูปแบบอธิบาย ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

พัณณสิญ นวโลจิตรรัตน์ (2560: 47) กล่าวว่ารูปแบบ คือ การสร้างรูปแบบหรือการพัฒนา รูปแบบเป็นแผนที่หรือเป็นแนวทางสำหรับใช้ในการระบุประเด็นย่อย ๆ ขององค์ประกอบให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจเพื่อที่จะอธิบายประเด็นที่ศึกษาให้เกิดความชัดเจนในรูปของโครงสร้างที่สัมพันธ์ระหว่างกันเชิงเหตุผล เชิงเปรียบเทียบ เชิงคณิตศาสตร์ และเชิงข้อความ ซึ่งอธิบายในเชิงของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นจากองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่สามารถนำไปพัฒนาหรือบริหารจัดการระบบให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่คาดหวังความสำเร็จหรือความก้าวหน้าได้ในระดับสูง

พัฒนา พรหมณี, ศรีสุรางค์ เอี่ยมสะอาด และปณิธาน กระสังข์ (2560: 130) กล่าวว่ารูปแบบ คือ การจำลองเบื้องต้นที่ผ่านการศึกษาและพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการแนวคิด และความเชื่อ เพื่อแสดงถึงโครงสร้างทางความคิดหรือองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อให้เกิดความรู้เข้าใจได้ง่ายกระชับถูกต้องวัดและตรวจสอบได้

กูด (Good, 2005: 177) ได้รวบรวมความหมายของรูปแบบ ไว้เป็น 4 ความหมาย คือ 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ 2) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด และ 4) เป็นชุดของปัจจัยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งรวมตัวกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคมอาจจะเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

ทิงค์เอ็กซิสต์ (Thinkexist, 2008: 1) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ไว้ว่าเป็นแบบจำลองระบบการปฏิบัติงาน หรือแบบแปลนของการก่อสร้างที่วาดไว้ล่วงหน้าหรือสิ่งของที่เป็นตัวแทนแสดงความคิดของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือสิ่งที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้า

ลองแมน (Longman, 2009: 61) ได้ให้ความหมายของรูปแบบโดยสรุปเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) รูปแบบหมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของจริง เช่น รูปแบบของเรือดำน้ำ 2) รูปแบบหมายถึง สิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูแบบอย่าง นักเดินแบบ หรือแม่แบบในการวาดรูปศิลป์ และ 3) รูปแบบหมายถึงแบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น รุ่นของคอมพิวเตอร์

เคฟแลน และนอร์ตัน (Kaplan and Norton, 2010: 148) กล่าวว่า รูปแบบอาจเป็น แนวความคิดหรือแบบคณิตศาสตร์ก็ได้ บางครั้งรูปแบบมีความหมายเช่นเดียวกับทฤษฎี โดยเฉพาะ ถ้าเป็นแบบข้อเสนอทั้งรูปแบบและทฤษฎีต่างก็เป็นการเลียนแบบหรือการย่อจากความเป็นจริงโดย มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับความเป็นจริงเพื่อให้เข้าใจสาระของความจริงง่ายขึ้น

คัมมิงส์ และวอเลย์ (Cumming and Worley, 2013: 53) ได้อธิบายคำว่ารูปแบบ (model) ว่าเป็นการย่อส่วนปรากฏการณ์อย่างหนึ่งให้ง่ายต่อการศึกษาและทำความเข้าใจแสดงให้เห็นแผนที่เป็นรูปแบบของทฤษฎี หรือเป็นการประพฤติปฏิบัติในเชิงอุดมคติ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนโดยอ้างอิงหรือคัดแปลงจากพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นเป็นแบบอย่าง

จากความหมายของรูปแบบตามที่นักวิชาการกล่าวไว้ข้างต้น สรุปว่า รูปแบบ หมายถึง กรอบความคิดหรือ โครงสร้างทางความคิดรวบยอดทางด้านหลักการ แนวคิดวิธีการดำเนินงาน องค์ประกอบที่สำคัญ ๆ และเกณฑ์ของระบบ ที่สามารถยึดเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์

1.2 ประเภทของรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบ ได้มีนักวิชาการได้จำแนกประเภทของรูปแบบไว้หลากหลาย ประเภท ดังนี้

สมิธ และคณะ (Smith and others, 1980 : 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น หุ่นไล่กา เครื่องบินจำลอง หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า เป็นต้น

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลอง ทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือ เครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบ ชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้อธิบายข้อความปกคิธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนา ลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและ โปรแกรมเชิงเส้น

สไตเนอร์ (Steiner, 1988: 148) รูปแบบแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or Model-of) รูปแบบประเภทนี้เป็น แบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบิน ภาพจำลอง

2. รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model-of) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบหรือแบบจำลองแต่เป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

คีฟส์ (Keeves, 1988 : 561-565) แบ่งประเภทของรูปแบบโดยยึดแนวทางของแคปแลนและทัตสุโอกะ (Caplan and Tutsuoka) ซึ่งได้พัฒนาการใช้รูปแบบทางการศึกษา และรูปแบบทางสังคมศาสตร์ไว้ 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงอุปมา อุปมัย (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการเปรียบเทียบเทียบเคียงปรากฏการณ์ เป็นรูปแบบที่จำลองเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม มีลักษณะเชิงกายภาพเป็นส่วนใหญ่ สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเทียบเคียงโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และทำให้รูปแบบสอดคล้องกับข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่ในขณะนั้นอีกทั้งรูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างของรูปแบบเชิงอุปมา อุปมัย เช่น รูปแบบการทำนายจำนวนนักเรียนที่เข้าสู่ระบบโรงเรียน

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือภาพ ลักษณะสำคัญของรูปแบบนี้คือการแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในรูปแบบ ในรูปของข้อความที่ใช้หลักในการเทียบเคียงเชิงแนวคิด ปรากฏการณ์ และใช้ข้อความในการอธิบายซึ่งทำให้เกิดความกระจำมาขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบนี้คือ ขาดความชัดเจนแน่นอนที่ขาดการทดสอบรูปแบบ ฉะนั้นรูปแบบนี้จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของการใช้ภาษาเป็นอย่างยิ่ง แต่รูปแบบนี้ก็ได้รับความนิยมนำมาใช้กับงานวิจัยทางการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ปัจจุบันมีแนวโน้มในการนำไปใช้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในสาขาจิตวิทยาการวัดผลทางการศึกษา และการบริหารการศึกษา รูปแบบนี้สามารถนำไปสู่การสร้างทฤษฎีเพราะสามารถนำไปทดสอบสมมติฐานได้ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์นี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ มีประโยชน์ที่สามารถทำให้ข้อสันนิษฐานได้มีการพิจารณาด้วยเชิงปริมาณและทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

4. รูปแบบเชิงเหตุและเชิงผล (Casual Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางที่มา (Path Analysis) โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุเชิงผลที่เกิดขึ้น รูปแบบเชิงเหตุและเชิงผลนี้ทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว

รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรงเป็นโครงสร้างอย่างง่ายของสาเหตุกับตัวแปรต่าง ๆ ภายใต้การให้เหตุผลในการตัดสินใจ แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร 2 ลักษณะ จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงเหตุเชิงผลแบ่งได้เป็น 2 แบบคือ รูปแบบเชิงเหตุเชิงผลเส้นเดียว (Recursive Model) และรูปแบบเชิงเหตุเชิงผลเส้นคู่ (Non-recursive Model)

ฮูเซนและพอสเลทเวท (Husen & Postlethwaite, 1994 : 3866) กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. รูปแบบเชิงอุปมาหรือเปรียบเทียบ (Analogue Models) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้หลักการคิดหาเหตุ รูปแบบนี้นิยมใช้ในสาขาวิทยาศาสตร์ทางกายภาพ รูปแบบนี้ไม่ค่อยใช้ในสาขาสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ ตัวอย่างของรูปแบบประเภทนี้ที่ใช้ในทางการศึกษา คือ ขนาดของโรงเรียนหรือจำนวนของนักเรียนในโรงเรียน เกี่ยวข้องกับจำนวนนักเรียนที่เข้ามาและออกไปโดยที่มีจำนวนที่เข้ามาจากหลายแหล่ง/หลายปัจจัย เช่น ตามเกณฑ์อายุ ตามเขตพื้นที่ ตามการย้ายเข้ามาของผู้ปกครอง ส่วนจำนวนนักเรียนที่ออกไปมาจากหลายแหล่งหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น อพยพตามผู้ปกครองออกไปอยู่ที่อื่น สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียน รูปแบบนี้มีประโยชน์ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงและการทำนายอนาคต ซึ่งสามารถใช้ในการวางแผนและการกำหนดนโยบายได้

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Models) เป็นรูปแบบที่แสดงออกด้วยการใช้คำพูด ภาษาท่าทาง รูปภาพ เป็นหลัก แต่รูปแบบนี้มีจุดอ่อนที่ขาดความแน่นอนที่ยากต่อการทดสอบ ฉะนั้นรูปแบบนี้จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของการใช้ภาษา

3. รูปแบบเชิงแบบแผน (Schematic Models) เป็นรูปแบบที่แสดงแผนที่หรือแผนภูมิที่จะพยายามเชื่อมโยงหน่วยและกลุ่มต่าง ๆ ให้เข้ามาสัมพันธ์กัน รูปแบบนี้นิยมใช้ในสาขาจิตวิทยา รูปแบบหนึ่งที่ใช้กันคือ รูปแบบของกิลฟอร์ด (Guilford) ที่เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกัน 3 มิติ คือ ด้านเนื้อหา ด้านผลลัพธ์ และด้านการจัดกระทำ

4. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Models) รูปแบบนี้เริ่มนิยมใช้มากขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1960 เป็นต้นมาในสาขาวิชาพฤติกรรมศาสตร์สังคมศาสตร์และจิตวิทยา ส่วนสาขาทางการศึกษามีการใช้น้อย แต่มีการนำมาใช้บ้างในเรื่องของการประเมินรูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ ซึ่งมีประโยชน์ที่ทำให้ข้อสันนิษฐานได้มีการพิจารณาด้วยเชิงปริมาณ และทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์นี้สามารถเขียนความสัมพันธ์ในรูปสูตรหรือสมการทางคณิตศาสตร์ได้

5. รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Models) รูปแบบนี้เริ่มได้รับความสนใจในช่วงหลังปี ค.ศ.1970 และนิยมใช้ในการวิจัยมากขึ้น เชื่อกันว่ารูปแบบนี้ใช้ในสาขาพันธุศาสตร์ ซึ่งนำ

เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาใช้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบเชิงเหตุผลนี้จะเกี่ยวข้องกับการสร้างสมการโครงสร้างอย่างง่ายของสาเหตุกับตัวแปรต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพล และการตัดสินใจ
 บุช (Bush, 2011) ได้รวบรวมรูปแบบการบริหารไว้เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้กับองค์กรทางการศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างกัน จำแนกออกได้เป็น 6 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบการบริหารแบบทางการ (Formal)
2. รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน (Collegial)
3. รูปแบบการบริหารแบบการเมือง (Political)
4. รูปแบบการบริหารแบบอัตวิสัย (Subjective)
5. รูปแบบการบริหารแบบกำกวม (Ambiguity)
6. รูปแบบการบริหารแบบวัฒนธรรม (Cultural)

จากการจำแนกประเภทของรูปแบบตามแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบสามารถจำแนกประเภทย่อย ๆ ได้ 5 ประเภท คือ รูปแบบเชิงอุปมาอุปมัยหรือรูปแบบเชิงเปรียบเทียบ รูปแบบเชิงภาษาหรือเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงเหตุเชิงผลหรือเชิงสาเหตุ และรูปแบบเชิงแบบแผน โดยแต่ละรูปแบบจะมีลักษณะเฉพาะตามข้อกำหนดของแต่ละรูปแบบนั้น ๆ

ทั้งนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสร้างและพัฒนาแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูลจังหวัดน่าน โดยยึดตามรูปแบบเชิงแบบแผนที่จะพยายามเชื่อมโยงองค์ประกอบ และตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้เข้ามาสัมพันธ์กัน ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหา กระบวนการ และผลลัพธ์

1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบ จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษา พบว่า ไม่ปรากฏหลักเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจศึกษา ทั้งนี้ ได้มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

บราวน์ และ โมเบอร์ก (Brown and Moberg, 1980 : 16-17) สังเคราะห์รูปแบบจากแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) ได้องค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อม (Environment) เทคโนโลยี (Technology) โครงสร้าง (Structure) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

บุช (Bush, 1986 : 19) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบขององค์การทางการศึกษามีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์การ 3) สภาพแวดล้อม และ 4) ภาวะผู้นำ

คิมเบอร์ธ และ นูธเนอร์รี่ (Kimbrough & Nunnery, 1988 : 338) สังกะระห่องค์ประกอบของรูปแบบในองค์การทางการศึกษาตามแนวคิดเชิงระบบ ไว้ 6 ประการ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อม 2) เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการศึกษาและทรัพยากร 4) โครงสร้างองค์การ 5) ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล และ 6) การบริหารองค์การ

จอยด์ และ เวล (Joyce & Weil, 2000) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) เป้าหมายของรูปแบบซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิด 2) หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ 3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนหรือการดำเนินการ และ 4) การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับการใช้รูปแบบ

กลึค (Gluck, 2004) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบมี 2 ส่วน คือ 1) สถาบัน (Institution) แบ่งออกเป็นบทบาท (Role) และความคาดหวัง (Expectation) 2) บุคคล (Individual) เป็นรูปแบบของระบบสังคมที่มีองค์ประกอบย่อยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์การ คือ บุคลิกภาพ (Personality) และความต้องการส่วนบุคคล (Need Disposition) บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการวางตัวของผู้สวมบทบาท และความคาดหวังในการทำงานของสถาบัน

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550: 179-180) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษา 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษา 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 4) โครงสร้างระบบบริหารของการศึกษา 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษา 6) วิธีการจัดการศึกษา 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของการศึกษา 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษา และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน

อัมพร พงษ์กัสนานันท์ (2550: 274 - 275) กล่าวว่าไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบมีด้วยกัน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษา 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และการเทียบระดับการศึกษา 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) กลุ่มเป้าหมาย และ 8) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

อนันต์ นามทองตัน (2554 : 16) กล่าวว่าไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบจะมีลักษณะเชิงระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า วิธีการดำเนินงาน วิธีการควบคุม และผลผลิตที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกองค์การและสามารถตรวจสอบได้จากข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงรูปแบบได้ต่อไป

ทิสนา แชมมณี (2555) อธิบายว่าองค์ประกอบของรูปแบบที่ดีควรมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) รูปแบบต้องเป็นแนวทางที่นำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาสามารถพิสูจน์และทดสอบได้เชิงประจักษ์ 2) โครงสร้างของรูปแบบต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) สามารถอธิบายปรากฏการณ์หรือเรื่องนั้น ๆ 3) รูปแบบต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) และ 4) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structure relationship) มากกว่าความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Associative relationship)

จากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบทางการศึกษา ตามทัศนะของนักวิชาการต่าง ๆ ข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสรุปแนวคิดได้ดังแสดงตามตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการ

องค์ประกอบของรูปแบบ	Brown and Moberg (1980)	Bush (1986)	Kimbrough & Nunnery (1988)	Gluck (2004)	อัมพร พงษ์กั้งส นานนท์ (2550)	ชนนารถ ชื่นเชย (2550)
1. สภาพแวดล้อม	✓	✓	✓			
2. ปรัชญาและหลักการ					✓	✓
3. เป้าหมาย		✓	✓	✓	✓	✓
4. กระบวนการจัดการศึกษา	✓		✓		✓	
5. การจัดโครงสร้างองค์กร	✓	✓	✓			✓
6. การสร้างปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล			✓	✓	✓	
7. การบริหารองค์กร			✓		✓	✓
8. การประเมินผล					✓	✓
9. ภาวะผู้นำ	✓	✓				

จากตารางที่ 2.1 สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบทางการศึกษา จะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อม เป้าหมาย กระบวนการจัดการศึกษาและทรัพยากร การจัดโครงสร้างองค์กร การสร้างปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล และการบริหารองค์กร

ดังนั้น ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ และรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ควรจะประกอบด้วยองค์ประกอบ

ที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการจัดการของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในแผนภาพ ที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

1.4 คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี

คุณลักษณะที่ดีของรูปแบบ ได้มีนักวิชาการของไทยและต่างประเทศได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของรูปแบบ ไว้ดังนี้

ทิสนา เขมมณี (2545: 218) ได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบว่ารูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบายเป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น เป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์

ศักดิ์ดา สถาพรวงษา (2549: 22) ได้สรุปลักษณะรูปแบบที่ดีไว้ดังนี้

1. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ ทดสอบได้ กล่าวคือสามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบ
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และความสัมพันธ์รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ระหว่างตัวแปรมากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง
5. แบบจำลองควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ (Concept) และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา

วาร์โ พึ่งสวัสดิ์ (2553: 6) ได้กล่าวถึงรูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้วถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก

3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่จะศึกษาได้

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา

5. รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

ลักษณะสำคัญของรูปแบบตามแนวคิดของ คีฟส์ (Keeves, 1988: 560) และจากการศึกษาของ พูลสุข หิงคานนท์ (2540: 53) สรุปว่าคุณลักษณะที่สำคัญของรูปแบบมีดังนี้

1. แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร

2. นำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

3. สามารถอธิบายถึงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุ-เชิงผลของเรื่องที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน

4. นำไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่ หรือความสัมพันธ์ของเรื่องที่จะศึกษาได้

5. มีความสัมพันธ์กับกรอบทฤษฎีในเรื่องของรูปแบบนั้น ๆ

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ดีของรูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบรวม ๆ สามารถนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่จะศึกษา และเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่หรือสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา

1.5 การสร้างและพัฒนารูปแบบ

การสร้างและพัฒนารูปแบบ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงขั้นตอนของการสร้างและพัฒนารูปแบบ ไว้ดังนี้

วิลเลอร์ (Willer, 1967: 83) การสร้างและพัฒนาารูปแบบ แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ การสร้างรูปแบบ และการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ โดยในแต่ละขั้นตอนมีการดำเนินการอย่างไรรันขึ้นอยู่กับลักษณะ และกรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ

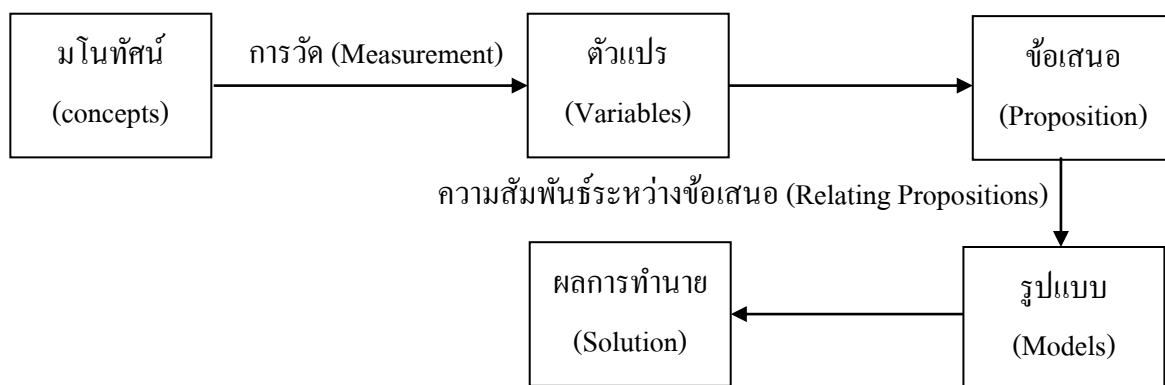
เมสัน อัลเบิร์ต และคีเคอร์รี่ (Meason, Albert and Khedourri, 1985) ได้เสนอ ขั้นตอนการสร้างรูปแบบไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวมปัญหา (Problem Formulation) เพื่อให้รู้ว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง
2. การพัฒนารูปแบบ (Model Costruction) ดำเนินการหลังจากรวบรวมปัญหา
3. การทดสอบรูปแบบ (Testing the Model) โดยพิจารณาถึง มีความตรงตามสถานการณ์จริง (Valid) นำไปทดลองใช้เพื่อเปรียบเทียบผลการนำไปใช้ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงานอย่างไร โดยมีการทดลอง 2 ลักษณะคือ ทดลองย้อนหลังโดยใช้กับข้อมูลในอดีต และการทดลองใช้จริงในปัจจุบัน

4. การนำไปใช้ (Implementation) ควรสามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดความสำเร็จ โดยมีลักษณะเป็นแผนภูมิ แบบแผน

5. การพัฒนาปรับปรุงให้ทันสมัย (Model Updating) การปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ขององค์กรและสถานการณ์ที่มากระทบจากภายนอกและภายในองค์กร

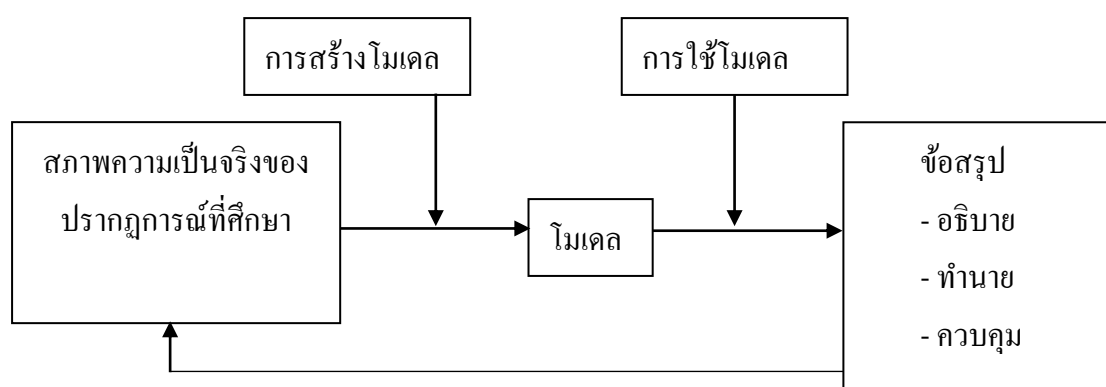
คีฟ (Keeve, 1988: 172) ได้กล่าวถึงแนวคิดการสร้างรูปแบบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นที่จะนำไปใช้ให้ได้ประโยชน์สูงสุดนั้นต้องประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ มีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง สามารถทำนายผลได้ สามารถขยายความผลทำนายได้กว้างขวางขึ้น และสามารถนำไปสู่แนวคิดใหม่ ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการสร้างรูปแบบ นำเอาข้อมูลที่จัดเก็บมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบ กำหนดโครงสร้าง และข้อเสนอของรูปแบบอย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่ผลสรุป เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มุ่งหวังของการวิจัยมีการทดสอบ และปรับปรุงรูปแบบก่อนนำรูปแบบไปใช้งานจริง และมีการประเมินผลหลังจากการนำรูปแบบไปใช้งานจริง โดยกำหนดขั้นตอนการสร้างและความสัมพันธ์ ดังแสดงในภาพที่ 2.2 ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงขั้นตอนการสร้างรูปแบบสร้างความสัมพันธ์

ที่มา : การสร้างรูปแบบของ คีฟ (Keeves, P. J. Models and Model Building, 1988 : 172)

มียากาวะ (2550: 3) เสนอการสร้างโมเดล หรือรูปแบบว่าเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือสังคมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราอาจไม่ศึกษาปรากฏการณ์เรื่องนั้น โดยตรงก็ได้ แต่เราศึกษาโดยวิธีการสร้างโมเดลเพื่อหาข้อสรุปที่สามารถนำไปอธิบาย ทำนาย หรือควบคุมปรากฏการณ์ที่ศึกษาดังแสดงในภาพที่ 2.3 ดังนี้

ภาพที่ 2.3 แสดงการศึกษาปรากฏการณ์โดยวิธีการสร้างโมเดล

ที่มา : แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบของ มียากาวะ (2550 : 3)

สุทัศน์ ขอบคำ (2540 : 14-15) ได้พัฒนารูปแบบ เรื่อง รูปแบบการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาทฤษฎี ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และขั้นตอนที่ 2 ขั้นการพัฒนาเป็นการนำเอาผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์สร้างรูปแบบจำลองการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยได้แก่ 1) สร้างรูปแบบการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา 2) สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ

รูปแบบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 3) ปรับปรุงรูปแบบ 4) สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2 และ 5) ปรับปรุงรูปแบบ

วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ (2547 : 73-84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารแนวคิทธฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ และ 5) การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2548: 92-93) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งศึกษาการพัฒนาูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมซึ่งในการศึกษามีรายละเอียดในการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวกับแนวคิด และหลักการของการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ได้รับเลือกเป็นโครงการนำร่องการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาสภาพจริงจากการรายงานประเมินตนเองของโรงเรียน ที่ผ่านการประเมินคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างรูปแบบจำลองระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์การด้วยการสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงวุฒิ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยใช้เทคนิคเดลฟายจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบจำลองจากขั้นตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์ และกำหนดรูปแบบระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ

ขั้นตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารคุณภาพ ทั้งองค์การเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและนำรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ และจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550: 72-79) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการศึกษาต่อเนื่องสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การนำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นกรอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3) การศึกษาความเหมาะสม และเป็นไปได้โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 19 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย และ 4) การตรวจสอบประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 3 มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลังจากนั้น จึงกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้น

อัมพร พงษ์กัสนานันท์ (2550: 108 - 122) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต” โดยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques) และ 2) การประเมินรูปแบบประกอบด้วยการประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

พรจันทร์ พรศักดิ์กุล (2550: 163-175) ได้ทำวิจัย เรื่อง รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 2) การศึกษากระบวนการงบประมาณและการมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณของสถานศึกษา โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานงบประมาณ วิเคราะห์เอกสารงบประมาณ และสอบถามความคิดเห็น

ของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา 3) จัดทำร่างรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียน ที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่างรูปแบบโดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) ปรับปรุงรูปแบบและนำเสนอรูปแบบกระบวนการงบประมาณ ของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน

วาโร เฟ็งส์วัสดี (2553: 9) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้าง หรือพัฒนารูปแบบผู้วิจัยจะสร้าง หรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัย ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยอาจจะศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการศึกษาจะนำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบ ในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

2. การศึกษาบริบทของหน่วยงาน ได้แก่

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2.2 การศึกษารายกรณี หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมี แนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการศึกษาอาจใช้วิธี การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

3. การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้จากข้อ 1 และ 2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิด และกระบวนการพัฒนารูปแบบของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนารูปแบบ มีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้ การศึกษาเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาจากบริบทจริง ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการดำเนินการ ในปัจจุบันขององค์กร การศึกษารายกรณี การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม หรือการสนทนากลุ่ม และการจัดทำรูปแบบ

ทั้งนี้ การวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบ ตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย
2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค การดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยวิธีการสัมภาษณ์ และการสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ
3. สร้างรูปแบบจำลอง โดยใช้สารสนเทศ จาก ข้อ 1 และ 2 ยกร่างรูปแบบโดยวิธีการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

1.6 การทดสอบรูปแบบ

รูปแบบที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นมาจะได้รับการยอมรับ หรือนำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดใหม่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใหม่ที่จะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ จะต้องผ่านกระบวนการทดสอบ ทั้งนี้ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดวิธีการการทดสอบรูปแบบ ไว้ดังนี้

วาโร เฟ็งสวัสต์ (2553: 10-12) ได้นำเสนอการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ภายหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่สร้างขึ้นแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นจะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Education ภายใต้งานดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้ มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Prosperity Standards) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards)

2. การทดสอบรูปแบบการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ หรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการความ

ละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป ดังนั้น แนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ มีแนวคิด ดังนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรรณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อน และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดที่ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขา ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการศึกษายจึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

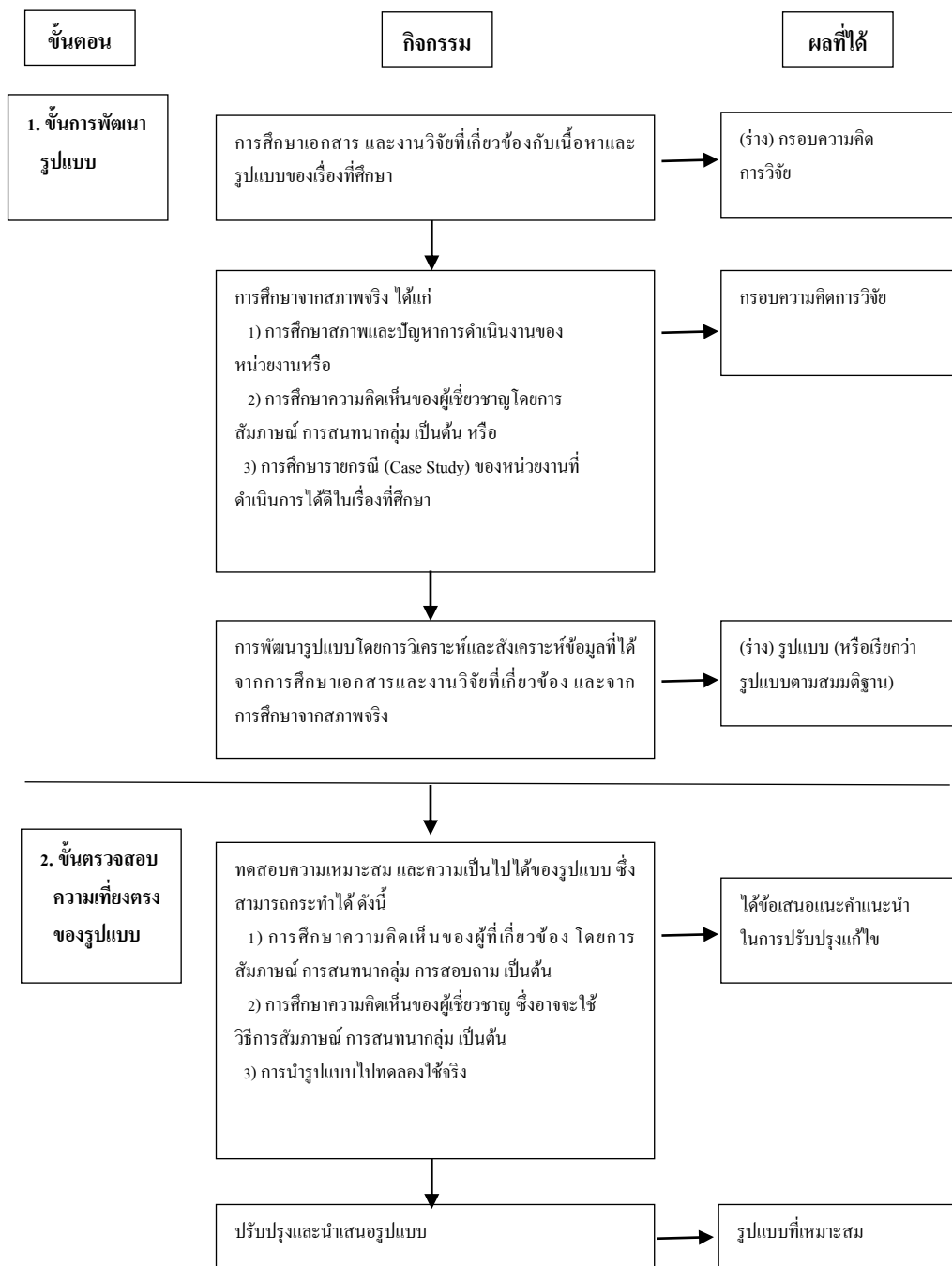
2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรม และมีคุณพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

2.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่นำมาพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล วิธีการนำเสนอ

3. การทดสอบรูปแบบ โดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะ ใช้กับการพัฒนารูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

กระบวนการพัฒนารูปแบบตามแนวคิดของวโร เฟ็งสวัสต์ (2553: 12) สามารถแสดง
ได้ดังภาพที่ 2.4 ดังนี้

ภาพที่ 2.4 แสดงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบกรณีที่ร่างรูปแบบจากการวิเคราะห์เอกสารและ
การศึกษาจากสภาพจริง

ที่มา : แนวคิดการวิจัยพัฒนารูปแบบของ วโร เฟ็งสวัสต์ (2553: 12)

สมาน อัสวภูมิ (2550: 9) ได้เสนอแนวทางในการตรวจสอบรูปแบบที่เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย และพัฒนารูปแบบไว้ อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งจาก 3 วิธีดังนี้ คือ

1. การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 15 - 20 คน พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ

2. การตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนากับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะต่อไป

3. การตรวจสอบโดยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริงหรือเหตุการณ์จำลอง ตามแบบแผนที่ออกแบบไว้ เพื่อสังเกต รวบรวมข้อมูล และความเห็นต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป

อีสนอร์ (Eisner, 1976: 192-193) เสนอแนวคิดการทดสอบหรือประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ (The Connoisseurship Model) ซึ่งเป็นต้นแบบของการนำรูปแบบมาทดสอบอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์ การวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานด้วยหลายปัจจัยในการพิจารณาตามวิจารณ์ของ ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพหรือความเหมาะสมของสิ่งที่ทำการประเมิน

2. รูปแบบการประเมินมีลักษณะเฉพาะทางพัฒนาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งมาก จึงต้องอาศัยผู้รู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่มีอาจประเมินด้วยตัวเลขทางสถิติหรือเครื่องวัดใด ๆ ได้ และต้องใช้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ทางด้านการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะในองค์ความรู้ลึกเฉพาะสาขานั้น ๆ ผู้ที่ศึกษาเจาะลึกมาเฉพาะด้านซึ่งจะต้องมีความชำนาญและเข้าใจลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการอุดมศึกษาจึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

3. ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเที่ยงธรรม และใช้ดุลพินิจจากพื้นฐานทางวิชาการ ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณาต่าง ๆ เกิดจากประสบการณ์ และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสม

4. การยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอรรถศาสตร์และความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดประเด็นสำคัญในการพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีนำเสนอ

มาดาส และ สตาฟเฟอร์บีม (Madaus & Stufflebeam, 1983: 399-402) กล่าวถึงคณะกรรมการประเมินมาตรฐานการศึกษา (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ว่าได้เสนอหลักการประเมินเพื่อตรวจสอบรูปแบบ แบ่งเป็น 4 หมวด ดังนี้

1. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2. มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Prosperity Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

4. มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การทดสอบรูปแบบเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ สามารถทำได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม 2) การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3) การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและ 4) การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ

ดังนั้น ในการทดสอบรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการทดสอบรูปแบบตามลำดับ ดังนี้

1. ทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด จากแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน

2. ทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่ม

3. ทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่างแล้วสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง กรอบความคิดหรือ โครงสร้างทางความคิดรวบยอดทางด้านหลักการ แนวคิดวิธีการดำเนินงาน องค์ประกอบที่สำคัญ ๆ และเกณฑ์ต่าง ๆ

ของระบบที่สามารถยึดเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สามารถจำแนกได้ 5 ประเภท คือ รูปแบบเชิงอุปมาอุปไมยหรือรูปแบบเชิงเปรียบเทียบ รูปแบบเชิงภาษาหรือเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงเหตุเชิงผลหรือเชิงสาเหตุ และรูปแบบเชิงแบบแผน การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษา โดยทั่วไปการพัฒนาในรูปแบบในทางด้านการจัดการศึกษา จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อม เป้าหมาย การจัดโครงสร้างองค์กร กระบวนการจัดการศึกษาและทรัพยากร การสร้างปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล และการบริหารองค์กร และมีขั้นตอนการพัฒนาแบบสามารถสรุปได้เป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างหรือการพัฒนาแบบ และการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยการกำหนดกรอบความคิด วิธีการดำเนินงาน และองค์ประกอบที่สำคัญที่จะส่งผลให้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาจากองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 2) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 3) แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โดยกำหนดขั้นตอนการพัฒนาแบบ เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยวิธีการสัมภาษณ์ และการสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองของนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ และการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยการสร้างแบบจำลอง จากสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ขกร่างรูปแบบโดยวิธีการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการทดสอบรูปแบบ ตามลำดับ ดังนี้

1. ทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด จากแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน
2. ทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่ม
3. ทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่างแล้วสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 ใช้และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยนำไปใช้ในการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2563 และติดตามผลการใช้รูปแบบจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ หลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน และการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตามลำดับ ดังนี้

2.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 1) ระบุว่า การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพมีความสำคัญ และจำเป็นมากในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนให้เห็นช่องทางที่จะใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และความชอบส่วนตัวในการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้หรือสามารถดำรงชีพอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2559: 6) ได้ให้ความหมายของการศึกษาเพื่อการมีงานทำไว้ว่า การศึกษาเพื่อการมีงานทำหรือเพื่อการประกอบอาชีพ คือ ระบบการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อเตรียมเยาวชนให้ตระหนักรู้เกี่ยวกับความถนัด และศักยภาพของตนเอง สามารถมองเห็นอนาคตเกี่ยวกับอาชีพของตนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับการจัดเตรียมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึง

การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเชื่อมต่อระดับมหาวิทยาลัย โดยปรับการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการสัมผัสประสบการณ์วิชาชีพต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ฝึกทักษะที่จำเป็น และเตรียมคุณลักษณะที่ดีเพื่อประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและศักยภาพของตนเอง และโรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยใช้หลักสูตร เพื่อเป็นการเตรียมความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนให้สอดคล้องและตรงประเด็นกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตของผู้เรียน ที่ส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นและประเทศ

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ หมายถึง ระบบการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ค้นหาความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของตนเอง สามารถมองเห็นอนาคตเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง ตลอดจนได้รับการฝึกทักษะที่จำเป็น และเตรียมคุณลักษณะที่ดีเพื่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองหลังจบการศึกษาเพื่อให้เกิดรายได้ หรือสามารถดำรงชีพอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2 หลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562 : 8-32) ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561–2580) เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้องมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามารถอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง ซึ่งได้มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย

1. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม โดยการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเล็งดูในครอบครัว การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา การปลูกฝังค่านิยม

และวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้เป็นคนดีมีวินัย ดังนี้

2.1 ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อน การตั้งครรถ์ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรถ์ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุน การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก และให้มีการลงทุนเพื่อ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน

2.2 ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดีมีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะทางด้านการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิด สร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะ ด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานในการเรียนรู้เพื่อ การวางแผนชีวิต และวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และนำไปปฏิบัติได้ตลอดจน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน ทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ของประเทศ มีทักษะชีวิตสามารถอยู่ร่วม และทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

2.3 ช่วงวัยแรงงาน ยกกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่าง ต่อเนื่องสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน

2.4 ช่วงวัยผู้สูงอายุส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีการทำงานหลังเกษียณผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ พื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความ จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการ วางตำแหน่ง ของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบ

รองรับการเรียนรู้ โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติดังนี้

3.1 การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์ การคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ ระบบคิดของเหตุผล การหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

3.2 การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่โดยปรับบทบาทจาก “สอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การคัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู มีระบบการพัฒนาศักยภาพ และสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอน มาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียน

3.3 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคทั่วถึงและใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมิน และการรับรองคุณภาพ ที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้าง และจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

3.4 การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นการจัดระบบการศึกษา ระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น ผ่านการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิเช่น การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะ นอกจากนี้ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้ และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชน และภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3.5 การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทย ในบทบาทภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลกบนพื้นฐานของความเข้าใจกลุ่มลึกลงในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยเพิ่มการรับรู้ของคนไทยด้าน พหุวัฒนธรรมการเห็นคุณค่า และมีความอดกลั้นต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต

3.6 การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์ความรู้การใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่าของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากร และใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.7 การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้าง และพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญมีความโดดเด่นเฉพาะ สาขาสู่ระดับนานาชาติในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการเป็นศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบสมรรถนะในระดับภูมิภาค

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้วางแนวคิดและหลักการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)

อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทผู้ดีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 75-92) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) การคิดเลขเป็น (Arithmetics) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) เป้าหมายของการจัดการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ประกอบด้วยเป้าหมาย ดังนี้ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่า และบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ ระยะ 5 ปี โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

และการมุ่งเสริมสร้างกลไกการพัฒนาประเทศ ให้มีการพัฒนาเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก และกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 10) แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560-2564) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน, 2560: 87) ซึ่งคำว่ามีความรู้คู่คุณธรรม หมายถึง รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน คำว่ามีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง มีอาชีพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในการดำรงชีวิต และคำที่มีความสุข หมายถึง ความอยู่ดีมีสุข สามารถอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทรมีความสามัคคีปองคอง แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2562-2564) จังหวัดน่าน ได้กำหนดวิสัยทัศน์คนน่านได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะอาชีพ สืบสานวัฒนธรรมวิถีน่านที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดีมีความสุขพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน, 2560: 106)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2559: 6) ได้กล่าวถึงหลักการการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำหรือการประกอบอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงศักยภาพ และบริบทรอบ ๆ ตัวผู้เรียน พัฒนาและยกระดับองค์ความรู้ให้ทัดเทียมอารยประเทศ ด้วยการบริหารจัดการและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มุ่งสู่เป้าหมายของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับศักยภาพในการทำงานให้กับบุคลากรไทยให้แข่งขันได้ในระดับสากล มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับชั้น ให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของการทำงาน และเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพมีเจตคติ ทักษะพื้นฐาน ทักษะเทคโนโลยี ทักษะความคิดสร้างสรรค์ รักสิ่งแวดล้อมและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในกลุ่มอาชีพด้านเกษตร อุตสาหกรรม บริหารจัดการ บริการ และความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งรู้ช่องทางประกอบอาชีพในอนาคต โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

1. ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาจัดกรอบหลักสูตรให้สะท้อนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
2. วิจัยและพัฒนาการใช้หลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
3. ปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ เนื้อหารายวิชาศักยภาพ 5 กลุ่มอาชีพ 7 หมวดวิชา กระบวนการเรียนรู้บูรณาการอาชีพใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลความรู้ ทักษะและมาตรฐานอาชีพ โดยมุ่งเน้นการประเมินพฤติกรรมการทำงานจากผลงานและการปฏิบัติงาน (Portfolio)
4. พัฒนาบุคลากรทุกระดับเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

5. จัดให้มีโรงเรียนมัธยมเชิงปฏิบัติการที่ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหลักสูตรสถานศึกษาเน้นการบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำรายวิชาศักยภาพ 5 กลุ่มอาชีพ 7 หมวดวิชาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชื่อมโยงทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษาตลอดแนว ให้สอดคล้องกับหลักการการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการประกอบอาชีพในท้องถิ่นตามศักยภาพพื้นที่

6. ปรับปรุงเป้าหมายการผลิตครูและอัตรากำลังครูในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระยะยาว

7. สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายหน่วยงานการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรและสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

ทิศทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) กำหนดเป้าหมายให้คนพิการได้รับโอกาส และบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างทั่วถึง มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้ อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการเข้าถึงบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบที่หลากหลาย โดยเน้นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในการจัดบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการได้อย่างมีมาตรฐาน และสนับสนุนในองค์กรด้านคนพิการ และเครือข่ายมีบทบาท จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2562 : 20) หลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 4-7) โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. หลักความเป็นเอกภาพ (Unity) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความ เป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. หลักความเสมอภาค (Equality) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

3. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรการศึกษา ที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและ ความต้องการของท้องถิ่น

4. หลักความยืดหยุ่น (Flexibility) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. หลักการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Centered) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

6. หลักการจัดการศึกษาสำหรับทุกคน (Education for all) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ได้

ทั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

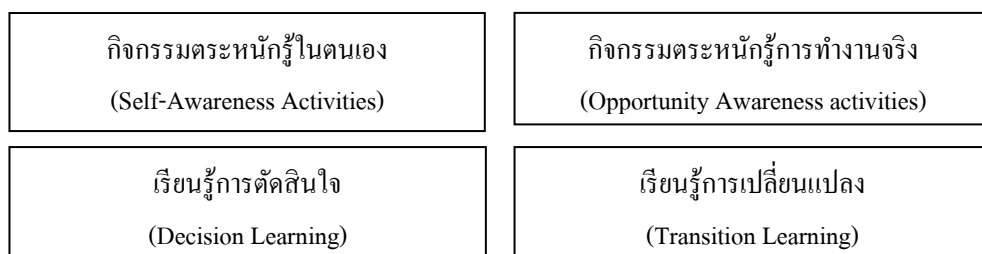
กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขัน จึงได้มีแผนปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (2558-2564) ซึ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศ ที่ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติงานมากกว่าเนื้อหาในตำรา ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น 2) ทักษะเพื่อการทำงาน คือทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานทุกอาชีพ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสารสนเทศการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร และ 3) ทักษะเฉพาะทางสำหรับอาชีพที่ผู้เรียนสนใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559: 3)

จากหลักการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของชาติมีหลักการที่มุ่งพัฒนาคนไทยในทุกมิติ และทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครบถ้วน มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดม ออบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสน์ และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น มีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย

คุณธรรมจริยธรรม มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง รวมทั้งมีสมรรถนะที่สำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขที่ยั่งยืน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักชาติ ศาสตร์ ภัยตรีศ์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 4 -32) การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียน มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังคมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการทำงานสำรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงานซึ่งจะต้องพัฒนาความคิดรวบยอด (Concepts) เกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพ (Career Development) ของผู้เรียนในช่วงอายุ ตั้งแต่ 9 – 15 ปีซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งหลักสูตรและการเรียนการสอนจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องให้ความสำคัญ และร่วมมือกันให้ความรู้ประกอบด้วย การแนะนำ การพัฒนา และการเน้นย้ำ การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในหลักสูตรและการสอนในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้จะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นความเชื่อมโยงของความรู้จากโรงเรียนกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนาน และมีความหมายช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ ทักษะและความสามารถที่จำเป็นในอนาคตเพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ สถานศึกษาต้องสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจะสนับสนุนและช่วยเหลือการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 2.5 ดังนี้

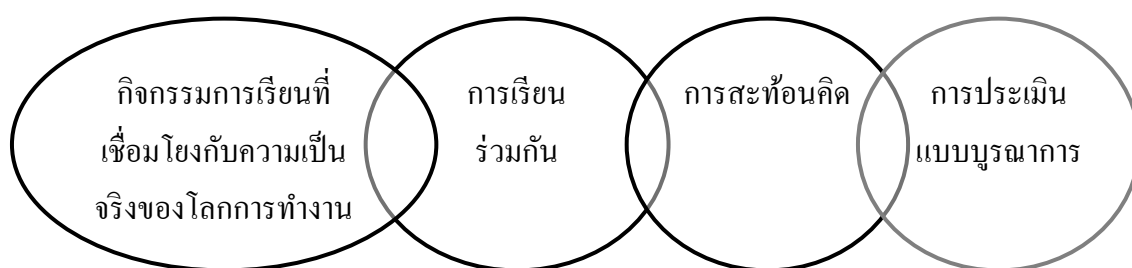

ภาพที่ 2.5 แสดงส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 6)

จากภาพที่ 2.5 จะเห็นว่าส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพจะต้องมีส่วนประกอบของกิจกรรมตระหนักรู้ในตนเอง กิจกรรมตระหนักรู้การทำงานจริง เรียนรู้ การตัดสินใจ และเรียนรู้การเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพต้องให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านกระบวนการคิด ตัดสินใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม

สำหรับประเทศไทยการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในการศึกษาขั้นพื้นฐานปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระที่ 4 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือสาระการอาชีพเริ่มต้นจัดให้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพในชุมชนของตน และสามารถสำรวจความสนใจความสามารถและทักษะอาชีพของตน และเมื่อเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงเริ่มเรียนรู้สาระเกี่ยวกับแนวทางการเลือกอาชีพ และการสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งได้ฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพโดยทั่วไป เช่น ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 9) ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความรู้และทักษะของนักเรียนโดยทั่วไป คือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เจตคติที่ดีต่อการทำงาน ความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง มีสำนึกรักบ้านเกิด และภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างคุณลักษณะดังกล่าวทาง โรงเรียนจะต้องจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เน้นการเชื่อมโยงกับโลกแห่งการทำงานจริง (Real-word relevance) การทำงานและการเรียนร่วมกัน (Collaboration) การสะท้อนคิด (Reflection) ที่ทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้แบบเมตาคอดนิชัน (Metacognition) และการประเมินแบบบูรณาการ (Integrated assessment) จากเพื่อนร่วมชั้นเรียน สถานฝึกงาน และครูผู้สอน ดังแสดงในภาพที่ 2.6 ดังนี้

ภาพที่ 2.6 แสดงระบบการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 28)

จากภาพที่ 2.6 จะเห็นว่าระบบการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับสภาพความเป็นจริงของโลกการทำงาน มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น

อีวาน ฮอย และ แมนแก้ม (Evans, Hoyt and Mangum, 1973 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 4-5) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ หรือเพื่อการประกอบอาชีพไว้ว่า ต้องเตรียมผู้เรียนสำหรับการใช้ชีวิตรวมถึงชีวิตแห่งการทำงานด้วย โดยนักวิชาการทั้งสองท่านได้จัดกลุ่มของโครงสร้างเนื้อหาของการศึกษาเพื่อการมีงานทำสามารถจำแนกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ 1) โลกของการประกอบอาชีพ 2) คุณค่าของการทำงาน 3) นิสัยของการทำงาน 4) ความพึงพอใจในการปรับตัวในอาชีพ 5) การตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ และ 6) การตัดสินใจในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ ครีค และ โคลสโตว์ (Clark and Kolstore , 1995 อ้างถึงใน กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553: 197-198) ที่ได้พัฒนารูปแบบของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ประถมศึกษา และได้นำมาใช้กับวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. คุณค่า เจตคติ และนิสัยซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพิจารณาเตรียมอาชีพ สำหรับวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ดังนั้น ครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องจึงต้องสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน เจตคติที่ดีต่อการทำงาน และการให้คุณค่าของงานให้กับบุคคลเหล่านี้ให้มากที่สุด

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพราะเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานครูจึงจำเป็นต้องสอนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับนายจ้างและเพื่อนร่วมงานให้กับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3. ข้อมูลด้านอาชีพ ได้แก่ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละคน

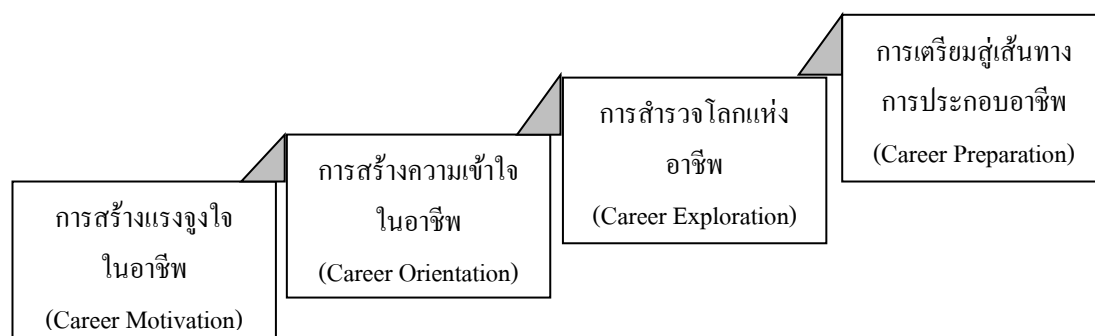
4. การเรียนรู้การทำงาน หมายถึง ทักษะที่จำเป็นต่องานนั้น ๆ รวมถึงทักษะอื่น ๆ เช่น การตรงต่อเวลา การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน เป็นต้น

5. ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน จำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องมีทักษะการดำรงชีวิตประจำวันของตนเองที่ดีเสียก่อนจึงจะสามารถประกอบอาชีพได้

นักวิชาการรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา (2011 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 6) ได้เสนอแนวคิดในการจัดรูปแบบการศึกษาอาชีพระดับก่อนอุดมศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน (Career Motivation) เพื่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพ
2. การสร้างความเข้าใจในอาชีพ (Career Orientation)
3. การสำรวจโลกแห่งอาชีพ (Career Exploration)
4. การเตรียมผู้เส้นทางประกอบอาชีพ (Career Preparation)

ทั้งนี้ สถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้มี การสร้างแรงจูงใจ การสร้างความเข้าใจในอาชีพ การสำรวจโลกแห่งอาชีพ และการเตรียมผู้เส้นทางประกอบอาชีพ ซึ่งจัดเป็นรูปแบบการศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 2.7 ดังนี้

ภาพที่ 2.7 แสดงรูปแบบการศึกษาอาชีพของรัฐ โอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 7)

จากภาพที่ 2.7 จะเห็นว่าการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ไม่ได้หมายถึงความคาดหวังให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพ แต่เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ฝึกฝนทักษะความสามารถ มีความรู้และเจตคติที่ดีซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกการประกอบอาชีพในอนาคต

โบลิน และ ลอยด์ (Brolin and Loyd, 2004: 54) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถ และประสบการณ์ โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ กระจายอยู่ในหลักสูตร 3 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน 2) ด้านทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคม และ 3) ด้านการเตรียมตัวและการแนะนำด้านอาชีพ และได้กำหนดขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การตระหนักรู้อาชีพ (Career Awareness) หมายถึง การสอนให้นักเรียนรู้จักงานไม่ว่าจะเป็นงานที่มีรายได้หรือไม่มีรายได้ รวมถึงการเป็นคนที่ต้องทำงานด้วย และเข้าใจว่าตนเองจะสามารถทำงานในสังคมในอนาคตหลังจากจบการศึกษาไปแล้วอย่างไร ซึ่งมักสอนกันตั้งแต่

ระดับประถมศึกษา นอกจากนี้การตระหนักรู้ในอาชีพยังเกี่ยวข้องกับการรู้จักตนเองในฐานะที่เป็นมนุษย์ที่มีพัฒนาการตามลำดับขั้น ซึ่งเป็นพัฒนาการในช่วงวัยนี้เช่นเดียวกัน

2. การค้นหาอาชีพ (Career Exploration) หมายถึง การสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาความสนใจในความสามารถของตนเอง รวมถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของตนเอง และอาชีพที่ตนเองชอบด้วย ซึ่งมักสอนกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้และตรวจสอบว่าตัวเองมีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านไหน และต้องการความจำเป็นพิเศษอย่างไรผ่านประสบการณ์ที่ได้ลงมือปฏิบัติ หรือจากการที่ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมหรืองานในชุมชน

3. การเตรียมตัวด้านอาชีพ (Career Preparation) หมายถึง การสอนที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ รวมถึงการเรียนรู้ทักษะสำหรับอาชีพนั้น ๆ ซึ่งมักสอนกันในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้นักเรียนยังจะต้องสามารถบอกความสนใจในอาชีพ รวมถึงเรียนรู้คุณลักษณะที่เหมาะสมกับอาชีพนั้น ๆ เช่น การตรงต่อเวลา การรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับนายจ้าง และเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

4. การปรับตัวกับอาชีพ (Career Assimilation) หมายถึง การถ่ายโอนจากการฝึกงานในสถานศึกษาไปสู่การทำงานในสถานการณืจริงในชุมชน เพื่อให้เกิดความคุ้นชินลดการพึ่งพิงจากครูผู้สอน เกิดการเรียนรู้ใหม่นอกจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งนักเรียนจะต้องสามารถช่วยทำงานต่าง ๆ ในครอบครัวได้ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมอาสาสมัคร หรือการทำงานที่มีรายได้ ซึ่งในขั้นนี้นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการติดตามประเมินผลจากทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2556: 65) ระบุว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเป็นการรวมเอาความคิด 2 ประการเข้าด้วยกัน คือ รูปแบบ “การมีงานทำ” (Occupational model) และรูปแบบ “การเตรียมคนเข้าสู่โลกของการทำงาน” (Career Model) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะที่สอดคล้องกับงานหรืออาชีพที่จะปฏิบัติ และเตรียมคนเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ในแต่ละช่วงของจุดสิ้นสุดชั้นการเรียนรู้ในแต่ละระดับ โดยการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสามารถกำหนดเป็นขั้นต่าง ๆ ได้ 4 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับ โบลิน และ ลอยด์ (Brolin and Loyd, 2004: 26) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การตระหนักรู้ในอาชีพ (Career Awareness) เป็นการสร้างเจตคติและค่านิยมของการทำงานเพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพที่มีต่อการดำรงชีวิต โดยเรียนรู้จากระบบโรงเรียน และประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านและชุมชน การศึกษานี้จะเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยยังไม่ให้รายละเอียดของงานมากนักจะกล่าวถึงงาน และอาชีพ โดยส่วนรวมเป็นการสร้างความคิดเกี่ยวกับโลกของงานและอาชีพเท่านั้น (World of Work)

ขั้นที่ 2 การวางแผนทางอาชีพ (Career Orientation) เป็นขั้นการสร้างพื้นฐานอาชีพให้ผู้เรียนได้รู้จักกลุ่มของอาชีพ (Occupational Clusters) ที่มีอยู่ในสังคม โดยเริ่มต้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่คาบเกี่ยวกับระดับประถมศึกษาตอนปลาย โดยเริ่มจาก ป.6 ไปจนถึง ม.2 เป็นการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อหาอาชีพที่ตนเองชอบและสนใจที่จะมีชีวิตและทำงานในอาชีพนั้น

ขั้นที่ 3 การค้นหาอาชีพ (Career Exploration) เป็นขั้นสร้างอาชีพที่ต้องการอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่คาบเกี่ยวกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ ม.2-4 ในระดับนี้จะเป็นการเสริมสร้างอาชีพที่ผู้เรียนแต่ละคนสนใจในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (Occupational Group Within Clusters) ผู้เรียนจะรู้ว่าตนเองสนใจและต้องการจะมีอาชีพในกลุ่มใด

ขั้นที่ 4 การเตรียมตัวด้านอาชีพ (Career Preparation) เป็นขั้นเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพซึ่งจะอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นต้นไปเริ่มตั้งแต่ชั้น ม.4 จนถึงจบมหาวิทยาลัย โดยแยกระดับของความต้องการในการประกอบอาชีพ ถ้าผู้เรียนต้องการเป็นช่างฝีมือก็จะเข้าสู่โปรแกรมการฝึกอาชีพเป็นช่างฝีมือ ถ้าต้องการเป็นผู้มีวิชาชีพชั้นสูงก็เรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสอดคล้องของขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ตามแนวคิดของนักวิชาการ ดังแสดงตามตารางที่ 2.2 ดังนี้

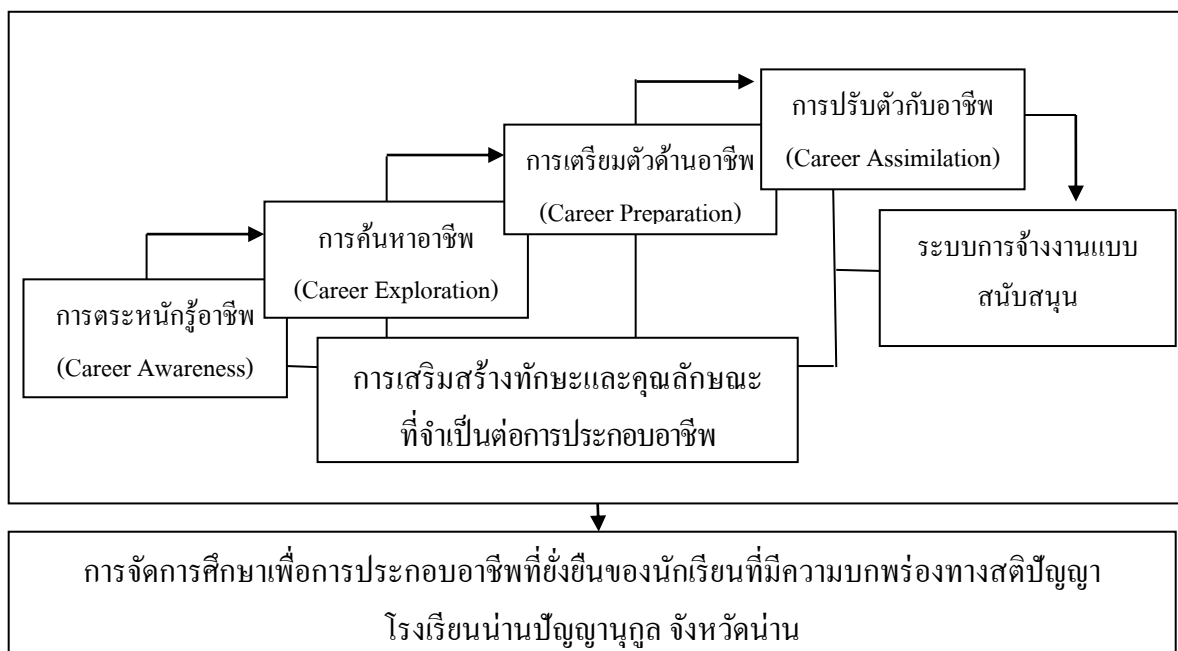
ตารางที่ 2.2 แสดงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพตามแนวคิดของนักวิชาการ

ขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	สพฐ. (2554)	Brolin and Loyd (2004)	กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2556)	นักวิชาการสหรัฐอเมริกา (2011)
การตระหนักรู้ในอาชีพ	✓	✓	✓	✓
การวางแผนทางอาชีพ			✓	
การค้นหาอาชีพ	✓	✓	✓	✓
การเตรียมตัวด้านอาชีพ	✓	✓	✓	✓
การปรับตัวกับอาชีพ	✓	✓		

จากตารางที่ 2.2 จะเห็นว่านักวิชาการแต่ละคนมีความคิดเห็นสอดคล้องในทิศทางเดียวกันว่าขั้นตอนของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน จะประกอบด้วย

ขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ และการปรับตัวกับอาชีพ

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในระหว่างที่ ศึกษาอยู่ในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดของ โบลิน และ ลอยด์ (Brolin and Loyd) ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ และเพิ่มเติมการเสริมสร้างทักษะและ คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งระบบการจ้างแบบสนับสนุน ดังแสดงในภาพที่ 2.8 ดังนี้

ภาพที่ 2.8 แสดงขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

จากภาพที่ 2.8 จะเห็นว่า แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง การจัดมวลประสบการณ์ในการทำงานในชีวิตประจำวัน และการประกอบสัมมาอาชีพต่าง ๆ ให้กับนักเรียนได้เรียนรู้และผ่านการลงมือปฏิบัติจนเกิดความรู้ ทักษะความสามารถ ลักษณะนิสัยและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ โดยโรงเรียนจะต้องจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และในแต่ละขั้นตอนสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ หมายถึง โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา รู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของทุกคน โดยสอนให้นักเรียนรู้จักงาน มีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน และเจตคติที่ดี

ในการทำงาน เห็นคุณค่าของการทำงานจากที่โรงเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันสอนให้นักเรียน รู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของคนทุกคน แม้ว่าจบการศึกษาไปแล้ว การจัดการศึกษาใน ขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นประถมศึกษา

2. การค้นหาอาชีพ หมายถึง โรงเรียนจัดการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย ที่ช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถค้นหาความสนใจและความสามารถของตนเองผ่านประสบการณ์ที่ได้ลงมือปฏิบัติ หรือการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม หรืองานของชุมชนจนพัฒนาเป็นอาชีพได้ โดยครูต้องวัดและประเมินผลความสามารถในการเรียนรู้ และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ และความสนใจของนักเรียน การจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ม.1-3

3. การเตรียมตัวด้านอาชีพ หมายถึง โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนา ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีคุณลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ สามารถตัดสินใจในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และเรียนรู้ทักษะสำหรับอาชีพเฉพาะทาง ตลอดจน ทักษะที่ช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีทักษะการดำรงชีวิต อิสระลดการพึ่งพาคนอื่น การจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4-5

4. การปรับตัวกับอาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยการมีส่วนร่วม ของนักแนะแนวอาชีพและสอนคนพิการใน โรงเรียนและสถานประกอบการ เพื่อให้นักเรียนที่มีความ บกพร่อง ทางสติปัญญาสามารถถ่ายโอนความรู้และทักษะจากการฝึกงานทั้งใน โรงเรียน และ แหล่งเรียนรู้ภายนอก ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม และทักษะการเตรียมตัวด้านอาชีพ ไปสู่การทำงานในสถานการณ์จริงทั้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว และ ชุมชน เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นชิน ลดการพึ่งพิงจากครูผู้สอน และเกิดการเรียนรู้ใหม่เพิ่มจาก ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ใน โรงเรียนไปสู่ประสบการณ์การประกอบอาชีพจริงในสังคม การจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 ก่อนที่จะออกไปสู่สังคม

5. การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทาง สังคม ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะวิชาการ และปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใให้กับนักเรียนในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ การทำงานกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ประกอบการ และ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ประกอบด้วย การตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน หมายถึง ระบบการจ้างงานที่ผู้ประกอบการหรือผู้ว่าจ้าง ผู้สอนงานคนพิการ ลูกจ้างหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ตกลงร่วมมือกันที่จะให้สนับสนุนจ้างงาน และทำงานจ้างร่วมกัน

2.4 แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2559: 10-18) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ซึ่งเป็นระบบการศึกษามีความยืดหยุ่นและเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนตามหลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ (Career Education) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน ตั้งสมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน สืบหาและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติอันดีผ่านการศึกษาการฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่จะตัดสินใจในการศึกษาต่อและการทำงานต่อไปได้ในอนาคต ดังนี้

1. ผู้เรียนชั้นอนุบาล การจัดการศึกษาอนุบาลหรือปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเพื่อการเตรียมตัวเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำอาชีพเบื้องต้น ได้แก่ มีวินัย ความรับผิดชอบ อดทน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษา ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นวัยที่จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการอ่านออกเขียนได้ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและเห็นความแตกต่างของหน้าที่วิธีการทำงานและอาชีพต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักในอาชีพที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำอาชีพเบื้องต้น ได้แก่ มีวินัย อดทน ความรับผิดชอบ และคิดวิเคราะห์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นช่วงวัยที่สามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น และเรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัวและจากสื่อต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงอาชีพต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสังคมสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักในอาชีพที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต และเน้นการสร้างคุณลักษณะผู้ทำงานที่พึงประสงค์ เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำอาชีพเบื้องต้น ได้แก่ มีวินัย ความรับผิดชอบ อดทนและคิดวิเคราะห์ กล้าเผชิญปัญหา คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นเริ่มสนใจเรื่องของตนเอง เพื่อนที่ใกล้ชิด มีการสร้างสังคม พัฒนาความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองมากขึ้น สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจการยอมรับความแตกต่างของบุคคลทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ทักษะ และทำให้คุณค่าแก่การประกอบอาชีพของคนในสังคม เปิดโอกาส

ให้นักเรียนรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น จัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงในการฝึกปฏิบัติ การทำงานร่วมกับการประเมินหรือสำรวจตนเอง การปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำอาชีพเบื้องต้น ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล การตัดสินใจเลือกอาชีพ การจัดระบบการทำงานเพื่ออาชีพ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างสร้างสรรค์

4. ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นวัยที่สามารถจัดการเรียนการสอนเน้นที่การเตรียมการด้านทฤษฎีและทักษะเพื่อดำเนินการในแนวทางวิชาชีพ ไปสู่การเตรียมอาชีพ เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำอาชีพเบื้องต้น ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล การตัดสินใจเลือก การจัดระบบการทำงานเพื่ออาชีพ การสร้างสรรค์งานด้วยตนเอง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 2) ได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำหรือการประกอบอาชีพ ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศให้มีกำลังคนที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ เมื่อจบการศึกษาแล้วต้องมีอาชีพหรือมีงานทำ โดยได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่

1. การจัดหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. การจัดหลักสูตรทวิศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ต้องการวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ
3. การจัดหลักสูตรเตรียมพื้นฐานความถนัดกลุ่มสาขาวิชาในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
4. การจัดกิจกรรมชุมนุมเพื่อการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ
5. การจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรายวิชาพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสมควรจัดในทุกระดับชั้น เริ่มตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อช่วยให้นักเรียนตระหนักรู้ว่าตนเองมีความชอบ ความสนใจ ความถนัด และศักยภาพตรงกับอาชีพที่คาดหวัง ดังนี้

1. ระดับชั้นอนุบาล ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำงานเบื้องต้น ได้แก่ มีวินัย ความเป็นมิตร อ่อนน้อม และอยู่กับผู้อื่นได้

2. ระดับชั้นประถมศึกษา เน้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการทำงาน เน้นให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและเห็นความแตกต่างของหน้าที่และวิธีการทำงานต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงอาชีพต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสังคม มีความตระหนักในอาชีพที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต และเน้นการสร้างคุณลักษณะผู้ทำงานที่พึงประสงค์

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักตัวเองมากขึ้นยอมรับความแตกต่างของบุคคลทั้งด้านความสนใจ ความสามารถ และทัศนคติต่ออาชีพของคนในสังคม จัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงร่วมกับการประเมินตนเอง

4. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเตรียมการด้านทฤษฎี และทักษะเพื่อการดำเนินการในแนวทางวิชาชีพไปสู่การเตรียมอาชีพ มุ่งเน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำงาน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล การตัดสินใจเลือกการจัดระบบทำงานด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพหรือการทำงาน ที่จะสามารถทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย บทบาทในการบริหารสถานศึกษา แนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา แนวทางดำเนินงานอาชีพในสถานศึกษา วิธีการทำให้เกิดความยั่งยืน และปัจจัยสู่ความสำเร็จ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559: 37-46) ดังนี้

1) บทบาทในการบริหารสถานศึกษา

(1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษารวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ การศึกษาและการนำแนวคิด นโยบายสำคัญจากรัฐบาล กระทรวง หน่วยงานต้นสังกัดเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มาสร้างความตระหนักให้ครูบุคลากร ผู้เรียนให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอบรมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนการพัฒนางานอาชีพ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู บุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครู บุคลากร และนักเรียนถอดประสบการณ์

การเรียนรู้จัดทำเป็นคลังความรู้หรือข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน โดยน้อมนำหลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดในการทำงาน ปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

(2) บทบาทครูและบุคลากรมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ ศึกษาวัตถุประสงค์ แนวทาง และรายละเอียดของการจัดกิจกรรมตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ การวางแผน การปฏิบัติงานเพื่อดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การให้คำแนะนำ ตรวจสอบ นิเทศ ประเมินผล และรายงาน ตลอดจนกำหนดระยะเวลาที่นักเรียนเข้าศึกษาเรียนรู้ สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาการประกอบอาชีพ ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจงแนวทางการดำเนินกิจกรรมอาชีพ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการค้นคว้า ศึกษาเรียนรู้ การใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมถึงขั้นตอนการศึกษาเรียนรู้ ตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจัดทำแบบวัดผล ประเมินผล แบบบันทึกพฤติกรรมผู้เรียน และแบบสังเกตพฤติกรรม เสริมแรงในการทำงานอาชีพ เช่นการชมเชย การมอบเกียรติบัตร ประเมินผลการดำเนินงานอาชีพเป็นระยะ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ไขและข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่สาธารณชน

(3) บทบาทของผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ ศึกษาเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐานงานอาชีพ ที่ตนถนัดและสนใจ สำนวความสนใจความถนัดของตนเองเกี่ยวกับกิจกรรมงานอาชีพที่โรงเรียน เปิดสอน ศึกษาเรียนรู้หรือปฏิบัติงานอาชีพด้วยความตั้งใจ ศึกษาหาความรู้จากผู้รู้ แหล่งวิทยากรที่ หลากหลายเพิ่มเติม เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาอาชีพ ถอดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเพื่อ จัดทำเป็นคลังความรู้หรือข้อมูลสารสนเทศ ประพฤติตนให้น้อมนำหลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการทำงานปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม

(4) บทบาทของชุมชนและเครือข่าย มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ ให้การสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนางานอาชีพ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดหางบประมาณสื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อใช้ในการบริหารกิจกรรมงานอาชีพมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้งานอาชีพโดย วิทยากรท้องถิ่น มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานอาชีพของสถานศึกษาสู่สาธารณชนร่วม ถอดประสบการณ์เรียนรู้ของตนร่วมกับผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาเรียนรู้ หรือแนวทางในการพัฒนางานอาชีพ จัดทำเป็นคลังความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางาน อาชีพในโอกาสต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร ครูและบุคลากร นักเรียน ชุมชนและผู้ปกครอง ร่วมกันคิด วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ รวมทั้ง

การช่วยสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงาน การนิเทศ กำกับติดตามอย่างต่อเนื่องการประเมินผลการปฏิบัติ และสรุปรายงานสู่สาธารณชน ถอดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดทำเป็นคลังความรู้หรือข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน โดยน้อมนำหลักการทำงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดในการทำงานปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

2) แนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้

(1) การวางแผน (plan) สำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์สภาพความพร้อมของบุคลากร สภาพความต้องการของนักเรียน ประชุมวางแผน กำหนดวางตัวบุคลากรในการดำเนินงานอาชีพ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมปฏิบัติกิจกรรม สำรวจและจัดทำข้อมูลบุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินงานอาชีพ สำรวจความต้องการด้านงบประมาณในการพัฒนางานอาชีพ วิเคราะห์และนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้งบประมาณมาใช้เพื่อพัฒนางานอาชีพ ประชุมวางแผนเพื่อจัดสรรงบประมาณจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันพิจารณางบประมาณ สำรวจความต้องการเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่วัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนางานอาชีพ ประชุมวางแผนกำหนดสถานที่ และจัดหาสถานที่ วัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนางานอาชีพ จัดทำสื่อคู่มือในการดำเนินงาน ประชุมวางแผนกำหนดนโยบาย โครงการกิจกรรม การดำเนินงานวางแผน การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้านงานอาชีพ การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอาชีพ และการดำเนินงานกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานอาชีพที่ชัดเจน

(2) การปฏิบัติตามแผน (Do) บุคลากรดำเนินงานอาชีพตามที่ได้รับมอบหมาย จัดทำข้อมูลบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นประสานผู้ที่เกี่ยวข้อง ประชุมชี้แจงถึงแนวทางในการดำเนินงาน ดำเนินงานตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ชี้แจงถึงแนวทางในการใช้งบประมาณ ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามแผน ชี้แจงถึงแนวทางในการเลือกใช้สถานที่วัสดุ อุปกรณ์ ประสานผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้สถานที่วัสดุอุปกรณ์ดำเนินงานในการจัดการดูแลบำรุง รักษา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรอาชีพ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินงานอาชีพตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด

(3) การตรวจสอบ (Check) ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของบุคลากรตามแผนงานอาชีพ ติดตามผลการดำเนินงานในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจทักษะเจตคติและคุณลักษณะของผู้เรียน ตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผน รวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ การใช้จ่ายงบประมาณ จัดทำรายงานผลการใช้งบประมาณ ตรวจสอบและประเมินผลการใช้สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า รวบรวมข้อมูล

ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการใช้สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ วัดและประเมินผลควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านอาชีพ นิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายงานผลการประเมิน โครงการการจัดการศึกษาด้านอาชีพ

(4) การปรับปรุงและแก้ไขปัญหา (Action) นำผลการวิเคราะห์และการประเมินผลการดำเนินงานของบุคคลมาใช้พัฒนาอาชีพ ประชุมคณะทำงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลการดำเนินงานด้านบุคลากรและแนวทางแก้ไข นำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา นำผลการวิเคราะห์และการประเมินการดำเนินงานของงบประมาณมาใช้พัฒนาอาชีพ ประชุมคณะทำงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ นำผลการศึกษาด้านงบประมาณเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ นำผลการศึกษาด้านสถานที่วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับงานอาชีพมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาและพัฒนา

สรุปได้ว่า แนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิง ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงและแก้ไขปัญหา

3) แนวทางการดำเนินงานอาชีพในสถานศึกษา

การดำเนินงานพัฒนางานอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมด้วยการกำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานอาชีพในสถานศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงาน ดังนี้

(1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา แนวทางการดำเนินงานอาชีพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาจำแนกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- นโยบาย ได้แก่ การนำนโยบาย จุดเน้นของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และของโรงเรียน มาวิเคราะห์ความต้องการความสอดคล้องเกี่ยวกับงานอาชีพ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีที่จะขับเคลื่อนงานอาชีพในสถานศึกษา

- วิชาการ ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ขอบข่ายภารกิจงานวิชาการงานอาชีพ หลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจุดเน้นของสถานศึกษาด้านการพัฒนางานอาชีพของสถานศึกษา เพื่อกำหนดความต้องการและภารกิจด้านวิชาการที่นำไปสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการ กำหนดผู้รับผิดชอบแผนงาน ประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามแผนงาน เพื่อขับเคลื่อนพัฒนางานอาชีพในสถานศึกษา การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการด้านวิชาการ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และ

เผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแก้ไขปรับปรุงพัฒนาแผนงาน โครงการที่เป็นผลสะท้อนจากการประเมินแผนงาน โครงการด้วยการวิเคราะห์หาสาเหตุ และเสนอแนวทางแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

- งบประมาณ ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ ความเหมาะสม และแนวทางการจัดหางบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนางานอาชีพของสถานศึกษาด้วยการกำหนดแผนงาน/โครงการด้านงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนพัฒนางานอาชีพ

- บุคลากร วิเคราะห์ความพร้อม ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนพัฒนางานอาชีพในสถานศึกษา

- การบริหารงานทั่วไป อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ความพร้อม ความต้องการและแนวทางการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนางานอาชีพในสถานศึกษา ด้านชุมชนและเครือข่าย วิเคราะห์ความพร้อมและความต้องการแผนการประสานสัมพันธ์กับชุมชนองค์กรหรือหน่วยงานให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพัฒนางานอาชีพในสถานศึกษา

(2) ด้านการดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานอาชีพด้านการดำเนินงานจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- การพัฒนางานอาชีพ ศึกษาบริบท วิเคราะห์ความต้องการ ความเหมาะสมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนางานอาชีพ ตั้งคณะทำงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน จัดทำแผนงาน และปฏิทินการปฏิบัติงานอาชีพที่สอดคล้องกับงบประมาณ กำกับติดตามประเมินผล นำผลการทงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานอาชีพในทุกอาชีพ และถอดบทเรียนรวบรวมองค์ความรู้งานอาชีพในสถานศึกษาพร้อมจัดเก็บนำเสนอด้วยรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสม

- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการกิจกรรมงานอาชีพ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาสู่การเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต และคุณธรรมจริยธรรมตามธรรมชาติกลุ่มสาระวิชา/หรือเนื้อหาเฉพาะกับนักเรียนเฉพาะกลุ่มอยู่ที่ไหน / หรือนักเรียนทุกระดับชั้นในสถานศึกษา จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมงานอาชีพที่ส่งเสริมทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต และคุณธรรมจริยธรรม จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของนักเรียน

- ความต่อเนื่องและยั่งยืน ดำเนินกิจกรรมอาชีพในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนและชุมชน ตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานอาชีพ เมื่อสิ้นปี และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน อาชีพแก่ชุมชนในท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยรูปแบบที่เหมาะสม ดำเนินการต่อยอด/ ขยายผลการพัฒนางานอาชีพทั้งในสถานศึกษา และชุมชนด้วยวิธีการที่เหมาะสม พร้อมทั้งมีการ ประเมินผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุง/ขยายผลให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานอาชีพในสถานศึกษา สามารถจำแนกวิธีการ ดำเนินงานเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการดำเนินงาน

4) วิธีการทำให้เกิดความยั่งยืน

เพื่อให้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเกิดความยั่งยืน สถานศึกษาควรมี การดำเนินการ ดังนี้

(1) สถานศึกษากำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการ ประจำปี การดำเนินงานตามแผน การนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุป รายงานผลการดำเนินงาน นำผล การดำเนินงาน และผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการขับเคลื่อนการจัด การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(2) สถานศึกษาจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากร และมีการดำเนินการพัฒนา บุคลากร มีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และสามารถนำผลการพัฒนามาปรับปรุงพัฒนางาน ของตนเองที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนงานอาชีพ

(3) วางแผนการดำเนินงานการบริหารการจัดงบประมาณของสถานศึกษา และ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ

(4) ถอดบทเรียนหรือสร้างองค์ความรู้โดยนักเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำคลังความรู้

(5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สร้างภาคเครือข่ายการพัฒนาการเรียนรู

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้เกิดความยั่งยืน สถานศึกษา จะต้องมีการกำหนดเป็นนโยบาย และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการที่มุ่งพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ปฏิบัติงาน อย่างเพียงพอเหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพจะประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

(1) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยใช้หลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด มีเจตคติที่ดี เห็นความสำคัญและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน เป็นแกนนำในการกระตุ้นครูปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบร่วมกัน สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้การอบรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาคุณานในที่ต่าง ๆ

(2) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการมีงานทำ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด มีเจตคติที่ดีเห็นความสำคัญและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนลงสู่การจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

(3) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพที่ตนถนัดและสนใจปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยใช้หลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดมีเจตคติที่ดีเห็นความสำคัญและปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐานความพอเพียง เห็นความสำคัญและร่วมกันขับเคลื่อน

(4) ผู้ปกครองของนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด มีเจตคติที่ดี สนับสนุน ส่งเสริมเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน และขยายผลสู่ภายนอก

(5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่มีเจตคติที่ดีเห็นความสำคัญให้การสนับสนุนส่งเสริมเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน และขยายผลสู่ภายนอก

(6) สถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีความตระหนักเห็นความสำคัญให้การสนับสนุนส่งเสริมเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน

(7) ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีความตระหนักเห็นความสำคัญเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและขยายผลสู่ภายนอก

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จะประสบผลสำเร็จจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และแต่ละภาคส่วนต้องรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเอง และปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ จนเกิดผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานประกอบการ และชุมชน

กล่าวโดยสรุป แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้เกิดความสำเร็จเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดเป็นนโยบาย และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการที่มุ่งพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีการพัฒนาครูบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอเหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ และเจตคติอันดีผ่านการศึกษา การฝึกอบรม และการปฏิบัติงานโดยจัดในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อช่วยให้นักเรียนตระหนักรู้ว่าตนเองมีความชอบ ความสนใจ ความถนัดและศักยภาพตรงกับอาชีพที่คาดหวัง ดังนี้ ระดับชั้นอนุบาลควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการประกอบอาชีพเบื้องต้น ระดับชั้นประถมศึกษาเน้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเน้นให้นักเรียนได้ทำความรู้จักและเห็นความแตกต่างของหน้าที่และวิธีการทำงานต่าง ๆ ระดับมัธยมต้นเปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักตัวเองมากขึ้นจัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง และระดับมัธยมปลายเน้นการเตรียมการด้านทฤษฎีและทักษะเพื่อการดำเนินการในแนวทางวิชาชีพไปสู่การเตรียมอาชีพ เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำงาน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดและหลักการของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4 ขั้นตอน รวมทั้งการเสริมสร้างทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. การตระหนักรู้อาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนรู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของคนทุกคน โดยสอนให้นักเรียนรู้จักงาน มีเจตคติที่ดีในการทำงานเห็นคุณค่าของการทำงานจากที่โรงเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอนให้นักเรียนรู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของคนทุกคน แม้ว่าจะจบการศึกษาไปแล้ว

2. การค้นหาอาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถค้นหาความสนใจและความสามารถของตนเองผ่านประสบการณ์ที่ได้ลงมือปฏิบัติ หรือการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานของชุมชนจนพัฒนาเป็นอาชีพได้ โดยครูต้องวัดและประเมินผลความสามารถในการเรียนรู้และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน

3. การเตรียมตัวด้านอาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนสามารถตัดสินใจในการเลือกอาชีพ และเรียนรู้ทักษะสำหรับอาชีพเฉพาะทาง ตลอดจนทักษะที่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. การปรับตัวกับอาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถถ่ายโอนความรู้ และทักษะจากการฝึกงานทั้งในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายนอก ทั้งทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะการช่วยเหลือคนอื่นและสังคม และทักษะการเตรียมตัวด้านอาชีพไปสู่การทำงานในสถานการณ์จริงทั้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชนเพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นชินลดการพึ่งพิงจากครูผู้สอน และเกิดการเรียนรู้ใหม่นอกจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในโรงเรียน

2.5 การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ

การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย การสร้างเสริมทักษะของนักเรียน และการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1) การสร้างเสริมทักษะของนักเรียน

ทักษะที่จำเป็นของนักเรียนเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย สมรรถนะสำคัญของนักเรียนและมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ออกเป็น 5 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2551: 6-7) ได้แก่

(1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร การใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

(2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

(3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้

มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

(4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำประสบการณ์ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่าง บุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

(5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (โรงเรียนน่านปัญญานุกูล, 2560 : 2-6) ไว้ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียน น่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2556 ตามหลักสูตร แกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการทำงาน และสามารถประกอบอาชีพพึ่งพาตนเอง อยู่กับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(1) มีความรู้และทักษะเคลื่อนไหว ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต ทักษะวิชาการ และทักษะอาชีพ

(2) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนิษย์และรักการออกกำลังกาย ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

(3) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ได้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2) มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุผล การเรียนรู้ตามกลุ่มทักษะการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2556 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 6 กลุ่มทักษะ ดังนี้

(1) กลุ่มทักษะเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างอิสระ คล่องแคล่ว พัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาศักยภาพ พัฒนาจิตใจและอารมณ์ในการทำงานและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างสรรค์และจินตนาการ

(2) กลุ่มทักษะภาษาและการสื่อสาร การสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน เขียน และการดู ในสถานการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

(3) กลุ่มทักษะช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย สามารถช่วยเหลือตนเองและรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองได้

(4) กลุ่มทักษะสังคมและการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มีทักษะในการดำรงชีวิตสามารถพึ่งพาตนเอง ไม่เป็นภาระกับผู้อื่น

(5) กลุ่มทักษะวิชาการ การนำความรู้ทางภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ หรือความรู้ ทักษะอื่นที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

(6) กลุ่มทักษะอาชีพ มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน สามารถประกอบอาชีพได้ตามศักยภาพ

กล่าวโดยสรุป ทักษะที่จำเป็นพื้นฐานในการพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ประกอบด้วย 6 กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต ทักษะวิชาการ และทักษะอาชีพ

2) การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เน้นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัว และสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- (1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- (2) ซื่อสัตย์สุจริต
- (3) มีวินัย
- (4) ใฝ่เรียนรู้
- (5) อยู่อย่างพอเพียง
- (6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- (7) รักความเป็นไทย
- (8) มีจิตสาธารณะ

ทั้งนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 156-188) ได้กำหนดแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 8 ประการ โดยกำหนดความหมาย ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ ไว้ดังนี้

ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจเชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด 1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ

1.1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง

1.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ

1.1.3 มีความสามัคคีปรองดอง

ตัวชี้วัด 1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย

1.2.1 เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

1.2.2 หวงแหน ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย

ตัวชี้วัด 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา

1.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ

1.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ

1.3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน

ตัวชี้วัด 1.4 เคารพเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์

1.4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

1.4.2 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์

1.4.3 แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งกาย วาจา ใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริงความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

ตัวชี้วัด 2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ

2.1.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง

2.1.2 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละเอียดและเกรงกลัว

ต่อการกระทำผิด

2.1.3 ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา

ตัวชี้วัด 2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

2.2.1 ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

2.2.2 ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง

2.2.3 ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

ข้อที่ 3 มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคมเป็นปกติวิสัยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัด 3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

3.1.1 ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

3.1.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน

ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มี

ลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัด 4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4.1.1 ตั้งใจเรียน

4.1.2 เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียน

4.1.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวชี้วัด 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสมสรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2.1 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม

4.2.2 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบ จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ และสรุปเป็นองค์ความรู้

4.2.3 แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

5.1.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม

5.1.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี

5.1.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล

5.1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด

ตัวชี้วัด 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5.2.1 วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน
ของความรู้อย่างถูกต้อง ชั่วคราว

5.2.2 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับ
และปรับปรุงเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ข้อที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ
และรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตาม
เป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบและมีความภาคภูมิใจในผลงาน

ตัวชี้วัด 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน

6.1.1 เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

6.1.2 ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ

6.1.3 ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง

ตัวชี้วัด 6.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จ
ตามเป้าหมาย

6.2.1 ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

6.2.2 พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ

6.2.3 ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

ข้อที่ 7 รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ
เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม
ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ
เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ ภูมิปัญญาไทยขนบธรรมเนียมประเพณี
ศิลปะและวัฒนธรรม มีความกตัญญูกตเวที ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวชี้วัด 7.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย
และมีความกตัญญูกตเวที

7.1.1 แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญู
กตเวทีต่อผู้มีพระคุณ

7.1.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม

7.1.3 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี

ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย

ตัวชี้วัด 7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
เหมาะสม

7.2.1 ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7.2.2 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

ตัวชี้วัด 7.3 อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

7.3.1 นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต

7.3.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย

7.3.3 แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ
กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น
แบ่งปันความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน มีจิตอาสา
ช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด 8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

8.1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงานด้วยความเต็มใจ

8.1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา

ด้วยความสมัครใจ

8.1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยเหลือแก้ปัญหา

หรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น

ตัวชี้วัด 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม

8.2.1 ดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ

8.2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

8.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของ

ส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้กับนักเรียนที่มีความ
ความบกพร่องทางสติ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัว และสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะ
พลเมืองไทยและพลโลก ได้แก่ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้
อยู่อย่างพอเพียง ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความรักความเป็นไทยและการมีจิตสาธารณะ

กล่าวโดยสรุป ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็น
ในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย ทักษะ

การช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะวิชาการ และลักษณะนิสัยที่จำเป็นในการประกอบอาชีพการตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.6 ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน ประกอบด้วยรูปแบบการจ้างงาน และนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ดังนี้

2.6.1 รูปแบบการจ้างงาน

รูปแบบการจ้างงานที่เหมาะสมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีหลายรูปแบบซึ่ง ศรีสมร กสิวัฒน์ (2547: 71-75) ได้สรุปรูปแบบการจ้างงานบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ต่างประเทศนิยมและพัฒนาขึ้นมาใช้กันแพร่หลาย 3 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบ Flow-Through คือ การที่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเริ่มฝึกงานอาชีพภายใต้การจ้างงานในอาร์กซ์ศูนย์ฝึกกิจกรรมการงาน และศูนย์บำบัดแบบไป-กลับ ภาคกลางวัน ซึ่งที่ผ่านมารองเรียนรัฐบาลหลายแห่ง และพ่อแม่ ผู้ปกครองได้ให้ความเห็นต่อโรงงานในอาร์กซ์ ว่าเป็นเสมือนสถานที่อยู่ตามธรรมชาติหลังจบการศึกษาจากระดับมัธยม สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง ถึงระดับรุนแรงและรุนแรงมาก ภายหลังพบว่าวัยรุ่นเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้ทำจริง ๆ ตามที่ได้ค้นหาตัวเองในสถานที่ทำงาน

2) รูปแบบการจ้างงานแบบมีการแข่งขัน (Competitive Employment) เป็นแบบที่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้รับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และทำงานร่วมกับคนไม่พิการ มีโอกาสก้าวหน้า และฝึกอบรมงานได้ตามความสามารถ

3) รูปแบบการจ้างงานแบบมีการสนับสนุน (Supported Employment) เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ บรรจุเข้าทำงาน ฝึกทำงานในสถานประกอบการ การเรียกร่องสิทธิ การควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และได้ค่าจ้างแรงงานตามผลผลิตของแต่ละบุคคล การจ้างงานแบบสนับสนุนเอื้อต่อการทำงานในระบบแข่งขันในการทำงานแบบบูรณาการ สำหรับบุคคลพิการไม่สามารถทำงานในระบบแข่งขันได้ มีความต้องการจำเป็นการสนับสนุนให้สามารถทำงานได้ เช่น นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) การเดินทาง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอาชีพ (Specialized Job Training) และผู้ตรวจการเฉพาะบุคคล (Individually Tailored Supervision) การจ้างงานแบบสนับสนุนนี้เป็นวิธีที่ดึงคนจากฟังก์ชันอื่นมาเป็นฟังก์ชันเอง ฮิวเวอร์ด (Heward, 2008: 579) กล่าวว่า การจ้างงานแบบสนับสนุนอาจจ้างได้ใน 3 กลุ่มธุรกิจ ดังนี้

(1) กลุ่มธุรกิจขนาดย่อม (Small Business)

(2) กลุ่มงานเคลื่อนที่ (Mobile Work Crew) เป็นกลุ่มทำงานประเภทจ้างงานแบบมีการสนับสนุน องค์กรเล็ก ๆ มีวัตถุประสงค์เดียว (Single Purpose) เช่น รับจ้างดูแลทำความสะอาด ก่อสร้าง ซึ่งปะปนอยู่ในชุมชนปกติ ผู้จัดการทั่วไปรับผิดชอบเรื่องประสานงานในการจัดหางานสำหรับคนพิการประมาณกลุ่มละ 6-8 คน แต่ละกลุ่มรับการนิเทศติดตามโดยผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการจ้างงานระบบสนับสนุน หรือนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) กลุ่มลักษณะนี้เป็นองค์กรประเภทไม่หวังผลกำไรรับการสนับสนุนจากมูลนิธิเพื่อการกุศล

(3) กลุ่มสถานประกอบการเฉพาะ (Enclave or Clustered Placement) เป็นคนกลุ่มเล็ก ๆ ในระบบสนับสนุน รับจ้างงานที่ผ่านการฝึกมาอย่างดีในธุรกิจ หรือ อุตสาหกรรม ได้รับเงินเดือนตามงานที่ทำได้อยู่ในชุมชน

สรุปได้ว่า การจ้างงานนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อย และระดับปานกลางสามารถจัดให้ทำงานที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนได้ แต่จะทำงานอย่างอิสระไม่ได้ จำเป็นต้องมีคนควบคุมดูแล และคอยชี้แนะช่วยเหลือเสมอ การที่จะออกไปทำงานในชุมชนได้นั้นจะต้องได้รับการฝึกและเตรียมความพร้อมทักษะต่าง ๆ อย่างดีแล้ว ได้แก่ ทักษะทางสังคมการช่วยเหลือ และดูแลตนเอง ตลอดจนการฝึกนิสัยในการทำงาน ดังนั้น รูปแบบการจ้างงานบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอาจเริ่มฝึกงานอาชีพภายใต้การจ้างงานในอารัก্ষศูนย์ฝึกกิจกรรมการงาน และศูนย์บำบัดแบบไป - กลับภาคกลางวัน แล้วพัฒนาสู่รูปแบบการจ้างงานแบบมีการแข่งขัน ซึ่งเป็นแบบที่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้รับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำได้ทำงานร่วมกับคนไม่พิการมีโอกาสก้าวหน้า และฝึกอบรมงานได้ตามความสามารถ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบการจ้างงานแบบมีการสนับสนุน มากำหนดไว้ในองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยเริ่มกระบวนการตั้งแต่การบรรจุเข้าทำงาน ฝึกทำงานในสถานประกอบการ การเรียกร้องสิทธิ การควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และการได้ค่าจ้างแรงงานตามผลผลิตของแต่ละบุคคล เนื่องจากรูปแบบการจ้างงานแบบสนับสนุนจะเอื้อต่อการทำงานในระบบแข่งขันในการทำงานแบบบูรณาการสำหรับแต่ละบุคคล และเหมาะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ยังไม่สามารถทำงานในระบบแข่งขันได้ ต้องการการสนับสนุนให้สามารถทำงานได้ เช่นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) การเดินทาง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอาชีพ (Specialized Job Training) และผู้ตรวจการเฉพาะบุคคล (Individually Tailored Supervision)

2.6.2 นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ

นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้สร้างงานให้แก่คนพิการ ให้ความรู้แก่คนพิการ ครอบครัวยุติคนพิการ ผู้ประกอบการ เพื่อนร่วมงานของคนพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของคนพิการ ให้การสนับสนุนคนพิการ และผู้ประกอบการเพื่อให้การจ้างงานคนพิการราบรื่น สื่อสารปัญหาและสถานการณ์เกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการ ให้สังคมรับรู้เพื่อสร้างสังคมที่คนพิการได้รับการสนับสนุนที่จำเป็นอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างสังคมที่ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข คูกสัน (Cookson, P., 2010: 1-49) กล่าวถึง หน้าที่และประเภทของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ และขั้นตอนการสอนงานคนพิการ ตามลำดับ ดังนี้

1) หน้าที่ของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการมีงานทำ และการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืนของคนพิการ นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) การประเมินความสามารถด้านร่างกาย ด้านจิต ด้านอาชีพของคนพิการ และประเมินความเป็นไปได้ในการมีอาชีพของคนพิการ
- (2) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ และความเป็นไปได้ในการมีอาชีพแก่คนพิการ
- (3) การให้การฝึกเกี่ยวกับการปรับตัว การประสานระหว่างจิตใจและร่างกาย และให้การฝึกด้านอาชีพ
- (4) การให้การฝึกเกี่ยวกับทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเป็นพื้นฐานของชีวิตทำงาน
- (5) การให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการค้นหาอาชีพ และงานที่เหมาะสมกับคนพิการแต่ละคน
- (6) การให้โอกาสในการทำงานในฐานะเป็นผู้ฝึกงาน
- (7) การติดตามผลการทำงานของคนพิการหลังจากได้งานเพื่อสนับสนุนการทำงานต่อเนื่องของคนพิการ

2) ประเภทของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ

นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- (1) ประเภทที่อยู่แบบประจำในสถานประกอบการ มีบทบาทหน้าที่

1.1 สัมภาษณ์และประเมินคนพิการ โดยทำงานร่วมกับฝ่ายบุคคลของสถานประกอบการเพราะผู้สอนงานคนพิการมีความเข้าใจลักษณะความพิการ มิใช่การพิจารณาจากสมุดประจำตัวหรือคู่มือ

1.2 ประเมินการฝึกงาน เป็นเรื่องสำคัญมากต้องพิจารณาว่าบริษัทอยู่ในขอบเขตที่สามารถให้การช่วยเหลือได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการจ้างงานคนพิการและจำนวนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ พิจารณาว่าคนพิการสามารถทำงานอะไรได้ เข้ากับบริษัทและพนักงานได้หรือไม่

1.3 สนับสนุนการฝึกอบรมตั้งแต่คนพิการเข้าทำงาน เพราะว่าคนพิการมักไม่คุ้นกับที่ทำงานใหม่ จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และมีส่วนร่วมในการให้ความรู้กับบุคคลทั่วไปในการจ้างงานคนพิการ

1.4 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่ทำงาน ให้คำปรึกษาในการจัดทำคู่มือ และวิธีสอนจะไม่รอให้เกิดปัญหาแต่จะออกไปเยี่ยมที่ทำงานของคนพิการเป็นประจำ และให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการสอนคนพิการให้สามารถทำงานได้ พิจารณาอย่างสมเหตุสมผลนำคำแนะนำจากองค์กรสนับสนุน และนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการแบบไม่ประจำมาใช้

1.5 สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโรงเรียน และการดูแลทางการแพทย์ แบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแผนการให้การสนับสนุนให้กับองค์กรสนับสนุนที่พนักงานลงทะเบียนไว้ และจัดประชุมระหว่างโรงเรียน หน่วยงานทางการแพทย์ตามความจำเป็น ระหว่างการเยี่ยมชมสถานที่ทำงานตามแผนที่กำหนดไว้ควรแบ่งปันข้อมูลกับพนักงานและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานสนับสนุนที่คนพิการลงทะเบียนไว้ และร่วมเดินทางไปกับพนักงานขณะที่ไปที่หน่วยสนับสนุน ให้คำแนะนำกับสถานประกอบการ แบ่งปันข้อมูลระหว่างประชุมร่วมกัน

1.6 ส่งเสริมการให้การสนับสนุน โดยวิธีธรรมชาติ (Natural Support) เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คนพิการทำงานอย่างต่อเนื่อง ควรวางแผนสนับสนุนหลายรูปแบบ และให้พนักงานทำแทนคนพิการได้ ทำอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เข้าทำงานจนถึงเกษียณอายุการทำงาน เริ่มตั้งแต่เข้าร่วมสัมภาษณ์การจ้างงาน คอยเฝ้าดูแล และทำการประเมินระหว่างฝึกงานในที่ทำงาน วางแผนโดยการวิเคราะห์ปัญหา จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมหลังเข้าทำงาน เป็นวิทยากรสัมมนา พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อนร่วมงานและนายจ้างเพื่อให้การทำงานราบรื่นและประสบความสำเร็จ

1.7 จัดเก็บข้อมูล ตั้งแต่จ้างงานจนถึงฝึกงานเพื่อให้คนพิการสามารถทำงานได้ต่อเนื่องหลังจากเข้าทำงานแล้ว บันทึกข้อมูลตั้งแต่จ้างงานจนถึงฝึกอบรม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานปัญหาอื่น ๆ การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน สภาพจิตใจ โดยบันทึก

เป็นรายบุคคลการสร้างระบบให้สามารถดำเนินงานต่อได้ แม้มีการเปลี่ยนตัวนักแนะแนวอาชีพและ
สอนงานคนพิการนั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก

1.8 ศึกษาจากภายนอกอย่างสม่ำเสมอ และทำงานร่วมกับบริษัทอื่น ๆ
ให้เจ้าหน้าที่สนับสนุนคนพิการเข้ารับการฝึกอบรมกับบริษัทอื่น ๆ มีการแลกเปลี่ยนเพื่อจะได้
เติบโตไปด้วยกัน

1.9 เรียนรู้สภาพความพิการทั้งหมด และนำมาสอนในบริษัท โดยต้องทำ
ความเข้าใจคนพิการแต่ละประเภท และการใช้ทรัพยากรทางสังคม ส่งเสริมความเข้าใจภายในสังคม
สร้างระบบสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

1.10 เข้ารับการฝึกปฏิบัติจริง ฝึกงานที่สถานฝึกงานของโรงเรียนเฉพาะ
ความพิการ ฝึกงานให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ฝึกงานให้กับหน่วยงานสนับสนุนการย้ายที่ทำงาน
ฝึกงานจากหลักสูตรที่ได้รับมอบหมาย

(2) ประเภทไม่อยู่ประจำในสถานประกอบการ มีบทบาทหน้าที่

2.1 บทบาทนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ในฐานะผู้เป็น
กระบอกเสียงให้กับคนพิการและครอบครัว คู่ครองสิทธิการทำงานและสิทธิคนพิการ และมีหน้าที่
สำคัญในการปรับแต่งสถานที่ทำงานให้กับคนพิการและยกระดับประสิทธิภาพโดยอยู่ในฐานะจุดยืน
ของบริษัท

2.2 เป็นเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบให้แน่ใจ ถึงลักษณะพิเศษ
ของสถานที่ทำงาน เช่น หน้าที่การทำงานสภาพแวดล้อมของคน มาตรฐานการทำงานที่กำหนด

2.3 เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนพิการกับสภาพแวดล้อมการทำงาน
การคาดการณ์ความเสี่ยง และให้คำแนะนำกับบริษัทเพื่อให้คนพิการสามารถทำงานได้อย่างมั่นคง
และใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ในสถานที่ทำงานปกติได้

2.4 ดำเนินการให้การช่วยเหลือและปรับให้เข้ากันระหว่างคนพิการกับ
สภาพแวดล้อมการทำงานเพื่อสร้างสถานที่ทำงานให้สามารถทำงานได้ง่าย

2.5 ติดต่อสถานที่ทำงาน ประเมินสถานที่ทำงาน ปรับโครงสร้างของงาน
จับคู่การทำงาน สนับสนุนอย่างเข้มข้น ถอยห่างออกมา และติดตามผล

สรุปได้ว่า นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท
ได้แก่ ประเภทที่อยู่แบบประจำในสถานประกอบการ และประเภทไม่อยู่ประจำในสถานประกอบการ
ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย จะได้ศึกษารูปแบบที่ผู้สอนงานไม่ได้อยู่ประจำในสถานประกอบการ
เนื่องจากนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของ โรงเรียนเป็นครูผู้สอน จึงจำเป็นต้องทำหน้าที่
สอนนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ อีกในโรงเรียน และต้องรับบทบาทนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ

อีกหนึ่งภารกิจซึ่งจะทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับคนพิการและครอบครัว คู่คุ้มครองสิทธิการทำงานและสิทธิคนพิการ ติดต่อสถานที่ทำงาน ประเมินสถานที่ทำงาน ปรับโครงสร้างของงาน จับคู่การทำงาน สนับสนุนอย่างเข้มข้น ถอยห่างออกมา ติดตามผลและยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานคนพิการ

3) ขั้นตอนการสอนงานคนพิการ

การสอนงานคนพิการของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ให้สามารถทำงานในสถานประกอบการ หรือทำงานที่เป็นธุรกิจของครอบครัวได้นั้น จะมีขั้นตอนที่สำคัญทั้งก่อนการจ้างงาน และหลังการได้รับการจ้างงานแล้ว ดังต่อไปนี้

(1) ก่อนการได้รับการจ้างงาน ประกอบด้วย

1.1 การประเมินคนพิการ (Assessment of persons with disability) เป็นการประเมินสภาพปัจจุบันของคนพิการ (Assessment) และความเป็นไปได้ในการมีอาชีพ

1.2 การหาสถานที่ทำงาน (Finding of workplaces)

1.3 การประเมินสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน (Assessment of workplace environment)

1.4 การหางานที่เหมาะสม (Job Matching)

(2) หลังจากได้รับการจ้างงาน ประกอบด้วย

2.1 การสนับสนุนอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน (Intensive support at the workplaces)

2.2 การประสานงานในข้อตกลงของการจ้างงาน (Coordination on employment agreement)

2.3 การสนับสนุนแบบถอยห่างออกมา (Support fading)

2.4 การติดตาม (Follow-up)

สรุปได้ว่า ระบบการจ้างงานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ควรจัดในลักษณะของระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน โดยกระบวนการจะเริ่มตั้งแต่การบรรจุเข้าทำงาน การฝึกทำงานในสถานประกอบการ การเรียกร้องสิทธิ การควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และการได้ค่าจ้างแรงงานตามผลผลิตของแต่ละบุคคล ซึ่งจะต้องได้รับการการสนับสนุนจากนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ให้การดูแลช่วยเหลือ ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับคนพิการและครอบครัว คู่คุ้มครองสิทธิการทำงานและสิทธิคนพิการ ติดต่อสถานที่ทำงาน ประเมินสถานที่ทำงาน ปรับโครงสร้างของงาน จับคู่การทำงาน สนับสนุนอย่างเข้มข้น ถอยห่างออกมา ติดตามผลและยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานคนพิการ

โดยเป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการงานประเภทไม่ได้อยู่ประจำในสถานประกอบการ เนื่องจากนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนเป็นครูผู้สอน จึงจำเป็นต้องทำหน้าที่สอนนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ อีกในโรงเรียน แต่ยังคงรับบทบาทนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการอีกหน้าที่หนึ่ง ซึ่งแบ่งขั้นตอนการสอนงานออกได้เป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงก่อนการจ้างงาน และช่วงหลังการได้รับการจ้างงาน ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินคนพิการ หาสถานที่ทำงาน ประเมินสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน หางานที่เหมาะสม สนับสนุนอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน ประสานงานในข้อตกลงของการจ้างงาน สนับสนุนแบบถอยห่างออกมา และการติดตาม ตามลำดับ

2.7 การประกอบอาชีพที่ยั่งยืนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สถานการณ์ด้านการประกอบอาชีพของคนพิการในประเทศไทย จากรายงานข้อมูลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ 2565 พบว่า คนพิการที่อยู่ในวัยทำงาน อายุ 15-59 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 852,033 คน มีการประกอบอาชีพจำนวน 314,127 คน คิดเป็นร้อยละ 36.87 สามารถประกอบอาชีพได้แต่แจ้งว่าไม่ได้ประกอบอาชีพจำนวน 90,949 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67 ไม่สามารถประกอบอาชีพได้เนื่องจากพิการมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้ จำนวน 52,471 คน คิดเป็นร้อยละ 6.16 และไม่ประสงค์ให้ข้อมูลและไม่ระบุข้อมูลด้านอาชีพ จำนวน 394,489 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 โดยพบว่า ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 53.26 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 22.75 ไม่ระบุ ร้อยละ 6.95 ประกอบกิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระ ร้อยละ 6.09 ลูกจ้างภาคเอกชน/พนักงานบริษัท ร้อยละ 5.70 อื่น ๆ ร้อยละ 3.79 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.16 และกิจการส่วนตัว/อาชีพอิสระ/ค้าขาย ร้อยละ 0.29 สอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2562: 27) เกี่ยวกับการทำงานของคนพิการของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป พบว่า ประชากรพิการมีงานทำค่อนข้างน้อย ร้อยละ 23.90 โดยประชากรพิการในวัยทำงานอายุ 15-59 ปี มีงานทำร้อยละ 40.6 และวัยสูงอายุ ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีงานทำเพียงร้อยละ 15.20

การประกอบอาชีพในคนบกพร่องทางสติปัญญาที่ยั่งยืน มีนักวิชาการได้ศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักงานสถิติออสเตรเลีย (Australian Bureau of Statistic, 1999) กล่าวถึง อัตราการคงตำแหน่งงานหรือระยะเวลาการทำงานของคนพิการทางสติปัญญา ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2541 ในออสเตรเลียมีคนพิการทางสติปัญญา 15,455 คน เคยทำงานและได้รับการสนับสนุนการจ้างงานโดยเฉลี่ย 12.8 สัปดาห์ ถือว่าปลอดภัย โดยเฉลี่ยแล้วคนพิการทางสติปัญญาได้รับการจ้างงานเพียงประมาณ 32 สัปดาห์หรือ 8 เดือน และร้อยละ 11 ถูกไล่ออกจากงาน ขณะที่เกือบหนึ่งในสาม หรือร้อยละ 31 ลาออกและเข้าทำงานอีกครั้ง

ชาน (Chan, 2017) ได้ศึกษาความยั่งยืนในการจ้างงานของคนพิการ โดยพบว่า การจ้างงานของคนพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและบุคคลออทิสติก ระยะเวลาของการจ้างงานที่มีจำนวนคนพิการทำงานอยู่มากที่สุด จะอยู่ในช่วงระยะเวลามากกว่า 18 เดือน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ของกลุ่มที่ศึกษา จำนวน 406 คน

ฮอลเวรดาคา (Holwerda, 2012) พบการจ้างงานของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 6 เดือน โดยมีปัจจัยสนับสนุนกล่าวคือ การได้รับความอำนวยความสะดวกจากผู้สนับสนุนการจ้างงาน มีทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน มีความคาดหวังเกี่ยวกับระดับการทำงานในอนาคต มีเครือข่ายสังคมที่ให้การสนับสนุนที่ดี

บอลด์วิน (Baldwin, 2014) ศึกษาการทำงานของผู้ใหญ่ที่มีโรคออทิสติกในออสเตรเลีย มาตรการด้านผลลัพธ์ ได้แก่ อาชีพปัจจุบัน ระดับทักษะอาชีพ และความสอดคล้องกับวุฒิการศึกษา ประเภทของสัญญาจ้าง ชั่วโมงการทำงาน ได้รับการสนับสนุนในการหางานทำ พบว่า ชั่วโมงการทำงานของบุคคลออทิสติกสูงสุด 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นระยะเวลา 7 ปี

คาเทอร์ (Carter, 2012) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาอาชีพของเยาวชนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความพิการซ้ำซ้อน และออทิสติก ในขณะที่นักเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา หลังเลิกเรียนพบว่า ความสัมพันธ์ของการจ้างงานและทักษะทางสังคมของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่าใน 2 ปีของการทำงานในระดับมัธยมปลายได้รับการยอมรับและคาดหวังจากผู้ปกครอง

ปิยะรัตน์ เทียงปา (2562: 213-214) กล่าวถึงลักษณะงานของคนพิการ พบว่าคนพิการส่วนใหญ่ทำงานด้านธุรการ การบันทึกข้อมูล จัดเรียงเอกสาร รองลงมาเป็นงานด้านการผลิต พนักงานช่างอิเล็กทรอนิกส์ พนักงานทำความสะอาด และพนักงานจัดเรียงสินค้า ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับที่จบมาโดยตรง เป็นงานที่ไม่ตรงกับความสามารถ และคุณวุฒิที่มี เช่น คนพิการที่จบระดับปริญญาตรี แต่ได้รับค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำ เป็นรายวัน และตำแหน่งไม่ตรงกับวุฒิการศึกษา มีเพียงตำแหน่งช่างอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการจ้างงาน ตรงตามความรู้ความสามารถ และตรงกับวุฒิการศึกษา ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรพล ปธานวนิช และคณะ (2541: 2-4) เรื่องชีวิตการทำงานของคนพิการในประเทศไทยที่ว่า ตำแหน่งงานสำหรับคนพิการที่สำคัญได้แก่ งานเสมียน พนักงานบริการ และช่างเทคนิค ซึ่งข้อค้นพบนี้ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคนทั่วไปในเรื่องงานที่เหมาะสมกับคนพิการ ประกอบกับผลการศึกษาของจิราวัลย์ คงถาวร (2547) เรื่องงานที่เหมาะสมกับคนพิการที่ว่าคนพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวเหมาะกับงานตอบรับโทรศัพท์นั้น จริง ๆ แล้วคนพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวสามารถทำงานอื่น ๆ ได้อีก เช่น งานบันทึกข้อมูล หรือจัดเรียงเอกสาร พนักงานต้อนรับหรือประชาสัมพันธ์ หรืองานขาย ทั้งนี้

ขึ้นอยู่กับลักษณะความพิการ และทักษะความสามารถ ที่แตกต่างกันไป ข้อค้นพบดังกล่าวจึงสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระดับโลก ว่าด้วยเรื่องคนพิการซึ่งได้กล่าวถึงภารกิจงานทำของคนพิการว่า “ถ้าคนพิการได้รับการชี้แนะและฝึกงาน รวมทั้งการจ้างเข้าทำงานที่ถูกต้อง คนพิการจะทำงานได้หลายอย่างตามที่ตลาดต้องการ”

กล่าวโดยสรุป การประกอบอาชีพของคนพิการในสังคมไทยยังมีจำนวนค่อนข้างน้อย และเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนคนพิการไม่ได้มีการประกอบอาชีพ โดยอาชีพที่คนพิการประกอบอาชีพได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม รองลงมาอาชีพรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ทำงานที่ไม่ตรงกับความสามารถ และคุณวุฒิที่มี เช่น คนพิการที่จบระดับปริญญาตรีแต่ได้รับค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำเป็นรายวัน วิทยทำงานของคนพิการจะอยู่ในช่วงอายุ 15-59 ปี และคนพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและบุคคลออทิสติก ส่วนใหญ่ถ้าทำงานอาชีพนั้น ๆ ต่อเนื่องเป็นระยะเวลามากกว่า 18 เดือน ขึ้นไป มักจะไม่มีมีการเปลี่ยนงานหรือลาออกจากงาน

ดังนั้น การประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูลจังหวัดน่าน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนที่ลงทะเบียนอยู่กับอาชีพเดิมหลังสำเร็จการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 18 เดือน

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตามที่กล่าวมาทั้งหมด ควรจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ ได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา รู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของคนทุกคน รู้จักงาน มีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน และมีเจตคติที่ดีในการทำงาน เห็นคุณค่าของการทำงานจากที่โรงเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอนให้นักเรียนรู้ว่าการทำงานสำคัญสำหรับชีวิตของคนทุกคน แม้ว่าจะจบการศึกษาไปแล้ว โดยการจัดการศึกษาในขั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นประถมศึกษา ป.1-6

2. การค้นหาอาชีพ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลายที่ช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ค้นหา ค้นพบความสนใจ และความสามารถของตนเองผ่านประสบการณ์ที่ได้ลงมือปฏิบัติ หรือสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานของชุมชนจนพัฒนาเป็นอาชีพได้ โดยครูต้องวัดและประเมินผลความสามารถในการเรียนรู้ และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียน เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ

และความสนใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ โดยการจัดการศึกษาในชั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ม.1-3

3. การเตรียมตัวด้านอาชีพ ได้แก่ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีคุณลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ สามารถตัดสินใจในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และเรียนรู้ทักษะสำหรับอาชีพเฉพาะทาง ตลอดจนทักษะที่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีทักษะการดำรงชีวิตอิสระ ลดการพึ่งพาคนอื่น การจัดการศึกษาในชั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.4-5

4. การปรับตัวกับอาชีพ ได้แก่ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยการมีส่วนร่วมของผู้สอนคนพิการในโรงเรียนและสถานประกอบการ ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถถ่ายโอนความรู้และทักษะจากการฝึกงานทั้งในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายนอกทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม และทักษะการเตรียมตัวด้านอาชีพไปสู่การทำงานในสถานการณ์จริงทั้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นชิน ลดหรืองดการพึ่งพิงจากครูผู้สอน และเกิดการเรียนรู้ใหม่จากประสบการณ์การประกอบอาชีพจริง การจัดการศึกษาในชั้นตอนนี้จะจัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 ก่อนที่จะออกไปสู่สังคมภายนอก

5. การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะวิชาการ และลักษณะนิสัยที่จำเป็นในการประกอบอาชีพการตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม

6. ระบบการทำงานแบบสนับสนุน ได้แก่ ระบบการทำงานที่ผู้ประกอบการหรือผู้ว่าจ้าง นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ลูกจ้างหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาตกลงร่วมมือกันที่จะให้สนับสนุนจ้างงานและทำงานจ้างร่วมกันซึ่งถือว่าเป็นระบบการทำงานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยจะมีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ของสถานประกอบการและของโรงเรียนให้การดูแลช่วยเหลือ ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับคนพิการและครอบครัว คู่ครองสิทธิการทำงานและสิทธิคนพิการ ติดต่อกับสถานที่ทำงาน ประเมินสถานที่ทำงาน ปรับโครงสร้างของงาน จับคู่การทำงาน สนับสนุน อย่างเข้มข้น ถอยห่างออกมา ติดตามผลและยกระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานคนพิการ โดยนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนจะเป็นประเภทไม่ได้ อยู่ประจำในสถานประกอบการ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการบริหารเชิงกลยุทธ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ กระบวนการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในโรงเรียน ตามลำดับ ดังนี้

3.1 ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นรูปแบบการจัดการที่มุ่งเน้นความสำเร็จขององค์กรโดยพิจารณาสภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะกดดัน และสภาพการแข่งขัน แล้วกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย สร้างกลยุทธ์ และนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมสามารถนำพาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2556 : 64) มีนักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2542: 3) หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการกระทำต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541: 9) ให้ความหมายการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึงการวางแผน การดำเนินการ และควบคุมในแนวทางเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะช่วยให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จุดเน้นของการบริหารเชิงกลยุทธ์มุ่งพิจารณาในแง่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่คิดค้นขึ้นมาต้องอาศัยพื้นฐานทางการบริหารเป็นหลัก

ประยงค์ มีใจเชื้อ (2542: 5) กล่าวว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการบริหารที่มีความต่อเนื่อง มีการกระทำซ้ำบ่อย ๆ มีการเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานในองค์กร เพื่อมุ่งหวังให้การดำเนินงานสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในขณะนั้น ๆ

บุญเลิศ เข็นคงคา (2544: 13) กล่าวว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ แผนการดำเนินการโดยอาศัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากทั้งภายในและภายนอก นำมาประเมินและวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อการตัดสินใจให้กับองค์กร

จินตนา บุญงการ (2544: 14) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์กรเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่า องค์กรสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับ

สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมีพัฒนาการและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสามัญศึกษา (2545: 14) ได้ให้ความหมาย การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การจัดการวันต่อวัน เดือนต่อเดือน ในทางที่มุ่งเน้นการตัดสินใจและการปฏิบัติการต่างๆ ที่สำคัญที่สุด ซึ่งต้องให้การมองการณ์ไกลและการจัดลำดับความสำคัญซึ่งเป็นผลจากแผนกลยุทธ์ ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานความคิดว่าสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การจัดการเชิงกลยุทธ์จำเป็นต้องมีการประเมินตรวจสอบทบทวนแผนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง โดยมองไปที่ความจำเป็นระยะยาว

สุพานี สฤษฏีวานิช (2552: 9) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การบริหารองค์การโดยรวมให้มีกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์การแข่งขัน ตลอดจนมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันเหนือกว่ากิจการอื่น ๆ

สาโรจน์ โอพิทักษ์ชิววัน (2550: 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ของการสร้างกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ การตัดสินใจแบบข้ามหน้าที่ซึ่งทำให้องค์การสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้

กลück และ เลอเรนซ์ (Glueck and Lawrence, อ้างใน ชนินทร์ ชุณหพันธ์ุรักษ์, 2550: 3) ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารที่ใช้ในการตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ที่ประสพอยู่ในขณะนั้น โดยการพิจารณากลยุทธ์นั้นสามารถทำให้องค์การบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกิจการได้

จากความหมายที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์หมายถึง กระบวนการบริหารที่กระทำอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม มีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาว การจัดทำกลยุทธ์ การปฏิบัติการกลยุทธ์ การควบคุม และการประเมินกลยุทธ์ขององค์การ

3.2 ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์

มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556: 56-57) กล่าวว่า องค์การที่สามารถนำกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมจะอำนวยประโยชน์หลายประการ เช่น

1. สามารถนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จ
2. สามารถกำหนดพันธกิจ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทาง และเป้าหมายหลักขององค์การรวมทั้งเป็นกรอบมิให้องค์การเดินทางออกนอกวิถีที่ควรจะเป็น

3. ช่วยให้องค์การประเมินสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก
4. สามารถนำกลยุทธ์ที่สร้างไว้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. สามารถสร้างความได้เปรียบที่ยั่งยืนในการแข่งขัน

จินตนา บุญงการ (2544: 1) ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลง และมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ และทิศทางดำเนินงานของธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ การบริหารเชิงกลยุทธ์ให้ความสนใจกับการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ขององค์การ

3. สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร การศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหาร ผู้จัดการในส่วนต่าง ๆ และสมาชิกขององค์กรเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของธุรกิจ ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่มีต่อองค์กร

สุพานี สฤษฏ์วานิช (2552: 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้บริหารได้มีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เห็น โอกาสใหม่ ๆ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ทำให้องค์การสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ได้ดีกว่าคู่แข่ง สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้ และใช้จุดแข็งขององค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้องค์การสามารถอยู่รอดและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง

2. ช่วยให้องค์การมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน เห็นแนวทางที่จะต้องปฏิบัติ ทำให้องค์การแข็งแกร่ง ประสบความสำเร็จโดยมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกัน

3. เปิดโอกาสให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหาร ทำให้ได้พัฒนาความคิดและช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้

4. ช่วยให้องค์การสามารถคาดการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะ Proactive ทำให้องค์การสามารถปรับตัวได้ดีกว่าคู่แข่ง

5. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงาน ทำให้องค์การสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำกว่า และมีประสิทธิผล (Effectiveness) คือ บริหารงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ถ้าได้มีการบริหารกลยุทธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งในช่วงของการกำหนดกลยุทธ์ การนำไปปฏิบัติและควบคุมติดตามผล

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2549: 130-135) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. กระตุ้นให้ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานหันมาให้ความสนใจอย่างแท้จริงในเรื่องขององค์กรมากขึ้น
2. ช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงปัญหาอุปสรรคตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เตรียมมาตรการรองรับไว้ล่วงหน้าอันเป็นการลดภาวะคุกคาม และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กร
3. ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจในธรรมชาติของการดำเนินงานอย่างชัดเจนขึ้น และมองเห็นภาพของการพัฒนางานในอนาคต
4. ช่วยระบุถึงโอกาสและคู่ทางการดำเนินงานในอนาคต ให้การปรับเปลี่ยนทิศทางและภารกิจงานขององค์กรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม
5. ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันระหว่างสมาชิกขององค์กร และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับทิศทางและการดำเนินงาน ตลอดจนความคาดหวังต่าง ๆ
7. ช่วยก่อให้เกิดการประสานงานและบูรณาการทางด้านความคิด การดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลนึ่งกำลังภายในองค์กร

โรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล (2558) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าการมีกลยุทธ์ทำให้มีจุดมุ่งหมายในการไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน เป็นการวางแผนที่ช่วยให้หน่วยงานพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดความชัดเจนในภารกิจ และบทบาทความเกี่ยวข้องของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เป็นรูปแบบการวางแผนที่สอดคล้องกับระเบียบสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ที่กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานสู่มิติใหม่ของการปฏิรูประบบราชการ เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting) ซึ่งสำนักงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดจัดทำก่อนที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณ โดยการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อนลงไปให้หน่วยงาน และการมีกลยุทธ์ ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการวัดและประเมินผลสำเร็จ

จากความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานในปัจจุบัน เนื่องด้วยองค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีวิธีการที่ช่วยให้องค์กรสามารถคาดการณ์ถึงปัญหา และโอกาสที่จะเป็นในอนาคต สามารถบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เอื้ออำนวยให้องค์กรมีวัตถุประสงค์ และทิศทางในอนาคตที่ชัดเจน ใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็น

เครื่องมือบริหารองค์การในขอบเขตที่กว้างช่วยลดความเสี่ยง สามารถปรับองค์การให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกได้ ทำให้ผลตอบแทนขององค์การสูงกว่าคู่แข่ง และมีความยั่งยืน อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหารทำให้ได้พัฒนาความคิด และช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้นักบริหารวางแผนกลยุทธ์ได้ดียิ่งกว่าเดิมและยังสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้

3.3 หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์

หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ดังนี้

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2543: 10) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงจุดอ่อน และจุดแข็งขององค์การ

ไพโรจน์ ปิยะวงษ์วัฒนา (2545: 1) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการจัดการภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและมีทิศทางที่ไม่แน่นอน ผู้บริหารต้องเข้าใจพลวัต (Dynamic) ของการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งสามารถคาดเดา และกำหนดทิศทางขององค์การ นำพาองค์การไปสู่จุดหมายตามที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิบูล ทีปะปาล (2550: 10) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดแนวทางหรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุพานิ สฤษฏ์วานิช (2552: 3) กล่าวว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงบริหาร และการดำเนินการที่จะกำหนดผลการปฏิบัติขององค์การในระยะยาวให้เกิดขึ้นตามที่กำหนด

จากหลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และมีทิศทางที่ไม่แน่นอน โดยผู้บริหารต้องเข้าใจพลวัตของการเปลี่ยนแปลง สามารถกำหนดผลการปฏิบัติขององค์การในระยะยาวให้เกิดขึ้นตามที่กำหนด รวมทั้งสามารถคาดเดาและกำหนดทิศทางขององค์การ นำพาองค์การไปสู่อนาคตตามที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

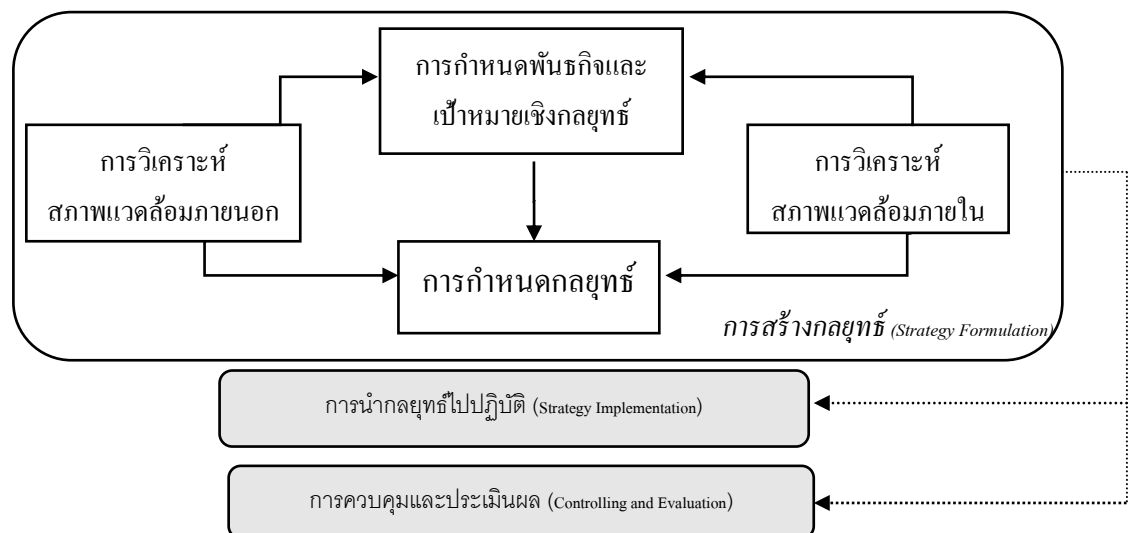
3.4 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ขั้นตอนการบริหารเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมาย โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่จะได้

ผลประโยชน์จากองค์การ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายขององค์การสามารถแบ่งแยกเป็นส่วนประกอบที่แตกต่างกัน โดยมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ขั้นตอน วิทเลน และ ฮังเกอร์ (Wheelen & Hunger, 2006: 8) ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning)
2. การจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Formulation)
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation)
4. การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control)

บาร์ทอล และ มาติน (Bartol and Martin, 1998: 220-221) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก การกำหนดพันธกิจและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ การสร้างกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผล โดยมีภาพแสดงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ แสดงดังภาพที่ 2.9 ดังนี้

ภาพที่ 2.9 แสดงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

ที่มา : Bartol and Martin (1998: 220-221)

พสุ เดชะรินทร์ (2542: 13-17) กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Direction Setting) คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ปรัชญา และวัตถุประสงค์ขององค์การ การกำหนดทิศทางขององค์การจะเป็นการบ่งชี้ว่าองค์การธุรกิจจะมุ่งไปในทิศทางใด หรือสาเหตุของการดำรงอยู่ขององค์การ หรือประเภทของธุรกิจที่องค์การดำเนินการอยู่ นอกจากนี้การกำหนดทิศทางขององค์การจะยังมีส่วนช่วยในการแปลงวิสัยทัศน์หรือภารกิจขององค์การให้กลายมาเป็นวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่มีลักษณะชัดเจนขึ้น

2. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategy Analysis) คือ การวิเคราะห์ถึงปัจจัยและสถานะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การและกลยุทธ์ขององค์การ เพื่อที่จะได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งสถานะของตัวองค์การได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Formulation) คือ การนำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการกำหนดทิศทางขององค์การ และคัดเลือกว่ากลยุทธ์ใดที่มีความเหมาะสมกับองค์การมากที่สุด การจัดทำกลยุทธ์เป็นการกำหนดแนวทาง วิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การเพื่อช่วยให้องค์การสามารถบรรลุถึงภารกิจและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เป็นขั้นตอนการนำเอากลยุทธ์ที่ได้วางแผนจัดทำและคัดเลือกไว้มาดำเนินการประยุกต์ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

จินตนา บุญงการ (2544 : 9) กล่าวว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายในองค์การ

2. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Set Organization Direction) ผู้บริหารจะต้องนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดมาทำการประมวลผล เพื่อใช้กำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์การ โดยที่การกำหนดทิศทางขององค์การสามารถกระทำได้ในลักษณะของการกำหนดภารกิจและการตั้งเป้าหมาย (Mission and Goal Establishment) ขององค์การ

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) การนำทิศทางขององค์การที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ มาพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคตขององค์การ

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) การนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดไปประยุกต์ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัด โครงสร้าง บุคลากร และการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

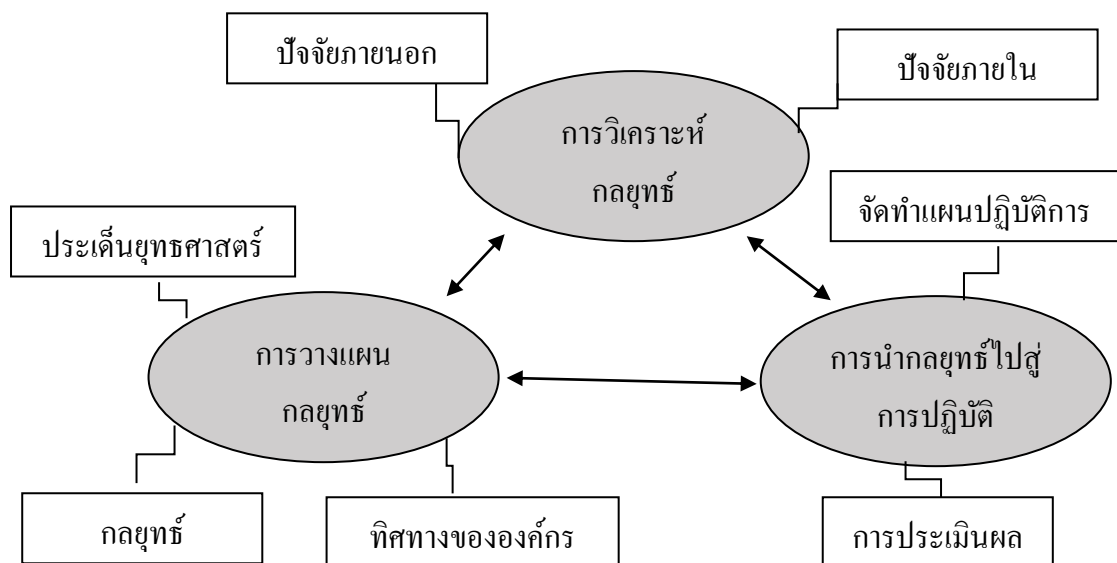
5. การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) คือ การติดตามและตรวจสอบ (Monitoring) วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง ปรับปรุง และพัฒนาให้กลยุทธ์ที่กำลังดำเนินอยู่เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 11-55) กำหนดกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก และแนวโน้มในอนาคตว่ามีสิ่งใดที่จะเอื้ออำนวยหรือเป็นอุปสรรค และประเมินสภาพภายในว่ามีสิ่งใดที่เป็นจุดเด่นหรือจุดด้อยในการดำเนินงาน

2. จัดวางทิศทางขององค์กร เพื่อให้ทราบว่าจะองค์กรต้องการทำอะไรให้สำเร็จ โดยการกำหนดคสภขององค์กรที่พึงประสงค์ กำหนดพันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร
3. กำหนดกลยุทธ์ คือ การสร้างทางเลือกและออกแบบกลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่วิธีการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร
4. ปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ ได้แก่ การนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปใช้ในการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงระบบโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร
5. ควบคุมเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงาน การประเมินผล กระบวนการทำงาน และประเมินผลสำเร็จขององค์กรแล้วทบทวนตรวจสอบเข้าไปยังขั้นตอนที่ 1 และดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดไป

โรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล (2558) กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์กลยุทธ์ 2) การวางแผนกลยุทธ์ และ 3) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.10 ดังนี้

ภาพที่ 2.10 แสดงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

ที่มา : https://www.tm.mahidol.ac.th/nursing/sites/default/files/KM/Strategy_Plan_NPD.pdf

จากที่กล่าวถึงข้างต้น กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้นำมาจัดหมวดหมู่ เพื่อให้เหมาะสมกับกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน สรุปได้ว่ากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ จะประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร
2. การกำหนดทิศทางขององค์กร

3. การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร
4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ขององค์กร
5. การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ขององค์กร

3.5 การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กร โดยสังเคราะห์องค์ประกอบเป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน มีองค์ประกอบ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน 2) การกำหนดทิศทางของโรงเรียน 3) การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน 4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และ 5) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งนี้ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ไว้ดังนี้

รังสรรค์ มณีเล็ก (2544 : 34-37) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน การหาจุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา ควรเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง ซึ่งอาจเก็บข้อมูลจากระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนเอง จากชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และนักเรียน ประเด็นที่จะนำมาศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) ซึ่งเกี่ยวกับ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) ของโรงเรียนมีประเด็นที่นำมาพิจารณา สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่

1. โครงสร้าง (Structure) ได้แก่ โครงสร้างนโยบาย ลำดับขั้นตอนของการบังคับบัญชา และการสื่อสารภายในองค์กรและการมอบหมายงาน
2. วัฒนธรรม (Culture) ได้แก่ ความเชื่อ ความคาดหวังการบริการ (Service) ทรัพยากร (Resource) และผลผลิต (Output)
3. การบริการ (Service) ได้แก่ การให้บริการอำนวยความสะดวกของหน่วยงาน
4. ผลผลิต (Output) ได้แก่ ปริมาณ และคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียน

การศึกษาโอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นการศึกษา สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

1. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของประชากร ภาวะเงินเฟ้อ หนี้สิน การมีงานทำ

2. ด้านสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ เจตคติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม

3. ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ ความทันสมัยของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินงาน

4. ด้านการเมือง กฎหมาย ได้แก่ นโยบายทางการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น เสถียรภาพของรัฐบาล และระเบียบกฎหมายต่าง ๆ

บุญเลี้ยง คำชู (2544: 45-46) กล่าวว่า การวิเคราะห์ภารกิจของหน่วยงานเป็น กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการคิดวิเคราะห์ที่จะให้ได้มาซึ่งเป็นวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนบรรลุภารกิจ ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถดำเนินการวางแผนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษา โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ภารกิจในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์สถานภาพภารกิจ (Portfolio Analysis) การดำเนินการวางแผน ระดับโรงเรียน เพื่อศึกษาวิเคราะห์เบื้องต้นที่เกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์และประสานงานในการจัดสร้างแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน สรุปผลการดำเนินงานแผนงาน โครงการของโรงเรียน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน จัดทำร่างแนวการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในเบื้องต้น กำหนดวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนต้องการจะดำเนินงาน ประสานแผนงานกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดทิศทาง เป้าหมายของโรงเรียนตามเวลาที่กำหนด

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT Analysis) คือ การดำเนินงาน ที่เกี่ยวกับการสำรวจถึงปัจจัย เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคที่ต้องดำเนินงานตามภารกิจ ของโรงเรียน ดังนี้ การศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จำเป็นในการบริการโรงเรียน การศึกษาวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย ของโรงเรียน การศึกษาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การศึกษาหาแนวทางที่ดีในการพัฒนาปรับปรุง การบริหารงานการวิเคราะห์และประสานงาน ในการจัดทำแผน ให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานระดับสูง และของโรงเรียน ประสานงาน ในการวางแผนกับฝ่ายแผนงานของโรงเรียน กลุ่มสาระ การเรียนรู้และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือประสานงานในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลงานโครงการ

3. ความคาดหวังและความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Expected and needs of stakeholders) การมุ่งหวังผลสำเร็จการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การเตรียมตัว ในการดำเนินงาน การพัฒนาและการแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้าให้การทำงานมีเป้าหมายในอนาคต ก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดอยู่กับที่ช่วยให้งานได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ การปฏิบัติงาน ที่มีแผน มีระบบ ขั้นตอน ระยะเวลา สถานที่ และเป้าหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน กรณีที่มีปัญหา

เกิดขึ้นหรือมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในองค์กร และสภาพแวดล้อมภายนอก สามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วถึงที่สามารถเป็นเครื่องมือให้ผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถวินิจฉัยตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และถูกต้อง ทำให้รู้ถึงอดีตสภาพปัจจุบันและอนาคต เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารและกิจการต่าง ๆ มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและได้ผลอย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจประสานงานทั้งในองค์กรและหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกัน ประหยัดเวลาประสบความสำเร็จในเวลาที่รวดเร็ว

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่สถานศึกษาไม่สามารถควบคุมได้ หรือควบคุมได้ในระยะสั้น ๆ ประกอบด้วยปัจจัยด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Culture Factors: S) ได้แก่ จำนวนประชากร ระบบการศึกษา ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี แนวโน้มทางสังคม การคมนาคม การสื่อสาร อาชีพ และปัญหาสังคม

2. ด้านเทคโนโลยี (Technological Factor: T) ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การผลิตเครื่องจักรกลต่าง ๆ เทคโนโลยีสารสนเทศ และภูมิปัญญาชาวบ้าน

3. ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factor: E) ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง การว่างงาน ภาวะทางการเงิน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย การลงทุนต่าง ๆ

4. ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factor: P) ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตร นโยบายของรัฐบาล หน่วยงานต้นสังกัด กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ การแทรกแซงทางการเมือง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้แก่ 2S4M และสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ได้แก่ STEP เพื่อวิเคราะห์หาจุดแข็ง และจุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัดหรืออุปสรรคด้วยกระบวนการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เพื่อนำไปประกอบการกำหนดทิศทาง และกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ต่อไป

ทั้งนี้ ในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่จะส่งผลให้กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถประกอบอาชีพในสังคมได้อย่างยั่งยืน โดยการศึกษาขั้นตอนของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน จะได้ศึกษาถึงกระบวนการหรือวิธีการดำเนินงาน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน ของโครงสร้างของโรงเรียน

การให้บริการของโรงเรียน บังคับนำเข้าหรือความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ (2S4M) และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส หรืออุปสรรค ด้านสังคม หรือวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมืองหรือกฎหมาย (STEP)

2) การกำหนดทิศทางของโรงเรียน มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

ริงสตรัค มณีเล็ก (2544: 50) กล่าวว่า การกำหนดทิศทางของโรงเรียน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Goal) ของโรงเรียน วิสัยทัศน์ เป็นภาพความต้องการในอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้น พันธกิจ เป็นพันธสัญญาที่ต้องการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เป้าหมาย เป็นผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

บุญเลี้ยง คำชู (2544: 45) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Goal and Key Performance Indicator) เป็นการสร้างความมุ่งหมายที่มีทิศทาง มีขอบเขตของการปฏิบัติงาน ซึ่งความต้องการของหน่วยงานที่คาดการณ์ถึงผลสำเร็จล่วงหน้า ประกอบด้วย

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) คือ เป้าหมายที่มีลักษณะกว้าง ๆ ซึ่งเป็นความต้องการของโรงเรียนในอนาคต โดยไม่ได้กำหนดวิธีการเอาไว้ เป็นการสร้างความคิดในทัศนะของการกำหนดทิศทางในอนาคต เพื่อเป็นการกำหนดแนวความคิดที่โรงเรียนต้องการและพยายามที่จะดำเนินงานตามแผน

2. พันธกิจ (Mission) เป็นพื้นฐานของการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน การจัดกลยุทธ์ระดับแผนงาน และกำหนดกิจกรรมเพื่อให้เกิดผลต่อนักเรียน ตามความคาดหวังของโรงเรียนที่ได้ร่วมมือกันตั้งไว้

3. เป้าหมาย (Goal and Key Performance Indicator) เป็นการกำหนดความคาดหวังซึ่งเป็นเป้าหมายที่โรงเรียนต้องการล่วงหน้า ที่ผู้บริหาร โรงเรียน บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องพยายามที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคต

สมพงษ์ วิวัฒน์ศิริกุล (2547) กล่าวถึง การจัดวางทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่า การจัดวางทิศทางของโรงเรียนเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนร่วมกัน ตั้งปณิธาน ความมุ่งหวัง ตั้งมั่น ใฝ่ฝัน ความปรารถนา ที่จะพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน ร่วมกันระดับพลังปัญญา วิจัยญาณ และสร้างแรงบันดาลใจ ตรวจสอบ ทบทวน กลั่นกรอง จัดวาง สร้างสรรค์สภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียน เพื่อจุดมุ่งหมายความปรารถนาจะเป็นไปในอนาคต ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากโรงเรียน ดังนั้นการจัดวางทิศทางของโรงเรียน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางของโรงเรียน สรุปได้ว่า การจัดวางทิศทางของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดภาพความต้องการในอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้นโดยสร้างเป็นพันธสัญญาที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และกำหนดเป้าหมายความสำเร็จไว้ล่วงหน้า ซึ่งประกอบด้วย การกำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Goal)

3) การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน

ริงสรร์ มณีเล็ก (2544: 57-65) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน สามารถแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. กลยุทธ์หลักหรือกลยุทธ์รวม เป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนในลักษณะภาพรวมที่สอดคล้อง และตอบสนองความต้องการตามผลการวิเคราะห์สถานภาพของโรงเรียน

2. กลยุทธ์รอง หรือกลยุทธ์ระดับแผนงาน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนตามลักษณะงานภายในโรงเรียน ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนในแต่ละสังกัดจะถูกกำหนดให้มีหน้าที่แตกต่างกันไปตามธรรมชาติของคนที่ได้รับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 67-98) กล่าวถึง การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร สามารถแบ่งออกได้ 3 ระดับ ได้แก่

1. การกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กรเป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่แสดงให้เห็นทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ถือเป็นนโยบายขององค์กรที่ผู้บริหารจะนำไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดกลยุทธ์ระดับแผนงาน ซึ่งต้องดำเนินการแปลงกลยุทธ์หลักขององค์กรไปกำหนดเป็นแผนงานขององค์กร

2. การกำหนดกลยุทธ์ระดับแผนงานเป็นการแปลงกลยุทธ์ในระดับองค์กรให้เป็นงานหรือโครงการ ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับพันธกิจ และเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อกำหนดกลยุทธ์การเพิ่มขยาย ปรับปรุง หรือพัฒนา การดำเนินงานเพื่อให้เกิดคุณภาพสอดคล้องกับสถานภาพของโรงเรียนที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

3. การกำหนดกลยุทธ์ระดับการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ เป็นการกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานในแต่ละโครงการว่ามีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการอะไรบ้างเพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

สมพงษ์ วิวัฒน์ศิริกุล (2547) กล่าวถึง แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

1. พิจารณาตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นวิกฤติหรือสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียนมาก ๆ

2. คิดหาวิธีการที่จะนำสมรรถนะเชิงเด่นที่เป็นจุดแข็งและความสามารถของโรงเรียนที่มีอยู่มาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์

3. วิเคราะห์โอกาส/ อุปสรรค และจุดแข็ง/ จุดอ่อน แล้วพิจารณาสังเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยทั้งสองรวมกันเพื่อสร้างทางเลือก

4. คิดค้นแสวงหาและเลือกทางที่เหมาะสมที่สุดเพื่อการดำเนินการระหว่าง
การประเมินกลยุทธ์ทางเลือกรั้งคำถามหลัก 3 คำถาม ได้แก่ 1) กลยุทธ์นี้มุ่งตอบสนองตรงประเด็น
วิกฤติหรือปัญหาของโรงเรียนหรือไม่ 2) กลยุทธ์นี้สอดคล้องกับพันธกิจ เป้าประสงค์ของเราหรือไม่
3) วิธีการนี้คุ้มค่าคุ้มทุน หรือมีทรัพยากรพอที่จะทำได้หรือไม่

ทอมสัน และ สติคแลนด์ (Thompson and Strickland III, 1992) แบ่งระดับกลยุทธ์
ในทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็น 3 ระดับ คือ

1. กลยุทธ์ระดับองค์กร หมายถึง กลยุทธ์ที่กำหนดแนวทางการดำเนินงาน
ในภาพรวมขององค์กร

2. กลยุทธ์ระดับธุรกิจ หมายถึง กลยุทธ์ที่แต่ละหน่วยธุรกิจ (Business Unit)
ขององค์กรเลือกใช้เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันและสอดคล้องกับกลยุทธ์ระดับองค์กร

3. กลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ หมายถึง กลยุทธ์ที่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร
สร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์ระดับธุรกิจขององค์กรซึ่งครอบคลุมหน้าที่ต่าง ๆ ภายในองค์กร
เช่น การเงิน การผลิต การตลาด การวิจัยและพัฒนา การบริหารบุคลากร การบริหารระบบสารสนเทศ
การจัดส่งสินค้า เป็นต้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน สามารถสรุปกระบวนการ
ในการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การระดมความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดวิธีการหรือ
ทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของโรงเรียน
การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะและตัวชี้วัดความสำเร็จที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในแต่ละด้าน
การกำหนดภาพความสำเร็จที่ต้องการซึ่งเป็นทางเลือกที่ถูกเลือกในลักษณะของการประมาณการ
ที่คาดว่าจะต้องเกิดขึ้นในอนาคต 3-5 ปีข้างหน้า วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของทางเลือกแต่ละทาง
แล้วเปรียบเทียบทางเลือก ตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่ผู้มีส่วนร่วมเห็นว่าดีที่สุด กำหนดเป็นกลยุทธ์
ของโรงเรียน โดยแบ่งกลยุทธ์ออกได้ 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน
และกลยุทธ์ระดับโครงการ ซึ่งจะนำไปสู่การระบุแผนงาน โครงการ และกิจกรรม เพื่อให้โรงเรียน
บรรลุตามเป้าประสงค์ของวิสัยทัศน์ที่กำหนด

4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน

บุญเลี้ยง คำชู (2544: 47) กล่าวว่า การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียนเป็นการนำแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติจริง มีขั้นตอนดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานแจ้งให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกคนทราบ
2. ปฏิบัติงานตามแผน หรือการนำแผนที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติจริง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 96) กล่าวถึงขั้นตอนการแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่

1. ทบทวนสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์
2. กำหนดเป้าหมาย และผลผลิตหลักประจำปีของหน่วยงาน
3. จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมให้เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับ
4. จัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการและกำหนดผู้รับผิดชอบ
5. จัดทำแผนกำกับติดตาม ประเมินผล และรายงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 99-114) ได้กำหนดไว้ว่าการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย การจัดทำโครงการ จัดทำแผนปฏิบัติการ จัดระบบงาน การมอบหมายงาน การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้การนำกลยุทธ์ไปใช้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เจริญนันท (2549: 167-171) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ดำเนินงานต่อจากการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้กลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นเป็นความจริง และประสบความสำเร็จตามต้องการ โดยที่การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นงานที่มีขอบเขตความรับผิดชอบหลากหลาย ตั้งแต่การศึกษากลยุทธ์ การวางแผนปฏิบัติ การตัดสินใจในการดำเนินงาน และการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงาน การควบคุม เพื่อให้การจัดการมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

จากแนวคิดที่กล่าวถึงข้างต้น สรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในแต่ละปี จำเป็นจะต้องมีการทำข้อมูล สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อใช้ประกอบการประชุมวางแผน ทบทวนปรับปรุงกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนสอดคล้องเหมาะสม สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วม และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน และการร่วมระดมทรัพยากร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

5) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน เป็นกระบวนการที่สำคัญหนึ่งของการดำเนินงานตามกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ ดังนี้

คาแพน และ นอร์ทตัน (Kaplan and Norton, 1997) กล่าวถึง การควบคุมและประเมินผลซึ่งเชื่อมโยงถึงการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร ว่าองค์กรต้องจัดทำตัวชี้วัดที่ครอบคลุมผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของ Balanced Scorecard ประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านผู้ใช้บริการ ด้านกระบวนการ และด้านการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละด้านจำเป็นต้องสอดคล้องซึ่งกันและกัน และต้องกำหนดค่าถ่วงน้ำหนักตามลำดับความสำคัญของตัวชี้วัดแต่ละตัวก่อนที่จะมีการวัดผลการปฏิบัติงาน โดยการให้คะแนนในแต่ละตัวชี้วัดต่อไป การจัดทำตัวชี้วัดอย่างครอบคลุมและให้น้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัดแต่ละตัวชี้วัดอย่างเหมาะสม นอกจากจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินการ และวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรได้อย่างทั่วถึงแล้ว ยังเป็นการสร้างความสมดุลในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับองค์กรอีกด้วย

รังสรรค์ มณีเล็ก (2544: 57) กล่าวว่า การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียนเป็นขั้นการกำหนดตัวชี้วัด สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล กำหนดเกณฑ์การประเมิน เก็บข้อมูลและนำผลที่ได้จากการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ไปใช้เป็นข้อเสนอแนะต่อไป

บุญเลี้ยง คำชู (2544: 47) กล่าวว่า การประเมินผลและรายงาน เป็นการประเมินผลและรายงานเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพื่อการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย

1. การนิเทศติดตามผล จะต้องดำเนินการอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องร่วมกันแก้ปัญหาเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่ปฏิบัติงาน
2. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการที่กำหนดไว้
3. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
4. การพัฒนาการแก้ไขปรับปรุง

มัลลิกา ต้นสอน (2545: 215-237) กล่าวว่า การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Assessment and Control) คือ การตรวจสอบกิจกรรมและผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างผลการดำเนินงานจริงและผลการดำเนินงานที่ต้องการ ผู้บริหารจะต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน การควบคุมเชิงกลยุทธ์จะมีประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารจะต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับที่ชัดเจนทันทีจากผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชา เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของงานติดตามตรวจสอบประเมินการตัดสินใจ เป็นการแก้ไขให้การดำเนินงานสอดคล้องกับข้อจำกัดแต่ละเหตุการณ์ การควบคุมเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ การควบคุมเป็นกระบวนการในการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐาน ขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และแก้ไข ให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมาย หรือปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของเหตุการณ์ในสภาพแวดล้อมจริง การจำแนกตามลักษณะหน้าที่ในการ

ดำเนินงานและงบประมาณในการปฏิบัติ การวิจัย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การควบคุมเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวัดผลการดำเนินงานว่าสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ ช่วยให้องค์กรสามารถเผชิญหน้าที่กับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปโดยไม่เกิดความสูญเสีย ควบคุมการปฏิบัติงานในองค์กรจะช่วยลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้องค์กรห่างจากวงจรความถดถอย (Vicious Cycle) โดยมีกระบวนการควบคุม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐาน
2. การวัดผลการปฏิบัติงาน
3. การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน
4. การประเมิน และแก้ไข

พินูล ทีปะปาล (2550 : 251-264) กล่าวว่า กระบวนการควบคุมกลยุทธ์เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปใช้เพื่อเป็นการประเมินผลงานด้านกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายอย่างเป็นทางการ (Formal Target-Setting) การตรวจสอบ (Monitoring) การประเมินผล (Evaluation) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) จากการดำเนินงานตามระบบจะทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ และโครงสร้างขององค์กรว่าสามารถดำเนินการเชิงกลยุทธ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ โดยมีระบบควบคุมกลยุทธ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความยืดหยุ่นที่จะช่วยให้ผู้จัดการสามารถตอบสนองได้เท่าที่จำเป็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ไม่คาดหวัง
2. ข้อมูลที่ถูกต้องช่วยให้มองเห็นภาพการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างแท้จริง
3. จัดหาข้อมูลให้ผู้จัดการได้ในเวลาที่เหมาะสม เพราะการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน หรือล่าช้ามักจะนำไปสู่ความล้มเหลว

สรุปได้ว่า การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา 2) กำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา 3) สร้างเครื่องมือในการประเมินกลยุทธ์ให้ครอบคลุมภารกิจ 4) ติดตามประเมินกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นตามปฏิทินที่กำหนด 5) รายงานผลให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนทราบ 6) ปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่บกพร่องให้ดีขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน และ

สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส/อุปสรรค ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพปัจจุบันของโรงเรียนว่าอยู่ ณ จุดใด จากการสังเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) เพื่อบอกตำแหน่งปัจจุบันของโรงเรียน เป็น ตำแหน่งดาวรุ่ง หรือตำแหน่งเครื่องหมายคำถาม หรือตำแหน่งสุนัขจิ้งจอก หรือตำแหน่งวัวแม่ลูกอ่อน เพื่อจะได้เป็นข้อมูลไปกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ของโรงเรียนให้ถูกต้องเหมาะสม การกำหนดทิศทางของโรงเรียนจะประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าประสงค์ ในส่วนของการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียนที่เป็นกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ ซึ่งจะนำไปสู่การระบุแผนงาน โครงการ และกิจกรรม โรงเรียนจะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตาม เป้าประสงค์ของวิสัยทัศน์ที่กำหนด

ทั้งนี้ ในการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ศึกษาถึงกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย โดยศึกษาว่าโรงเรียนได้มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหรือไม่อย่างไร มีการกำหนดทิศทางของโรงเรียนสอดคล้องกับเป้าหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนหรือไม่ และมีการกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่ไปส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ และมีความรู้ ทักษะความสามารถ และเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ รวมทั้งศึกษาระบบการบริหารจัดการและการสนับสนุนปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ การควบคุม ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน อันจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยสังเคราะห์องค์ประกอบเป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน มีองค์ประกอบ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน ของโครงสร้างของโรงเรียน การให้บริการของโรงเรียน ปัจจัยนำเข้าหรือความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ (2S4M) และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส หรืออุปสรรค ด้านสังคมหรือวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง หรือกฎหมาย (STEP)

2. การกำหนดทิศทางของโรงเรียน ได้แก่ การกำหนดภาพความต้องการในอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยสร้างเป็นพันธสัญญาที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และ

กำหนดเป้าหมายความสำเร็จไว้ล่วงหน้า ซึ่งประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Goal)

3. การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ได้แก่ การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ผู้มีส่วนร่วมเห็นว่าดีที่สุด กำหนดเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียน ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ ซึ่งจะนำไปสู่การระบุแผนงาน โครงการ และกิจกรรม เพื่อให้โรงเรียนบรรลุตามเป้าประสงค์ของวิสัยทัศน์ที่กำหนด

4. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการตัดสินใจ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนและสอดคล้องเหมาะสม การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วม และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน และการร่วมระดมทรัพยากรเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

5. การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา การกำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา การสร้างเครื่องมือในการประเมินกลยุทธ์ให้ครอบคลุมภารกิจ การติดตามประเมินกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นตามปฏิทินที่กำหนด การรายงานผลให้ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนทราบ การปรับปรุง และแก้ไขกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่มีความบกพร่องให้ดีขึ้น

4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล และองค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ตามลำดับ ดังนี้

4.1 ความหมายของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล

สถานศึกษาที่มีประสิทธิผล ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เรโนลด์ส และ คริมเมอร์ (Reynolds and Creemers, 1990: 1) ได้กล่าวถึงสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลว่าเป็นสถานศึกษาที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณภาพของการศึกษา

กลิกแมน (Glickman, 1987: 622-624) ได้ให้คำอธิบายถึง สถานศึกษาที่มีประสิทธิผล หมายถึง สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นองค์การแนวหน้าที่สามารถอธิบายถึงการศึกษาที่ดีด้วยตนเองตามเป้าหมายและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม

มอร์ติเมอร์ (Mortimore, et al, 1988: 9) อธิบายถึงสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลว่า นักเรียนจะมีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จเกินกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้

นาฮาเวนดี และมาเล็ดซาเด (Nahavendi and Malekzadeh, 1988: 532) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ได้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามแผนอันหมายถึง 4 ประการ ดังนี้

1. คุณภาพของงาน
2. ความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้รับบริการ
3. นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิม
4. ความพึงพอใจของบุคลากรที่ทำงาน

กิบสัน (Gibson, 2000: 55) ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิผล (Effectiveness) ว่ามาจากคำว่า Effect ที่ใช้ในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล โดยอธิบายถึงประสิทธิผลว่ามี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ซึ่งในแต่ละระดับของประสิทธิผลจะมีปัจจัยที่เป็นเหตุผลแตกต่างกัน ดังนี้

1. ประสิทธิผลระดับบุคคล เป็นการเน้นผลการปฏิบัติงานเฉพาะบุคคลหรือสมาชิกในองค์กรที่ทำงานตามหน้าที่และตำแหน่งในองค์กร ซึ่งโดยทั่วไปผู้บังคับบัญชาประเมินประสิทธิผลระดับบุคคล โดยใช้กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาการขึ้นค่าตอบแทนหรือการให้รางวัลตอบแทน ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิผลระดับบุคคล ได้แก่ ความสามารถ ทักษะ ความรู้ เจตคติ แรงจูงใจ และความเครียด

2. ประสิทธิผลระดับกลุ่ม เป็นภาพรวมของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกในองค์กรที่ทำงานตามหน้าที่และตำแหน่งในองค์กร ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิผล ระดับกลุ่ม ได้แก่ ความสามัคคี ภาวะผู้นำ โครงสร้าง สถานภาพ บทบาท และบรรทัดฐาน

3. ประสิทธิผลระดับองค์กร เป็นภาพรวมของประสิทธิผลระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ซึ่งปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิผลระดับองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง กลยุทธ์ กระบวนการต่าง ๆ และวัฒนธรรม

สุจินต์ สว่างศรี (2558: 94) ได้ให้ความหมายของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล หมายถึง สถานศึกษาที่มีความพร้อมสมบูรณ์ด้วยคุณภาพสามารถดำเนินการพัฒนาตนเองบรรลุตามเป้าหมายพัฒนานักเรียนให้ประสบความสำเร็จตามความสามารถของตน

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สถานศึกษาที่มีประสิทธิผล หมายถึง สถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ทั้งระดับบุคคล

ระดับกลุ่มงาน และระดับโรงเรียน และพัฒนานักเรียนให้ประสบความสำเร็จ เป็นที่พึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

4.2 องค์ประกอบสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษา

คุณลักษณะ และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล นักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล ดังนี้

เอ็ดมอนด์ (Edmonds, 1979: 37) ได้เสนอแนวคิดที่นำไปสู่ความเป็นสถานศึกษาประสิทธิผลด้วยปัจจัย 5 ประการ คือ

1. ภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งของผู้บริหาร
2. ความเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านทักษะพื้นฐาน
3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่สะอาดเรียบร้อยและปลอดภัย
4. ความหวังของครูที่มีต่อนักเรียนในระดับสูง
5. การเฝ้าติดตามประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

เซอร์ไออวานี (Sergiovanmi, 1991: 258-263) ได้สรุปลักษณะสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลควรมีองค์ประกอบ 9 ประการ ดังนี้

1. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
2. มีแผนงานทางวิชาการที่ดี
3. จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
4. มีบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก
5. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม
6. มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง
7. ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
8. ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
9. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

เพียร์ซ (Pierce, 1991: 35) ได้วิเคราะห์ลักษณะการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลมีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. การให้ความเคารพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
2. การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เน้นการสร้างครูที่ช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม
3. หลักสูตรที่เน้นการบูรณาการ และพัฒนาได้มากกว่าทักษะพื้นฐาน
4. การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความร่วมมือในการวางแผนกับครู

5. การมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนระหว่างครู และผู้ปกครอง

แซมมอนส์ ฮิลแมน และมอร์ติเมอร์ (Sammons, Hillman and Mortimore, 1995: 8)

ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ประกอบที่ส่งผลถึงความสำเร็จหรือความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลว่ามี 11 ปัจจัย คือ

1. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารเชิงรุกสร้างทีมงานบริหารของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารจัดการหลักสูตร การตัดสินใจและการใช้นโยบายต่าง ๆ และการสร้างครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการ

2. การมีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายร่วมกัน ประกอบด้วย การมีเอกภาพของเป้าหมาย การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียน และความเคารพในสถาบัน

3. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระบบระเบียบ และดึงดูดความสนใจต่อการเรียนการสอน

4. การเรียนการสอนที่เข้มข้น ได้แก่ การใช้เวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน การสอนและการบริหาร เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ

5. มีแผนการเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน ได้แก่ ความมีประสิทธิภาพของแผนการสอนในการเตรียมการ มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนของแผนการสอน มีบทเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียน และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย

6. มีความคาดหวังต่อโรงเรียน และนักเรียนในระดับสูง ได้แก่ ครูและนักเรียนมีความคาดหวังในระดับสูงรวมกันทั่วถึงทั้งโรงเรียน มีการสื่อสารและเสริมแรงเพื่อให้มีความคาดหวังสู่ความเป็นจริง และมีการคิดการปฏิบัติที่ทำให้ไปสู่ความหวัง

7. มีการเสริมแรงครู ประกอบด้วย การให้ความเป็นธรรมในการให้รางวัล และการลงโทษ มีการชี้แจงและรายงานให้ทราบผลการพัฒนาหรือการปรับปรุง

8. มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน ได้แก่ การติดตามผลการเรียนของนักเรียน และการประเมินศักยภาพของโรงเรียน

9. นักเรียนมีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การสร้างความศรัทธาของครูให้แก่นักเรียน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้นักเรียน และการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน

10. มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ได้แก่ การให้ความร่วมมือที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

11. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ให้มีการเรียนรู้ และรับผิดชอบโรงเรียนได้เอง เพื่อสร้างทีมงานในการพัฒนาโรงเรียน

ลูเนนเบิร์ก และออสเตน (Lunenburg and Ornstein, 1996: 348) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาจากโครงการ Connecticut School Effectiveness Project และได้สรุปลักษณะของการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลว่ามีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย และไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคสำหรับการเรียนการสอน
2. พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน บุคลากรมีส่วนร่วมในการผูกพันของเป้าหมายการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้
3. มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและประยุกต์ใช้คุณลักษณะของงานวิชาการที่มีประสิทธิผล
4. มีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง โดยที่ครูสามารถแสดงออกถึงความรอบรู้ในทักษะเบื้องต้นให้นักเรียนเห็นได้
5. ท่วมเทเวลาในการทำงานเพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาทักษะ
6. มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำผลมาปรับปรุง
7. มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้ปกครอง โดยที่ผู้ปกครองสนับสนุนพันธกิจของโรงเรียนและช่วยเหลือส่วนที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

แฮนสัน (Hanson, 1996: 35) ให้ทัศนะว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลมีลักษณะ 6 ประการ ดังนี้

1. มีการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. มีบรรยากาศสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน
3. มีการติดตามกำกับกระบวนการเรียนการสอน
4. บุคลากรมีมาตรฐาน
5. มีการส่งเสริมการรักษาวินัยของผู้เรียน
6. มีการจัดสภาพแวดล้อมและสวัสดิการทำงาน

คลิกแมน กอร์ดอน และ โรสกอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross-Gordon, 2001: 49) ได้สรุปคุณลักษณะของสถานศึกษาประสิทธิผล หรือสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานที่ปรับปรุงแล้วว่ามี 12 ประการ คือ

1. ผู้บริหารที่มีความหลากหลายของภาวะผู้นำซึ่งรวมถึงภาวะผู้นำครูด้วย
2. ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของโรงเรียน
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
4. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง

5. ได้รับการสนับสนุนจากทั้งภายนอกและภายในโรงเรียนในเรื่องเวลาเรียน การจัดกิจกรรม ด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรม

6. เน้นที่การเรียนการสอน
7. มีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เช่น การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน
8. มีแผนการสอนที่ดี
9. ครูมีความร่วมมือกัน
10. มีการศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อมูลในการสร้างรูปแบบของโรงเรียน
11. มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพัฒนาปรับปรุงของโรงเรียน
12. ใช้วิธีการหลากหลายเพื่อพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550: 177-188) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและครู
3. การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือได้
4. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
5. การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน
6. เน้นการเรียนการสอน
7. การเรียนการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์
8. มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง

สุจินต์ สว่างศรี (2558: 279-281) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความเป็นมืออาชีพ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานเชิงรุก การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน การใช้ข้อมูลผลการประเมิน หรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ และการมีความเข้าใจลักษณะเฉพาะและปรัชญาการจัดการศึกษาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วม ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้บุคคลมีวิสัยทัศน์ร่วม การพัฒนาวิสัยทัศน์ของบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร และการทำให้วิสัยทัศน์ร่วมกันไปสู่จุดมุ่งหมาย

3. การคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน ประกอบด้วย การใช้กลยุทธ์ในการสร้างความสำเร็จของผู้เรียน โดยใช้การสื่อสารเพื่อเสริมแรงในความคาดหวัง และการใช้บทบาทเชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนโดยการสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานที่มีประสิทธิผล

4. การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ

5. การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IMP) และการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP)

6. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดและการปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และการเชื่อมโยงการใช้แหล่งเรียนรู้

7. การให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดการให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดการให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นการประเมินคุณภาพภายใน และการจัดการให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะ และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องของแนวคิด และผลการวิจัยที่ค้นพบเกี่ยวกับองค์ประกอบของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล ดังแสดงในตารางที่ 2.3 ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงความสอดคล้องของแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล

องค์ประกอบของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล	เอ็ดมอนด์ (Edmonds, 1979)	เซอร์โวจานนี (Sergiovanni, 1991)	เพียร์ซ (Pierce, 1991)	แซมมอนส์ อิลแมน (Sammons, 1995)	ลูเนนเบอร์ก (Lunenburg, 1996)	แฮนสัน (Hanson, 1996)	กลิคแมน กอร์ดอน (Glickman Gordon 2001)	นงลักษณ์ เรือนทอง (2550)	ศุจินต์ สว่างศรี (2558)
1. ความเป็นมืออาชีพ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. การมีวิสัยทัศน์ร่วม		✓		✓			✓	✓	✓
3. การคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน	✓						✓	✓	✓
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน				✓			✓	✓	✓
5. การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน				✓			✓	✓	✓
6. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. การให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ									✓
8. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓

จากตารางที่ 2.3 พบว่า ความเห็นของนักวิชาการ ได้กล่าวถึงสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพควรมีประกอบที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วม การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่จะส่งผลให้ของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความเป็นมืออาชีพ ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ครู และบุคลากร การบริหารงานเชิงรุก การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดและปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้สะอาด สะดวก ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ หลากหลายสอดคล้อง เพียงพอและเหมาะสม
3. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู เป็นผู้นำในการสร้างการรับรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งภายในโรงเรียน และเครือข่ายความรู้ภายนอกโรงเรียน มีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบและนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนานักเรียน
4. การมีวิสัยทัศน์ร่วม ได้แก่ การพัฒนาวิสัยทัศน์ของบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้บุคคลมีวิสัยทัศน์ร่วม และการทำให้วิสัยทัศน์ร่วมกันไปสู่จุดมุ่งหมาย
5. การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP)
6. การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรทางเลือกหลากหลาย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ

5. แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย ความหมายของเครือข่ายทางการศึกษา ความจำเป็นของเครือข่ายทางการศึกษา องค์ประกอบของเครือข่ายทางการศึกษา และบทบาทของเครือข่ายกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของคนพิการตามลำดับ ดังนี้

5.1 ความหมายของเครือข่ายทางการศึกษา

ความหมายของคำว่า “เครือข่าย” ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 28) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายว่า หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใด ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากัน ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ

นฤมล นิราทร (2543: 6) กล่าวว่า เครือข่าย หมายถึง กลุ่มของจุดต่าง ๆ ซึ่งเชื่อมโยงต่อกันด้วยเส้น โดยจุดต่าง ๆ คือ บุคคลหรือกลุ่ม ส่วนเส้นที่เชื่อมนี้คือความสัมพันธ์ที่บุคคลหรือกลุ่มต่าง ๆ มีต่อกัน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ (2547: 6) ระบุว่า เครือข่าย หมายถึง กลุ่มที่มีการประสานงานหรือทำงานร่วมกัน หรือลงมือทำกิจกรรมมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในหลายด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและอื่น ๆ โดยมีการจัดรูปแบบการจัดการให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเชื่อมโยงกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมกันและเห็นความตระหนักร่วมกันในเป้าหมายและแผนงานที่จะทำ

เสถียร จิรรังสีมันต์ (2549) กล่าวว่า เครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงหรือระดมเอาความพยายามและการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อปฏิบัติการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยที่แต่ละฝ่ายยังคงปฏิบัติการหลักของตนอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์และปรัชญาของตนเอง การเชื่อมโยงนี้อาจเป็นรูปของการรวมตัวกันแบบหลวม ๆ เฉพาะกิจตามความจำเป็น หรืออาจอยู่ในรูปของการจัดองค์กรที่เป็นโครงสร้างของความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน

ศิริพร ดันดิยมาศ (2550) มีความเห็นว่า เครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงระหว่างระบบการปฏิบัติงาน หรือเชื่อมโยงบทบาทของบุคคล องค์กรต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยย่อยรวมตัวกันด้วยความสมัครใจภายใต้ความต้องการในวัตถุประสงค์เดียวกัน

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เครือข่าย หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน หรือหน่วยงานอื่น ได้ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยแต่ละฝ่ายยังคงปฏิบัติการกิจตามปรัชญาและพันธกิจของตนเอง

5.2 ความจำเป็นของเครือข่ายทางการศึกษา

ความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย มีนักวิชาการได้ให้เหตุผลไว้ ดังนี้

พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (2547 : 55) กล่าวถึง เหตุผลความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย มี 3 ประการ ดังนี้

1. สถานการณ์ปัญหาและสภาพแวดล้อม เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันมีความซับซ้อนหลากหลาย และมีปัญหาขยายตัวเกินความสามารถขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง ที่จะดำเนินการแก้ไขได้ จำเป็นที่จะต้องมีการรวมพลังหรือมีกลไกในการจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์นั้น

2. การสร้างพื้นที่ทางสังคม เนื่องจากเครือข่ายเป็นเครื่องมือและยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการระดมทรัพยากรและความคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา การใช้

พลังเครือข่ายในฐานะเครื่องมือดังกล่าวถือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งทางสังคมที่จะนำไปสู่การเรียนรู้และการสร้างพื้นที่ทางสังคม เพราะเมื่อสมาชิกและกลุ่มต่าง ๆ มีความต้องการคล้ายกัน มีความคิดเห็น มีอุดมการณ์เหมือน ๆ กัน มารวมกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรอื่น จะทำให้ตนหรือกลุ่มของตนมีความรู้สึกว่ามีพื้นที่ทางสังคมที่ชัดเจน ซึ่งเป็นการตอบสนองด้านจิตใจ ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจให้แก่กัน

3. การประสานประโยชน์อย่างเท่าเทียม ซึ่งถือเป็นความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย เพราะเมื่อทุกกลุ่มองค์กรหรือเครือข่ายมีการประสานผลประโยชน์กันในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกันแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือเครือข่ายเกิดการเรียนรู้และมีกิจกรรมการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

นฤมล นิราทร (2543: 13) กล่าวว่าไว้ว่า การก่อตั้งเครือข่ายมีเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้

1. ต้องการมีเพื่อนในการทำงานหรือต้องการมีหมู่มิตร
2. ต้องการทรัพยากรในการทำงาน
3. ต้องการรับภาระความเสี่ยงในการทำกิจกรรมร่วมกัน
4. ต้องการความชำนาญเฉพาะด้านในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีปัญหาหลายมิติ ซับซ้อน ความชำนาญเฉพาะด้านของแต่ละบุคคลหรือองค์กร จะช่วยทำให้การมองปัญหาชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ต้องการประหยัดเนื่องจากการแบ่งงานกันทำความซ้ำซ้อนในการทำงานลดลง
6. ต้องการเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน

อนงก นากะบุตร (2553: 6) ได้อธิบายความสำคัญจำเป็นของเครือข่าย ดังนี้

1. เครือข่ายทำให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเมื่อมีเวทีแลกเปลี่ยนก็ทำให้เกิดความรู้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดวัฒนธรรมต่อกัน
2. เครือข่ายช่วยเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและได้รู้จักสามัคคี
3. เครือข่ายทำให้เกิดกระบวนการคิดร่วมกัน ร่วมทำ ร่วมทุน
4. เครือข่ายก่อให้เกิดการประสานอุดมการณ์ และความคิดกันและกันให้กว้าง

จากวงแคบ

สรุปได้ว่า การรวมกลุ่มของเครือข่ายทางการศึกษามีเหตุผลและความจำเป็นเพื่อต้องการให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมชื่นชมความสำเร็จร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้มแข็งเกิดขึ้นในองค์กร ชุมชน สังคม เนื่องจากว่าแต่ละบุคคล องค์กร หรือหน่วยงาน จะมีความสามารถ ความถนัด ความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน ดังนั้น

หากเกิดการประสานเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และใช้ความชำนาญเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล หรือองค์กร จะช่วยทำให้งานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยง่าย

5.3 องค์ประกอบของเครือข่ายทางการศึกษา

องค์ประกอบของเครือข่าย มีนักวิชาการได้กำหนดองค์ประกอบไว้ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ระบุว่า เครือข่ายควรมีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน (Common perception) หมายความว่า สมาชิกในเครือข่ายมีความรู้สึกนึกคิด และการรับรู้เหมือนกันถึงเหตุผลในการเข้ามาร่วมกันเป็นเครือข่าย เช่น มีความเข้าใจในตัวปัญหา และมีจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ประสบกับปัญหาอย่างเดียวกัน หรือต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกของเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาหรือลดความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common vision) หมายถึง การที่สมาชิกมองเห็นจุดมุ่งหมายในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกัน มีการรับรู้และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และมีเป้าหมายที่จะเดินทางไปด้วยกัน และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน จะทำให้กระบวนการขับเคลื่อนเกิดพลัง มีความเป็นเอกภาพ และช่วยผ่อนคลายความขัดแย้งอันเนื่องมาจากความคิดเห็นที่แตกต่าง

3. ความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual interests/ benefits) ซึ่งครอบคลุมทั้งผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินและผลประโยชน์ไม่ใช่ตัวเงิน เป็นความต้องการ (Need) เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง การยอมรับ โอกาสด้วยความก้าวหน้า ความสุข ความพึงพอใจ ฯลฯ

4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (Stakeholders participation) เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมลงมือกระทำอย่างเข้มแข็ง ด้วยสถานะของสมาชิกในเครือข่ายอยู่ในฐานะ “หุ้นส่วน (Partner)” เป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ (Horizontal relationship) คือ ความสัมพันธ์นั้นที่เพื่อนมากกว่าความสัมพันธ์ในแนวตั้ง (Vertical relationship) ในลักษณะเจ้านายลูกน้อง

5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (complementary relationship) คือการที่สมาชิกของเครือข่ายต่างก็สร้างความเข้มแข็งให้กันและกัน โดยนำจุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยแก้ไขจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่งแล้วทำให้ได้ผลลัพธ์เพิ่มขึ้นในลักษณะพลังทวีคูณมากกว่าผลลัพธ์ที่ต่างคนต่างอยู่

6. การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (Interdependence) เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เครือข่ายดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง การทำให้หุ้นส่วนของเครือข่ายยึดโยงกันอย่างเหนียวแน่นจำเป็นต้องทำให้หุ้นส่วนแต่ละคนรู้สึกว่าการเอาหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งออกไปจะทำให้เครือข่ายล่มลงได้

การดำรงอยู่ของหุ้นส่วนแต่ละคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ของเครือข่ายการเกื้อหนุน ฟังพากันในลักษณะนี้จะส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

7. การมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) กล่าวคือสมาชิกในเครือข่าย ต้องทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น มีการติดต่อกันผ่านการเขียน การพบปะพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนาร่วมกัน โดยที่ผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่ายตามมาด้วย

จางง แจ่มจันทรวงษ์ (2553: 48-49) กล่าวว่าไว้ว่า การดำเนินการของเครือข่าย ควร มีองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงโครงสร้าง ดังนี้

1. วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมตัวกันของบุคลากร ในเครือข่ายสถานศึกษา ควรมีวิสัยทัศน์ที่เป็นเป้าหมายในอนาคตร่วมกัน จึงจะสามารถนำไปสู่การ ปฏิบัติภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาได้

2. สมาชิกของสถานศึกษาในแต่ละเครือข่ายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่าย และมีความสำคัญเท่าเทียมกันมีความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้น ๆ บุคลากร สมารถใจเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้เป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงาน ของเครือข่ายเป็นไปอย่างเป็นระบบ

3. ผู้ประสานงานและกรรมการเป็นคณะบุคคลที่คัดเลือกจากสมาชิกเครือข่าย มีการผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ดำเนินงานของเครือข่ายขับเคลื่อนไปด้วยการรวมพลังของสมาชิก โดยที่ กรรมการร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารเครือข่าย

4. การจัดกิจกรรมของเครือข่ายสถานศึกษาต้องเป็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ต่อสมาชิกในเครือข่าย อาจเป็นกิจกรรมที่สมาชิกมีความสนใจอย่างเป็นธรรมชาติ กิจกรรมจากการ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมทรัพยากรของสมาชิกด้วยกันเองเกิดความร่วมมือ ภายในเครือข่ายถือเป็นการสร้างความเข้มแข็งแก่เครือข่าย

5. ทรัพยากรเป็นปัจจัยเอื้อเพื่อให้การดำเนินการของเครือข่ายมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ งบประมาณ ความตั้งใจ ความเสียสละ รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ และเทคโนโลยีที่สามารถพึ่งพาตนเองและเพิ่มคุณค่าให้กับเครือข่าย

ชนพล แสงจันทร์ (2555: 45-46) ได้เสนอไว้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญหลักของเครือข่าย ควรประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สมาชิกของเครือข่ายประกอบด้วยบุคคล กลุ่มคน องค์กร หรือชุมชน ขนาด ต่าง ๆ ตามระดับของเครือข่าย

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งสมาชิกของเครือข่ายจะต้องมีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่เหมือนกันมารวมตัวกันเป็นเครือข่ายเพื่อบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์เดียวกัน

3. ระบบความสัมพันธ์ของเครือข่าย สมาชิกของเครือข่ายมารวมกันด้วยความสมัครใจแต่ยังมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานมีความเท่าเทียมกันในการดำเนินกิจการมีระบบ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้เกิดความยั่งยืน

4. การบริหารจัดการ เมื่อมีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายแล้วสมาชิกเครือข่าย เป็นผู้ร่วมกำหนดกระบวนการบริหารและการจัดการเครือข่ายและ โครงสร้างของเครือข่าย ไม่ว่าจะ เป็นสถานภาพและบทบาทของสมาชิก กฎระเบียบที่ใช้ร่วมกัน การประสานการติดต่อสื่อสาร แผนงาน และโครงการ งบประมาณ รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายขึ้นอยู่กับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของเครือข่าย และคุณลักษณะของสมาชิกเป็นสำคัญ

5. ผู้ประสานงานเครือข่าย ทำหน้าที่ประสานงานบริหารและจัดการเครือข่าย ที่คัดเลือกโดยสมาชิก อาจเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจจะมีศูนย์กลางประสานงานเพียงศูนย์เดียว หรือหลายศูนย์กลางก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกหรือขนาดของเครือข่าย

6. กิจกรรมร่วมกัน เครือข่ายต้องมีกิจกรรมร่วมกันดำเนินงานเพื่อการบรรลุ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรเพื่อให้สมาชิกของเครือข่ายได้ร่วมกิจกรรมกันอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

7. การรวมพลังสมาชิก เครือข่ายต้องมีการรวมพลังหรือศักยภาพของสมาชิก มาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันเพราะพลังของเครือข่ายเป็นพลังที่เพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ และมีผลต่อ ความสำเร็จของเครือข่าย

8. การสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน สนับสนุนส่งเสริมสมาชิกคนอื่นโดยทุกคน ตระหนักถึงความสำคัญของสมาชิกแต่ละคน มีจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของเครือข่ายและการบรรลุ เป้าหมายของเครือข่ายร่วมกัน

9. การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง การดำเนินงานของเครือข่ายต้องมีทั้งการเรียนรู้ ร่วมกัน ร่วมสรุปบทเรียน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผล และ ร่วมรับผลประโยชน์

10. ผลงานของเครือข่ายต้องมีผลของการดำเนินงานซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ ของเครือข่าย ความสำเร็จดังกล่าวคือการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของเครือข่าย

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงองค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่าย ตามแนวคิด ของนักวิชาการหรือนักการศึกษา สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.4 ดังนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่าย ตามแนวคิดของนักวิชาการ

องค์ประกอบของเครือข่าย	เครือข่ายระดับ โรงเรียน (2543)	จำนวน แอมป์ (2553)	ขนาด แสดง (2555)
การรับรู้ร่วมกันของสมาชิกในองค์กร	✓		✓
การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	✓	✓	✓
การมีความสนใจและผลประโยชน์ร่วมกัน	✓	✓	✓
การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย	✓	✓	✓
การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน	✓		✓
การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	✓	✓	
การมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน	✓	✓	✓

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของการสร้างเครือข่ายอาจพิจารณาในมิติที่เกี่ยวกับบทบาท ภาระหน้าที่ของเครือข่าย ซึ่งจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีความสนใจและผลประโยชน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย การมีปฏิสัมพันธ์ ในเชิงแลกเปลี่ยน การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการรับรู้ร่วมกัน ของสมาชิกในองค์กร

5.4 บทบาทของเครือข่ายกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของคนพิการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (โรงเรียนน่านปัญญานุกูล, 2560: 32-33) ประกอบด้วยเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ตามลำดับ ดังนี้

1) บทบาทของครอบครัว

(1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ

(2) มีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถ รวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน

(3) ส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียนหลังจากจบการศึกษา

2) บทบาทของชุมชน

(1) ให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ

(2) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพ

(3) ให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ

3) บทบาทของสถานประกอบการ

(1) มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ

(2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน

(3) ให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ

4) บทบาทของสถาบันทางการแพทย์

(1) มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ

(2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการ เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

(3) ส่งเสริมด้านการเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และจิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ

5) บทบาทของสถาบันอาชีวศึกษา

(1) ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

(2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน

(3) เปิดโอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียนในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ

6) บทบาทของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด

(1) สนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

(2) การส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมผู้สถานประกอบการ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

(3) สนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงาน กับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง

7) บทบาทของสำนักงานจัดหางานจังหวัด

(1) ประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการให้เหมาะสมกับความสามารถ และศักยภาพของนักเรียน

(2) สนับสนุนนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงาน กับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง

(3) ให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

8) บทบาทของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

(1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่าง ๆ ที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

(2) การช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการ ประกอบอาชีพ และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ

(3) ให้การดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ

6. แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย ความหมายบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประเภทของความบกพร่องทางสติปัญญา เทคนิคการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตามลำดับ ดังนี้

6.1 ความหมายบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

คำว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) และวารสารณ์ วิไลนาม (2554) ได้ให้นิยามคำว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับ ความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้

ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

กัลยา สุตะบุตร (2551: 25-26) กล่าวถึง ความบกพร่องทางสติปัญญาตามความหมายทางการแพทย์ ตาม ICD 10 (International Classification of Disease) โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) สรุปได้ว่า ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่สมองหยุดพัฒนาหรือพัฒนาได้ไม่สมบูรณ์ทำให้เกิดความบกพร่องของทักษะต่าง ๆ ในระยะพัฒนาการ ส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์ปัญญาทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถทางด้านสติปัญญา การเคลื่อนไหว ภาษา และทักษะทางสังคม มีความบกพร่องในเรื่องการปรับตัว อาจจะมีหรือไม่มี ความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตร่วมด้วย

พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ (2551: 2-3) ได้กล่าวถึง ความบกพร่องทางสติปัญญาตามความหมายของ American Association on Mental Retardation (AAMR) สรุปได้ว่า ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดเกิดขึ้นมีผลต่อการปฏิบัติงานในขณะนั้น แสดงลักษณะมีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าปกติปรากฏร่วมกับมีความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า คือทักษะการสื่อความหมาย การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนรู้ทางวิชาการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง และการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

ศรียา นิยมธรรม (2551: 23) กล่าวถึง ความบกพร่องทางสติปัญญาตามความหมาย AAMR (American Association on Mental Retardation) สรุปได้ว่า ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ระดับสติปัญญาที่ด้อยหรือต่ำกว่าปกติ (คือ ระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่า 70) เนื่องจากพัฒนาการของสมอง หรือจิตใจหยุดชะงักเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ ทำให้มีความสามารถจำกัดในด้านการเรียน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและมีการเจริญเติบโตไม่สมวัย

ผดุง อารยะวิญญู (2551: 23) กล่าวถึง ความบกพร่องทางสติปัญญาว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ (Educable Mentally Retarded) หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 50-70 วัต โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน มีสติปัญญาและความเฉลียวฉลาดไม่เท่าเทียมกับเด็กปกติในวัยเดียวกัน และมีพฤติกรรมทางสังคมไม่เหมาะสมกับวัย สามารถพึ่งตนเองและทำงานได้ โดยอาศัยการฝึกหัดและการแนะนำเป็นพิเศษ

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 39) ให้คำนิยาม ตามของสมาคมว่าด้วยภาวะบกพร่องทางสติปัญญาและพัฒนาการแห่งอเมริกา AAIDD ในปี ค.ศ. 2009 ได้กล่าวว่า ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเป็นความจำกัดทั้งการทำหน้าที่ทางสติปัญญาและพฤติกรรม การปรับตัว ซึ่งครอบคลุมถึงทักษะในการดำเนินชีวิตประจำวันและทักษะทางสังคม โดยความบกพร่องนี้

เกิดขึ้นก่อน 18 ปี ซึ่งในคำนิยามนี้ได้อธิบายพฤติกรรมการปรับตัวว่า ประกอบด้วยทักษะสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะแนวคิด ทักษะทางสังคม และทักษะการปฏิบัติการ

ประภคฤติ พูลพัฒน์ (2547: 2) ได้ให้ความหมายว่า เด็กปัญญาอ่อน หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าปกติ มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้ทักษะในชีวิตประจำวัน โดยแสดงให้เห็นก่อนอายุ 18 ปี และมีข้อจำกัดต่าง ๆ ทางด้านการรับรู้ การฝึกทักษะความสามารถทางสังคม และทางภาษา

สมาคมเพื่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (Smith, Patton & Kim, 2006: 40-46) ให้คำจำกัดความว่า บกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่เกิดจากความผิดปกติทางสติปัญญา ซึ่งเกิดขึ้นในระยะพัฒนาการของสมองตั้งแต่บุคคลนั้นปฏิสนธิจนถึงอายุ 18 ปี โดยปรากฏความผิดปกติในความสามารถด้านสติปัญญา (Intellectual Functioning) และทักษะ/พฤติกรรมปรับตัว (Adaptive Skills/Behavior) ซึ่งประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ คือ ระดับเขาวงกตปัญญา 70 หรือต่ำกว่า

2. ความสามารถในการปรับตัวบกพร่องอย่างน้อย 2 ใน 10 ด้าน ได้แก่

2.1 การสื่อความหมาย หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ และการแสดงออกเกี่ยวกับข้อมูล สื่อสารผ่านพฤติกรรมที่เป็นสัญลักษณ์ และไม่เป็นสัญลักษณ์

2.2 การดูแลตนเอง หมายถึง ทักษะที่ประกอบด้วย การรับประทานอาหาร แต่งตัว การทำความสะอาดร่างกาย การเข้าห้องน้ำ และสุขอนามัยอื่น ๆ ทั่วไป

2.3 การดำรงชีวิตในบ้าน หมายถึง การปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันในบ้าน อาจรวมถึงการทำความสะอาดคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2.4 ทักษะทางสังคม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม เช่น แสดงความยินดี

2.5 การใช้บริการสาธารณะ หมายถึง การใช้สาธารณสมบัติอย่างเหมาะสม ร่วมมือกับผู้อื่น เล่นอย่างเหมาะสม ซึ่งครอบคลุมการเดินทาง การจับจ่ายสินค้า การใช้บริการชุมชน เช่น โรงเรียน ห้องสมุด โรงภาพยนตร์

2.6 ควบคุมตนเอง หมายถึง การสร้างทางเลือกสำหรับตนเองในการปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้การปฏิบัติตัวตามตารางที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย

2.7 สุขอนามัยและความปลอดภัย หมายถึง การดำรงชีวิตตนเองให้เป็นสุข ควบคุมการบริโภคอย่างเหมาะสม บอกอาการเจ็บป่วย รักษาและป้องกันตัวเองจากโรคภัย

2.8 การเรียนรู้วิชาการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ทางสติปัญญา และทักษะที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ เช่น การเขียน การอ่านการคำนวณขั้นพื้นฐาน เป็นต้น โดยใช้การเรียนรู้ที่ไม่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ แต่อยู่ที่การรับรู้และการนำทักษะทางวิชาการไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.9 การใช้เวลาว่าง หมายถึง ความสนใจในด้านนันทนาการและการใช้เวลาว่างซึ่งสะท้อนความพอใจส่วนบุคคล เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่คนทั่วไปกระทำอย่างเหมาะสมกับวัย

2.10 การทำงาน หมายถึง งานที่อาจทำเต็มเวลาหรือบางเวลา หรือการเป็นอาสาสมัครทำงานในชุมชนนั้น ๆ ทักษะที่เกี่ยวข้องได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน การตรงต่อเวลา และการยอมรับคำวิจารณ์

3. แสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี

กล่าวโดยสรุป เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญา 70 หรือต่ำกว่า และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรมการปรับตัว อย่างน้อย 2 ด้าน ใน 10 ด้าน คือ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน ทักษะทางสังคม การใช้สาระณะสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการ การใช้เวลาว่างและการทำงาน ซึ่งส่งผลให้พัฒนาการด้านอื่น ๆ มีข้อจำกัด ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษา สติปัญญา และความจำกัดทางการเรียนรู้ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม ความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาต้องเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

6.2 ประเภทของความบกพร่องทางสติปัญญา

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 40-41) ได้แบ่งประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งตามระดับความรุนแรงเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย (เชาวน์ปัญญา 50-70) เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เรียนได้

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (เชาวน์ปัญญา 35-49) เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่พอฝึกอบรมได้

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (เชาวน์ปัญญา 20-34) เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และได้รับการดูแลที่เหมาะสม

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (เขาวนปัญญาต่ำกว่า 20) เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีความจำกัดเฉพาะด้าน ซึ่งจะต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถจำแนกประเภทได้ตามระดับเขาวนปัญญา หรือระดับ IQ เป็น 4 ประเภทได้แก่ บกพร่องทางสติปัญญาเล็กน้อย มีระดับเขาวนปัญญา 50-70 ซึ่งสามารถที่จะเรียนรู้ได้ใกล้เคียงเด็กปกติ บกพร่องทางสติปัญญาปานกลางมีระดับเขาวนปัญญา 35-49 สามารถฝึกหัดได้ บกพร่องทางสติปัญญารุนแรง มีระดับเขาวนปัญญา 20-34 เรียนไม่ได้ แต่พอฝึกได้ในสิ่งง่าย ๆ และต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ และบกพร่องทางสติปัญญารุนแรงมาก มีระดับเขาวนปัญญาต่ำกว่า 20 ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เลยถึงได้ก็น้อยมาก ต้องได้รับการเลี้ยงดูช่วยเหลือจากผู้อื่น

6.3 เทคนิคการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ (2551: 1-4) ได้กล่าวถึงเทคนิคหรือแนวทางในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำเป็นจะต้องมีวิธีที่แตกต่างไปจากการสอนปกติ เพื่อสนองต่อความต้องการพิเศษของเด็ก ดังนี้

1. ต้องคำนึงถึงความพร้อมทางการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะเด็กมีความพร้อมที่ช้ากว่าเด็กปกติ ก่อนที่ผู้สอนจะทำการสอนสิ่งใดจะต้องเตรียมความพร้อมเสียก่อน เมื่อเด็กมีความพร้อมแล้วครูจึงทำการสอนวิชานั้น ๆ

2. สอนตามความสามารถ และความต้องการของเด็กแต่ละคน หมายถึงการจัดสภาพของการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพ และลักษณะของเด็กแต่ละคน

3. สอนตามระดับสติปัญญา เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นจะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเด็กทั่วไปที่มีอายุเท่ากัน

4. ยอมรับความสามารถ และพยายามส่งเสริมความสามารถของเด็ก ไม่ตามใจ หรือให้ความช่วยเหลือมากเกินไป หรือลงโทษทั้งกายและวาจามากเกินไป

5. พยายามฝึกให้เด็กรู้จักช่วยตนเองให้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น ทำให้เด็กรู้สึกภูมิใจในคุณค่าของตนเองและแบ่งเบาภาระจากผู้เลี้ยงดู

6. สอนตามการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) โดยแบ่งงานออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลาย ๆ ขั้นเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อมิให้เด็กเกิดความสับสน ให้เด็กประสบความสำเร็จในงานซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็ก

7. สอนโดยใช้หลักการสอนแบบ 3R's คือ การสอนซ้ำ (Repetition) คือ ใช้เวลาในการสอนมากกว่าเด็กปกติ และใช้วิธีการสอนหลายวิธี ในเนื้อหาเดิม การสอนแบบไม่ตึงเครียด (Relaxation) คือ การสอนแต่ละเนื้อหาวิชาไม่นานเกินกว่า 15 นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมการสอน วิชาการเป็นการเล่นเกม ร้องเพลง ดนตรี เล่นิทาน หรือให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง การสอนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน (Routine) คือ เน้นกิจกรรมที่ต้องทำเป็นประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน

8. สอนโดยการแบ่งหมู่ตามตารางสอนวิธีการนี้สามารถจะทำให้ดีในกรณีเด็กมีสติปัญญาใกล้เคียงกัน

9. เมื่อฝึกเด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องพยายามแทรกการฝึกหลาย ๆ ด้าน

10. ต้องช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะเด็กทุกคนจะเรียนได้ดีถ้าเขามีความรู้สึกระบายความสำเร็จ

11. สอนทีละขั้นจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว หรือจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้เด็กเกิดการสับสน งานบางอย่างที่เด็กปกติในวัยเดียวกันเห็นว่าง่าย แต่เด็กเหล่านี้อาจสับสนไม่เข้าใจ

12. สอนโดยลงมือปฏิบัติจริง

13. สอนในสิ่งที่มีความหมายสำหรับเด็ก และเด็กสามารถที่จะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กเข้าใจยาก ครูต้องพยายามอธิบายโดยใช้คำง่าย ๆ และยกตัวอย่างประกอบ

15. ต้องพยายามจัดการสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อฝึกให้คิด

16. สอนโดยใช้ของจริงหรืออุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง และให้เวลาแก่เด็กมากพอสมควรในการเปลี่ยนกิจกรรมอย่างหนึ่งไปสู่กิจกรรมอีกอย่างหนึ่ง

17. การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องอาศัยแรงจูงใจ และใช้วิธีการเสริมแรง

18. มีการประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กในทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

19. ต้องมีความเชื่อว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นผู้ที่มีความสามารถ และมีศักยภาพในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพได้ทุกคน

20. การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น นอกจากการสอนด้าน วิชาการแล้วต้องคำนึงถึงการส่งเสริมพฤติกรรม การปรับตัว พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริม

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ ภาษา และพัฒนาบุคลิกภาพไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

21. การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นต้องพยายามให้เด็กสามารถที่จะลดการพึ่งพานุคคลอื่น (Stop to Independence) สอนทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และแสวงหาการทำงานในอนาคต

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 64-65) กล่าวถึงวิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การสื่อสารกับนักเรียนควรชัดเจน การอธิบาย การสั่งงาน ตลอดจนการพูดคุยกับเด็กควรใช้ภาษาง่าย ๆ กระชับ ครูต้องมั่นใจว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูพูด

2. การเรียนการสอน ควรสอดคล้องกับความยากง่ายของเนื้อหาวิชาก่อนลงมือสอน ครูควรกระจายเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ที่เด็กสามารถเข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติได้ แล้วจึงเรียนตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก

3. ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก และเนื้อหาวิชา

4. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่สามารถเรียนสิ่งที่เป็นามธรรมได้ดี การฟังครูอย่างเดียวเด็กอาจทำไม่ได้ จึงควรให้เด็กร่วมกิจกรรมทุกอย่าง หากเป็นไปได้

5. มีการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ เทคนิคการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึง การวิเคราะห์งานไว้ดังนี้

เนตรชนก รินจันทร์ (2557) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์งาน โดยสรุปว่าเป็นการนำทักษะที่เลือกไว้เพื่อจะสอนนักเรียนมาแตกย่อยเป็นขั้นตอนเล็ก ๆ หลาย ๆ ขั้นตอน สามารถปรับหรือกำหนดขั้นตอนใหม่ให้เหมาะสมกับนักเรียนได้ กรณีที่นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูกำหนด

มาริษา โกวิทย์ (2558) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์งานว่าเป็นกระบวนการที่ใช้แยกงานออกเป็นขั้นตอนย่อยอย่างต่อเนื่องกัน โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนย่อย ๆ ของงานและอธิบายขั้นตอนที่สำคัญของงานทั้งหมด ซึ่งงานที่กล่าว คือ พฤติกรรมหนึ่งหรือกลุ่มพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลต้องปฏิบัติเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีทักษะหรือความรู้ นั้น ๆ แบ่งได้เป็น 2 งาน คือ งานเป้าหมาย (Target Task) และงานย่อย (Subtask)

สมพร หวานเสรีจ (2559) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์งาน หมายถึง การแบ่งขั้นตอนของงานหรือกิจกรรมให้เป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอนเพื่อให้ง่าย และนักเรียนสามารถ

ทำได้สำเร็จในขั้นตอนเล็ก ๆ ที่นำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นจะต้องเป็นสิ่งที่นักเรียนสามารถทำได้ก่อนจะเคลื่อนไปสู่ขั้นตอนต่อไป

พยอม วงศ์สารศรี (2552) กล่าวว่า การวิเคราะห์งาน เป็นกระบวนการพิจารณาจำแนก แยกแยะประเมินผล และจัดข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์งานจะดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเรียกว่า นักวิเคราะห์งาน โดยนักวิเคราะห์งานจะมีหน้าที่รวบรวมจำแนก แยกแยะ ประเมินได้จัดข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กรไม่ใช่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล

สรุปได้ว่า เทคนิคการวิเคราะห์งาน หมายถึง การแยกงานออกเป็นขั้นตอนย่อยอย่างต่อเนื่อง หลายขั้นตอนเพื่อให้ง่าย และนักเรียนสามารถทำได้สำเร็จในขั้นตอนเล็ก ๆ ที่นำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้น

สรุปเทคนิคการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่จะประสบความสำเร็จจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียน การสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับวัย และความสามารถ การกำหนดขนาดกลุ่มการเรียน/ชั้นเรียน ควรมีจำนวนไม่เกิน 5-8 คน การกำหนดรูปแบบการสอน อาจกำหนดการสอนเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่มย่อย หรือเป็นกลุ่มใหญ่ ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถของเด็ก รวมถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ และที่สำคัญคือการเลือกใช้เทคนิคการสอนซึ่งจะต้องคำนึงถึงความพร้อมทางการเรียน ความสามารถ และความต้องการของเด็ก ระดับสติปัญญา ไม่ตามใจหรือให้ความช่วยเหลือมากเกินไป ให้เด็กรู้จักช่วยตนเองให้มากที่สุด สอนทีละขั้นจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว หรือจากง่ายไปหายาก โดยการลงมือปฏิบัติจริง ใช้ของจริงหรืออุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง และประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กในทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุป เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญา 70 หรือต่ำกว่า และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรมการปรับตัว ความบกพร่องทางสติปัญญาต้องเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ บกพร่องทางสติปัญญาเล็กน้อย มีระดับเชาวน์ปัญญา 50-70 สามารถที่จะเรียนรู้ได้ บกพร่องทางสติปัญญาปานกลาง มีระดับเชาวน์ปัญญา 35-49 สามารถฝึกหัดได้ บกพร่องทางสติปัญญารุนแรง มีระดับเชาวน์ปัญญา 20-34 เรียนไม่ได้ และบกพร่องทางสติปัญญารุนแรงมาก มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 20 ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เลย ลักษณะพิเศษของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีพัฒนาการด้านร่างกาย ที่เจริญเติบโตช้ามีปัญหาในการทำงานของกล้ามเนื้อ มีข้อจำกัดในการสื่อสาร การฟัง การพูด และความเข้าใจภาษา การช่วยเหลือตนเอง การแก้ปัญหาต่าง ๆ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ชอบเลียนแบบ ความสนใจระยะสั้นมาก มีนิสัยร่าเริง สนุกสนาน ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความพร้อมทางการเรียน ความสามารถ และความต้องการของเด็ก ระดับสติปัญญา และต้องรู้จักเลือกใช้เทคนิคการสอน โดย

ผู้สอนต้องไม่ตามใจหรือให้ความช่วยเหลือมากเกินไป ให้เด็กรู้จักช่วยตนเองให้มากที่สุด สอนทีละขั้น จากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว หรือจากง่ายไปหายาก โดยการลงมือปฏิบัติจริง ใช้ของจริงหรือ อุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง และประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กอย่างสม่ำเสมอ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย งานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

7.1 งานวิจัยในประเทศ

สุจินต์ สว่างศรี (2554) การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพสู่การพึ่งพาตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนา ทักษะการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพสู่การพึ่งพาตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี 2) เปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการ ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพสู่การพึ่งพาตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี ระหว่างปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2553 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มีต่อการบริหารจัดการของ โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบ การบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพสู่การพึ่งพาตนเองของนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร และการออกแบบการเรียนการสอน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ทรัพยากรการบริหาร จัดการของโรงเรียน การพัฒนาครูการศึกษาพิเศษมืออาชีพ การบริหารจัดการศูนย์ส่งเสริมอาชีพ คนพิการทางสติปัญญาและการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและการฝึกอาชีพ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพสู่การพึ่งพาตนเองใน ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากทุกด้าน

ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ (2554) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกอบอาชีพของต่างประเทศกับประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัจจัยเงื่อนไข ที่ส่งผลต่อความสำเร็จการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ

ที่น่าสนใจในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดอื่น ๆ 3) เพื่อศึกษาแนวทางของความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ และ 4) เพื่อนำเสนอทางเลือกเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสารและกรณีศึกษาที่เป็นโรงเรียน ที่มีการปฏิบัติที่น่าสนใจ จำนวน 24 โรงเรียน 4 ภูมิภาคและการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มระดับภูมิภาคทั้ง 4 ภูมิภาค 4 ครั้ง และระดับประเทศ 1 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเน้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้มีความตระหนัก และรับประสบการณ์จริงในระหว่างการศึกษาเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและถ่ายโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และการประกอบอาชีพที่เหมาะสมได้ในอนาคต ตามหลักการของการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ (1) มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน (2) สังสมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน (3) รู้จักการหาโอกาสและช่องว่างในการทำงาน และ(4) สำรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงานตลอดระยะเวลา

ศุภัญญา แซ่ม้อย และชญานินท์ อูสาโห (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โรงเรียนถนนอมราษฎ์บำรุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ 2) บัญญัติและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ 3) ลักษณะความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และ 4) เสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูที่เกี่ยวข้อง และนักเรียน รวมถึงการสังเกตบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลได้แก่ การเก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ การสังเกต และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ได้แก่ (1) โรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำหลักสูตรเพื่อการประกอบอาชีพ คือ แผนการเรียนเตรียมคหกรรมศาสตร์ (2) นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน และ (3) นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต 2) บัญญัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร (2) การเชื่อมโยงความรู้จากครูสู่นักเรียน และ(3) เครือข่ายองค์กรภายนอก สำหรับเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย (1) การกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา (2) ความทุ่มเทเสียสละของครูในโรงเรียน และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ

ประกอบอาชีพ ได้แก่ (1) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนอย่างครบวงจร และให้โอกาสนักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ (2) โรงเรียนควรจัดให้มีระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพแก่นักเรียน เพื่อให้มีโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน (3) โรงเรียนควรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ความเป็นอยู่ หรือพื้นฐานของนักเรียนอย่างแท้จริง

สาตินี อุดมผล (2558) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ 2) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ 3) ทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการอาชีพ กับ โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง 4) ประเมินประสิทธิผลหลักสูตรบูรณาการอาชีพ และ 5) ขยายผลการใช้หลักสูตรบูรณาการอาชีพ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองตะโก จำนวน 70 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่าควรมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านอาชีพ โดยใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) หลักสูตรบูรณาการอาชีพ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการดำเนินกิจกรรม การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ (2) คู่มือการใช้ และ (3) หน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพหลักสูตรเท่ากับ 82.40/92.39 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการอาชีพ ส่งผลให้เกิดอาชีพที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ 4) ประสิทธิภาพของหลักสูตรบูรณาการอาชีพพบว่านักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก และคุณลักษณะด้านอาชีพอยู่ในระดับมาก และ 5) ผลการขยายผลหลักสูตรบูรณาการอาชีพ พบว่าทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และคุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมาก

สุจินต์ สว่างศรี (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย และ 2) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีประสิทธิผลในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทยซึ่งจัดในสถานศึกษา 3 หน่วยงาน ได้แก่ (1) ศูนย์การศึกษาพิเศษ (2) โรงเรียนเฉพาะความพิการ (3) โรงเรียนเรียนร่วม องค์ประกอบของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มี 8 ด้าน 37 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความเป็นมืออาชีพ องค์ประกอบตัวชี้วัดย่อย

ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (2) การบริหารงานเชิงรุก (3) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ (5) การนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน (6) การใช้ข้อมูลผลการประเมินผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ (7) มีความเข้าใจลักษณะเฉพาะและปรัชญาการจัดการศึกษาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อย คือ (1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (2) การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้บุคคลมีวิสัยทัศน์ร่วม (3) การพัฒนาวิสัยทัศน์ของบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร (4) การทำให้วิสัยทัศน์ร่วมกันไปสู่จุดมุ่งหมาย 3) การมุ่งหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อย คือ (1) การใช้กลยุทธ์ในการสร้างความสำเร็จของผู้เรียนโดยใช้การสื่อสารเพื่อเสริมแรงในความคาดหวัง (2) การใช้บทบาทเชิงรุกในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสร้างเชื่อมั่นในการทำงานที่มีประสิทธิผล 4) การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัดของโรงเรียนเฉพาะความพิการและโรงเรียนร่วม คือ (1) การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา (2) การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (4) การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เรียน (5) การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ 5) การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อยของโรงเรียนเฉพาะความพิการและโรงเรียนเรียนร่วมคือ (1) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (2) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) (3) การจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) 6) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อยคือ (1) การจัดและปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (2) การเชื่อมโยงการใช้แหล่งเรียนรู้ 7) การให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อยคือ (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นการประเมินคุณภาพภายใน (8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 8) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อยคือ (1) การจัดระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา (2) การสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (3) การจัดการความรู้ในสถานศึกษา

ณรงค์ อภัยใจ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส
- 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการบริหารสถานศึกษา และ3)ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษากลุ่มประชากรที่ใช้แก่ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป (2) ด้านกระบวนการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่การวางแผน การดำเนินงานการตรวจสอบ การปรับปรุง และการรายงานผล โดยมีการประสานงานเป็นกลไกการขับเคลื่อน และ (3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน และประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารจัดการมีเงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ได้แก่ (1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และ (2) มีองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ และ 2) ผลการประเมินรูปแบบ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

นวิยา จำชาติ (2560) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนบ้านโป่ง (อนิวัตต์ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนบ้านโป่ง (อนิวัตต์ราษฎร์สามัคคี) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านโป่ง (อนิวัตต์ราษฎร์สามัคคี) ปีการศึกษา 2559 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 56 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านคุณลักษณะนิสัยมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (1) ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (2) ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภักธดา สุวรรณนวล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนใน โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารประกอบด้วย ภาวะผู้นำให้บริการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ในอาชีพ ด้านการค้นหาอาชีพ ด้านการเตรียมตัวด้านอาชีพ และด้านการปรับตัวกับอาชีพ โดยทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก สำหรับปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา โดยเฉพาะขั้นการสร้างพันธมิตรและการบริหารเครือข่าย ขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ และการใช้ประโยชน์ การรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่อง และปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

มงคล เกตุสุวรรณ (2561) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ การสร้างเครือข่าย การเรียนรู้อาชีพ การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา การประเมินความสามารถ และการติดตามประเมินผลการประกอบอาชีพ ตามลำดับ และแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ จัดทำหลักสูตรอาชีพ ฝึกปฏิบัติทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทำข้อตกลงกับนักเรียนเข้าฝึกงาน กำหนดตารางการเรียนรู้ อาชีพ วางแผนงานอาชีพสำหรับนักเรียน ประเมินความพร้อมในการทำงาน จัดหางาน ติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

วุฒิ วัฒนธนาวุฒิ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษากาบังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหาร การจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และประเมินองค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดกระบวนการบริหารที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียน การสอนทักษะอาชีพ การกำหนดนโยบายระดับสูง โดยเฉพาะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสนับสนุนเรื่องนี้อย่างจริงจัง การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในการประกอบอาชีพต้องสามารถนำความรู้ไปสู่การประกอบอาชีพได้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรอาชีพต้องชัดเจนนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนได้ การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และการนิเทศติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามหลักสูตรอาชีพ หลังจากการนำ

องค์ประกอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา พบว่า องค์ประกอบเหล่านี้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ

บัวแก้ว ทองมี (2561) ได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัด นครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับ คนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ผู้ควบคุมงานคนพิการ และคนพิการ มีค่าความเชื่อมั่น .985 และมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ที่คัดเลือกมาเพื่อประเมินแนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพ ปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม ภาพรวมมีสภาพ ปัญหาและความต้องการในด้านการจ้างงานคนพิการอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสภาพการจ้างงานคนพิการ ด้านปัญหาในการจ้างงานคนพิการ และด้านความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาและความต้องการจากสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ดังนี้ ด้านความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ และด้านปัญหาในการจ้างงานคนพิการ ตามลำดับ 2) แนวทางการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัดนครปฐม มีแนวทาง 3 ด้าน คือ (1) สภาพการจ้างงานคนพิการ โดยให้ความรู้ผู้ปฏิบัติงานด้านระเบียบข้อกฎหมายให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพิ่มมาตรการลดหย่อนภาษีให้กับสถานประกอบการ และการพัฒนาฐานข้อมูลความสามารถและทักษะอาชีพของคนพิการให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน (2) ปัญหาในการจ้างงานคนพิการมีการบูรณาการกับหน่วยงานเพื่อเตรียมความพร้อมคนพิการก่อนเข้าสู่การมีงานทำการพัฒนาระบบบริการ จัดหางานคนพิการให้มีประสิทธิภาพ และ(3) ความต้องการในการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ มีการประชาสัมพันธ์ช่องทางให้สถานประกอบการจ้างงานคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการโดยตรง จัดตั้งศูนย์จัดหางานสำหรับคนพิการให้ครอบคลุมทุกอำเภอ และมีองค์กรตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างสถานประกอบการและคนพิการ รวมถึงการพัฒนาองค์ความรู้ และแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กู๊ด (Good, 1973) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาในวัยออร์ก พบว่า การศึกษาเพื่องานอาชีพนั้นจะประกอบด้วยการแนะแนว และการจัดหลักสูตรโดยทางด้านการเรียนการสอน เพื่อมุ่งหมายที่จะปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการสร้างสรรค์ให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดเกี่ยวกับอาชีพที่พึงปรารถนาในอนาคต หลักสูตรจะมีความสัมพันธ์กันกับการ

จัดการเรียนการสอน การแนะแนว และประสบการณ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตจริงในสังคมและโลกแห่งการทำงานและอาชีพ โดยจัดดำเนินการให้เกิดการบูรณาการระหว่างความคิดรวบยอดของการพัฒนาการศึกษาเพื่อชีวิต และอาชีพกับหลักสูตรในทุกรายวิชา และจัดดำเนินการผสมผสานกันอย่างเหมาะสมและสมดุลระหว่างการศึกษาทางด้านวิชาการและประสบการณ์ทางอาชีพ

จอห์น โจเซฟ (John Joseph, 2000) ตำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการจัดให้บุคคลปัญญาอ่อนเข้าทำงานร่วมกับคนปกติ และคุณภาพชีวิตที่บุคคลปัญญาอ่อนได้รับ โดยตั้งสมมุติฐานว่าหากจัดสภาพแวดล้อมให้คนปัญญาอ่อนทำงานร่วมกับคนปกติเพิ่มขึ้น เขาก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วยเครื่องมือที่ใช้สำรวจ คือ The Quality of Life Questionnaire ซึ่งนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เจาะจงเป็นบุคคลปัญญาอ่อนระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง ชาวฮิวออร์ โธคอกซ์ จำนวน 60 คน (แยกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 20 คน ในแต่ละสภาพแวดล้อมการทำงานแบบมีการสนับสนุน ในโรงงานในอาร์กซ์และศูนย์ฟื้นฟูแบบไป-กลับภาคกลางวัน) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ด้วยวิธี Multiple Levels ผลการศึกษานี้ยืนยันสมมุติฐานว่า 1) คุณภาพชีวิตของบุคคลปัญญาอ่อนระดับเล็กน้อยถึงปานกลางจะสูงขึ้นหากจัดสภาพแวดล้อมให้พวกเขาทำงานร่วมกับคนปกติเพิ่มขึ้น 2) บุคคลปัญญาอ่อนระดับเล็กน้อยถึงระดับปานกลางในสถานประกอบการแบบมีการสนับสนุนจะแสดงความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในโรงงานในอาร์กซ์ หรือในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีงานทำ และ 3) บุคคลปัญญาอ่อนระดับเล็กน้อยถึงปานกลางที่ทำงานในสถานประกอบการแบบมีการสนับสนุน จะรายงานถึงความสามารถในการทำงานสำเร็จได้มากกว่ากลุ่มที่ทำงานในโรงงานในอาร์กซ์ หรือในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีงานทำ

ไดแอน บราวเดอร์ และคณะ (Browder et al., 2001) ที่ได้ศึกษาคุณสมบัติในการทำงานของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า เนื้อหาที่สมควรสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการเตรียมการประกอบอาชีพ คือ ทักษะการตัดสินใจด้วยตนเองทักษะสังคมในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การตรงต่อเวลา และการรู้จักค่าของเงิน ตลอดจนการมีวินัยในการทำงาน

แบแชม (Basham, C.J. 2011) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการแนะแนวทางแก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อตัดสินใจด้านอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการแนะแนวทางแก่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีความสัมพันธ์และมีประโยชน์ต่อกระบวนการตัดสินใจด้านอาชีพของนักเรียนหรือไม่ โดยการสอบถามนักเรียน รวมถึงการสัมภาษณ์ครูแนะแนวด้านอาชีพในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้ว 2 ปี ผลการวิจัย พบว่าการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการแนะแนวแก่นักเรียนมีความหลากหลายโดยธรรมชาติ และพบว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่และนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วมีความจำเป็นและความต้องการ

ในการตัดสินใจด้านอาชีพแตกต่างกัน และความต้องการให้ที่ปรึกษาด้านอาชีพช่วยเหลือในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมปลายแตกต่างกัน นอกจากนี้ งานวิจัยได้เสนอแนะให้นักเรียนและผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งในโปรแกรมให้คำปรึกษาและต้องคำนึงถึงสภาพของนักเรียนแต่ละคนเป็นสำคัญด้วย

เฮนส์ และ สตาบา (Hains & Staba, 2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบการศึกษาและการจ้างงานของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยการสนับสนุนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนและทัศนคติของลูกจ้างในเรื่องการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันทางการศึกษาและการจ้างงาน เพื่อนำเสนอกรณีศึกษาของการจัดการศึกษาโดยการสนับสนุนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะในกรณีการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า รัฐมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับบริการทางการศึกษาและสามารถประกอบอาชีพได้ ด้วยคุณภาพของนักเรียนเกิดจากการช่วยเหลือทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ รวมทั้งการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการด้วยการทำงานหรือการเป็นอาสาสมัครสามารถช่วยในการพัฒนานักเรียนได้เป็นอย่างดี ปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จ คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการศึกษา การวางแผนอาชีพ และการสร้างเสริมประสบการณ์การทำงานให้แก่นักเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 2.11 ดังนี้

ภาพที่ 2.11 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

1. ขั้นตอนของการวิจัย

ขั้นตอนของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขั้นตอนที่ 4 ใช้ และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ทั้งนี้ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ดังแสดงในภาพที่ 3.1

ขั้นตอนการวิจัย	กระบวนการ/แหล่งข้อมูล/เครื่องมือ	ผลลัพธ์
<p>ขั้นตอนที่ 1</p> <p>ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน</p>	<p><u>เชิงคุณภาพ</u></p> <p>- สัมภาษณ์การดำเนินงาน การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน โรงเรียนน่านปัญญานุกูล ปีการศึกษา 2562 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากอดีตผู้บริหาร โรงเรียนครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้าระดับ ผู้ปกครองนักเรียนที่จบ ม.6 ปีการศึกษา 2560-2561 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนองค์กรศาสนา บุคลากรของสถานประกอบการที่รับ และไม่รับนักเรียนเข้าทำงาน และหน่วยงานของรัฐในจังหวัดน่านที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ</p> <p>- วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทาง</p> <p><u>เชิงปริมาณ</u></p> <p>- ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค โดยใช้แบบสอบถามจากผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ม.4-6 ปีการศึกษา 2562 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ</p>	<p>- ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค วิธีการแก้ปัญหา และ ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ได้แนวคิด วิธีการ หรือแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เพื่อนำไปใช้ในการยกร่างรูปแบบ</p>
<p>ขั้นตอนที่ 2</p> <p>สร้าง และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน</p>	<p><u>เชิงคุณภาพ</u></p> <p>- ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค ข้อเสนอแนะในขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดทำเป็นร่างรูปแบบ</p> <p>- จัดทำร่างรูปแบบ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ภาคเหนือ จำนวน 7 โรงเรียน มาร่วมสร้างและพัฒนารูปแบบ โดยใช้ข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1) และสรุปจัดทำร่างรูปแบบ</p>	<p>- ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน</p>

ขั้นตอนการวิจัย	กระบวนการ/แหล่งข้อมูล/เครื่องมือ	ผลลัพธ์
<p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุง รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน</p>	<p><u>เชิงคุณภาพ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบโดยการระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) - วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ปรับปรุงรูปแบบ <p><u>เชิงปริมาณ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบ โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน - ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ โดยใช้การสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามกับ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ โรงเรียนละ 12 คน 	<p>รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน</p>
<p>ขั้นตอนที่ 4</p> <p>ใช้และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน</p>	<p><u>เชิงคุณภาพ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - นำรูปแบบที่ได้ไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2563 <p><u>เชิงปริมาณ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - หาประสิทธิผลของรูปแบบ โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน - หาประสิทธิผลของรูปแบบ โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ - หาประสิทธิผลของรูปแบบโดยการเปรียบเทียบผลการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 โดยใช้แบบสำรวจเพื่อการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ทราบประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขั้นตอนการวิจัย	กระบวนการ/แหล่งข้อมูล/เครื่องมือ	ผลลัพธ์
<p>ขั้นตอนที่ 4 (ต่อ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หาประสิทธิผลของรูปแบบโดยการเปรียบเทียบผลการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 โดยใช้แบบสำรวจเพื่อการวิจัย - หาประสิทธิผลของรูปแบบโดยการเปรียบเทียบผลการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากค่าเฉลี่ยของทักษะการทำงานของนักเรียนระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 โดยใช้แบบสำรวจเพื่อการวิจัย - หาประสิทธิผลของรูปแบบโดยการเปรียบเทียบผลการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 โดยใช้แบบสำรวจเพื่อการวิจัย 	

ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

2. ปฏิทินการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มีทั้งหมด จำนวน 13 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม จำนวน 2 ฉบับ แบบสอบถาม จำนวน 7 ฉบับ และแบบสำรวจเพื่อการวิจัย จำนวน 3 ฉบับ ดังแสดงในตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือ และระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขั้นตอนการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลา
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค	- แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 สัมภาษณ์ สภาพการดำเนินงานปัจจุบันของโรงเรียน สภาพปัญหา อุปสรรค วิธีแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะ และปัจจัยหรือแนวทางหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1-31 พฤษภาคม 2562
	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคอร์ต์ และในแต่ละด้านจะมีแบบการบันทึกข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	1-30 มิถุนายน 2562
ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาารูปแบบ	- ข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1)	10 สิงหาคม 2562

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลา
ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบ ทบทวน และ ปรับปรุง รูปแบบ	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และ ความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อ การประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ ลักษณะเป็นแบบสอบถาม ชนิดประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) กำหนดเกณฑ์การประเมิน $\mu \geq 3.50$	16 ตุลาคม 2562
	- คู่มือประกอบการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ และ ข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2)	2 พฤศจิกายน 2562
	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 4 และ ฉบับที่ 5 สอบถามความ คิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ ลักษณะเป็น แบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคอร์ท และในแต่ละด้านจะมีแบบบันทึกข้อเสนอแนะ เป็นลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด	พฤศจิกายน- ธันวาคม 2562
ขั้นตอนที่ 4 ใช้ และการติดตาม ผลการใช้ รูปแบบ	- นำรูปแบบไปใช้ในการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2563	15 พฤษภาคม 2563- 31 มีนาคม 2564 (ปีการศึกษา 2563)
	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 6 สอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ ตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาฯ ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคอร์ท	1-30 เมษายน 2564 (เก็บข้อมูล แบบสอบถาม ฉบับที่ 6)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	ระยะเวลา
ขั้นตอนที่ 4 (ต่อ)	- แบบสอบถาม ฉบับที่ 7 สอบถามความพึงพอใจของ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และ บุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติ ตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาฯ ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ	1-30 เมษายน 2564 (เก็บข้อมูล แบบสอบถาม ฉบับที่ 7)
	- แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 1-2 สำหรับผู้วิจัยใช้เก็บ รวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ และทักษะการทำงาน	1-30 เมษายน 2564
	- แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 3 สำหรับผู้วิจัยใช้เก็บ รวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ประกอบอาชีพอย่าง ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษา	1 เมษายน 2564 – 30 กันยายน 2565
	- เขียนรายงานการวิจัย และเผยแพร่ผลงานการวิจัย	2565

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขั้นตอนของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ
ปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบ ทบทวน
และปรับปรุงรูปแบบ และขั้นตอนที่ 4 ใช้ และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการ
ประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน ตามลำดับ ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ
ที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วย
การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค ผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ใช้

ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

3.1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค

ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยการสัมภาษณ์อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้าระดับชั้น ผู้ปกครองของนักเรียน ที่จบการศึกษา ปีการศึกษา 2560-2561 กรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนองค์กรศาสนา สถานประกอบการที่รับและไม่รับนักเรียนเข้าทำงาน หน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดน่านที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ประเด็นสัมภาษณ์ ประกอบด้วย สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในปัจจุบันของโรงเรียน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน บุคลากรของสถานประกอบการ ที่มีต่อการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนที่สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 3) ด้านปัจจัยองค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงานปัจจุบันของโรงเรียน สภาพปัญหา อุปสรรค สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ในการยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

3.1.2 ผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้ให้ข้อมูล สำหรับการสัมภาษณ์

(1) ผู้ให้ข้อมูล สำหรับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เคยบริหารโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้าชั้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หัวหน้าระดับชั้นอนุบาล หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา และหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 54 คน ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2560-2561 ที่มีการประกอบอาชีพและไม่มีการประกอบอาชีพ จำนวน 51 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนทางศาสนา

จำนวน 15 คน บุคลากรของสถานประกอบการซึ่งเป็นสถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 และเป็นสถานประกอบการที่เคยรับนักเรียนเข้าไปทำงาน และสถานประกอบการที่ไม่ได้รับนักเรียนเข้าทำงาน จำนวน 9 แห่ง แห่งละ 1 คน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการระดับจังหวัด ที่ทำหน้าที่ในการจัดหางานและสนับสนุนการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพของคนพิการในระดับจังหวัด จำนวน 5 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 คน รวมทั้งหมด 137 คน

(2) ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 51 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร ได้แก่ อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เคยบริหาร โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้าชั้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 1 คน รวม 12 คน และหัวหน้าระดับชั้นอนุบาล หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา และหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษา ระดับชั้นละ 1 คน รวม 3 คน จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2560-2561 ที่นักเรียนได้มีประกอบอาชีพ 10 คน และไม่ได้ประกอบอาชีพ 10 คน จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 4 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กรรมการที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนทางศาสนา จำนวน 8 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 5 บุคลากรของสถานประกอบการ ได้แก่ บุคลากรในสถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 และเป็นสถานประกอบการที่เคยรับนักเรียนเข้าไปทำงาน จำนวน 2 แห่ง และสถานประกอบการที่ไม่ได้รับนักเรียนเข้าทำงาน จำนวน 2 แห่ง แห่งละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 4 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 6 หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนพิการระดับจังหวัด ที่ทำหน้าที่ในการจัดหางานและสนับสนุนการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพของคนพิการในระดับจังหวัด ได้แก่ จัดหางานจังหวัดน่าน และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน จำนวน 2 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2) ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการตอบแบบสอบถาม

(1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 134 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 59 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 51 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้นผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวน 15 คน และบุคลากรของสถานประกอบการซึ่งเป็นสถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 9 แห่ง แห่งละ 1 คน

(2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 187) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 100 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 32 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 45 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 187)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ทุกคนยกเว้นผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวน 14 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 4 กลุ่มตัวอย่างของบุคลากรของสถานประกอบการ ได้แก่ สถานประกอบการที่ได้จัดทำบันทึกลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมดทุกแห่งจำนวน 9 แห่ง รวม 9 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3.1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ สถานภาพปัจจุบัน อายุ อาชีพราชการ และประสบการณ์ด้านการบริหารของผู้บริหาร ประสบการณ์ด้านการสอนของครู ประสบการณ์การดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของผู้ปกครอง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานปัจจุบันของโรงเรียน สภาพปัญหา อุปสรรค สาเหตุของปัญหา วิธีแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

3.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ สำหรับอดีตผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้าระดับชั้น ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบการศึกษา ปีการศึกษา 2560-2561 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนองค์กรศาสนา สถานประกอบการที่รับและไม่รับนักเรียนเข้าทำงาน หน่วยงานของรัฐในจังหวัดน่านที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล สภาพการดำเนินงาน การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในปัจจุบันของโรงเรียน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 (2) สร้างแบบสัมภาษณ์โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบของความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องของข้อคำถามตรงตามเนื้อหาวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผู้ให้ข้อมูล

(3) นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้อง ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

(4) ตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องที่ใช้ได้ ระหว่าง 0.6 – 1.0 ภาพรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.90 (ภาคผนวก จ (1))

(5) ปรับปรุง แก้ไขแบบสัมภาษณ์ จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ สถานภาพปัจจุบัน อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ด้านการบริหารของผู้บริหาร ประสบการณ์ด้านการสอนของครู

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107) และในแต่ละด้านจะมีแบบการบันทึกข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยกำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับดี

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยมาก

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) ศึกษาข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ด้านสภาพการดำเนินงานปัจจุบันของโรงเรียน สภาพปัญหา อุปสรรค สาเหตุของปัญหา วิธีแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ ปัจจัยหรือแนวทางหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาปรับใช้เป็นข้อกระทงคำถาม

(3) สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุม สอดคล้องกับองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ตามข้อมูลที่ได้จากข้อ (1) และข้อ (2)

(4) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้อง ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

(5) นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาพิเศษ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเชี่ยวชาญ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน คนพิการทางสติปัญญา 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติทางการศึกษา 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา ทักษะวิชาชีพ 1 คน ดังนี้

1. ดร.สุรวิจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาการศึกษาพิเศษที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ ระดับปริญญาเอก) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง

2. นายศักดิ์ดา เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา) ผู้อำนวยการโรงเรียน พิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก

3. ดร.พิศกุล เลียวสิริพงษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา พื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนคนพิการ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. ผศ.ดร.สมพงษ์ ปั่นหุ่น อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา

5. นายบัณฑิต ทองคำ ครูเชี่ยวชาญ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา ทักษะวิชาชีพ) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 วิทยาลัยเทคนิคน่าน

โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.6 -1.0 ภาพรวมแบบสอบถามฉบับที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.96 และฉบับที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.99 (ภาคผนวก จ (4)) นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถาม และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

(6) นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากร ของสถานประกอบการ ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน

แบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941 (ภาคผนวก จ (1)) และแบบสอบถามฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.903 (ภาคผนวก จ (2))

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

(1) จัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือจากครูทุกคนร่วมกันดำเนินการวิจัย

(2) แต่งตั้งคณะทำงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำหน้าที่ผู้สัมภาษณ์

(3) ประชุมคณะทำงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ชี้แจงขั้นตอนการใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลโดยแบ่งกลุ่มผู้สัมภาษณ์ 4 ชุด

ชุดที่ 1 ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู จำนวน 17 คน

ชุดที่ 2 ทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 20 คน

ชุดที่ 3 ทำการสัมภาษณ์กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 คน

ชุดที่ 4 ทำการสัมภาษณ์บุคลากรของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ จำนวน 6 คน

(4) ทดสอบความเข้าใจของผู้สัมภาษณ์ โดยการทดลองสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลบุคคลเดียวกัน แล้วให้ผู้สัมภาษณ์แต่ละชุดทำการสัมภาษณ์ บันทึกการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ผลนำเสนอผลการวิเคราะห์แล้วเปรียบเทียบผลของคณะกรรมการ ทั้ง 4 ชุด และประชุมสรุปทำความเข้าใจร่วมกัน

(5) จัดทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองนักเรียน เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเป็นรายบุคคล

(6) จัดประชุมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชี้แจงทำความเข้าใจที่มาและความสำคัญของการวิจัย และทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเป็นรายบุคคล

(7) ผู้สัมภาษณ์นัดหมายสถานประกอบการ จัดหางานจังหวัดน่าน และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน และไปทำการสัมภาษณ์ ตามที่นัดหมาย

(8) คณะทำงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่ละชุดรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พร้อมวิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาประกอบเชิงปริมาณ

(9) คณะทำงานเก็บรวบรวมข้อมูล และผลการวิเคราะห์แต่ละชุดส่งผู้วิจัย

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

(1) ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และขอความร่วมมือจากคณะครู กลุ่มตัวอย่างร่วมกันตอบแบบสอบถาม

(2) ครูประจำชั้นแต่ละห้อง ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้ปกครอง นักเรียนที่ได้รับการเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างไปที่บ้านพร้อมแนบซองจดหมายส่งคืน และโทรศัพท์ ประสานขอความร่วมมือและชี้แจงทำความเข้าใจ พร้อมติดตามการส่งคืน

(3) ครูประจำชั้นรวบรวมแบบสอบถามที่ผู้ปกครองนักเรียนกรอกเรียบร้อยแล้วส่งคืนกลับมา ส่งให้ผู้วิจัย

(4) คณะทำงานในการสัมภาษณ์ ชุดที่ 3 และชุดที่ 4 ดำเนินการส่งแบบสอบถาม ด้วยตนเองไปยังกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ พร้อมรับแบบสอบถาม กลับคืน รวบรวมส่งผู้วิจัย

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลในรูป ตารางจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างเป็นรายองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับตามความถี่ขององค์ประกอบ และรายการจากความถี่มากไปน้อย และตั้งวิเคราะห์หลอมรวมเป็นภาพรวมของโรงเรียน นำเสนอ ข้อมูลในรูปตารางประกอบการพรรณนา

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อผู้วิจัยได้รับคืนแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วรวบรวม จัดระเบียบ ข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ภาคผนวก ข (1))

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเชิงพรรณนา

3.1.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และความถี่ (Frequency)

2) สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบสอบถาม

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ความถี่ (Frequency)

และร้อยละ (Percentage)

(2) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 103) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
เห็นด้วยอยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
เห็นด้วยอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยมาก

3) วิเคราะห์ข้อมูลข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1 (Focus Group 1) เพื่อขอร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1) ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 12 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน (4 โรงเรียน)

กลุ่มที่ 2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน (3 โรงเรียน)

กลุ่มที่ 3 ครูผู้สอนงานอาชีพที่มีประสบการณ์การสอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน (4 โรงเรียน)

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1) เพื่อระดมความคิดเห็นในการยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ด้านปัจจัยสนับสนุนอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการของโรงเรียนที่สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างข้อคำถาม มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาข้อมูล ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ในขั้นตอนที่ 1

2) สร้างข้อคำถามการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกข้อมูล ที่สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และวัตถุประสงค์ เนื้อหาของการวิจัย

3) นำข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความสอดคล้องและดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4) ตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องที่ใช้ได้ ระหว่าง 0.6 – 1.0 ภาพรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก จ (2))

5) ปรับปรุง แก้ไข จัดทำเป็นข้อคำถามที่สมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในขั้นตอนการสร้างและพัฒนา รูปแบบ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร และวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ในขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำร่างรูปแบบ

2) เชิญผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 7 โรงเรียน เข้าร่วมสนทนากลุ่มจัดทำร่างรูปแบบ ในวันที่ 10 สิงหาคม 2562 ประกอบด้วย

(1) นายพูลศักดิ์ ตู่ละวิภาค ตำแหน่ง ผู้อำนวยการพิเศษ
โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล จังหวัดแพร่

(2) นายสมชาย จันทนา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการพิเศษ
โรงเรียนกาวีละอนุกูล จังหวัดเชียงใหม่

(3) นายปกรณ์ อัจมิตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการพิเศษ
โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล จังหวัดนครสวรรค์

(4) นางอนงค์ เนตรทิพย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการพิเศษ
โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร

(5) นางนงคราญ ดวงตา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

(6) นายเจตน์ ชุ่มวงศ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

- (7) นางมาลินี วรรณวงศ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนกวีละอานุกูล จังหวัดเชียงใหม่
- (8) นางวีระดี กองแก้ว ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนพิษณุ โลกปัญญาณุกูล จังหวัดพิษณุโลก
- (9) นางปาริชาติ นาคน้อย ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนพิษณุ โลกปัญญาณุกูล จังหวัดพิษณุโลก
- (10) นางอ่อนแก้ว จรัสดำรงวัฒน์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเชิงทรายปัญญาณุกูล จังหวัดเชิงทราย
- (11) นางสมล ศรีใจ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแพร่ปัญญาณุกูล
จังหวัดแพร่
- (12) นางณัฏฐาพร อุ่นใจ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนน่านปัญญาณุกูล
จังหวัดน่าน

3) ขั้นตอนแรกของการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ความสำคัญของการวิจัย แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญาณุกูล จังหวัดน่าน ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบ

4) ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญาณุกูล จังหวัดน่าน ตามประเด็นข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนา โดยเน้นการสนทนาแบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุดและลึกที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

5) ผู้วิจัย และผู้ช่วยผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มตามประเด็นการสนทนา พร้อมทั้งบันทึกเสียง และถอดเทปบันทึกเสียงข้อมูลการสนทนากลุ่ม

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบแผนภาพแสดงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญาณุกูล จังหวัดน่าน

2) สรุปผล และจัดพิมพ์ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญสอบทาน และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ขั้นตอนการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบโดยใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 และทบทวน ปรับปรุงรูปแบบโดยการระดมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) และตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบโดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 4-5 ซึ่งประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

3.3.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการ นักบริหาร นักวิจัย ที่มีความรู้และประสบการณ์มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหาร การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การจ้างงานคนพิการ กฎหมาย และนโยบาย การส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1) ดร.วุฒิสักดิ์ เหล็กคำ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร การศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ) ผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ

2) ดร.ประมวล พลอยกมลชุนห์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) ผู้อำนวยการ โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

3) ดร.สุรณจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาการศึกษาพิเศษ) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง

4) นายศักดิ์ เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา) ผู้อำนวยการ โรงเรียน พิษณุโลกปัญญานุกูล จังหวัดพิษณุโลก

5) นายสุรชาติ ภูผาศุข ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา (ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรและการสอน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จังหวัดน่าน

6) ดร.พิบูล เดียวสิริพงษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาพื้นฐาน และการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนคนพิการ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

7) ผศ.ดร.ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ประจำ สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

8) นางอัญชรินทร์ กลิ่นศิริ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย และนโยบาย การส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

9) ดร.พิมพ์ฉวี แก้วมawangศ์ ที่ปรึกษาบริษัทเฟชั่นไอส์แลนด์ และผู้พิพากษา สมทบศาลแรงงานกลาง (ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และการจ้างงานคนพิการของสถานประกอบการ)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากสถานประกอบการหรือนายจ้าง โดยเป็น สถานประกอบการที่รับและมีคนพิการทำงานอยู่ และสถานประกอบการที่ไม่ได้รับคนพิการ เข้าทำงาน จำนวน 2 คน

1) นายกรกช คำคะณา หัวหน้าแผนกฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ บริษัทบีทีซี ซูเปอร์ เซ็นเตอร์ จำกัด (สาขาน่าน) (บุคลากรของสถานประกอบการที่รับคนพิการเข้าทำงาน)

2) นางมณีนุช ล้อบุญยารักษ์ กรรมการผู้จัดการ โรงแรมน้ำตองน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน (บุคลากรของสถานประกอบการที่ไม่ได้รับคนพิการเข้าทำงาน)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ในฐานะผู้รับผลกระทบโดยตรงทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 1 คน

1) นายกานต์ บัวเพชร ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบ ด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบโดยใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ศึกษาจากประชากรผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2)

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ โดยการตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 ดังนี้

(1) ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ จำนวน 19 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ

(2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนแพร่ปัญญาอนุกุล จังหวัดแพร่ โรงเรียนเชียงรายปัญญาอนุกุล จังหวัดเชียงราย โรงเรียน พิษณุโลกปัญญาอนุกุล จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญาอนุกุล จังหวัดนครสวรรค์ และ โรงเรียนพิจิตรปัญญาอนุกุล จังหวัดพิจิตร ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจาก เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีบริบทใกล้เคียงกับ โรงเรียนน่านปัญญาอนุกุล และมีความยินดีประสงค์จะทดลองใช้รูปแบบ โรงเรียนละ 12 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 คน (ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการ 1 คน) ครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และปฏิบัติงานในโรงเรียนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้ทรงคุณวุฒิ) จำนวน 1 คน และบุคลากรของสถานประกอบการ 1 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 72 คน

3.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เอกสารคู่มือการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) จำนวน 1 เล่ม และข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 ดังนี้

1) เอกสารคู่มือและข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) เพื่อใช้ประกอบการทบทวนรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญาอนุกุล จังหวัดน่าน ของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกรอบแนวคิดของการวิจัย สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ และร่างรูปแบบของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญาอนุกุล จังหวัดน่าน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ด้านการบริหาร โรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ด้านองค์ประกอบโรงเรียน

ที่มีประสิทธิภาพในการจัด และดำเนินการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างข้อคำถาม มีขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ และแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 1 และการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1)

(2) สร้างข้อคำถามการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 (Focus Group 2) และแบบบันทึกข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่ได้จากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม วัตถุประสงค์ และเนื้อหาของการวิจัย

(3) นำข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้อง ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

(4) ตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องที่ใช้ได้ระหว่าง 0.6 – 1.0 ภาพรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก จ (3))

(5) ปรับปรุง แก้ไข จัดทำเป็นข้อคำถามที่สมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 สอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107) มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบ

3) แบบสอบถาม ฉบับที่ 4 สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ ครูผู้สอน แบบสอบถาม ฉบับที่ 5 สอบถามความคิดเห็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ ของโรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีองค์ประกอบและตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย การตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย การวิเคราะห์

สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทาง การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารและครูผู้สอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วมของทีมงาน การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย ครอบครัว ชุมชน ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของ ลิเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ , 2540, หน้า 107) มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบ

การสร้างแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 และร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มาจัดทำเป็นกระทงคำถามของแบบสอบถาม ฉบับที่ 3

3) ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 ของผู้ทรงคุณวุฒิ และรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน นำมาจัดทำเป็นกระทงคำถาม ของแบบสอบถาม ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5

4) สร้างแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ที่ครอบคลุมประเด็นการตรวจสอบด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม และฉบับที่ 4 ฉบับที่ 5 ที่สอดคล้อง ครอบคลุมองค์ประกอบ ตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ตามข้อมูลที่ได้จากข้อ (1) - ข้อ (3)

5) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้อง และดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6) นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.6 -1.0 ภาพรวมแบบสอบถามฉบับที่ 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.93 (ภาคผนวก จ (5)) ฉบับที่ 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.96 และฉบับที่ 5 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.99 (ภาคผนวก จ (6)) นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถาม และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

7) นำแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรของสถานประกอบการ ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 (ภาคผนวก ฉ (3)) ฉบับที่ 4 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.952 (ภาคผนวก ฉ (4)) และฉบับที่ 5 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.919 (ภาคผนวก ฉ (5))

3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ตามลำดับ ดังนี้

(1) ดำเนินการติดต่อประสานงานเป็นการส่วนตัวกับผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และการร่วมสนทนากลุ่ม และเมื่อได้รับการตอบรับจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วจึงได้จัดทำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์อีกครั้ง

(2) จัดส่งเอกสารคู่มือการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 สอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม เพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พร้อมแนบซองบรรจุส่งกลับเจ้าหน้าที่โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

(3) รับคืนแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ผลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

(4) จัดทำเอกสารสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปแบบตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในรูปแบบการพรรณนา

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลการทบทวนรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ตามลำดับ ดังนี้

(1) จัดเตรียมเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

- เอกสารสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม นำเสนอในรูปแบบตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อเสนอแนะในรูปแบบการพรรณนา

- ข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 ประกอบด้วยประเด็นข้อคำถามด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ที่ผู้วิจัยได้ยกร่างข้อคำถาม และได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

(2) กำหนดวัน เวลา สถานที่สำหรับการสนทนากลุ่ม ส่งหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ณ ห้องประชุมโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

(3) ดำเนินการสนทนากลุ่มตามข้อคำถาม วันที่ 2 พฤศจิกายน 2562 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ได้บันทึกข้อมูลข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มลงในแบบบันทึกข้อมูล รวมทั้งบันทึกเสียง และถ่ายวิดีโอการสนทนากลุ่ม

(4) สรุปผลการตรวจสอบรูปแบบ ทบทวน ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ที่สมบูรณ์

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบ ปรับปรุงองค์ประกอบของรูปแบบของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ภาคเหนือ) จำนวน 6 โรงเรียน ดังนี้

(1) ทำหนังสือแจ้งขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ ของแต่ละโรงเรียนร่วมตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 5 โรงเรียนละ 12 ชุด

(2) การส่งคืนข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แนบซองบรรจุเอกสารที่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เพื่อส่งกลับคืนมายังผู้วิจัย

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบจากการประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) (ภาคผนวก ข (2)) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 6 โรงเรียน เมื่อผู้วิจัยได้รับคืนแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วรวบรวม จัดระเบียบข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ภาคผนวก ข (3)) สำหรับการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นในการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเชิงพรรณนา

3.3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบสอบถาม

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

(2) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

(3) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ซึ่งการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 103) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 ขั้นตอนที่ใช้ และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

การนำรูปแบบไปใช้ และการติดตามผล ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการหาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน หลังจากนำรูปแบบที่สมบูรณ์มาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยได้ติดตามผลการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการหาประสิทธิผลของรูปแบบจากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบ การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 และการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 ตามลำดับ ดังนี้

3.4.1 การหาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

การหาประสิทธิผลของรูปแบบ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามฉบับที่ 6 สอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามรูปแบบ แบบสอบถามฉบับที่ 7 สอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากร ทั้งหมด 157 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ได้แก่ รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 54 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 75 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน และบุคลากรของสถานประกอบการ จำนวน 9 คน ในปีการศึกษา 2563

2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการบริหาร โรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านองค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตัวแปรตาม คือ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามรูปแบบ ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษา

เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการทำงานและความสามารถในการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ฉบับที่ 6 สอบถามระดับความคิดเห็นผู้บริหาร ครูผู้สอน มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบ แบบสอบถาม ฉบับที่ 7 สอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ดังนี้

(1) แบบสอบถาม ฉบับที่ 6 สอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีองค์ประกอบและตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และระบบการทำงานแบบสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทาง การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและครูผู้สอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วมของทีมงาน การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของ ลีเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107) มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น เพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบ

(2) แบบสอบถาม ฉบับที่ 7 สอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีองค์ประกอบและตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน และระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตัวชี้วัดประกอบด้วย ครอบครัว ชุมชน ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ (Rating scale) ของ ลีเคอร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107) มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น เพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบ

การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) สร้างแบบสอบถามโดยปรับปรุงจากเครื่องมือที่ใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในขั้นตอนที่ 3 (แบบสอบถาม ฉบับที่ 4)

(3) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

(4) นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ภาพรวมแบบสอบถามฉบับที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.96 (ภาคผนวก จ (6)) และฉบับที่ 7 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย เท่ากับ 0.99 (ภาคผนวก จ (7)) นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถาม และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

(5) นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ ของ โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน แบบสอบถาม ฉบับที่ 6 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.950 (ภาคผนวก ฉ (6)) และฉบับที่ 7 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958 (ภาคผนวก ฉ (7))

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการหาประสิทธิผลของรูปแบบ จากระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถาน

ประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

(1) ประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือจากครูทุกคนในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

(2) จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ร่วมกับครูประจำชั้น ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และให้ครูประจำชั้นรวบรวมรับคืนแบบสอบถามจากผู้ปกครองนักเรียนพร้อมตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม

(3) ประสานขอความร่วมมือ และชี้แจง สร้างความเข้าใจร่วมกันกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการในการตอบแบบสอบถาม โดยมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งมอบให้กับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ พร้อมติดต่อบริษัทรับคืนแบบสอบถาม และตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้รับคืนแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดลอกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ภาคผนวก ข (4), ข (5)) สำหรับการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอเชิงพรรณนา

6) สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

(2) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ซึ่งการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 103) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

อยู่ในระดับมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ
อยู่ในระดับมาก	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ
อยู่ในระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ
อยู่ในระดับน้อย	ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพ

(3) วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.4.2 การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งงานวัดและประเมินผลของโรงเรียนได้สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประจำปีการศึกษา โดยใช้ค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 และ 2563 จำแนกตามกลุ่มทักษะ 5 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะสังคม และการดำรงชีวิต ทักษะทางและวิชาการ

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากรของนักเรียนทั้งหมด ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 292 คน และปีการศึกษา 2563 จำนวน 288 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 1 สำหรับใช้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 และ 2563 จำแนกตามกลุ่มทักษะ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทักษะเคลื่อนไหว กลุ่มทักษะภาษาและการสื่อสาร กลุ่มทักษะช่วยเหลือตนเอง และสุขอนามัย กลุ่มทักษะสังคมและการดำรงชีวิต และกลุ่มทักษะวิชาการ

การสร้างเครื่องมือแบบสำรวจเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) สร้างแบบสำรวจตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจะบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์แต่ละกลุ่มทักษะในแต่ละชั้นปี ทั้งปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563

(3) นำร่างแบบสำรวจเพื่อการวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องขององค์ประกอบด้านเนื้อหา ภาษาและฐานข้อมูลที่จำเป็น

(4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจเพื่อการวิจัยตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ นำไปจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 1 มอบหมายให้ งานวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน บันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนดแล้วส่งคืนให้ผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละระดับชั้น จำแนกตามกลุ่มทักษะ ระหว่างปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2562 เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นหรือลดลง

5) สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ)

3.4.3 การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 และ 2563

การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งงานวัดและประเมินผลของโรงเรียน ได้สรุปรายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประจำปีการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 และ 2563 จำแนกตามคุณลักษณะ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ โดยมี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 2 มีการ

สร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการ เช่นเดียวกับ ข้อ 3.4.2

3.4.4 การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบทักษะการทำงานของ นักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563

การเปรียบเทียบทักษะการทำงานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งงานวัดและประเมินผลของ โรงเรียนได้สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประจำปีการศึกษา โดยใช้ค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน กลุ่มทักษะอาชีพ ปีการศึกษา 2562 และ 2563 โดยมี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 1 มีการสร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการ เช่นเดียวกับ ข้อ 3.4.2

3.4.5 การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบร้อยละของจำนวน นักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปี การศึกษา 2562 กับ 2563

การเปรียบเทียบร้อยละของจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปี 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 ที่สามารถประกอบอาชีพที่ยั่งยืนในครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ หรืออาชีพอิสระ โดยไม่ถูกให้ออกจากงาน หรือเปลี่ยนงานบ่อย หรือหยุดเลิกทำงาน ไม่มีงานทำ และประกอบอาชีพเดิมที่คงทนอยู่เป็นเวลานานต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 18 เดือน โดยเปรียบเทียบ เป็นค่าร้อยละ (Percentage) ของจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษา กับจำนวนนักเรียนที่ได้ประกอบ อาชีพที่ยั่งยืนในแต่ละปีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานแนะแนว และนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการของ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ นักเรียนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 10 คน และปีการศึกษา 2563 จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 3 มีการสร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการเช่นเดียวกับ ข้อ 3.4.2

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยสถิติหาคุณภาพเครื่องมือ และสถิติบรรยาย ดังนี้

4.1 สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 ใช้ IOC หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามแบบสัมพัทธ์ และข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา หาคำนี้ ความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด โดยใช้สูตร (พิสนุ ฟองศรี, 2557 : 155)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.1.2 ใช้ α หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบัก ดังนี้ (พิสนุ ฟองศรี, 2557 : 202)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของข้อมูลแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของข้อมูลทั้งหมด

1) กำหนดความแปรปรวนของข้อมูลแต่ละข้อใช้สูตร ดังนี้ (พิสนุ ฟองศรี, 2556 : 203)

$$\text{สูตร } S_i^2 = \frac{n \sum i^2 - (\sum i)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S_i^2 แทน ความแปรปรวนของข้อมูลแต่ละข้อ

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

i แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ

2) การคำนวณความแปรปรวนของข้อมูลทั้งฉบับใช้สูตร ดังนี้ (พิสนุ พองศรี, 2556 : 203)

$$\text{สูตร } S_t^2 = \frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

X แทน ผลรวมของคะแนนของทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

4.2 สถิติบรรยาย

4.2.1 ค่าร้อยละ (%)

ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (พิสนุ พองศรี, 2554 : 152)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.2.2 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{X}) โดยใช้สูตร (พิสนุ พองศรี, 2554 : 154)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

4.2.3 ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) โดยใช้สูตร (พิสนุ พองศรี, 2554 : 154)

$$\text{สูตร } \mu = \frac{\sum_{i=1}^n \chi_i}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร

$\sum_{i=1}^n$ แทน ผลรวมของข้อมูลตั้งแต่ข้อมูลที่ 1 จนถึงข้อมูลสุดท้าย

X_i แทน ผลรวมของข้อมูลตั้งแต่ข้อมูลที่ 1 จนถึงข้อมูลสุดท้าย

N แทน จำนวนของประชากร

4.2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (S.D.) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ)

1) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (S.D.) ใช้สูตร (พิสนุ พงศ์ศรี, 2554 : 157)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

X แทน ข้อมูลแต่ละจำนวน

n แทน จำนวนข้อมูล หรือขนาดตัวอย่าง

\sum แทน ผลรวม

2) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) ใช้สูตร (พิสนุ พงศ์ศรี, 2554 : 158)

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

\sum แทน ผลรวม

X แทน ข้อมูลแต่ละจำนวน

μ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลในชุดนั้น

N แทน จำนวนข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลจากการสอบถามตามลำดับ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการสัมภาษณ์อดีตผู้บริหารที่เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่หัวหน้าชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 6 หัวหน้าระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2560-2561 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนทางศาสนา บุคลากรของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (n = 51)

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน /ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	<p>ด้านกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</p> <p><u>จุดอ่อน (ปัญหา/อุปสรรค)</u></p> <p>1) นักเรียนขาดทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะเรื่องของความอดทน นักเรียนไม่อดทนต่องานที่ลำบาก รวมถึงไม่รับผิดชอบต่องานที่ทำ และมักไม่ตรงต่อเวลา ขาดงานบ่อย</p> <p>2) โรงเรียนไม่มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการที่ทำหน้าที่ประสานงาน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการทำงานของนักเรียนกับสถานประกอบการหรือนายจ้าง</p> <p>3) นักเรียนยังมีปัญหาในด้านการสื่อสาร เช่น การเขียนบันทึก ข้อมูลจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งการตอบปฏิเสธในสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ขาดทักษะการแก้ปัญหา หรือทำงานที่ซับซ้อนได้</p> <p>4) โรงเรียนและสถานประกอบการไม่ได้จัดเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการ เพื่อทำหน้าที่เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ดูแล ช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้กับนักเรียนในระหว่างที่ฝึกงาน ทำให้นักเรียนไม่อยากไปฝึกงานหรือทำงาน</p> <p>5) ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน</p> <p>6) โรงเรียนไม่ได้ตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนแต่ละคน ก่อนที่จะให้ตัดสินใจเลือกทำอาชีพใด กับผู้จ้างรายใดรวมถึงไม่มีการประเมินสถานที่ทำงานก่อนส่งนักเรียนเข้าไปทำงาน</p>	<p>39</p> <p>35</p> <p>27</p> <p>19</p> <p>19</p> <p>17</p>	<p>1)โรงเรียนจะต้องปลูกฝังค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยเฉพาะด้านความอดทน ความรับผิดชอบ</p> <p>2) ควรมีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการในโรงเรียน และสถานประกอบการ</p> <p>3)โรงเรียนควรจัดระบบการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ก่อนออกสู่การประกอบอาชีพ</p>	<p>31</p> <p>27</p> <p>15</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการดำเนินงาน /ปัญหา/อุปสรรค	ความ ถี่	ข้อเสนอแนะ	ความ ถี่
	7) การประเมินผลความพร้อมของนักเรียนก่อนออกสู่การประกอบอาชีพยังไม่มีระบบที่ชัดเจนทำให้สถานประกอบการไม่สามารถคัดนักเรียนเข้าทำงานตามภาระงานที่สถานประกอบการต้องการ	15		
	8) นักเรียนไม่สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตเพื่อการประกอบอาชีพได้	15		
	9) โรงเรียนขาดการ ติดตาม ประเมินผลการทำงานของนักเรียนกับสถานประกอบการหรือนายจ้างที่เป็นระบบและต่อเนื่อง <u>จุดแข็ง</u>	11		
	1) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ และฝึกทักษะด้านงานอาชีพที่หลากหลายให้นักเรียนเลือกตามความสนใจของนักเรียน	25		
	2) โรงเรียนจัดกิจกรรมงานอาชีพให้นักเรียนได้เรียนรู้้อย่างหลากหลาย	21		
2	ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา <u>จุดอ่อน (ปัญหา/อุปสรรค)</u>		1) จัดประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนให้กับเครือข่าย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	29
	1) สถานประกอบการไม่เข้าใจถึงศักยภาพ และความสามารถของนักเรียน	31		
	2) การส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์อาชีพในสถานประกอบการไม่มีความต่อเนื่อง ไม่มีระบบหรือรูปแบบที่ชัดเจน	27		
	3) ภาาเครือข่ายยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการดูแลสนับสนุน ช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเข้าไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ หรือที่ทำงาน หรือการประกอบอาชีพในสังคม	22		
	4) ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำชี้แนะแก่นักเรียนที่เป็นระบบ	15		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการดำเนินงาน /ปัญหา/อุปสรรค	ความ ถี่	ข้อเสนอแนะ	ความ ถี่
			2) ส่งนักเรียนไปฝึกยังสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง จัดครูไปนิเทศติดตามการฝึกประสบการณ์อย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ	25
3	<p>ด้านปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</p> <p><u>จุดอ่อน (ปัญหา/อุปสรรค)</u></p> <p>1) โรงเรียนขาดการจัดสรร สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน</p> <p>2) บุคลากรโรงเรียนยังขาดความเข้าใจ และตระหนักในการกำหนดจุดมุ่งหมายต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน</p> <p>3) โรงเรียนขาดการบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นระบบที่เอื้อต่อการนำไปใช้จัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน</p> <p>4) โรงเรียนขาดการนำวิสัยทัศน์ลงสู่การกำหนดพันธกิจกลยุทธ์ หรือกิจกรรมที่ชัดเจน</p> <p>5) เป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ในระดับแผนงาน /โครงการ /กิจกรรม</p> <p>6) การเชื่อมโยง บูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน และชีวิตจริงไม่ไปในทิศทางเดียวกัน</p>	<p>25</p> <p>21</p> <p>19</p> <p>19</p> <p>15</p> <p>15</p>	<p>1) โรงเรียนควรสร้างความรู้ ความเข้าใจกับบุคลากรให้ตระหนักถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน</p> <p>2) โรงเรียนควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ และเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน</p>	<p>22</p> <p>19</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการดำเนินงาน /ปัญหา/อุปสรรค	ความ ถี่	ข้อเสนอแนะ	ความ ถี่
	<p><u>จุดแข็ง</u></p> <p>1) บุคลากร โรงเรียนมีความตั้งใจ ทุ่มเท เสียสละในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน</p>	22	3) กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม เพื่อนำไปสู่การ บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดการศึกษา เพื่อการประกอบ อาชีพของนักเรียน	19
4	<p>ด้านกระบวนการบริหารของโรงเรียนที่สนับสนุนการจัด การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา</p> <p><u>จุดอ่อน (ปัญหา/อุปสรรค)</u></p> <p>1) โรงเรียนขาดการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน เช่น การดำเนินงานเป็นไป ตามเป้าหมาย หรือแผนที่กำหนดหรือไม่ วิธีปฏิบัติงานเป็นไป ตามหลักการที่ดีหรือไม่ เพียงใด เป็นต้น</p> <p>2) ไม่มีการติดตามผลการประกอบอาชีพของนักเรียน และให้ คำแนะนำเมื่อนักเรียนมีอุปสรรค และปัญหาจากการทำงาน</p> <p>3) แผนกลยุทธ์ในระดับของผู้ปฏิบัติงาน และของโรงเรียนไม่ สอดคล้องกัน เป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบ อาชีพไม่ชัดเจน</p> <p>4) โรงเรียนขาดกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมายความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบ อาชีพของนักเรียน</p>	21	1)จัดให้มีการ นิเทศติดตามการ ดำเนินการจัด การศึกษาเพื่อการ ประกอบอาชีพ ของนักเรียนที่เป็น ระบบ	19
		20	2)จัดให้มีบุคลากร ที่ทำหน้าที่ ประสานงาน ให้ คำแนะนำแก่นักเรียนเมื่อมี อุปสรรคและ	19
		19	ปัญหาจากการ ทำงาน	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการดำเนินงาน /ปัญหา/อุปสรรค	ความ ถี่	ข้อเสนอแนะ	ความ ถี่
	5) ขาดการมอบหมาย และกำหนดแนวทางหรือวิธีการในการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียน	17	3) กำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกัน	17
	6) บุคลากรโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างถ่องแท้	12	4) สร้างความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียน เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน	15

จากตารางที่ 4.1 พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน สามารถจัดกลุ่มของสภาพปัญหาและอุปสรรคได้เป็น 4 กลุ่ม โดยปัญหาที่พบมากที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ด้านปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และด้านกระบวนการบริหารของโรงเรียน ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ แสดงในตารางที่ 4.2-4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 90)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	เพศ (n = 90)		
	ชาย	48	53.33
	หญิง	42	46.67
2	สถานภาพปัจจุบัน (n = 90)		
	ผู้อำนวยการ	0	0
	รองผู้อำนวยการ	5	5.56
	ครูผู้สอน	27	30.00
	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	12	13.33
	ผู้ปกครองนักเรียน บุคลากรของสถานประกอบการ	37 9	41.11 10.00
3	อายุ (n = 90)		
	น้อยกว่า 30 ปี	29	32.22
	30 - 40 ปี	32	35.56
	41 - 50 ปี	18	20.00
	มากกว่า 50 ปี	11	12.22
4	อายุราชการ (n = 32)		
	น้อยกว่า 10 ปี	0	0
	10-19 ปี	19	59.38
	20 ปีขึ้นไป	13	40.63
5	วุฒิการศึกษา (n = 90)		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	40	44.44
	ปริญญาตรี	29	32.22
	ปริญญาโท	20	22.22
	ปริญญาเอก	1	1.11

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
6	ประสบการณ์ด้านการบริหาร (n = 5)		
	น้อยกว่า 5 ปี	1	20.00
	5-10 ปี	2	40.00
	10-15 ปี	1	20.00
	16-20 ปี	1	20.00
	21-25 ปี	0	0
	มากกว่า 25 ปี	0	0
7	ประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (n = 27)		
	น้อยกว่า 5 ปี	0	0
	5-10 ปี	0	0
	10-15 ปี	14	51.85
	16-20 ปี	5	18.52
	21-25 ปี	6	22.22
	มากกว่า 25 ปี	2	7.41
8	ประสบการณ์การด้านปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (n = 46)		
	น้อยกว่า 5 ปี	9	19.52
	5-10 ปี	11	23.91
	10-15 ปี	7	15.22
	16-20 ปี	12	26.09
	21-25 ปี	7	15.22
	มากกว่า 25 ปี	0	0
9	ประสบการณ์การดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (n = 37)		
	น้อยกว่า 5 ปี	0	0
	5-10 ปี	1	2.70
	10-15 ปี	21	56.76
	16-20 ปี	15	40.54
	21-25 ปี	0	0
	มากกว่า 25 ปี	0	0

จากตารางที่ 4.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 41.11 เพศชาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 อายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 มีประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มากกว่า 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มากกว่า 10 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 56.45 และมีประสบการณ์ดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มากกว่า 10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 97.30

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (n = 90)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	3.14	0.17	ปานกลาง	4
1.1	การตระหนักรู้ในอาชีพ	3.49	0.27	ปานกลาง	1
	1) โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของตนเองรู้และเข้าใจว่าการทำงานสำคัญกับชีวิตของคนทุกคน	3.57	0.62	ดี	2
	2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักชนิดของงาน ความแตกต่างของงาน และลักษณะของงาน	3.30	0.55	ปานกลาง	5
	3) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังค่านิยมของการเป็นคนที่ต้องทำงานแก่นักเรียนตามศักยภาพ และความสนใจ	3.56	0.62	ดี	3
	4) โรงเรียนจัดการสอนที่เชื่อมโยงกับสังคมรอบตัวของนักเรียน ทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อให้เห็นว่าทุกคนต่างก็ทำงานเพื่อดำรงชีพ	3.32	0.54	ปานกลาง	4
	5) โรงเรียนจัดกิจกรรมเรื่องอาชีพหรือการทำงานสอดแทรกหรือบูรณาการในทุกรายวิชาที่สอนเน้นฝึกทักษะการทำงานเบื้องต้น เช่น กวาดห้อง การทำความสะอาด เพื่อสร้างวินัย สร้างความรับผิดชอบของการเป็นคนทำงาน	3.69	0.47	ดี	1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.2	การค้นหาอาชีพ	3.34	0.33	ปานกลาง	2
	1) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาชีพผ่านการปฏิบัติ มีทางเลือกอาชีพหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจของนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนเองมีความสนใจ มีความสามารถ และถนัดในเรื่องใด	3.74	0.51	ดี	1
	2) โรงเรียนมีการประเมินความสามารถนักเรียนด้านการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบตามการประเมินสภาพจริงเป็นรายบุคคล	3.33	0.72	ปานกลาง	4
	3) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Service Plan) อย่างถูกต้องสอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	2.56	0.56	ปานกลาง	5
	4) โรงเรียนได้ประสานสัมพันธ์ให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	3.67	0.47	ดี	2
	5) โรงเรียนสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการสำหรับฝึกงาน และจ้างงานนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากภายนอกโรงเรียนในการค้นหาอาชีพของตนเอง	3.42	0.58	ปานกลาง	3
1.3	การเตรียมตัวด้านอาชีพ	3.29	0.35	ปานกลาง	3
	1) โรงเรียนพัฒนาให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน เช่น มีความอดทน ขยัน รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีจิตบริการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและนายจ้าง	3.61	0.49	ดี	1
	2) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ หรือสถานประกอบการให้กับนักเรียนเพื่อจะช่วยให้นักเรียนใช้ตัดสินใจเลือกงานที่ตนเองชอบ หรือถนัด	3.26	0.80	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	3) โรงเรียนมีกระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกงาน หรืออาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง	3.31	0.61	ปานกลาง	3
	4) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ตนเองเลือกด้วยการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง	3.52	0.59	ดี	2
	5) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนดำรงชีวิตอิสระ งดหรือลดการพึ่งพาคนอื่นในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมบ้านทักษะชีวิต	2.74	0.53	ปานกลาง	5
1.4	การปรับตัวกับอาชีพ	3.09	0.31	ปานกลาง	4
	1) โรงเรียนได้จัดเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียน โดยพัฒนาความสามารถเป็นผู้สอนงานช่วยเหลือและแก้ปัญหาแก่นักเรียนในที่ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง	2.92	0.59	ปานกลาง	5
	2) โรงเรียนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สอนงานในสถานประกอบการกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนา นักเรียนตามแผนการให้บริการระยะเปลี่ยนผ่าน	3.02	0.67	ปานกลาง	4
	3) โรงเรียนให้ข้อมูลนักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาแก่สถานประกอบการเพื่อให้เลือกรับนักเรียนไปทำงานได้ตรงกับ ความถนัดและความสามารถ	3.23	0.62	ปานกลาง	1
	4) โรงเรียนมีการประสานงานกับสถานประกอบการในการสมัครงานของนักเรียน และมีบุคลากรหรือฝ่ายติดตามการทำงาน ของนักเรียน โดยเฉพาะ เพื่อติดตามการทำงาน ของนักเรียนที่จบการศึกษาและได้งานทำหรือประกอบอาชีพ	3.13	0.67	ปานกลาง	3
	5) โรงเรียนติดตามประเมินผลการฝึกงานหรือการทำงาน ของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะ ๆ จนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.16	0.56	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.5	การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ	2.48	0.37	น้อย	5
	1) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น ทักษะการรับประทานอาหาร ทักษะการแต่งกาย ทักษะการดูแลความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้ในชีวิตประจำวัน	2.62	0.49	ปานกลาง	1
	2) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง การอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ การใช้บริการทางสาธารณะร่วมกับผู้อื่น	2.54	0.50	ปานกลาง	2
	3) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสาร เช่น การพูดคุยทักทายโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ การบอกความต้องการหรือการตอบปฏิเสธ	2.50	0.50	น้อย	3
	4) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาการ เช่น ความสามารถในการใช้เงิน การบอกวัน เวลา การรู้จักค่าของจำนวน การอ่านป้ายเตือน ป้ายสัญลักษณ์ และการเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง	2.40	0.49	น้อย	4
	5) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาและปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ประกอบการ และการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.32	0.47	น้อย	5

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
2	การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	3.71	0.23	ดี	1
	1) โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง ครบถ้วนเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง	3.98	0.66	ดี	6
	2) โรงเรียนได้ใช้กระบวนการ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและกำหนดสถานภาพของโรงเรียนอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และใช้กระบวนการของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.14	0.63	ดี	5
	3) วิทยุทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่กำหนดมีความสอดคล้องกับความคาดหวัง ความต้องการ สภาพบริบทของโรงเรียน และหน่วยงานต้นสังกัด	4.50	0.55	ดี	1
	4) โรงเรียนได้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ ทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	3.73	0.45	ดี	8
	5) โรงเรียนได้มีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทิศทางของโรงเรียนครอบคลุมทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับแผนงาน และระดับโครงการ	4.21	0.70	ดี	4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	6) กลยุทธ์ของโรงเรียนทั้งกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	3.59	0.62	ดี	11
	7) โรงเรียนได้มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับศักยภาพ และความต้องการของนักเรียน	3.55	0.63	ดี	12
	8) แผนงาน โครงการ และกิจกรรมประจำปีของโรงเรียนได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติไว้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถและภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.25	0.69	ดี	3
	9) โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	4.36	0.53	ดี	2
	10) โรงเรียนได้มีการสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานทั้งด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพอย่างเพียงพอเหมาะสม	3.68	0.47	ดี	9
	11) โรงเรียนได้มีการบริหารจัดการในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจให้กับทีมงานเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและบริหาร โดยองค์คณะบุคคล	3.75	0.44	ดี	7

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	12) โรงเรียนได้มีการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และ ผลลัพธ์ของโครงการ	2.48	0.70	น้อย	14
	13) โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและ ประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และคณะกรรมการได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	2.46	0.63	น้อย	15
	14) โรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการประเมินผลเป็นระบบ ตั้งแต่ประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์	3.64	0.57	ดี	10
	15) โรงเรียนได้นำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการ ทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.41	0.62	ปานกลาง	13
3	องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อ การประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	3.40	0.26	ปานกลาง	2
3.1	ความเป็นมืออาชีพ	3.91	0.43	ดี	1
	1) ครู บุคลากร ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน อุทิศตนใน การทำงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการแสวงหาความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.71	ดี	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	2) ผู้บริหารประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพจนเป็นที่ยกย่องเคารพ นับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ครู บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษา	4.18	0.58	ดี	3
	3) ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพเป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมาย ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา	4.25	0.58	ดี	1
	4) โรงเรียนมีระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจเลือกแนวทางที่ เหมาะสม และร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.23	0.71	ดี	2
	5) โรงเรียนมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการ ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลจากผลการประเมินมา เป็นฐานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	2.68	0.60	ปานกลาง	4
3.2	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.90	0.71	ดี	2
	1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด สะดวก คือมีบรรยากาศ ร่มรื่นสวยงาม ถูกสุขลักษณะนักเรียนสามารถเข้าถึง และใช้ ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาเอื้อต่อการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพ	4.27	0.85	ดี	1
	2) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอน เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อ การประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา และการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียน	4.05	0.89	ดี	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	3) โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่เพียงพอ เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.80	0.73	ดี	3
	4) โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.80	0.90	ดี	3
	5) โรงเรียนมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในโรงเรียนกับภายนอกโรงเรียนเพื่อให้การสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพร่วมกัน	3.59	0.84	ดี	4
3.3	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.13	0.22	ปานกลาง	4
	1) ผู้บริหารมีความรู้ในเชิงวิชาการ และเป็นผู้ดำเนินการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	3.98	0.70	ดี	1
	2) ครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.89	0.69	ดี	2
	3) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	2.84	0.37	ปานกลาง	3
	4) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	2.34	0.57	น้อย	5
	5) โรงเรียนมีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบชัดเจน ต่อเนื่อง และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	2.61	0.54	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
3.4	การมีวิสัยทัศน์ร่วม	2.97	0.34	ปานกลาง	6
	1) โรงเรียนมีการพัฒนาครู บุคลากรทุกคนให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	3.41	0.62	ปานกลาง	1
	2) โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ครู บุคลากรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	3.32	0.64	ปานกลาง	2
	3) โรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพโดยการหลอมรวมวิสัยทัศน์ของ ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	2.86	0.77	ปานกลาง	3
	4) โรงเรียนมีการสร้างทัศนคติต่อวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในระดับผูกพันให้ครู บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์ ต้องการเห็นวิสัยทัศน์ประสบความสำเร็จ และมุ่งมั่นช่วยกันให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด	2.43	0.63	น้อย	5
	5) โรงเรียนได้มีการแปลงวิสัยทัศน์สู่การจัดทำพันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ชัดเจน สอดคล้อง เหมาะสม สามารถวัดได้ และนำไปสู่การปฏิบัติ	2.84	0.53	ปานกลาง	4
3.5	การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	3.08	0.28	ปานกลาง	5
	1) โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นไปตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผน มีการประเมินความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนรายบุคคล กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	3.73	0.66	ดี	1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	2) โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่มุ่งเน้นพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนในจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วม ของครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้อง กับหลักสูตร แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมี ระบบการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	3.59	0.58	ดี	2
	3) โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะ บุคคล (ITP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมิ การประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อ ร่วมกันจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลเมื่อนักเรียน อายุ 14 ปี หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้รับบริการ เปลี่ยนผ่านเมื่ออายุครบ 16 ปี หรือจบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย	1.93	0.70	น้อย	3
3.6	การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	3.40	0.51	ปานกลาง	3
	1) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการ ประกอบอาชีพของนักเรียน	4.02	0.85	ดี	1
	2) โรงเรียนได้มีการจัดการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพของ นักเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพใน การทำงาน	3.61	0.62	ดี	2
	3) โรงเรียนจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการสร้าง ความตระหนักเรื่องการทำงานในระดับประถมศึกษา มีการ ค้นหอาชีพและจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลใน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และฝึกอาชีพและเตรียมความพร้อม สู่การประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย	2.57	0.59	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
4	การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	3.36	0.19	ปานกลาง	3
4.1	ครอบครัว	3.96	0.44	ดี	1
	1) ครอบครัวมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ	3.86	0.41	ดี	3
	2) ครอบครัวมีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถรวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน	4.13	0.69	ดี	1
	3) ครอบครัวได้ส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียนหลังจากจบการศึกษา	3.88	0.63	ดี	2
4.2	ชุมชน	3.61	0.44	ดี	3
	1) ชุมชนให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	3.90	0.43	ดี	1
	2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษางานเพื่อการประกอบอาชีพ	3.62	0.57	ดี	2
	3) ชุมชนให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	3.31	0.65	ปานกลาง	3
4.3	สถานประกอบการ	2.84	0.43	ปานกลาง	8
	1) สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ	2.41	0.60	น้อย	2
	2) สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	3.89	0.84	ดี	1
	3) สถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	2.21	0.66	น้อย	3
4.4	สถาบันทางการแพทย์	3.58	0.37	ดี	4
	1) สถาบันทางการแพทย์มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	3.24	0.62	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	2) สถาบันทางการแพทย์มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการ เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	3.79	0.66	ดี	1
	3) สถาบันทางการแพทย์ส่งเสริมด้านเตรียมความสามารถพื้นฐานทางด้านร่างกาย และจิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	3.71	0.46	ดี	2
4.5	สถาบันอาชีวศึกษา	3.01	0.40	ปานกลาง	6
	1) สถาบันอาชีวศึกษาได้ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.41	0.58	ปานกลาง	1
	2) สถาบันอาชีวศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	3.32	0.63	ปานกลาง	2
	3) สถาบันอาชีวศึกษาเปิด โอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียนในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	2.30	0.69	น้อย	3
4.6	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	2.98	0.32	ปานกลาง	7
	1) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีการสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.02	0.56	ปานกลาง	2
	2) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีการส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมสู่สถานประกอบการให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.47	0.56	ปานกลาง	1
	3) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	2.46	0.52	น้อย	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการดำเนินงาน			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
4.7	สำนักงานจัดหางานจังหวัด	3.24	0.41	ปานกลาง	5
	1) สำนักงานจัดหางานจังหวัดมีการประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการให้เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน	3.77	0.48	ดี	1
	2) สำนักงานจัดหางานจังหวัดมีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	2.46	0.50	น้อย	3
	3) สำนักงานจัดหางานจังหวัดได้ช่วยให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.51	0.75	ดี	2
4.8	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	3.66	0.54	ดี	2
	1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่าง ๆ ที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.83	0.48	ดี	1
	2) มีการช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการประกอบอาชีพ และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	3.68	0.67	ดี	2
	3) ให้การดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	3.47	0.75	ปานกลาง	3
	สรุปภาพรวม	3.40	0.14	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.14) องค์กรประกอบที่มีสภาพการดำเนินงานอันดับสูงสุด ได้แก่ การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.23) รองลงมา ได้แก่ องค์กรประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.26) และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัด

การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36, S.D. = 0.19$) ตามลำดับ สำหรับองค์ประกอบมีสภาพการดำเนินงานอันดับต่ำสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14, S.D. = 0.17$) เมื่อพิจารณาสภาพการดำเนินงานตามองค์ประกอบ พบว่า

ลำดับที่ 1 องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.23$) เมื่อแยกพิจารณาตามรายการ พบว่า รายการที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ วิทยุทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ที่กำหนดมีความสอดคล้องกับความคาดหวังความต้องการสภาพบริบทของโรงเรียน และของหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.55$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรม แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษรผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.53$) อันดับต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินกลยุทธ์ และคณะกรรมการได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.45, S.D. = 0.63$)

ลำดับที่ 2 องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40, S.D. = 0.26$) เมื่อแยกพิจารณาตามรายการ พบว่า รายการที่มีการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.43$) รองลงมา ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.71$) และอันดับต่ำสุด ได้แก่ การมีวิทยุทัศน์ร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97, S.D. = 0.34$)

ลำดับที่ 3 องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36, S.D. = 0.19$) เมื่อแยกพิจารณาตามรายการ พบว่า รายการที่มีการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ ครอบครัวยุอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.44$) รองลงมา ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.66, S.D. = 0.54$) และอันดับต่ำสุด ได้แก่ สถานประกอบการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84, S.D. = 0.43$)

ลำดับที่ 4 องค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14, S.D. = 0.17$) เมื่อแยกพิจารณาตามรายการ พบว่า รายการที่มีการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ การตระหนักรู้ในอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49, S.D. = 0.27$) รองลงมา ได้แก่ การค้นหาอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34, S.D. = 0.33$) และอันดับต่ำสุด ได้แก่ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48, S.D. = 0.37$)

2. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ และการยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ตามลำดับ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอน โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 7 โรงเรียน มาร่วมสร้างและพัฒนารูปแบบ โดยใช้ข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1) สรุปความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ดังแสดงในตารางที่ 4.4-4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะ กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

สภาพปัญหา /สาเหตุของปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>1. นักเรียนขาดทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ขาดความอดทนในการทำงาน ขอบละทิ้งหน้าที่ ไม่รับผิดชอบต่องานที่ทำ ขาดทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิตในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองได้ มีปัญหาการปรับตัวกับสังคมการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานหรือนายจ้าง ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี และขาดภูมิคุ้มกันในการป้องกันตนเองจากภัยต่าง ๆ ในสังคม</p> <p>2. ขั้นตอนกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน</p>	<p>1. ปรับปรุงหลักสูตรทักษะอาชีพให้สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน และความต้องการของนักเรียน สถานประกอบการ โดยให้สถานประกอบการหรือผู้ว่าจ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร</p> <p>2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ และพฤติกรรมรวมทั้งการปลูกฝังคุณลักษณะที่จำเป็นในการทำงาน และการดำรงชีวิตให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม</p>

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สภาพปัญหา /สาเหตุของปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>3. สถานประกอบการ และผู้ร่วมงานขาดความเข้าใจในตัวนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดปมด้อยขาดความมั่นใจในตนเอง และไม่ยอมไปทำงาน</p> <p>4. โรงเรียนขาดการประเมินสถานประกอบการก่อนนำนักเรียนไปฝึกอาชีพ หรือก่อนส่งนักเรียนเข้าไปทำงานหลังจบการศึกษา</p> <p>5. การจัดทำ ITP ไม่ตรงตามความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง ขาดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ และการส่งต่อสู่การประกอบอาชีพยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน</p> <p>6. การเตรียมความพร้อมและการฝึกอาชีพของนักเรียนไม่ตรงกับความถนัด ความสามารถ และความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาที่นักเรียนอาศัย เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้มีการประเมินความความต้องการ ความพร้อม ความสอดคล้องเหมาะสมของนักเรียนกับอาชีพก่อนตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น ๆ และก่อนออกสู่การฝึกประสบการณ์ และการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา</p> <p>7. ครูที่ทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม การทำงานของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>3. สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับสถานประกอบการ โดยจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ในโรงเรียน และของสถานประกอบการเพื่อทำหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง</p> <p>4. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่าง ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน สถานประกอบการ เพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน</p> <p>5. ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะทักษะทางด้านการใช้เทคโนโลยี</p> <p>6. ปรับทัศนคติของครูให้ฝึกอาชีพให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง เน้นการฝึกอาชีพควบคู่กับการฝึกทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการสื่อสาร มีการประเมินนักเรียนร่วมกัน</p> <p>7. จัดกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้เป็นระบบ ตั้งแต่การสร้าง ความตระหนักรู้ในการประกอบอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ และระบบการจ้างงาน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</p>

จากตารางที่ 4.4 สรุปได้ว่า ขั้นตอนกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จากการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะขาดทักษะเฉพาะ และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ และขาดคุณลักษณะที่จำเป็น

ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งโรงเรียนยังขาดขั้นตอนกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เป็นระบบ ในที่ประชุมให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. จัดกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้เป็นระบบ ประกอบด้วย การสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ และระบบการทำงานนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2. สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับสถานประกอบการ โดยจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ในโรงเรียน และของสถานประกอบการเพื่อทำหน้าที่นี้เทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม

4. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะ กระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

สภาพปัญหา /สาเหตุของปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>1. โรงเรียนยังไม่ได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้</p> <p>2. การจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอเหมาะสม ขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกอาชีพ และขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ</p>	<p>1. โรงเรียนใช้กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สร้างวิสัยทัศน์ร่วม และสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้</p> <p>2. โรงเรียนใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มาเป็นตัวขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

สภาพปัญหา /สาเหตุของปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>3. เครือข่ายสถานประกอบการไม่ให้ความสำคัญกับการฝึกอาชีพของนักเรียน ไม่เข้าใจในศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทำให้การส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์ยังสถานประกอบการขาดความต่อเนื่อง</p> <p>4. เครือข่ายภาครัฐยังไม่ได้ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างเพียงพอเหมาะสม แต่ละหน่วยงานไม่ได้ทำบทบาทของตนเองที่เกี่ยวกับคนพิการอย่างเต็มที่</p> <p>5. ผู้ปกครองนักเรียนอยากให้นักเรียนเรียนรู้อาชีพที่หลากหลาย แต่ไม่เข้าใจในความต้องการความสามารถ และศักยภาพของนักเรียน ทำให้นักเรียนเลือกอาชีพที่ไม่ตรงกับตนเอง</p> <p>6. การบริหารหลักสูตรของโรงเรียนขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบการนำหลักสูตรไปใช้ ขาดการวิเคราะห์หลักสูตร การวิเคราะห์ผู้เรียน การออกแบบหลักสูตรในชั้นเรียนหรือกิจกรรม พัฒนาศักยภาพของนักเรียนไม่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และชีวิตจริง</p> <p>7. กระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียนยังกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไม่ชัดเจน รวมทั้งการกำหนดทิศทาง กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ ยังไม่สนองต่อแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</p>	<p>3. โรงเรียนสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้งเครือข่ายภายในโรงเรียน และเครือข่ายภายนอกโรงเรียน เพื่อร่วมกันให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ เช่น เครือข่ายของครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานจัดหางาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชมรม สมาคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น</p> <p>4. โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้งด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ การบริหารจัดการ การจัดโครงสร้าง องค์กร และกระบวนการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้</p> <p>5. โรงเรียนมีการพัฒนาครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>6. โรงเรียนให้การสนับสนุนผู้สอนงานคนพิการเพื่อทำหน้าที่กำกับติดตามดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงานของนักเรียนร่วมกับสถานประกอบการ ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้อง</p>

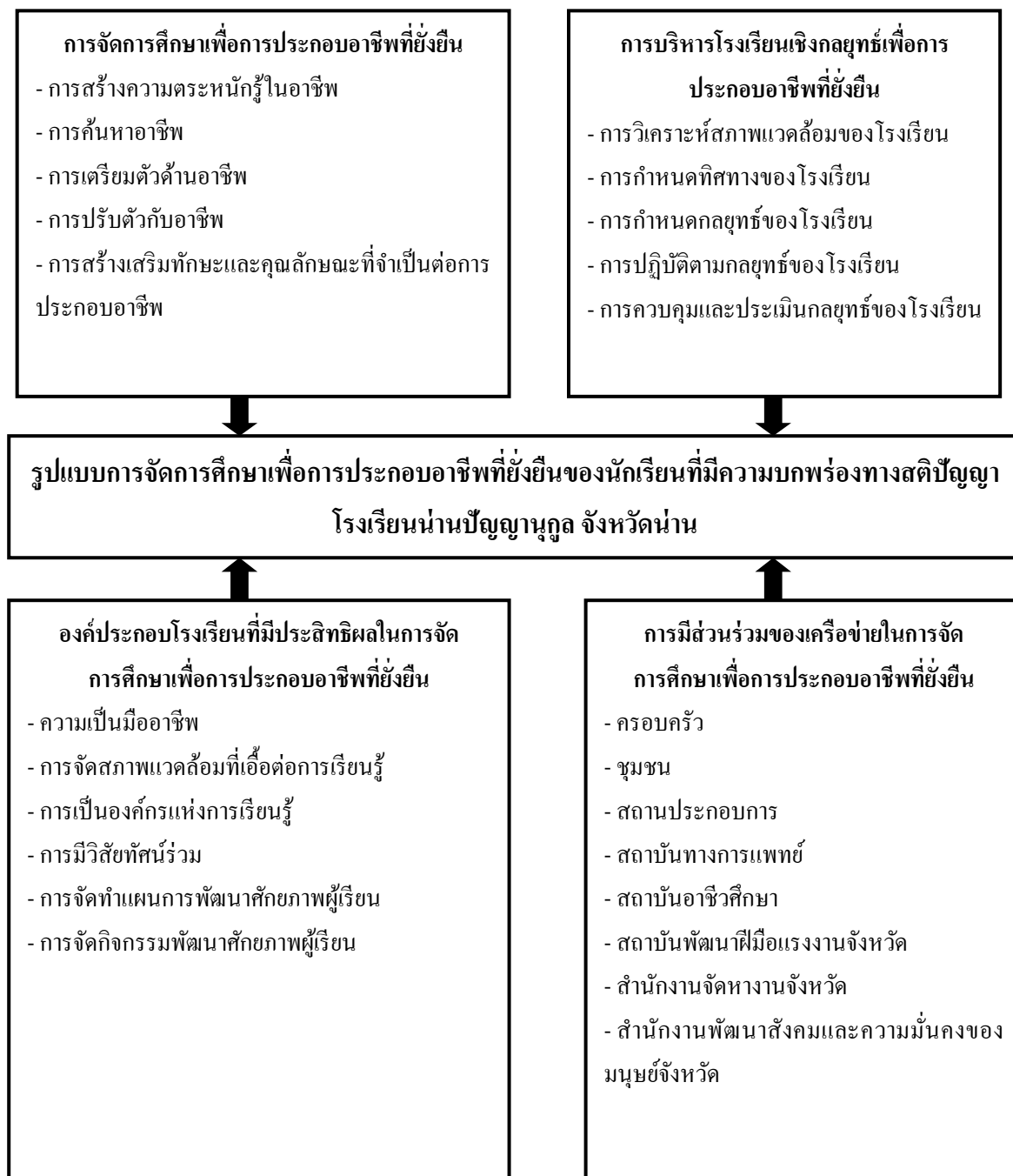
จากตารางที่ 4.5 สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่ามีปัญหาในด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และการทำงานของเครือข่าย และปัญหาในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมของคนในองค์กร การพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรให้เป็นมืออาชีพ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียน การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกระบวนการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การกำหนดทิศทาง และกลยุทธ์ที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุม นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล

3. การสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้งเครือข่ายภายในโรงเรียน และเครือข่ายภายนอกโรงเรียน เพื่อร่วมกันให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ ประกอบด้วยเครือข่ายของ ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานจัดหางาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ในการยก่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ดังแสดงภาพที่ 4.1 ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดง (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูลจังหวัดน่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูลจังหวัดน่าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบจากการประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 6 โรงเรียน ตามลำดับ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูลจังหวัดน่าน จากการตอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ แสดงในตารางที่ 4.6-4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 12)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	สถานภาพ		
	นักวิชาการ นักบริหาร นักวิจัย นักกฎหมาย	9	75.00
	สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	2	16.67
	ผู้ปกครองนักเรียน	1	8.33
2	เพศ		
	ชาย	6	50.00
	หญิง	6	50.00
3	อายุ		
	21 - 30 ปี	0	0
	31 - 40 ปี	0	0
	41 - 50 ปี	0	0
	51 ปีขึ้นไป	12	100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
4	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
	ปริญญาตรี	2	16.67
	ปริญญาโท	3	25.00
	ปริญญาเอก	7	58.33
5	ประสบการณ์ในการดูแลคนพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา		
	ไม่มีประสบการณ์	2	16.67
	ต่ำกว่า 5 ปี	1	8.33
	5 -10 ปี	2	16.67
	มากกว่า 10 ปี	7	58.33

จากตารางที่ 4.6 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 12 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นนักวิชาการ นักบริหาร นักวิจัย และนักกฎหมาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เพศชาย และเพศหญิง เท่ากัน จำนวน 6 คน อายุอยู่มากกว่า 51 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 มีประสบการณ์ในการดูแลคนพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มากกว่า 10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (N = 12)

ที่	รายการตรวจสอบรับรองรูปแบบ	ผลการตรวจสอบ			
		μ	σ	แปลผล	การประเมินผล
1	ด้านความเป็นไปได้	4.63	0.31	มากที่สุด	เป็นไปได้
	1) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปใช้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องสติปัญญาได้จริง	4.67	0.49	มากที่สุด	เป็นไปได้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	รายการตรวจสอบรับรองรูปแบบ	ผลการตรวจสอบ			
		μ	σ	แปลผล	การประเมินผล
	2) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความเข้าใจได้ง่ายไม่ยุ่งยาก และซับซ้อนจนเกินไป	4.83	0.39	มากที่สุด	เป็นไปได้
	3) การดำเนินการตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความคุ้มค่า เกิดประสิทธิผลกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.75	0.45	มากที่สุด	เป็นไปได้
	4) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ ได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.33	0.78	มาก	เป็นไปได้
	5) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปปฏิบัติได้จนบรรลุผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ	4.58	0.52	มากที่สุด	เป็นไปได้
2	ด้านความเป็นประโยชน์	4.92	0.10	มากที่สุด	เป็นประโยชน์
	1) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้อของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.83	0.39	มากที่สุด	เป็นประโยชน์
	2) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.92	0.29	มากที่สุด	เป็นประโยชน์
	3) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	5.00	0.00	มากที่สุด	เป็นประโยชน์

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	รายการตรวจสอบรับรองรูปแบบ	ผลการตรวจสอบ			
		μ	σ	แปลผล	การประเมินผล
	4) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม	5.00	0.00	มากที่สุด	เป็นประโยชน์
	5) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน สามารถนำไปใช้แล้วเกิดความคุ้มค่ากับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.83	0.39	มากที่สุด	เป็นประโยชน์
3	ด้านความเหมาะสม	4.80	0.19	มากที่สุด	เหมาะสม
	1) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบท ทิศทาง และกลยุทธ์ ของโรงเรียน	4.67	0.49	มากที่สุด	เหมาะสม
	2) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการบริหารงานโรงเรียน ของผู้บริหาร	4.92	0.29	มากที่สุด	เหมาะสม
	3) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน	5.00	0.00	มากที่สุด	เหมาะสม
	4) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน	4.58	0.52	มากที่สุด	เหมาะสม
	5) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีความสอดคล้อง เหมาะสม กับนโยบาย ระเบียบ กฎหมาย และศีลธรรม	4.83	0.39	มากที่สุด	เหมาะสม
4	ด้านความถูกต้องครอบคลุม	4.58	0.11	มากที่สุด	ถูกต้อง ครอบคลุม
	1) องค์ประกอบของรูปแบบ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	4.08	0.67	มาก	ถูกต้อง ครอบคลุม

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	รายการตรวจสอบรับรองรูปแบบ	ผลการตรวจสอบ			
		μ	σ	แปลผล	การประเมินผล
	2) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมครบถ้วน เพียงพอตามความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ	4.50	0.52	มาก	ถูกต้อง ครอบคลุม
	3) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความถูกต้องตามหลักการจัดการศึกษา	4.75	0.45	มากที่สุด	ถูกต้อง ครอบคลุม
	4) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความน่าเชื่อถือ และเป็นระบบตามหลักการบริหารจัดการ	4.25	0.62	มาก	ถูกต้อง ครอบคลุม
	5) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการบริหาร โรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	5.00	0.00	มากที่สุด	ถูกต้อง ครอบคลุม
	6) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้าน โรงเรียนที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	5.00	0.00	มากที่สุด	ถูกต้อง ครอบคลุม
	7) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	4.50	0.52	มาก	ถูกต้อง ครอบคลุม

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.92, \sigma = 0.10$) รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80, \sigma = 0.19$) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63, \sigma = 0.31$) และความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = 0.11$) ตามลำดับ ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด $\mu \geq 3.50$

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2) ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน โดยใช้ข้อคำถาม สำหรับการสนทนากลุ่ม สรุปความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ดังแสดงในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

รายการตรวจสอบ	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
<p>1. (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีความถูกต้องครอบคลุมหรือไม่อย่างไร และควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไร</p>	<p>1.1 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษา ควรเพิ่มเครือข่ายของชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด</p> <p>1.2 องค์ประกอบด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ควรเพิ่มขั้นตอนสุดท้ายอีก 1 ขั้นตอน ได้แก่ ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุนเป็นกระบวนการต่อยอดจากระบบเดิมซึ่งเดิมโรงเรียนได้ฝึกอาชีพนักเรียน จบแล้วส่งไปทำงานแต่ไม่สามารถทำงานได้ยั่งยืน ดังนั้น ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุนจะสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 2 ช่วงเวลา 8 ขั้นตอนย่อย ดังนี้</p> <p>ช่วงระยะแรกก่อนได้งาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การประเมินคนพิการ 2) การหาสถานที่ทำงาน 3) การประเมินสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน 4) การจับคู่งานที่เหมาะสม <p>ช่วงระยะหลังได้งาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) การสนับสนุนอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน 6) การประสานงานในข้อตกลงของการจ้างงาน 7) การสนับสนุนแบบลอยห่าง 8) การติดตาม

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
<p>2. (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีความเพียงพอเหมาะสมหรือไม่อย่างไร และควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไร</p>	<p>2.1 ควรเพิ่มตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบย่อยของรูปแบบให้มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น</p> <p>2.2 โรงเรียนควรพัฒนาผู้สอนงานคนพิการ และให้ความสำคัญกับผู้สอนงานคนพิการเพื่อทำหน้าที่ในการช่วยเหลือ สนับสนุนการจ้างงานและการทำงานของนักเรียน</p> <p>2.3 องค์ประกอบย่อย การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ระบุให้ชัดเจน ได้แก่ การจัดทำ IEP, IIP และ ITP</p>
<p>3. (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่เพียงใด และควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไร</p>	<p>3.1 การนำรูปแบบไปใช้ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายจะมีความเป็นไปได้หรือไม่นั้น โรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 2) กำหนดกลยุทธ์ในด้านการเพิ่มหรือสร้างเจตคติ ทักษะ ความเชื่อมั่น ความตระหนัก ให้เชื่อว่่านักเรียนพิการสามารถพัฒนาได้และทำงานได้ถ้าได้รับการพัฒนาที่ถูกต้อง 3) ให้ผู้ปกครองนักเรียนได้เรียนรู้และทำงานควบคู่กับนักเรียนตั้งแต่แรกเข้าเรียนจนจบการศึกษาเพื่อต่อยอดอาชีพ
<p>4. (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้เกิดความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจมากน้อยเพียงใด</p>	<p>4.1 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ถ้าโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันนำไปใช้อย่างจริงจัง จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างมากที่สุด จะช่วยให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p>

จากตารางที่ 4.8 พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเพิ่มองค์ประกอบย่อยอีก 2 รายการ ได้แก่ เครือข่ายชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด ในองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่าย และระบบการทำงานแบบสนับสนุน ในองค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำให้ ปรับแก้ไขโครงสร้างของรูปแบบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงองค์ประกอบ และตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันทั้งเนื้อหา กระบวนการ และผลลัพธ์

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ 26 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ
- 1.2 การค้นหาอาชีพ
- 1.3 การเตรียมตัวด้านอาชีพ
- 1.4 การปรับตัวกับอาชีพ
- 1.5 การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ
- 1.6 ระบบการทำงานแบบสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหาร โรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน
- 2.2 การกำหนดทิศทางของโรงเรียน
- 2.3 การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน
- 2.4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน
- 2.5 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 3.1 ความเป็นมืออาชีพ
- 3.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3.4 การมีวิสัยทัศน์ร่วม

3.5 การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (IEP, IIP, ITP)

3.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการ
ประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบย่อย 9 องค์ประกอบ ได้แก่

4.1 ครอบครัว

4.2 ชุมชน

4.3 ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด

4.4 สถานประกอบการ

4.5 สถาบันทางการแพทย์

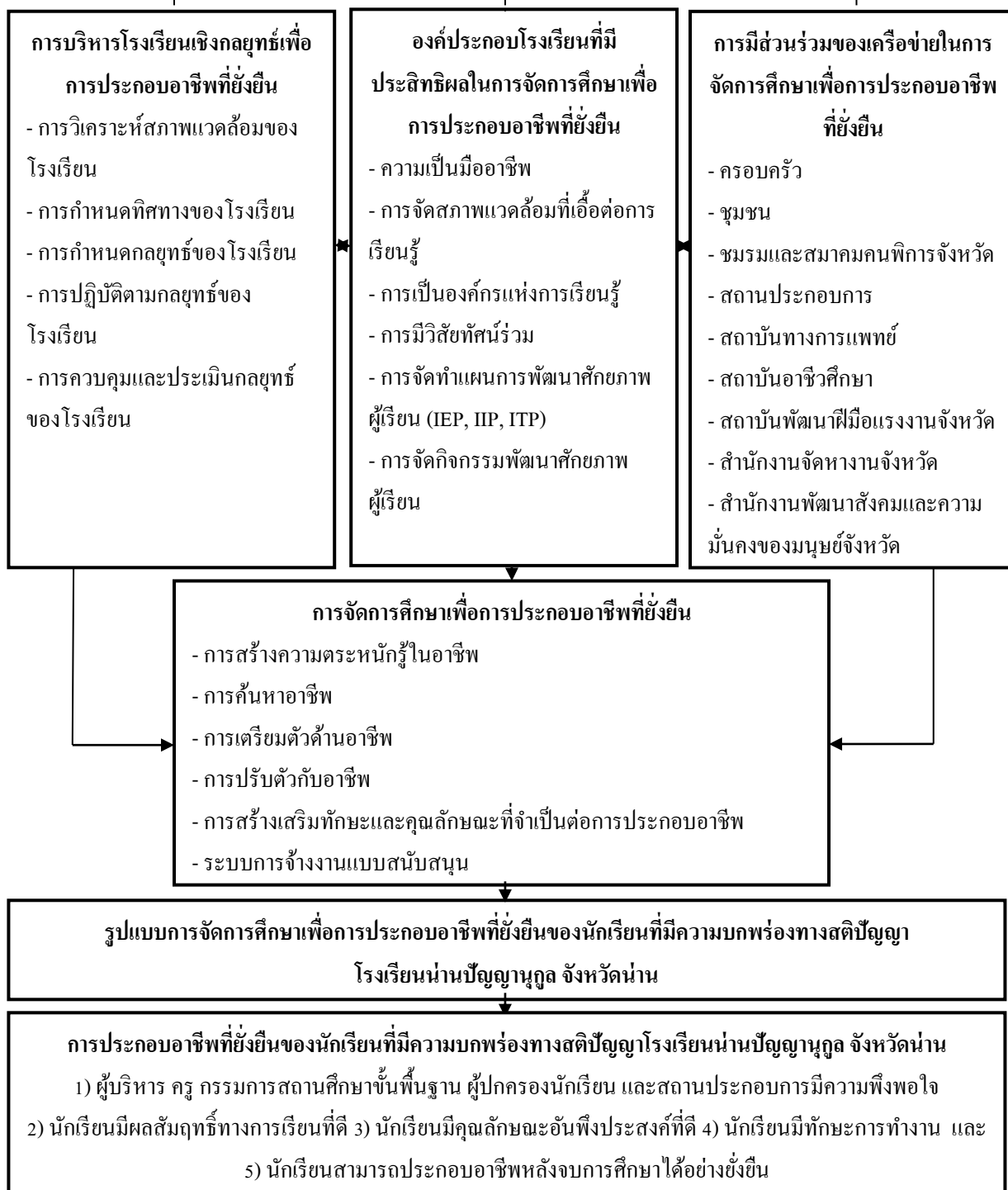
4.6 สถาบันอาชีวศึกษา

4.7 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด

4.8 สำนักงานจัดหางานจังหวัด

4.9 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

**รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน**

ภาพที่ 4.2 แสดงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

3) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ โรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน แสดงในตารางที่ 4.9-4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 64)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	เพศ (n = 64)		
	ชาย	33	51.56
	หญิง	31	48.44
2	สถานภาพปัจจุบัน (n = 64)		
	ผู้อำนวยการ	6	9.38
	รองผู้อำนวยการ	6	9.38
	ครูผู้สอน	30	46.88
	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4	6.25
	ผู้ปกครองนักเรียน	15	23.44
	บุคลากรของสถานประกอบการ	3	4.69
3	อายุ (n = 64)		
	น้อยกว่า 30 ปี	0	0
	30 - 40 ปี	13	20.31
	41 - 50 ปี	24	37.50
	มากกว่า 50 ปี	27	42.19
4	อายุราชการ (n = 42)		
	น้อยกว่า 10 ปี	0	0
	10-19 ปี	24	57.14
	20 ปีขึ้นไป	18	42.86
5	วุฒิการศึกษา (n = 64)		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	21.88
	ปริญญาตรี	30	46.88
	ปริญญาโท	20	31.25
	ปริญญาเอก	0	0

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
6	ประสบการณ์ด้านการบริหาร (n = 12)		
	น้อยกว่า 5 ปี	3	25.00
	5-10 ปี	6	50.00
	10-15 ปี	2	16.67
	16-20 ปี	1	8.33
	21-25 ปี	0	0
	มากกว่า 25 ปี	0	0
7	ประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (n = 30)		
	น้อยกว่า 5 ปี	0	0
	5-10 ปี	0	0
	10-15 ปี	12	40.00
	16-20 ปี	6	20.00
	21-25 ปี	9	30.00
	มากกว่า 25 ปี	3	10.00
8	ประสบการณ์การดำเนินงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (n = 22)		
	น้อยกว่า 5 ปี	2	9.09
	5-10 ปี	1	4.55
	10-15 ปี	4	18.18
	16-20 ปี	11	50.00
	21-25 ปี	4	18.18
	มากกว่า 25 ปี	0	0
9	ประสบการณ์การดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (n = 15)		
	น้อยกว่า 5 ปี	0	0
	5-10 ปี	1	6.67
	10-15 ปี	9	60.00
	16-20 ปี	5	33.33
	21-25 ปี	0	0
	มากกว่า 25 ปี	0	0

จากตารางที่ 4.9 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 64 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.89 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 51.56 เป็นครูผู้สอน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 46.88 อายุอยู่ระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 46.88 มีประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มากกว่า 10 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 16-20 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีประสบการณ์ดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มากกว่า 10 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (n = 64)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.91	0.05	มากที่สุด
1.1	การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ	4.86	0.12	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนัก และเห็นคุณค่าของตนเอง รู้และเข้าใจว่าการทำงานสำคัญกับชีวิตของคนทุกคน	4.86	0.35	มากที่สุด
	2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ การมอบหมายงานให้ทำ และสามารถทำงานสำเร็จ	4.93	0.26	มากที่สุด
	3) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักชนิดของงาน ความแตกต่างของงาน และลักษณะของงาน	4.81	0.46	มากที่สุด
	4) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปลูกฝังค่านิยมของการเป็นคนที่ต้องทำงานแก่นักเรียนตามศักยภาพ และความสนใจ	4.74	0.50	มากที่สุด
	5) โรงเรียนจัดการสอนเชื่อมโยงกับสังคมรอบตัวของนักเรียนทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคมเพื่อให้เห็นว่าทุกคนต่างก็ทำงานเพื่อดำรงชีพ	4.89	0.33	มากที่สุด
	6) โรงเรียนจัดกิจกรรมเรื่องอาชีพหรือการทำงานสอดแทรกหรือบูรณาการในทุกรายวิชาที่สอน	4.91	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	7) โรงเรียนเน้นการฝึกทักษะการทำงานเบื้องต้น เช่น กวาดห้อง การทำความสะอาดเพื่อสร้างวินัย สร้างความรับผิดชอบของการเป็นคนทำงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
	8) โรงเรียนจัดกิจกรรมการฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการทำงาน เช่น เรื่องเศรษฐกิจ การซื้อของ เป็นต้น	4.60	0.67	มากที่สุด
	9) ผู้ปกครองและสังคมโดยรอบให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความตระหนักในเรื่องของการทำงาน	4.91	0.30	มากที่สุด
	10) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงาน และการประกอบอาชีพ	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2	การค้นหาอาชีพ	4.95	0.09	มากที่สุด
	1) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาชีพที่หลากหลายผ่านการปฏิบัติ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนเองมีความสนใจ มีความสามารถ และถนัดในเรื่องใด	5.00	0.00	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการวัดและประเมินทักษะ หรือความสามารถในการเรียนรู้และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน	4.93	0.26	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีกระบวนการวัดแวนนักเรียน โดยให้ลองทำงานใดงานหนึ่งจริง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การล้างรถ ตัดผมชาย การปลูกผัก	4.95	0.22	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีทางเลือกอาชีพหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
	5) โรงเรียนได้เชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชนในเรื่องของการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียนผ่านการเยี่ยมบ้าน	4.50	0.74	มาก
	6) โรงเรียนมีการประเมินความสามารถนักเรียนด้านการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบตามการประเมินสภาพจริงเป็นรายบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	7) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Service Plan) อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด
	8) โรงเรียนจัดทำแผนการให้บริการ/การฝึกเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Support Plan) อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด
	9) โรงเรียนได้ประสานสัมพันธ์ให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งรู้อาชีพที่แท้จริงของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3	การเตรียมตัวด้านอาชีพ	4.81	0.14	มากที่สุด
	1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการสำหรับฝึกงาน และจ้างงานนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากภายนอกโรงเรียนในการค้นหาอาชีพของตนเอง	4.77	0.53	มากที่สุด
	2) โรงเรียนพัฒนาให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน เช่น มีความอดทน ขยัน รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและนายจ้าง	4.91	0.29	มากที่สุด
	3) โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังเรื่องจิตบริการแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.91	0.29	มากที่สุด
	4) โรงเรียนจัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพให้กับนักเรียน	4.97	0.18	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีกระบวนการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกงาน หรืออาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง	4.63	0.65	มากที่สุด
	6) โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพให้กับนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.50	0.82	มาก
	7) โรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน และการดำรงชีวิต	4.64	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	8) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ตนเอง เลือกด้วยการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5	5.00	0.00	มากที่สุด
	9) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนดำรงชีวิต อิสระ งดหรือลดการพึ่งพาคนอื่น ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมบ้านฝึกทักษะชีวิต	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4	การปรับตัวกับอาชีพ	4.91	0.11	มากที่สุด
	1) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทดลองฝึกงานในศูนย์การทำงาน ต่อเนื่องของโรงเรียน (Transition Support Center) ก่อนจบการศึกษา	4.94	0.24	มากที่สุด
	2) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทดลองฝึกงานในสถานประกอบการ ในอาชีพที่นักเรียนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว	4.86	0.35	มากที่สุด
	3) โรงเรียนได้จัดเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการที่เป็น เครือข่ายของโรงเรียน โดยพัฒนาความสามารถเป็นผู้สอนงาน ช่วยเหลือและแก้ปัญหาแก่นักเรียนในที่ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง	4.88	0.33	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สอนงานใน สถานประกอบการกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียน ตามแผนการให้บริการระยะเปลี่ยนผ่าน	4.88	0.33	มากที่สุด
	5) โรงเรียนให้ข้อมูลนักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาแก่ สถานประกอบการเพื่อให้เลือกรับนักเรียนไปทำงานได้ตรงกับ ความถนัดและความสามารถ	4.94	0.24	มากที่สุด
	6) โรงเรียนมีการประสานงานกับสถานประกอบการในการสมัคร งานของนักเรียน และมีการประเมินสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ	5.00	0.00	มากที่สุด
1.5.	การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ	5.00	0.00	มากที่สุด
	1) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะ ช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น ทักษะการรับประทานอาหาร อาหาร ทักษะการแต่งกาย ทักษะการดูแลความสะอาดร่างกายและ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้ในชีวิตประจำวัน	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง การอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ การใช้บริการทางสาธารณะร่วมกับผู้อื่น	5.00	0.00	มากที่สุด
	3) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสาร เช่น การพูดคุยทักทาย ได้ตอบ การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ การบอกความต้องการหรือการตอบปฏิเสธ	5.00	0.00	มากที่สุด
	4) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาการ เช่น ความสามารถในการใช้เงิน การบอกวัน เวลา การรู้จักค่าของจำนวน การอ่านป้ายเตือนหรือป้ายสัญลักษณ์ และการเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด
	5) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาและปลูกฝังค่านิยม เจตคติ ลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ประกอบการ และการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.00	0.00	มากที่สุด
1.6.	ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	4.94	0.10	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach)	4.75	0.47	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีประสิทธิภาพ เพื่อตรวจความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะตัดสินใจเลือกงานทำหลังจบการศึกษา	4.89	0.32	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายที่เป็นสถานประกอบการ ค้นหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกอาชีพและการจ้างงานอย่างยั่งยืน	4.94	0.24	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	4) โรงเรียนมีการประเมินสถานที่ทำงานอย่างเป็นระบบ ด้วยเครื่องมือที่ใช้ประเมินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้อกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.95	0.21	มากที่สุด
	5) มีการจับคู่งานที่สอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำงานตลอดช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน	4.98	0.13	มากที่สุด
	6) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนให้การสนับสนุนในช่วงแรกอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน	4.98	0.13	มากที่สุด
	7) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนประสานงานในเรื่องข้อตกลงการจ้างงานอย่างชัดเจน เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน	4.97	0.18	มากที่สุด
	8) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนทำการลอยห่าง (Fading) อย่างเป็นระบบ	4.97	0.18	มากที่สุด
	9) โรงเรียนติดตามประเมินผลการฝึกงาน (Follow up) หรือการทำงานของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะ ๆ หลังจบการศึกษา จนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพของตนได้อย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.76	0.10	มากที่สุด
2.1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	4.64	0.24	มากที่สุด
	1) โรงเรียนได้มีการจัดทำข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง	4.41	0.70	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2) โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน ครอบคลุมครบทุกประเด็น (2S4M) ทั้งด้าน โครงสร้าง การบริการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ	4.69	0.47	มากที่สุด
	3) โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เป็น โอกาส /อุปสรรค ครอบคลุมครบทุกประเด็น (STEP) ทั้งด้านสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง กฎหมาย	4.60	0.50	มากที่สุด
	4)โรงเรียนได้ใช้กระบวนการ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และกำหนดสถานภาพของโรงเรียน อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้	4.67	0.57	มากที่สุด
	5) โรงเรียนใช้กระบวนการของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.83	0.38	มากที่สุด
2.2	การกำหนดทิศทางของโรงเรียน	4.81	0.21	มากที่สุด
	1) วิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับความคาดหวัง ความต้องการ สภาพบริบทของโรงเรียน และได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.88	0.33	มากที่สุด
	2) พันธกิจของโรงเรียนมีความสอดคล้องกับความคาดหวังหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ครอบคลุมครบถ้วน และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.91	0.30	มากที่สุด
	3)โรงเรียนได้มีการกำหนดเป้าประสงค์หรือเป้าหมายที่จะให้บรรลุผลสำเร็จไว้อย่างชัดเจนเน้นผลลัพธ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.95	0.22	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	4) วิทยาลัยฯ พันธกิจ เป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่โรงเรียนกำหนดมีความสอดคล้องกับวิทยาลัยฯ พันธกิจของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ	4.38	0.83	มาก
	5) การกำหนด วิทยาลัยฯ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนเป็นไปตามหลักวิชาการและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน	4.83	0.38	มากที่สุด
	6) โรงเรียนได้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	4.93	0.26	มากที่สุด
2.3	การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.79	0.20	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทิศทางของโรงเรียน ครอบคลุมทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับแผนงาน และระดับโครงการ	4.76	0.43	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาของชาติ หน่วยงานต้นสังกัด และจังหวัด	4.45	0.80	มาก
	3) กลยุทธ์ของโรงเรียนทั้งกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.83	0.38	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียน	4.93	0.26	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไว้อย่างชัดเจน ตรวจสอบ และประเมินผลได้	4.88	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	6) โรงเรียนใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ กับผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	4.91	0.30	มากที่สุด
2.4	การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.79	0.27	มากที่สุด
	1) โรงเรียนนำข้อมูล สารสนเทศ รายงาน โครงการ และรายงานการประเมินตนเองมาใช้ทบทวน ปรับปรุงกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	4.74	0.54	มากที่สุด
	2) แผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โรงเรียนได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติไว้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถและภาระหน้าที่	4.79	0.52	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีการจัดทำโครงการ กิจกรรม แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	4.88	0.33	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ทั้งด้านบุคคลงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอเหมาะสม	4.91	0.30	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายผลผลิตหลักประจำปีของโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.64	0.66	มากที่สุด
2.5	การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.74	0.18	มากที่สุด
	1) โรงเรียนได้บริหารจัดการในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่กระจายอำนาจความรับผิดชอบ และการตัดสินใจให้กับทีมงาน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และบริหารโดยองค์คณะบุคคล	4.64	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2) โรงเรียนจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และผลลัพธ์ของ โครงการ	4.91	0.30	มากที่สุด
	3) โรงเรียนใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ PDCA มาขับเคลื่อนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.81	0.46	มากที่สุด
	4) โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.83	0.44	มากที่สุด
	5) โรงเรียนได้กำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.88	0.33	มากที่สุด
	6) โรงเรียนสร้างเครื่องมือในการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ครอบคลุมภารกิจ	4.43	0.70	มาก
	7) โรงเรียนได้ติดตามประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ประเมินกลยุทธ์ตามปฏิทินที่กำหนด	4.86	0.42	มากที่สุด
	8) โรงเรียนรายงานผลการดำเนินงาน และผลการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และเผยแพร่สู่สาธารณชน	4.55	0.55	มากที่สุด
	9) โรงเรียนนำผลการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มาใช้เป็นข้อมูลในการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.74	0.45	มากที่สุด
3.	องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.68	0.10	มากที่สุด
3.1	ความเป็นมืออาชีพ	4.67	0.11	มากที่สุด
	1) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน อุทิศตนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.69	0.47	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2) ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จนเป็นที่ยกย่องเคารพ นับถือ ศรัทธาไว้วางใจ และทำให้ครู บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในตัวผู้บริหาร และสถานศึกษา	4.62	0.54	มากที่สุด
	3) ผู้บริหารประพฤติตนในทางสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ครูตระหนักในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน	4.52	0.63	มากที่สุด
	4) ผู้บริหารมีความรัก ความศรัทธาในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ ๆ	4.71	0.46	มากที่สุด
	5) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าใจและยอมรับในศักยภาพเด็กพิเศษมีการจัดรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพ และความสนใจของนักเรียน	4.74	0.45	มากที่สุด
	6) ครู บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สามารถประสานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.52	0.55	มากที่สุด
	7) ครู บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.64	0.62	มากที่สุด
	8) ครู บุคลากร มีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการสอน และการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีการแสวงหาความรู้ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.79	0.42	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	9) ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.83	0.38	มากที่สุด
	10) ครูมีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ทักษะงานอาชีพ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.88	0.33	มากที่สุด
	11) โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรม พัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้สามารถทำงานเชิงรุก มีการดำเนินการตามแผน นิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.45	0.74	มาก
	12) โรงเรียนมีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรเต็มใจที่จะอยู่กับองค์กร ผู้บริหารสามารถดึงดูบุคลากรที่มีความสามารถ และศักยภาพสูงมาไว้ในองค์กร	4.41	0.67	มาก
	13) โรงเรียนมีระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะร่วมรับผิชอบและตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม และร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.81	0.40	มากที่สุด
	14) โรงเรียนมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลจากผลการประเมินมาเป็นฐานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.71	0.46	มากที่สุด
3.2	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.62	0.23	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด สะดวก คือมีบรรยากาศร่มรื่น สวยงามถูกสุขลักษณะนักเรียนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.57	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.64	0.49	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่เพียงพอ เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.79	0.42	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.79	0.42	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในโรงเรียนกับภายนอกโรงเรียน เพื่อให้การสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพร่วมกัน	4.33	0.75	มาก
3.3	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.66	0.26	มากที่สุด
	1) ผู้บริหารมีความรู้ในเชิงวิชาการ และเป็นผู้นำในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.57	0.70	มากที่สุด
	2) ครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.60	0.59	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.83	0.38	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	4) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ	4.74	0.45	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบ ต่อเนื่อง และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.55	0.67	มากที่สุด
3.4	การมีวิสัยทัศน์ร่วม	4.57	0.29	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการพัฒนาครู บุคลากรทุกคนให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ	4.45	0.71	มาก
	2) โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ครู บุคลากรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ	4.48	0.74	มาก
	3) โรงเรียนได้พัฒนาวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพโดยการหลอมรวมวิสัยทัศน์ของ ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.57	0.50	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการสร้างทัศนคติต่อวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพในระดับผูกพันให้ครู บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์ ต้องการเห็นวิสัยทัศน์ประสบความสำเร็จ และมุ่งมั่นช่วยกันให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด	4.62	0.58	มากที่สุด
	5) โรงเรียนได้มีการแปลงวิสัยทัศน์สู่การจัดทำพันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ชัดเจน สอดคล้อง เหมาะสม สามารถวัดได้ และนำสู่การปฏิบัติ	4.71	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
3.5	การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	4.87	0.15	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเป็นไปตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผน มีการประเมินความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนรายบุคคล กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	4.83	0.38	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการประเมินความต้องการจำเป็นพิเศษในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	4.81	0.40	มากที่สุด
	3) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยที่ความต้องการจำเป็นทางการศึกษา กำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียน และมีการปรับปรุง ทบทวนแผน (IEP) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.86	0.35	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักสูตร แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมีระบบการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	4.91	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	5) โรงเรียนได้จัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีการประชุม ครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลเมื่อนักเรียน อายุ 14 ปี หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้รับบริการเปลี่ยนผ่านเมื่ออายุครบ 16 ปี หรือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.93	0.26	มากที่สุด
3.6	การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	4.72	0.28	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรทางเลือก หลากหลาย โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่นเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ละระดับ เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.79	0.42	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.76	0.43	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เพียงพอเหมาะสม	4.74	0.45	มากที่สุด
	4) โรงเรียนได้มีกิจกรรมการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการทำงาน	4.60	0.59	มากที่สุด
4.	การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.78	0.09	มากที่สุด
4.1	ครอบครัว	5.00	0.00	มากที่สุด
	1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2) มีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถ รวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
	3) ครอบครัวยังส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียน หลังจากจบการศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2	ชุมชน	4.56	0.38	มากที่สุด
	1) ให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียน เรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	4.52	0.76	มากที่สุด
	2) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการ จัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.48	0.74	มาก
	3) ให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการนัก แนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	4.67	0.59	มากที่สุด
4.3	ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด	4.70	0.33	มากที่สุด
	1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.70	0.55	มากที่สุด
	2) มีส่วนร่วมในการให้ความรู้ และการอบรมงานอาชีพสาขาต่าง ๆ ให้กับนักเรียน	4.77	0.46	มากที่สุด
	3) มีส่วนร่วมในระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	4.64	0.60	มากที่สุด
4.4	สถานประกอบการ	4.81	0.27	มากที่สุด
	1) มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ	4.58	0.73	มากที่สุด
	2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	4.92	0.27	มากที่สุด
	3) ให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักแนะแนว อาชีพและสอนงานคนพิการ	4.92	0.27	มากที่สุด
4.5	สถาบันทางการแพทย์	4.63	0.34	มากที่สุด
	1) มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์ งานอาชีพ	4.53	0.73	มากที่สุด
	2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการ สุขภาพคนพิการ เพื่อการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.59	0.68	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	3) ส่งเสริมด้านเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และ จิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	4.75	0.56	มากที่สุด
4.6	สถาบันอาชีวศึกษา	4.81	0.25	มากที่สุด
	1) ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.94	0.24	มากที่สุด
	2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับ นักเรียน	4.91	0.29	มากที่สุด
	3) เปิดโอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียน ในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	4.59	0.73	มากที่สุด
4.7	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	4.77	0.30	มากที่สุด
	1) มีการสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพในสาขาต่างๆให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.88	0.33	มากที่สุด
	2) มีการส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมผู้ สถานประกอบการให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.88	0.33	มากที่สุด
	3) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือ นายจ้าง	4.55	0.76	มากที่สุด
4.8	สำนักงานจัดหางานจังหวัด	4.89	0.18	มากที่สุด
	1) มีการประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการ ให้เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน	4.84	0.37	มากที่สุด
	2) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	4.91	0.29	มากที่สุด
	3) ให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.92	0.27	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
4.9	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	4.87	0.21	มากที่สุด
	1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่างๆที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.89	0.31	มากที่สุด
	2) มีการช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการประกอบอาชีพ และติดตามการทำงานของงานคนพิการในสถานประกอบการต่างๆ	4.91	0.29	มากที่สุด
	3) ให้การดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการทำงานของงานคนพิการในสถานประกอบการต่างๆ	4.81	0.47	มากที่สุด
	สรุปภาพรวม	4.79	0.05	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ โรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน ภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.05) องค์กรประกอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.05) รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.09) การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.10) และองค์กรประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.10) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า

ลำดับที่ 1. องค์กรประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมาได้แก่

ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.10) การค้นหาอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.09) และการปรับตัวกับอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.11) ตามลำดับ

ลำดับที่ 2. องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ ครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมาได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.18) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.21) และสถาบันอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.25) ตามลำดับ

ลำดับที่ 3. องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดทิศทางของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.21) รองลงมา ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.20) และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.26) ตามลำดับ

ลำดับที่ 4. องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.15) รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.28) และความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.11) ตามลำดับ

4. ขั้นตอนการใช้ และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ และติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบ การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ ที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบ การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบทักษะการทำงานของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 และการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 ตามลำดับ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบจากระดับความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ดังแสดงในตารางที่ 4.11-4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 51)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	19	37.25
	หญิง	32	62.75
2	สถานภาพปัจจุบัน		
	รองผู้อำนวยการ /ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	5	9.80
	ครูผู้สอน	46	90.20
3	อายุ		
	น้อยกว่า 30 ปี	12	23.53
	30 - 40 ปี	15	29.41
	41 - 50 ปี	19	37.25

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
4	มากกว่า 50 ปี	5	9.80
	อายุราชการ		
	น้อยกว่า 10 ปี	18	35.29
	10-19 ปี	23	45.10
5	20 ปีขึ้นไป	10	19.61
	วุฒิการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
	ปริญญาตรี	34	66.67
	ปริญญาโท	17	33.33
6	ปริญญาเอก	-	-
	ประสบการณ์ด้านการบริหาร (N = 5)		
	น้อยกว่า 5 ปี	3	60.00
	5-10 ปี	-	-
	10-15 ปี	-	-
	16-20 ปี	-	-
	21-25 ปี	-	-
มากกว่า 25 ปี	2	40.00	
7	ประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (N = 46)		
	น้อยกว่า 5 ปี	9	19.57
	5-10 ปี	6	13.04
	10-15 ปี	12	26.09
	16-20 ปี	11	23.91
	21-25 ปี	5	10.87
	มากกว่า 25 ปี	3	6.52

จากตารางที่ 4.11 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 59 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.44 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 62.75 เป็นครูผู้สอน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 90.20 อายุอยู่ระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 34 คน

คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 10-15 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (N = 51)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
1	การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.82	0.07	มากที่สุด
1.1	การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ	4.65	0.21	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนัก และเห็นคุณค่าของตนเอง รู้และเข้าใจว่าการทำงานสำคัญกับชีวิตของคนทุกคน	4.90	0.30	มากที่สุด
	2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ การมอบหมายงานให้ทำ และสามารถทำงานสำเร็จ	4.77	0.55	มากที่สุด
	3) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักชนิดของงาน ความแตกต่างของงาน และลักษณะของงาน	4.57	0.73	มากที่สุด
	4) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปลูกฝังค่านิยมของการเป็นคนที่ต้องทำงานแก่นักเรียนตามศักยภาพ และความสนใจ	4.84	0.42	มากที่สุด
	5) โรงเรียนจัดการสอนเชื่อมโยงกับสังคมรอบตัวของนักเรียนทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อให้เห็นว่าทุกคนต่างก็ทำงานเพื่อดำรงชีพ	4.29	0.77	มาก
	6) โรงเรียนจัดกิจกรรมเรื่องอาชีพหรือการทำงานสอดแทรกหรือบูรณาการในทุกรายวิชาที่สอน	4.77	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	7) โรงเรียนเน้นการฝึกทักษะการทำงานเบื้องต้น เช่น กวาดห้อง การทำความสะอาด เพื่อสร้างวินัย สร้างความรับผิดชอบของการเป็นคนทำงาน	4.92	0.27	มากที่สุด
	8) โรงเรียนจัดกิจกรรมการฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการทำงาน เช่น เรื่องเศรษฐกิจ การซื้อของ เป็นต้น	4.31	0.51	มาก
	9) ผู้ปกครองและสังคมโดยรอบให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความตระหนักในเรื่องของการทำงาน	4.18	0.84	มาก
	10) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงาน และการประกอบอาชีพ	4.92	0.27	มากที่สุด
1.2	การค้นหาอาชีพ	4.79	0.16	มากที่สุด
	1) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาชีพที่หลากหลายผ่านการปฏิบัติ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนเองมีความสนใจ มีความสามารถ และถนัดในเรื่องใด	4.90	0.30	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการวัดและประเมินทักษะ หรือความสามารถในการเรียนรู้และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน	4.69	0.58	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีกระบวนการวัดแววนักเรียน โดยให้ลองทำงานใดงานหนึ่งจริง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การล้างรถ ตัดผมชาย การปลูกผัก	4.92	0.27	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีทางเลือกอาชีพหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน	4.94	0.31	มากที่สุด
	5) โรงเรียนได้เชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชนในเรื่องของการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียนผ่านการเยี่ยมบ้าน	4.57	0.70	มากที่สุด
	6) โรงเรียนมีการประเมินความสามารถนักเรียนด้านการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบตามการประเมินสภาพจริงเป็นรายบุคคล	4.50	0.64	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	7) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Service Plan) อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	4.82	0.39	มากที่สุด
	8) โรงเรียนจัดทำแผนการให้บริการ/การฝึกเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Support Plan) อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	4.88	0.33	มากที่สุด
	9) โรงเรียนได้ประสานสัมพันธ์ให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งรู้อาชีพที่แท้จริงของนักเรียน	4.88	0.33	มากที่สุด
1.3	การเตรียมตัวด้านอาชีพ	4.85	0.13	มากที่สุด
	1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการสำหรับฝึกงาน และจ้างงานนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากภายนอกโรงเรียนในการค้นหาอาชีพของตนเอง	4.92	0.27	มากที่สุด
	2) โรงเรียนพัฒนาให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน เช่น มีความอดทน ขยัน รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและนายจ้าง	4.94	0.24	มากที่สุด
	3) โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังเรื่องจิตบริการแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.90	0.30	มากที่สุด
	4) โรงเรียนจัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพให้กับนักเรียน	4.86	0.35	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีกระบวนการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกงาน หรืออาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง	4.77	0.51	มากที่สุด
	6) โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพให้กับนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.67	0.59	มากที่สุด
	7) โรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน และการดำรงชีวิต	4.77	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	8) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ตนเอง เลือกด้วยการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5	4.94	0.24	มากที่สุด
	9) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนดำรงชีวิต อิสระ งดหรือลดการพึ่งพาคนอื่นในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมบ้านฝึกทักษะชีวิต	4.92	0.27	มากที่สุด
1.4	การปรับตัวกับอาชีพ	4.89	0.11	มากที่สุด
	1) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทดลองฝึกงานในศูนย์การทำงาน ต่อเนื่องของโรงเรียน (Transition Support Center) ก่อนจบการศึกษา	4.92	0.27	มากที่สุด
	2) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทดลองฝึกงานในสถานประกอบการ ในอาชีพที่นักเรียนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว	5.00	0.00	มากที่สุด
	3) โรงเรียนได้จัดเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการที่เป็น เครือข่ายของโรงเรียนโดยพัฒนาความสามารถเป็นผู้สอนงาน ช่วยเหลือและแก้ปัญหาแก่นักเรียนในที่ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง	4.82	0.39	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สอนงานใน สถานประกอบการกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียน ตามแผนการให้บริการระยะเปลี่ยนผ่าน	4.96	0.20	มากที่สุด
	5) โรงเรียนให้ข้อมูลนักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาแก่สถาน ประกอบการเพื่อให้เลือกรับนักเรียนไปทำงานได้ตรงกับความถนัด และความสามารถ	4.71	0.54	มากที่สุด
	6) โรงเรียนมีการประสานงานกับสถานประกอบการในการสมัคร งานของนักเรียน และมีการประเมินสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ	4.94	0.24	มากที่สุด
1.5.	การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ	4.89	0.13	มากที่สุด
	1) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะ ช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น ทักษะการรับประทานอาหาร อาหาร ทักษะการแต่งกาย ทักษะการดูแลความสะอาดร่างกายและ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้ในชีวิตประจำวัน	4.94	0.24	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	2) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง การอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ การใช้บริการทางสาธารณะร่วมกับผู้อื่น	4.92	0.27	มากที่สุด
	3) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสาร เช่น การพูดคุยทักทาย ได้ตอบ การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ การบอกความต้องการหรือการตอบปฏิเสธ	4.80	0.40	มากที่สุด
	4) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาการ เช่น ความสามารถในการใช้เงิน การบอกวัน เวลา การรู้จักค่าของจำนวน การอ่านป้ายเตือนหรือป้ายสัญลักษณ์ และการเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง	4.84	0.37	มากที่สุด
	5) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาและปลูกฝังค่านิยม เจตคติ ลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานผู้ประกอบการ และการดำรงชีวิตในสังคม เช่น ตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.96	0.20	มากที่สุด
1.6.	ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	4.82	0.16	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach)	5.00	0.00	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีประสิทธิภาพ เพื่อตรวจความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะตัดสินใจเลือกงานทำหลังจบการศึกษา	4.75	0.44	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายที่เป็นสถานประกอบการ ค้นหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกอาชีพและการจ้างงานอย่างยั่งยืน	4.92	0.27	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	4) โรงเรียนมีการประเมินสถานที่ทำงานอย่างเป็นระบบ ด้วยเครื่องมือที่ใช้ประเมินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้อกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.71	0.54	มากที่สุด
	5) มีการจับคู่งานที่สอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำงานตลอดช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน	4.92	0.27	มากที่สุด
	6) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนให้การสนับสนุนในช่วงแรกอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน	4.92	0.27	มากที่สุด
	7) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนประสานงานในเรื่องข้อตกลงการจ้างงานอย่างชัดเจน เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน	4.94	0.24	มากที่สุด
	8) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนทำการถอยห่าง (Fading) อย่างเป็นระบบ	4.59	0.70	มากที่สุด
	9) โรงเรียนติดตามประเมินผลการฝึกงาน (Follow up) หรือการทำงานของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะๆ หลังจบการศึกษา จนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพของตนได้อย่างต่อเนื่อง	4.63	0.60	มากที่สุด
2.	การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.78	0.08	มากที่สุด
2.1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	4.90	0.14	มากที่สุด
	1) โรงเรียนได้มีการจัดทำข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง	4.78	0.46	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	2) โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน ครอบคลุมครบทุกประเด็น (2S4M) ทั้งด้าน โครงสร้าง การบริการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ	4.92	0.27	มากที่สุด
	3) โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เป็น โอกาส /อุปสรรค ครอบคลุมครบทุกประเด็น (STEP) ทั้งด้านสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง กฎหมาย	4.90	0.30	มากที่สุด
	4)โรงเรียนได้ใช้กระบวนการSWOT Analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และกำหนดสถานภาพของโรงเรียน อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้	4.92	0.27	มากที่สุด
	5) โรงเรียนใช้กระบวนการของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.96	0.20	มากที่สุด
2.2	การกำหนดทิศทางของโรงเรียน	4.81	0.18	มากที่สุด
	1) วิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับความคาดหวัง ความต้องการ สภาพบริบทของโรงเรียน และได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.78	0.50	มากที่สุด
	2) พันธกิจของโรงเรียนมีความสอดคล้องกับความคาดหวังหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ครอบคลุมครบถ้วน และได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.90	0.30	มากที่สุด
	3)โรงเรียนได้มีการกำหนดเป้าประสงค์หรือเป้าหมายที่จะให้บรรลุผลสำเร็จไว้อย่างชัดเจนเน้นผลลัพธ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.86	0.35	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	4) วิทยาลัยฯ พันธกิจ เป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่โรงเรียนกำหนดมีความสอดคล้องกับวิทยาลัยฯ พันธกิจของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ	4.53	0.54	มากที่สุด
	5) การกำหนด วิทยาลัยฯ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนเป็นไปตามหลักวิชาการและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน	4.90	0.30	มากที่สุด
	6) โรงเรียนได้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	4.90	0.30	มากที่สุด
2.3	การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.89	0.12	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทิศทางของโรงเรียน ครอบคลุมทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับแผนงาน และระดับโครงการ	4.88	0.33	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาของชาติ หน่วยงานต้นสังกัด และจังหวัด	4.86	0.35	มากที่สุด
	3) กลยุทธ์ของโรงเรียนทั้งกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.92	0.27	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียน	4.94	0.24	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไว้อย่างชัดเจน ตรวจสอบ และประเมินผลได้	4.80	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	6) โรงเรียนใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ กับผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	4.94	0.24	มากที่สุด
2.4	การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.77	0.16	มากที่สุด
	1) โรงเรียนนำข้อมูล สารสนเทศ รายงาน โครงการ และรายงานการประเมินตนเองมาใช้ทบทวน ปรับปรุงกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	4.29	0.61	มาก
	2) แผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โรงเรียนได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติไว้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถและภาระหน้าที่	4.94	0.24	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีการจัดทำโครงการ กิจกรรม แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	4.90	0.30	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ทั้งด้านบุคคลงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอเหมาะสม	4.96	0.20	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายผลผลิตหลักประจำปีของโรงเรียน ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
2.5	การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.50	0.21	มาก
	1) โรงเรียนได้บริหารจัดการในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่กระจายอำนาจความรับผิดชอบ และการตัดสินใจให้กับทีมงาน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และบริหารโดยองค์คณะบุคคล	4.51	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	2) โรงเรียนจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และผลลัพธ์ของโครงการ	4.59	0.54	มากที่สุด
	3) โรงเรียนใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ PDCA มาขับเคลื่อนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.92	0.27	มากที่สุด
	4) โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.88	0.33	มากที่สุด
	5) โรงเรียนได้กำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.28	0.53	มาก
	6) โรงเรียนสร้างเครื่องมือในการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ครอบคลุมภารกิจ	4.02	0.71	มาก
	7) โรงเรียนได้ติดตามประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ประเมินกลยุทธ์ตามปฏิทินที่กำหนด	3.98	0.93	มาก
	8) โรงเรียนรายงานผลการดำเนินงาน และผลการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และเผยแพร่สู่สาธารณชน	4.82	0.39	มากที่สุด
	9) โรงเรียนนำผลการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มาใช้เป็นข้อมูลในการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.51	0.68	มากที่สุด
3.	องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.72	0.15	มากที่สุด
3.1	ความเป็นมืออาชีพ	4.82	0.12	มากที่สุด
	1) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน อุทิศตนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.92	0.27	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	2) ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จนเป็นที่ยกย่องเคารพ นับถือ สรรพคุณไว้วางใจ และทำให้ครู บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในตัวผู้บริหาร และสถานศึกษา	4.94	0.24	มากที่สุด
	3) ผู้บริหารประพฤติตนในทางสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ครูตระหนักในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน	4.78	0.42	มากที่สุด
	4) ผู้บริหารมีความรัก ความศรัทธาในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ ๆ	4.92	0.27	มากที่สุด
	5) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าใจและยอมรับในศักยภาพเด็กพิเศษมีการจัดรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพ และความสนใจของนักเรียน	4.94	0.24	มากที่สุด
	6) ครู บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สามารถประสานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.73	0.53	มากที่สุด
	7) ครู บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.94	0.24	มากที่สุด
	8) ครู บุคลากร มีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการสอน และการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีการแสวงหาความรู้ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.78	0.42	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	9) ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.78	0.42	มากที่สุด
	10) ครูมีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ทักษะงานอาชีพ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.49	0.61	มาก
	11) โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรม พัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้สามารถทำงานเชิงรุก มีการดำเนินการตามแผน นิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.71	0.46	มากที่สุด
	12) โรงเรียนมีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรเต็มใจที่จะอยู่กับองค์กร ผู้บริหารสามารถดึงดูบุคลากรที่มีความสามารถ และศักยภาพสูงมาไว้ในองค์กร	5.00	0.00	มากที่สุด
	13) โรงเรียนมีระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะร่วมรับผิชอบและตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม และร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.94	0.24	มากที่สุด
	14) โรงเรียนมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลจากผลการประเมินมาเป็นฐานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.59	0.50	มากที่สุด
3.2	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.85	0.15	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด สะดวก คือมีบรรยากาศร่มรื่น สวยงามถูกสุขลักษณะนักเรียนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.94	0.24	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	2) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.96	0.20	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่เพียงพอ เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.88	0.33	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.90	0.30	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในโรงเรียนกับภายนอกโรงเรียน เพื่อให้การสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพร่วมกัน	4.57	0.50	มากที่สุด
3.3	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.48	0.36	มาก
	1) ผู้บริหารมีความรู้ในเชิงวิชาการ และเป็นผู้นำในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.02	0.71	มาก
	2) ครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.63	0.49	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.90	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	4) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.94	0.24	มากที่สุด
	5) โรงเรียนมีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบ ต่อเนื่อง และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.90	0.90	มาก
3.4	การมีวิสัยทัศน์ร่วม	4.55	0.29	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการพัฒนาครู บุคลากรทุกคนให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.51	0.54	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ครู บุคลากร มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.35	0.52	มาก
	3) โรงเรียนได้พัฒนาวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยการหลอมรวมวิสัยทัศน์ของ ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.24	0.47	มาก
	4) โรงเรียนมีการสร้างทัศนคติต่อวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในระดับผูกพันให้ครู บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์ ต้องการเห็นวิสัยทัศน์ประสบความสำเร็จ และมุ่งมั่นช่วยกันให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด	4.82	0.39	มากที่สุด
	5) โรงเรียนได้มีการแปลงวิสัยทัศน์สู่การจัดทำพันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ชัดเจน สอดคล้อง เหมาะสม สามารถวัดได้ และนำสู่การปฏิบัติ	4.82	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
3.5	การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	4.94	0.12	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเป็นไปตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผน มีการประเมินความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนรายบุคคล กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	4.94	0.24	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการประเมินความต้องการจำเป็นพิเศษในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	4.92	0.27	มากที่สุด
	3) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยที่ความต้องการจำเป็นทางการศึกษา กำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียน และมีการปรับปรุง ทบทวนแผน (IEP) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.96	0.20	มากที่สุด
	4) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักสูตร แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมีระบบการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	4.96	0.20	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	5) โรงเรียนได้จัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพโดยมีการประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลเมื่อนักเรียน อายุ 14 ปี หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้รับบริการเปลี่ยนผ่านเมื่ออายุครบ 16 ปี หรือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	4.90	0.30	มากที่สุด
3.6	การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	4.69	0.28	มากที่สุด
	1) โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรทางเลือกหลากหลาย โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่นเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ระดับเอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	4.80	0.40	มากที่สุด
	2) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	4.86	0.35	มากที่สุด
	3) โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เพียงพอเหมาะสม	4.90	0.30	มากที่สุด
	4) โรงเรียนได้มีกิจกรรมการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการทำงาน	4.18	0.43	มาก
4.	การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.33	0.21	มาก
4.1	ครอบครัว	4.73	0.24	มากที่สุด
	1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ	4.94	0.24	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	2) มีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถ รวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน	4.86	0.35	มากที่สุด
	3) ครอบครัวยังส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียน หลังจากจบการศึกษา	4.39	0.49	มากที่สุด
4.2	ชุมชน	3.60	0.58	มาก
	1) ให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียน เรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	3.49	0.73	ปานกลาง
	2) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการ จัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	3.82	0.68	มาก
	3) ให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการนัก แนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	3.47	0.70	ปานกลาง
4.3	ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด	3.74	0.44	มาก
	1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	3.82	0.65	มาก
	2) มีส่วนร่วมในการให้ความรู้ และการอบรมงานอาชีพสาขาต่างๆ ให้กับ นักเรียน	3.80	0.57	มาก
	3) มีส่วนร่วมในระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	3.59	0.75	มาก
4.4	สถานประกอบการ	4.50	0.26	มาก
	1) มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ	3.78	0.61	มาก
	2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงานและฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	4.82	0.39	มากที่สุด
	3) ให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักแนะแนว อาชีพและสอนงานคนพิการ	4.88	0.33	มากที่สุด
4.5	สถาบันทางการแพทย์	3.63	0.47	มาก
	1) มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์ งานอาชีพ	3.86	0.66	มาก
	2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการเพื่อการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	3.65	0.66	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
	3) ส่งเสริมด้านเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และ จิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	3.39	0.64	ปานกลาง
4.6	สถาบันอาชีวศึกษา	4.14	0.34	มาก
	1) ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.71	0.46	มากที่สุด
	2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับ นักเรียน	4.37	0.49	มาก
	3) เปิดโอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียน ในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	3.33	0.59	ปานกลาง
4.7	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	4.83	0.32	มากที่สุด
	1) มีการสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพในสาขาต่างๆให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.77	0.43	มากที่สุด
	2) มีการส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมสู่สถาน ประกอบการให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.82	0.39	มากที่สุด
	3) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำ หน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือ นายจ้าง	4.90	0.30	มากที่สุด
4.8	สำนักงานจัดหางานจังหวัด	4.87	0.20	มากที่สุด
	1) มีการประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการให้ เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน	4.92	0.27	มากที่สุด
	2) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ ทำ หน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือ นายจ้าง	4.80	0.40	มากที่สุด
	3) ให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.88	0.33	มากที่สุด

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ		
		μ	σ	ระดับ
4.9	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	4.95	0.12	มากที่สุด
	1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่างๆที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.94	0.24	มากที่สุด
	2) มีการช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการประกอบอาชีพ และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่างๆ	4.96	0.20	มากที่สุด
	3) ให้การดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	4.94	0.24	มากที่สุด
	สรุปภาพรวม	4.66	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ภาพรวมการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66, \sigma = 0.10$) องค์ประกอบที่การปฏิบัติและผลการปฏิบัติ มีประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82, \sigma = 0.07$) รองลงมาได้แก่ การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.77, \sigma = 0.08$) องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72, \sigma = 0.15$) และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33, \sigma = 0.21$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติและผลการปฏิบัติแต่ละองค์ประกอบ พบว่า

ลำดับที่ 1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่ การสร้างเสริมทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.89, \sigma = 0.13$) รองลงมาได้แก่ การปรับตัวกับอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.89, \sigma = 0.10$) การเตรียมตัวด้านอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85, \sigma = 0.13$) และระบบการทำงานแบบสนับสนุนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81, \sigma = 0.16$) ตามลำดับ

ลำดับที่ 2. องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.13$) รองลงมา ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.12$) และการกำหนดทิศทางของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.19$) ตามลำดับ

ลำดับที่ 3. องค์ประกอบ โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.94$, $\sigma = 0.12$) รองลงมา ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.15$) ความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.12$) และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.28$) ตามลำดับ

ลำดับที่ 4. องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.95$, $\sigma = 0.12$) รองลงมา ได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.20$) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.32$) และครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.24$) ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบจากระดับความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน แสดงในตารางที่ 4.13 - 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 72)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	43	59.72
	หญิง	29	40.28
2	สถานภาพปัจจุบัน		
	ผู้ปกครองนักเรียน	56	77.78
	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	10	13.89
	บุคลากรของสถานประกอบการ	6	8.33
3	อายุ		
	น้อยกว่า 30 ปี	-	-
	30 - 40 ปี	19	26.39
	41 - 50 ปี	28	38.89
	มากกว่า 50 ปี	25	34.72
4	วุฒิการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	48	66.67
	ปริญญาตรี	19	26.39
	ปริญญาโท	5	6.94
	ปริญญาเอก	-	-
5	ประสบการณ์การปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา		
	น้อยกว่า 5 ปี	7	9.72
	5-10 ปี	6	8.33
	10-15 ปี	13	18.06
	16-20 ปี	46	63.89
	21-25 ปี	-	-
	มากกว่า 25 ปี	-	-

จากตารางที่ 4.13 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 98 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.46 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 59.72 เป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 อายุอยู่ระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 16-20 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (N = 72)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ		
		μ	σ	ระดับ
1	ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ	4.26	0.32	มาก
1.1	ทักษะการช่วยเหลือตนเอง	4.31	0.22	มาก
	1) นักเรียนสามารถเลือกรับประทานอาหาร และรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง	4.99	0.12	มากที่สุด
	2) นักเรียนสามารถเลือกเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ กาลเทศะ และแต่งกายได้เรียบร้อยเหมาะสม ด้วยตนเอง	4.38	0.52	มาก
	3) นักเรียนสามารถดูแลรักษาความสะอาด และสุขอนามัยของร่างกายของตนเองได้	4.58	0.58	มากที่สุด
	4) นักเรียนสามารถดูแลความสะอาดเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การซักรีด และจัดเก็บเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.33	0.50	มาก
	5) นักเรียนสามารถดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย บอกรายการกับครู แพทย์ หรือผู้ปกครองเมื่อเจ็บป่วย สามารถรับประทานยาได้ด้วยตนเองตามแพทย์สั่ง	4.44	0.50	มาก
	6) นักเรียนสามารถสั่งซื้ออาหารมารับประทานเอง หรือประกอบอาหารอย่างง่ายได้ด้วยตนเอง	4.22	0.70	มาก
	7) นักเรียนสามารถล้าง จัดเก็บภาชนะของตนเองเมื่อรับประทานอาหารเสร็จ โดยไม่ต้องล้างหรือเดือน และรู้จักการดูแลรักษาทำความสะอาดบ้าน	4.31	0.71	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ		
		μ	σ	ระดับ
	8) นักเรียนสามารถเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน หรือที่ทำงาน โดยรถโดยสารประจำทาง หรือรถจักรยาน หรือโดยวิธีการอื่นที่เหมาะสม	3.24	0.76	ปานกลาง
1.2	ทักษะทางสังคม	4.27	0.37	มาก
	1) นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในครอบครัว หรือที่ทำงาน	4.42	0.50	มาก
	2) นักเรียนสามารถปฏิบัติตามมารยาทที่ดีทางสังคม เช่น การรับประทานอาหาร การเล่นของเล่น การนั่งเก้าอี้ การเดิน การเข้าแถวรับบริการ	4.25	0.65	มาก
	3) นักเรียนมีสัมมาคารวะ รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักการไหว้ หรือแสดงความเคารพ รู้จักกล่าวขอบคุณ กล่าวขอโทษ	4.44	0.63	มาก
	4) นักเรียนมีความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง ไม่ให้ก้าวร้าว หรือ โมโหเมื่อถูกขัดใจ	4.06	0.50	มาก
	5) นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการทำกิจกรรมที่ตนชอบ เช่น เล่นกีฬา ดูโทรทัศน์ ร้องเพลง เล่นดนตรี อ่านหนังสือ	4.30	0.82	มาก
	6) นักเรียนสามารถใช้บริการสาธารณะได้อย่างเหมาะสม เช่น การใช้ห้องน้ำห้องส้วมสาธารณะ การใช้ถนนสัญจร การใช้โทรศัพท์สาธารณะ ฯลฯ	4.40	0.69	มาก
1.3	ทักษะภาษาและการสื่อสาร	4.25	0.51	มาก
	1) นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่ ครู และบุคคลอื่น	4.28	0.77	มาก
	2) นักเรียนสามารถบอกรายการ หรือสั่งอาหารที่ต้องการรับประทานได้	4.42	0.50	มาก
	3) นักเรียนสามารถบอกปฏิเสธสิ่งที่ไม่ต้องการ ได้ตอบ ชักถาม ขอความช่วยเหลือได้	4.08	0.77	มาก
	4) นักเรียนสามารถบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นได้	3.82	0.70	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ		
		μ	σ	ระดับ
	5) นักเรียนสามารถบอกข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ-สกุล ชื่อเล่น บุคคลในครอบครัว ครู เพื่อน และผู้ปกครอง	4.51	0.50	มากที่สุด
	6) นักเรียนสามารถพูดคุยทักทายเพื่อสร้าง และรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น รู้จักกล่าวสวัสดิ การกล่าวบอกลา กล่าวขอโทษ และขอบคุณผู้อื่น	4.36	0.48	มาก
1.4	ทักษะทางวิชาการ	4.20	0.32	มาก
	1) นักเรียนสามารถใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่จำเป็นสำหรับตนเอง รู้จักราคาสินค้า การทอนเงิน รู้จักการเลือกซื้อของกินของใช้ที่เป็นประโยชน์ และประหยัด	4.29	0.46	มาก
	2) นักเรียนสามารถบอกวัน เดือน ปี และเวลา ได้	4.42	0.55	มาก
	3) นักเรียนสามารถบอกค่าของจำนวน มากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากับ	4.61	0.49	มากที่สุด
	4) นักเรียนสามารถเปรียบเทียบขนาด น้ำหนัก ส่วนสูง ปริมาณ	4.50	0.50	มาก
	5) นักเรียนสามารถอ่านป้ายคำเตือน และคำแนะนำง่าย ๆ เช่น อันตราย ห้ามเข้า ป้ายสถานที่ต่างๆ ป้ายบอกสายรถประจำทางป้ายจราจร	3.76	0.62	มาก
	6) นักเรียนสามารถปฏิบัติตามสัญลักษณ์ และเครื่องหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องหมายจราจร	4.33	0.61	มาก
	7) นักเรียนสามารถเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง เช่น เขียนชื่อนามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ชื่อพ่อ แม่ ชื่อเพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้	3.51	0.67	มาก
1.5	ลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ	4.27	0.37	มาก
	1) ความอดทน	4.13	0.65	มาก
	2) ความขยันหมั่นเพียร	4.26	0.58	มาก
	3) ความรับผิดชอบ	4.64	0.59	มากที่สุด
	4) การตรงต่อเวลา	4.63	0.48	มากที่สุด
	5) ความมีระเบียบวินัย	4.07	0.54	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ		
		μ	σ	ระดับ
	6) ความซื่อสัตย์สุจริต	4.75	0.44	มากที่สุด
	7) การรู้จักประหยัดคอดออม	3.46	0.65	ปานกลาง
	8) การมีจิตสาธารณะ	4.53	0.56	มากที่สุด
	9) การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.94	0.69	มาก
2	ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	4.47	0.31	มาก
	1) การพัฒนาบุคลากรของ โรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและ สอนงานคนพิการ (Job Coach)	4.58	0.55	มากที่สุด
	2) การประเมินนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างเป็นระบบ	4.42	0.55	มาก
	3) การหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกอาชีพ และการจ้างงานอย่าง ยั่งยืนให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.51	0.75	มากที่สุด
	4) การประเมินสภาพแวดล้อมสถานที่ทำงาน เพื่อตรวจสอบความ พร้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้อกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา	4.26	0.81	มาก
	5) การจับคู่งานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และสอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำตลอดช่วงมัธยมปลาย	4.58	0.50	มากที่สุด
	6) การสนับสนุนอย่างเข้มข้นในที่ทำงานในช่วงแรกของนักแนะแนว อาชีพและสอนงานคนพิการของ โรงเรียน	4.74	0.44	มากที่สุด
	7) การประสานงานในข้อตกลงของการจ้างงาน ของนักแนะแนว อาชีพและสอนงานคนพิการของ โรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน	4.58	0.50	มากที่สุด
	8) การถอยห่าง (Fading) อย่างเป็นระบบของนักแนะแนวอาชีพและ สอนงานคนพิการของ โรงเรียน	4.50	0.56	มาก
	9) การติดตาม (Follow up) ประเมินผลการฝึกงาน หรือการทำงาน ของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะ ๆ หลังจบการศึกษา จนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพของตนได้อย่าง ต่อเนื่อง	4.04	0.66	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ		
		μ	σ	ระดับ
3	การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	4.31	0.22	มาก
3.1	ครอบครัว	4.67	0.23	มากที่สุด
	1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ	4.96	0.20	มากที่สุด
	2) มีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถรวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน	4.81	0.40	มากที่สุด
	3) ครอบครัวได้ส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียนหลังจากจบการศึกษา	4.25	0.44	มาก
3.2	ชุมชน	3.53	0.54	มาก
	1) ให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	3.40	0.74	ปานกลาง
	2) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษางานเพื่อการประกอบอาชีพ	3.85	0.55	มาก
	3) ให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	3.35	0.68	ปานกลาง
3.3	ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด	3.82	0.41	มาก
	1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	3.96	0.57	มาก
	2) มีส่วนร่วมในการให้ความรู้ และการอบรมงานอาชีพสาขาต่างๆ ให้กับนักเรียน	3.94	0.47	มาก
	3) มีส่วนร่วมในระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	3.56	0.75	มาก
3.4	สถานประกอบการ	4.51	0.27	มากที่สุด
	1) มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ	3.93	0.51	มาก
	2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงานและฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	4.75	0.44	มากที่สุด
	3) ให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	4.83	0.38	มากที่สุด

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ		
		μ	σ	ระดับ
3.5	สถาบันทางการแพทย์	3.58	0.44	มาก
	1) มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์ งานอาชีพ	3.69	0.66	มาก
	2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการ เพื่อการ ประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	3.75	0.55	มาก
	3) ส่งเสริมด้านเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และ จิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	3.29	0.64	ปานกลาง
3.6	สถาบันอาชีวศึกษา	4.10	0.35	มาก
	1) ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.58	0.50	มากที่สุด
	2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับ นักเรียน	4.29	0.46	มาก
	3) เปิดโอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียน ในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	3.42	0.60	ปานกลาง
3.7	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	4.76	0.36	มากที่สุด
	1) มีการสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพในสาขาต่างๆให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.67	0.48	มากที่สุด
	2) มีการส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมสู่สถาน ประกอบการให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.75	0.44	มากที่สุด
	3) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำ หน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	4.86	0.35	มากที่สุด
3.8	สำนักงานจัดหางานจังหวัด	4.87	0.21	มากที่สุด
	1) มีการประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการให้ เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน	4.89	0.32	มากที่สุด
	2) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการทำหน้าที่ ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	4.85	0.36	มากที่สุด

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความพึงพอใจ		
		μ	σ	ระดับ
	3) ให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.86	0.35	มากที่สุด
3.9	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	4.93	0.14	มากที่สุด
	1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่าง ๆ ที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	4.92	0.28	มากที่สุด
	2) ให้การช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการประกอบอาชีพ และมีการติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	4.94	0.23	มากที่สุด
	3) ให้การดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	4.93	0.26	มากที่สุด
	สรุปภาพรวม	4.34	0.21	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ภาพรวมมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34, \sigma = 0.21$) องค์กรประกอบที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47, \sigma = 0.31$) รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31, \sigma = 0.22$) ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26, \sigma = 0.32$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์กรประกอบ พบว่า

ลำดับที่ 1. องค์กรประกอบระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ การสนับสนุนอย่างเข้มข้นในที่ทำงานในช่วงแรกของนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.74, \sigma = 0.44$) รองลงมาได้แก่ การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = 0.55$) การจับคู่งานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางสติปัญญา และสอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำตลอดช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.50$) และการประสานงานในข้อตกลงของการจ้างงานของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.50$)

ลำดับที่ 2. องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์ประกอบย่อยที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.14$) รองลงมาได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.21$) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.36$) และครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.23$) ตามลำดับ

ลำดับที่ 3. องค์ประกอบทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ พบว่า องค์ประกอบย่อยที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.22$) รองลงมาได้แก่ ลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.37$) และทักษะทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.37$)

3) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 แสดงในตารางที่ 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563

กลุ่มทักษะ	ระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน / ผลสัมฤทธิ์การเรียนเฉลี่ย										ผลต่าง (μ) + เพิ่ม / - ลด
	ปีการศึกษา 2562 (N = 292)					ปีการศึกษา 2563 (N = 288)					
	การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ (ป.1-6)	การค้นหอาชีพ (ม.1-3)	การเตรียมตัวกับอาชีพ (ม.4-5)	การปรับตัวกับอาชีพ (ม.6)	μ	การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ (ป.1-6)	การค้นหอาชีพ (ม.1-3)	การเตรียมตัวกับอาชีพ (ม.4-5)	การปรับตัวกับอาชีพ (ม.6)	μ	
1. การเคลื่อนไหว	3.10	3.14	3.40	3.80	3.36	3.28	3.31	3.68	3.68	3.49	0.13
2. ภาษาและการสื่อสาร	3.11	3.17	3.40	3.80	3.37	3.27	3.38	3.84	3.78	3.57	0.20
3. การช่วยเหลือตนเอง	3.11	3.11	3.57	3.95	3.44	3.27	3.31	3.86	3.53	3.49	0.05
4. สังคมและการดำรงชีวิต	3.06	3.19	3.56	3.55	3.34	3.33	3.31	3.87	3.63	3.53	0.19
5. วิชาการ	3.09	3.12	3.34	3.60	3.29	3.21	3.25	3.78	3.35	3.40	0.11
ค่าเฉลี่ย (μ)	3.07	3.16	3.45	3.74	3.36	3.27	3.31	3.80	3.59	3.50	0.14

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 ($\mu = 3.50$) สูงกว่า ปีการศึกษา 2562 ($\mu = 3.36$) เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.14 และเมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มทักษะ พบว่า กลุ่มทักษะที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ กลุ่มทักษะภาษาและการสื่อสาร เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.20 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทักษะสังคมและการดำรงชีวิต เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.19 และกลุ่มทักษะการเคลื่อนไหว เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.13 ตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 แสดงในตารางที่ 4.16 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน / คุณลักษณะอันพึงประสงค์เฉลี่ย										ผลต่าง (μ) + เพิ่ม / - ลด
	ปีการศึกษา 2562 (N = 292)					ปีการศึกษา 2563 (N = 288)					
	การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ (ป.1-6)	การค้นหาอาชีพ (ม.1-3)	การเตรียมตัวกับอาชีพ (ม.4-5)	การปรับตัวกับอาชีพ (ม.6)	μ	การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ (ป.1-6)	การค้นหาอาชีพ (ม.1-3)	การเตรียมตัวกับอาชีพ (ม.4-5)	การปรับตัวกับอาชีพ (ม.6)	μ	
1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์	2.62	2.65	2.65	2.63	2.64	2.69	2.64	2.78	2.66	2.69	0.05
2. ซื่อสัตย์สุจริต	2.72	2.77	2.79	2.80	2.77	2.82	2.84	2.89	2.81	2.84	0.07
3. มีวินัย	2.24	2.30	2.39	2.41	2.34	2.49	2.53	2.47	2.44	2.48	0.14
4. ใฝ่เรียนรู้	2.13	2.14	2.12	2.22	2.15	2.27	2.25	2.43	2.20	2.29	0.14
5. อยู่อย่างพอเพียง	2.13	2.12	2.14	2.18	2.14	2.26	2.25	2.23	2.35	2.27	0.13
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	2.28	2.25	2.29	2.27	2.27	2.66	2.66	2.74	2.75	2.70	0.43
7. รักความเป็นไทย	2.45	2.43	2.72	2.66	2.57	2.67	2.67	2.74	2.71	2.70	0.13
8. มีจิตสาธารณะ	2.72	2.70	2.79	2.81	2.75	2.75	2.85	2.90	2.90	2.85	0.10
ค่าเฉลี่ย (μ)	2.41	2.42	2.48	2.50	2.45	2.57	2.59	2.64	2.60	2.60	0.15

จากตารางที่ 4.16 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 ($\mu = 2.60$) สูงกว่า ปีการศึกษา 2562 ($\mu = 2.45$) เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.15 เมื่อพิจารณาจำแนกตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ คุณลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.43 รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะมีวินัย และใฝ่เรียนรู้ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.14

5) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบทักษะการทำงานของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 แสดงในตารางที่ 4.17 ดังนี้

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการทำงานของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563

ระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	ทักษะการทำงาน (μ)		ผลต่าง (μ) + เพิ่ม / - ลด
	ปีการศึกษา 2562 (N = 292)	ปีการศึกษา 2563 (N = 288)	
1. การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ (ป.1-6)	3.07	3.32	0.25
2. การค้นหาอาชีพ (ม.1-3)	3.16	3.39	0.23
3. การเตรียมตัวกับอาชีพ (ม.4-5)	3.57	3.87	0.30
4. การปรับตัวกับอาชีพ (ม.6)	3.65	4.00	0.35
ค่าเฉลี่ย (μ)	3.37	3.65	0.28

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ทักษะการทำงานของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 ($\mu = 3.65$) สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ($\mu = 3.37$) เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.28 และเมื่อพิจารณาตามระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า ระดับการจัดการศึกษาขั้นการปรับตัวกับอาชีพ (ม. 6) นักเรียนมีทักษะการทำงานเพิ่มขึ้นมากที่สุด เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.35 รองลงมา ได้แก่ ขั้นการเตรียมตัวกับอาชีพ (ม. 4-5) เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.30

6) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 แสดงในตารางที่ 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563

การประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียน	ปีการศึกษา 2562 (N = 10)		ปีการศึกษา 2563 (N = 19)		ผลต่าง % + เพิ่ม / -ลด
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. นักเรียนที่ได้ประกอบอาชีพ	5	50	14	73.68	23.68
1) ประกอบอาชีพอิสระ	1	10	2	10.53	0.53
2) ประกอบอาชีพร่วมกับ ครอบครัว	3	30	5	26.32	-3.68
3) ประกอบอาชีพในสถาน ประกอบการ	1	10	7	36.84	26.84
2. นักเรียนที่ไม่ได้ประกอบ อาชีพ	5	50	5	26.32	-23.68

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 (73.68 %) สูงกว่าปีการศึกษา 2562 (50.00 %) เพิ่มขึ้น 23.68 % เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการประกอบอาชีพ พบว่า การประกอบอาชีพที่เพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ การประกอบอาชีพในสถานประกอบการ เพิ่มขึ้น 26.84 % ในส่วนของการประกอบอาชีพร่วมกับครอบครัว ลดลง 3.68 %

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรของสถานประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักเรียนปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้เป็นข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม จำนวน 2 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถาม จำนวน 7 ฉบับ และแบบสำรวจเพื่อการวิจัย จำนวน 3 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การสังเคราะห์เนื้อหา รวมทั้งใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตาราง และการพรรณนา

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีดังนี้

1.1.1 สภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อดีตผู้บริหารที่เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่หัวหน้าชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 6 หัวหน้าระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ผู้ปกครองของนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2560-2561 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนทางศาสนา บุคลากรของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ พบว่า ปัญหาและอุปสรรค สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 4 กลุ่ม ปัญหาที่พบมากที่สุด ได้แก่ กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อ

การประกอบอาชีพที่ยั่งยืน รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่าย ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และกระบวนการบริหารของโรงเรียน ตามลำดับ

1.1.2 สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้สอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง องค์กรประกอบที่มีสภาพการดำเนินงานอันดับสูงสุด ได้แก่ การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน รองลงมา ได้แก่ องค์กรประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

ลำดับที่ 1 องค์กรประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน สภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ที่กำหนดมีความสอดคล้องกับความคาดหวังความต้องการ สภาพบริบทของโรงเรียน และของหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการ กิจกรรม แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และอันดับต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินกลยุทธ์ และคณะกรรมการได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ลำดับที่ 2 องค์กรประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน สภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ รองลงมา ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการมีวิสัยทัศน์ร่วม ตามลำดับ

ลำดับที่ 3 องค์กรประกอบมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน สภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ ครอบครัว รองลงมา ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ชุมชน สถาบันการแพทย์ สำนักงานจัดหางานจังหวัด สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และสถานประกอบการ ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 องค์กรประกอบจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน สภาพการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ การตระหนักรู้ในอาชีพ รองลงมา ได้แก่ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ และการสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ตามลำดับ

1.2 การสร้าง และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยใช้การสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า

1.2.1 กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะขาดทักษะเฉพาะ และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ และขาดคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ รวมทั้งโรงเรียนยังขาดขั้นตอนกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เป็นระบบ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) จัดกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้เป็นระบบ ประกอบด้วย การสร้างการตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ และระบบการทำงานแบบสนับสนุน (Supported Employment) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับสถานประกอบการ โดยจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ในโรงเรียน และของสถานประกอบการ เพื่อทำหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

3) ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม

4) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตให้กับนักเรียนอย่างเหมาะสม

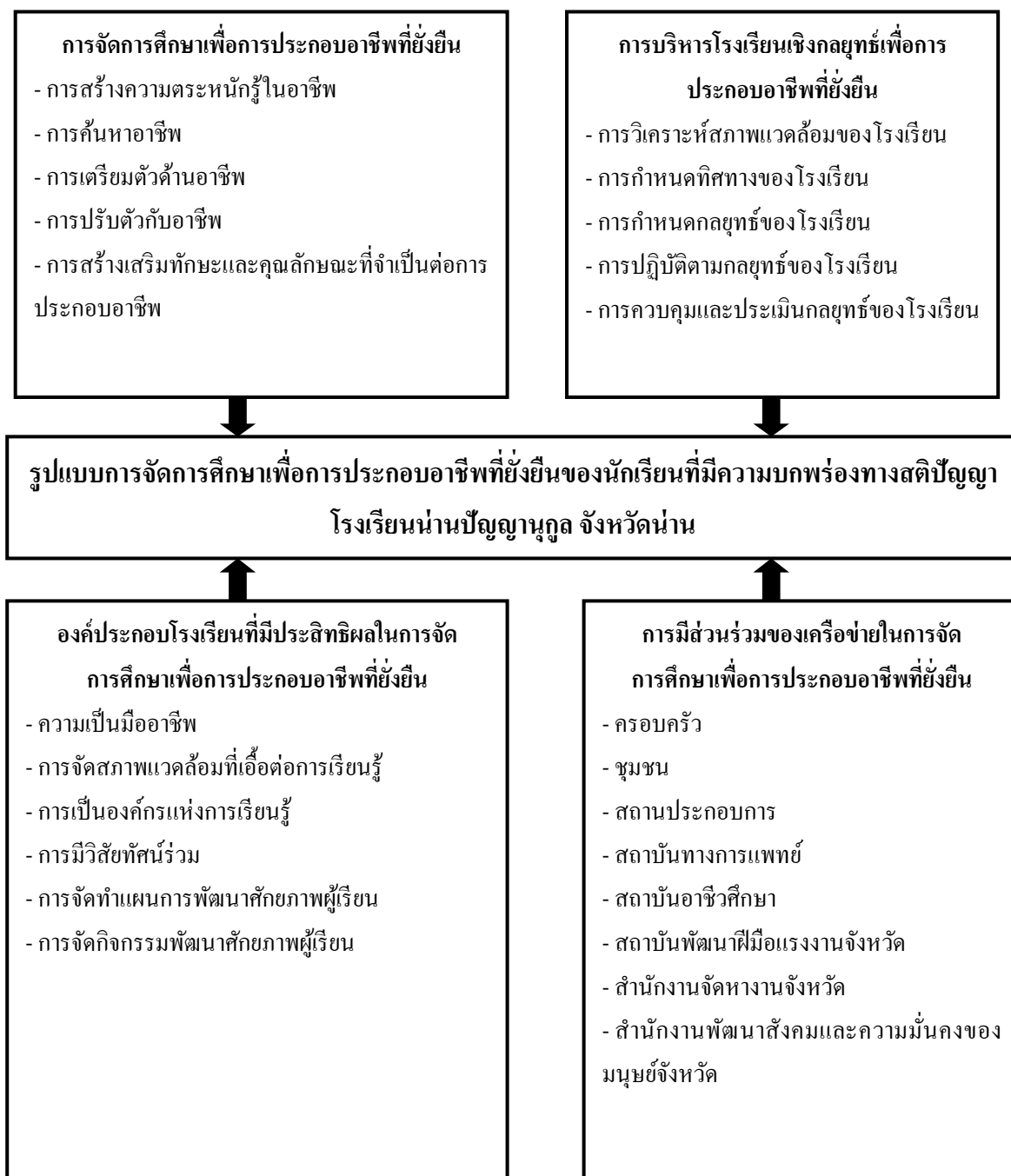
1.2.2 กระบวนการบริหารจัดการใน โรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า โรงเรียนยังมีปัญหาการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และการทำงานของเครือข่าย และปัญหาในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) พัฒนาโรงเรียนให้เป็น โรงเรียนที่มีประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมของคนในองค์กร การพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรให้เป็นมืออาชีพ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียน การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกระบวนการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การกำหนดทิศทาง และกลยุทธ์ที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุม นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล

3) การสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้งเครือข่ายภายในโรงเรียน และเครือข่ายภายนอกโรงเรียน เพื่อร่วมกันให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ ประกอบด้วย เครือข่ายของ ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานจัดหางาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูล และยกกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ดังแสดงภาพที่ 5.1 ดังนี้

ภาพที่ 5.1 แสดง (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

1.3 การตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบรูปแบบโดยการประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตามลำดับ ดังนี้

1.3.1 การตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับสูงสุด ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องครอบคลุม ตามลำดับ ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่กำหนด $\mu \geq 3.50$

1.3.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้เพิ่มองค์ประกอบย่อยอีก 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ เพิ่มเครือข่ายชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัดในองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่าย และเพิ่มระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน (Supported Employment) ในองค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน รวมทั้งเสนอให้ปรับแก้รูปแบบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบและตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันทั้งเนื้อหา กระบวนการ และผลลัพธ์

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ 26 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ
- 1.2 การค้นหาอาชีพ
- 1.3 การเตรียมตัวด้านอาชีพ
- 1.4 การปรับตัวกับอาชีพ
- 1.5 การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ
- 1.6 ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
มีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน
- 2.2 การกำหนดทิศทางของโรงเรียน
- 2.3 การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน
- 2.4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน
- 2.5 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

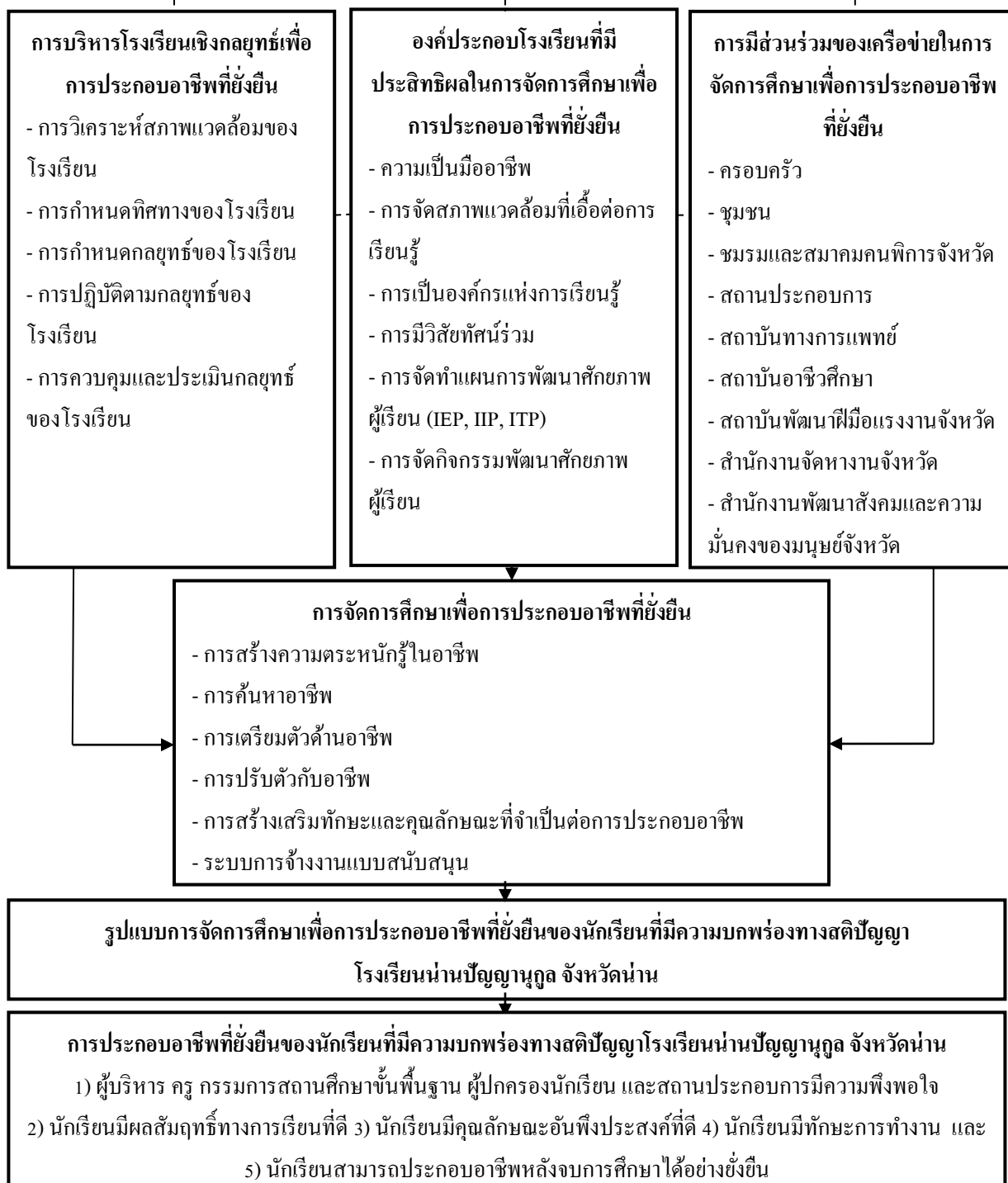
องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อ
การประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 3.1 ความเป็นมืออาชีพ
- 3.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 3.4 การมีวิสัยทัศน์ร่วม
- 3.5 การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (IEP, IIP, ITP)
- 3.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบ
อาชีพที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบย่อย 9 องค์ประกอบ ได้แก่

- 4.1 ครอบครัว
- 4.2 ชุมชน
- 4.3 ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด
- 4.4 สถานประกอบการ
- 4.5 สถาบันทางการแพทย์
- 4.6 สถาบันอาชีวศึกษา
- 4.7 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด
- 4.8 สำนักงานจัดหางานจังหวัด
- 4.9 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

**รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน**

ภาพที่ 5.2 แสดงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

1.3.3 การตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้นำรูปแบบไปนำเสนอเผยแพร่ และขอความร่วมมือโรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเหนือ จำนวน 6 โรงเรียน เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด องค์กรประกอบที่เห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และองค์กรประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์กรประกอบ พบว่า

ลำดับที่ 1 องค์กรประกอบของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่เห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ รองลงมาได้แก่ ระบบการทำงานแบบสนับสนุน การค้นหาอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ และการเตรียมตัวด้านอาชีพ ตามลำดับ

ลำดับที่ 2 องค์กรประกอบของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่เห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ ครอบครัว รองลงมาได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สถาบันอาชีวศึกษา สถานประกอบการ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถาบันการแพทย์ และชุมชน ตามลำดับ

ลำดับที่ 3 องค์กรประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่เห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดทิศทางของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 องค์กรประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่เห็นด้วยสูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนการพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน รองลงมาได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ความเป็นมืออาชีพ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการมีวิสัยทัศน์ร่วม ตามลำดับ

1.4 การนำไปใช้ และติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้นำรูปแบบไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในปีการศึกษา 2563 และติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วย การนำรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบ การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบ การหาประสิทธิผลของรูปแบบจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะการทำงาน ofนักเรียนระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 และการเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนหลังสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 ตามลำดับ ดังนี้

1.4.1 การนำรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

1) การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

(1) การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

- ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญของการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น 5 กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต และทักษะวิชาการ ในสัดส่วนร้อยละ 70 และทักษะอาชีพ ร้อยละ 30

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพหรือการทำงาน โดยกำหนดให้ครูผู้สอนสอดแทรกหรือบูรณาการในทุก ๆ กิจกรรมการสอนของกลุ่มทักษะ

- จัดแหล่งเรียนรู้ และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยแหล่งเรียนรู้งานอาชีพภายใน โรงเรียน ได้จัดทำเป็นฐานการเรียนรู้ จำนวน 7 ฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย ฐานการเรียนรู้สร้างศิลป์ถักน่าน ฐานการเรียนรู้ปั้นเสริมเติมแต่ง ฐานการเรียนรู้เรื่อง

หมู่ ๆ แต่ไม่หมู่ สถานการณ์เรียนรู้ไขว่ขวายได้ทั้ง สถานการณ์เรียนรู้เปรียบจัดคบ่อ สถานการณ์เรียนรู้พีชพอเพียง เกียงคู่คร้ว และสถานการณ์เรียนรู้เดอะสตาร์คาร์แคร์ โดยนักเรียนทุกคนได้เข้าไปศึกษาดูงาน และไป เรียนรู้ทดลองลงมือปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์เรียนรู้ ตามตารางการเข้าใช้สถานการณ์เรียนรู้ที่งาน วิชาการกำหนด สำหรับแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนนักเรียนเข้าไปใช้ด้วยวิธีการไปศึกษาดูงาน

(2) การค้นหาอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

- ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยมุ่งเน้น และให้ความสำคัญของการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น 5 กลุ่มทักษะ ในสัดส่วนร้อยละ 50 และ ทักษะอาชีพ ร้อยละ 50

- จัดทำหลักสูตรทักษะอาชีพในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพอุตสาหกรรม อาชีพคหกรรม อาชีพความคิดสร้างสรรค์ และพาณิชยกรรม และการบริการ โดยจัดให้นักเรียนทุกคนได้เรียนเป็นรายวิชาบังคับ ครบทุกกลุ่มอาชีพ

- จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการ มีรายได้ระหว่างเรียน ใน 5 กลุ่มอาชีพ 65 อาชีพอิสระ ตามอาชีพที่ตนเองสนใจ ชอบ และมีความถนัด โดยให้นักเรียนรวมกลุ่มอาชีพ และมีครูผู้สอนคอยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการประกอบอาชีพ และโรงเรียนสนับสนุนทุนในการดำเนินงาน

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสถานการณ์เรียนรู้ โดยทุกภาคบ่ายของแต่ละวัน โรงเรียนจะจัดนักเรียนแต่ละชั้นเรียนหมุนเวียนเข้าไปฝึกปฏิบัติงานอาชีพ ซึ่งจะมีวิทยากรที่เลี้ยง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และครูผู้สอนประจำฐานเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ครูผู้สอน ร่วมกับครูประจำชั้น ดำเนินการวัดและประเมินผลความรู้ ความสามารถ และทักษะทางอาชีพของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับหลักสูตรและ กิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความสามารถของผู้เรียน

- ครูประจำชั้น ร่วมกับหัวหน้าระดับ รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ผู้ปกครองนักเรียน ดำเนินการประเมินความสามารถนักเรียน ด้านการประกอบอาชีพทุก ๆ สัปดาห์เรียน อย่างเป็นระบบตามสภาพจริงเป็นรายบุคคล มีการจัดทำ แผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล และแผนการให้บริการการฝึกเฉพาะบุคคล ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมีการปรับปรุงในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 และปีที่ 3 อย่างต่อเนื่องทุกปี พร้อมทั้งมีการประเมินความสามารถด้านการประกอบอาชีพเพื่อเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ ของนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(3) การเตรียมตัวด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

- จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรทางเลือกที่หลากหลาย โดย มุ่งเน้นและให้ความสำคัญของการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น 5 กลุ่มทักษะ ในสัดส่วนร้อยละ 30 และทักษะอาชีพ ร้อยละ 70 เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามที่นักเรียนมีความชอบ ความถนัด และ มีความสามารถในอาชีพนั้น โดยผ่านกระบวนการประเมินความสามารถจากครูประจำชั้น ร่วมกับ นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ หัวหน้าระดับ รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ และ ผู้ปกครองนักเรียน

- จัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล และแผนการให้บริการ การฝึกเฉพาะบุคคลต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามอาชีพที่นักเรียนได้เลือกเรียนซึ่งได้ผ่าน ขึ้นตอนกระบวนการประเมินความสามารถ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องทุกปี

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ในกลุ่มทักษะพื้นฐาน 5 กลุ่มทักษะ โดยครูประจำชั้นเป็นผู้สอนซึ่งใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 30 ของเวลาเรียนในสัปดาห์ และกำหนดให้ มีการบูรณาการ เนื้อหา สาระ ความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน ทักษะอาชีพที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียน การศึกษาดูงาน และการฝึกงานในสถานประกอบการ หรือแหล่งเรียนรู้อาชีพนั้น ๆ ในชุมชน

- การเรียนรู้ทักษะอาชีพในอาชีพที่นักเรียนเลือกเรียน โรงเรียนกำหนดให้ นักเรียนได้ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 70 ของเวลาเรียนในสัปดาห์ เพื่อศึกษาเรียนรู้และฝึกทักษะ ความชำนาญในทักษะอาชีพ จากฐานการเรียนรู้ตามอาชีพที่ตนเองเลือกเรียน โดยให้นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำหน้าที่เป็นวิทยากรหรือผู้ช่วยครู เพื่อทำการสอนทักษะงานอาชีพในฐานการ เรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ทุกวัน ร่วมกับครูผู้สอนประจำฐานการเรียนรู้ ในส่วน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะทำหน้าที่วิทยากรหรือผู้ช่วยครูเฉพาะวันจันทร์ - พุธ เนื่องจาก วันพฤหัสบดี - ศุกร์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะต้องไปฝึกงานในสถานประกอบการ หรือแหล่งฝึกงาน

- จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกเวลาเรียน ให้นักเรียนแต่ละคนลงมือทำ อาชีพที่ตนเองเรียน ในลักษณะการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน โดยมีครูประจำชั้น และนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และ โรงเรียนให้การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และทุน ในการประกอบอาชีพ

- จัดกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนดำรงชีวิตอิสระ งดหรือลดการพึ่งพาคนอื่น ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ กิจกรรมการขับขี้อักรยาน อย่างถูกวิธีและปลอดภัย กิจกรรมบ้านฝึกทักษะชีวิตในวันพฤหัสบดี-ศุกร์ โดยให้นักเรียนใช้ชีวิต อย่างอิสระ และพึ่งพาช่วยเหลือตนเองในบ้านฝึกทักษะ โดยมีครูที่ทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพและ สอนงานคนพิการคอยเฝ้าสังเกต กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษา

(4) การปรับตัวกับอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

- จัดบ้านพัก ผู้ดูแล และจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการ ดำรงชีวิตด้วยตนเอง โดยจัดบ้านพักนักเรียนเป็นหลังๆ หลังละ 4-5 คน จัดพี่เลี้ยงบ้านพักนักเรียน ชาย 1 คน และบ้านพักนักเรียนหญิง 1 คน ทำหน้าที่คอยเฝ้าสังเกต กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษา

- จัดอบรมหลักสูตรนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ให้กับครู ทุกคนในโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ

- มอบหมายหน้าที่ให้ครู จำนวน 8 คน (ครู 1 คน ต่อ นักเรียน 4 คน) ทำหน้าที่ นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ในการประสานงานและติดตามการฝึกงาน และการทำงาน ของนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา

- ฝึกการเดินทางไปทำงานด้วยตนเอง โดยกำหนดการฝึกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเริ่มต้นให้มีการเดินทางโดยรถจักรยาน และหรือรถโดยสารรับจ้างร่วมกับครูที่ทำหน้าที่ นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ และพี่เลี้ยง ระยะที่สองประมาณเดือนที่ 3 ของการฝึกงาน ครูและพี่เลี้ยงจะถอยห่างโดยเดินทางร่วมเป็นบางวัน และค่อย ๆ ถอยห่างคอยสังเกตอยู่ห่าง ๆ ระยะ ที่สาม ภาคเรียนที่ 2 ของการฝึกงาน ครูทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการจะติดตาม การไปทำงานร่วมกับผู้สอนงานของสถานประกอบการ หรือผู้ดูแลสถานประกอบการในการเข้าทำงาน การเลิกงาน และการกลับถึงที่พักของนักเรียน

- จัดประสบการณ์การฝึกงานเต็มรูปแบบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดให้ฝึกงานในสถานที่ทำงานจริง หรือสถานประกอบการ ตั้งแต่วันจันทร์ -ศุกร์ โดยมีครูที่ทำหน้าที่ นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการคอยให้การสนับสนุนร่วมกับผู้ประกอบการ ให้มีการบูรณาการ เนื้อหา สาระ ความรู้ ความสามารถ กลุ่มทักษะพื้นฐาน ในระหว่างการฝึกงาน โดยมีครูที่ทำหน้าที่ นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการทำหน้าที่ครูผู้สอน

- จัดการฝึกทักษะการดำรงชีวิตด้วยตนเอง และการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการเลี้ยงดูตนเองและการมีรายได้ระหว่างเรียน นักเรียนจะได้รับการฝึกทุกวันหลังกลับจากการ

ฝึกงาน และทุกวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จากครูที่ทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ และพี่เลี้ยง โดยโรงเรียนให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก

- นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานและเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพ หรือการจัดหางาน หรือการจ้างงานให้กับนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 โดยปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน และแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล

(5) การสร้างเสริมทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในรูปแบบโครงการ ได้แก่ โครงการโรงเรียนสะอาดด้วยมือเรา โครงการกายสุภาพใจสุภาพ โครงการคุณธรรมนำชีวิต โครงการรักสุจริต โครงการจิตอาสาพัฒนาโรงเรียน และโครงการเด็กดีวิถีพอเพียง

- จัดกิจกรรมในรูปแบบของชุมนุม ได้แก่ ชุมนุมจิตอาสาพัฒนาโรงเรียน ชุมนุมอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทย ชุมนุมโรงเรียนสะอาดด้วยมือเรา ชุมนุมคุณธรรมนำชีวิต ชุมนุมรักสุจริต และชุมนุมเด็กดีวิถีพอเพียง

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะอาชีพ โดยจัดทำเป็นฐานการเรียนรู้งานอาชีพ ให้นักเรียนได้เข้าไปใช้ในการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติจริง

- จัดกิจกรรมในลักษณะการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน และการเก็บออมเงินเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาโดยการเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคาร โรงเรียน

- จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริม การป้องกันและแก้ไข การส่งต่อ โดยใช้คลินิกเดิม 4 ร. ประกอบด้วย คลินิกเดิมรู้ คลินิกเดิมแรง คลินิกเดิมรัก และคลินิกเดิมรายได้

- จัดกิจกรรมบ้านฝึกทักษะชีวิต

(6) ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

- จัดอบรมหลักสูตรนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ให้กับครูทุกคนในโรงเรียน เครือข่ายสถานประกอบการ เครือข่ายจัดหางานจังหวัด เครือข่ายพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการขั้นสูง

- แต่งตั้ง และมอบหมายหน้าที่ให้ครูผู้สอน ทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการของโรงเรียนเพื่อประสานการฝึกงานและการทำงานของนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา

- ก่อนการได้งานนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียน ได้ทำการ ดังนี้ ประเมินความพร้อมของนักเรียน สร้างเครือข่ายสถานประกอบการหรือนายจ้าง ค้นหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกอาชีพและการจ้างงาน ประเมินสถานที่ทำงานอย่างเป็นระบบ และทำการจับคู่งานที่สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล

- หลังการได้งานนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียน ได้ให้การสนับสนุนอย่างเข้มข้นในการทำงานในช่วงแรก ประสานในเรื่องข้อตกลงการจ้างงาน เช่น สวัสดิการ เวลาทำงาน ค่าตอบแทน และเงื่อนไขต่าง ๆ ภายหลังจากการทำงานในช่วงเวลาที่เหมาะสม นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนต้องคอยห่างอย่างเป็นระบบ และคอยติดตาม ประเมินผลการฝึกงาน หรือการทำงานของนักเรียนเป็นระยะ ๆ จนกว่านักเรียนจะมีความพร้อมในการทำงาน

2) การบริหาร โรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โรงเรียนได้ ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

(1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ปีการศึกษา 2563 โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย คณะครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนเครือข่ายชมรมสมาคมคนพิการจังหวัดน่าน ผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้กระบวนการ SWOT Analysis วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อน ประเด็น 2S4M และสภาพแวดล้อมภายนอก ที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ประเด็น STEP พบว่า สภาพแวดล้อมภายในภาพรวมมีสภาพที่เป็นจุดแข็ง และสภาพแวดล้อมภายนอกภาพรวมที่เป็น โอกาส โรงเรียนอยู่ในสถานภาพเป็นดาวรุ่งมีลักษณะที่เอื้อและแข็ง

(2) การกำหนดทิศทางของโรงเรียน จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่พบว่ามีสถานภาพเป็นดาวรุ่ง ดังนั้น โรงเรียนจึงได้นำมากำหนดทิศทางของโรงเรียน ดังนี้

- อัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ผู้เรียนมีทักษะงานอาชีพ

- เอกลักษณ์ของโรงเรียน คือ ภูมิทัศน์สะอาด บรรยากาศร่มรื่น

- วิสัยทัศน์ (2563-2566) คือ โรงเรียนน่านปัญญาคุณ เป็นโรงเรียนชั้นนำสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืน บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากวิสัยทัศน์ คำว่า โรงเรียนชั้นนำสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืน หมายถึง เป็นผู้นำ และมีความเป็นเลิศด้าน อาชีพ กีฬา ศิลปะ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนคุณธรรม ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจด้านการศึกษ เพื่อมุ่งสู่โรงเรียนรางวัลพระราชทาน โดยมีเป้าหมายด้านผู้เรียนที่เกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษาที่ทั่วถึง เสมอภาค มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีทักษะและความเป็นเลิศทางด้านอาชีพ กีฬา ศิลปะ สามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(3) การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน โรงเรียนได้กำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

- ส่งเสริม สนับสนุนคนพิการในวัยเรียนในเขตพื้นที่บริการให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาค

- พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษามีทักษะและความเป็นเลิศด้านอาชีพ กีฬา ศิลปะ และมีทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- พัฒนาคูณาการบริหารจัดการศึกษา ครูและบุคลากร แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และอาคารสถานที่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการมีส่วนร่วมเครือข่ายทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

(4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน โรงเรียนได้กำหนดมาตรการ โครงการ กิจกรรม และผู้รับผิดชอบที่สนองตอบกลยุทธ์ โดยได้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งมีโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

- โครงการโรงเรียนคุณธรรม ประกอบด้วย กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมธนาคารโรงเรียน กิจกรรมข้าวสามัคคี ทำดีเพื่อพ่อ อยู่อย่างพอเพียง กิจกรรมขยะทองคำ กิจกรรมมารยาทงามตามวิถีไทย

- โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย กิจกรรมสุภานำใจ กิจกรรมส่งเสริมทันตกรรม กิจกรรม Big cleaning และป้องกันโรคติดต่อ กิจกรรมผู้นำส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมส่งเสริมโภชนาการ กิจกรรมอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น กิจกรรมสถานศึกษาปลอดภัย กิจกรรมชมรมคนรักสุขภาพ

- โครงการดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาทักษะดำรงชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตนักเรียน กิจกรรมนันทนาการนอน กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมป้องกันและต่อต้านสารเสพติด กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียน

- โครงการส่งเสริมอาชีพเพื่อการมีงานทำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมอาชีพเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน กิจกรรมอาชีพเกษตร

ตามวิถีพอเพียง กิจกรรมการจัดการศึกษาสู่สถานประกอบการ กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

- โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อการเรียนรู้และการบริหาร

- โครงการชุมชนสัมพันธ์ ประกอบด้วย กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ กิจกรรมประชุมสัมมนานักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและสถานประกอบการเพื่อแนะแนวอาชีพและการศึกษาต่อ

(5) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยได้มอบหมายให้รองผู้อำนวยการ คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนติดตามการดำเนินงาน โครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงาน รายงานผลการติดตามในการประชุมประจำเดือนทุกครั้ง พร้อมทั้งกำหนดให้มีการประเมิน โครงการทุกขั้นตอนของโครงการ ตั้งแต่ประเมินความจำเป็น และความเป็นไปได้ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินปัจจัยนำเข้า ประเมินกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และประเมินผลลัพธ์ของโครงการ นำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา หรือยกเลิก

3) องค์ประกอบ โรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ความเป็นมืออาชีพ โรงเรียนได้ดำเนินการจัดประชุมสัมมนาครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสถานประกอบการ และผู้ปกครองนักเรียนในช่วงก่อนเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1 เพื่อรับทราบและสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และก่อนปิดเรียนภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการนำเสนอผลงานที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศของนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม สามารถพึ่งพาตนเอง อยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร และออกแบบสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สร้างเครื่องมือประเมินคัดกรองความสามารถพื้นฐานผู้เรียน เพื่อหาความสามารถพื้นฐาน Base line ที่แท้จริงซึ่งจะเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล และปรับปรุงแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่าน ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล ได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับผู้เรียน ครบ 100% จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติเป็นไปตามหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก

สถานการณ์จริง สร้างแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนจัดทำเป็นฐานการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนเข้าไปศึกษาเรียนรู้ และการนำนักเรียนออกไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เมื่อครูผู้สอนพบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ก็จะนำปัญหามาปรึกษาหารือในกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แล้วหาแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน แต่ละปี ครูผู้สอนทุกคนสามารถวิจัยในชั้นเรียนแก้ปัญหาผู้เรียนได้ ไม่น้อยกว่า 2 เรื่อง ประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงเป็นรายบุคคล ตามตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ เป้าหมายระยะยาว และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีวิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

(2) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะ สะดวก ปลอดภัย จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสมกับการจัดการศึกษาและการดำรงชีวิตในโรงเรียนประจำของนักเรียน จัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย ได้แก่ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องคหกรรม ห้องอุตสาหกรรม ห้องเรียน ICT ห้องสมุด ICT ห้องจริยธรรม ฐานการเรียนรู้อาชีพในโรงเรียน จำนวน 29 ฐาน แหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ สนามเด็กเล่น ห้องออกกำลังกายในร่ม เครื่องเล่นและออกกำลังกายกลางแจ้ง เป็นต้น

(3) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยครูผู้สอนแต่ละระดับชั้นได้ตั้งกลุ่ม และมีการเข้าร่วมกลุ่มวิชาชีพทุกเย็นของวันอังคาร และวันพฤหัสบดี อย่างน้อยวันละ 2 ชั่วโมง เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาในห้องเรียนหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา เลือกปัญหา หาแนวทาง ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา ร่วมกันวิพากษ์ แลกเปลี่ยน เสนอแนะ ปรับปรุง เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ นำไปสู่การปฏิบัติ สังเกตบันทึก สะท้อนผลการปฏิบัติ อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งมีการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ผู้บริหารได้ร่วมทำกรณีศึกษาครูผู้สอนแบบกัลยาณมิตรตั้งแต่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล การผลิตสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และบันทึกผลหลังการสอน มีการรายงานผลการจัดการเรียนรู้เสนอผู้อำนวยการรับทราบทุกสัปดาห์ และนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งโรงเรียนทุกสัปดาห์เรียน ครูสร้างนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนอย่างเหมาะสม และได้มีการริเริ่ม คิดค้น พัฒนา และปรับเปลี่ยนนวัตกรรมให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผลนวัตกรรมกับชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในวงวิชาชีพ

(4) การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Share Vision) วิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้มาจากวิสัยทัศน์ร่วมของครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมกันกำหนดขึ้นตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

(5) การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

- โรงเรียนได้กำหนดให้ครูประจำชั้น ร่วมกันกับผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ หัวหน้าระดับ นักสหวิชาชีพ และผู้ปกครองนักเรียน ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลทุกปีการศึกษา และในแต่ละปีการศึกษาต้องมีการทบทวนปรับปรุงอย่างน้อย 1 ครั้ง

- ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และแผนการสอนเฉพาะบุคคล จัดหาสื่อการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผน วัดและประเมินผลตามสภาพจริงหลังสอน และบันทึกหลังการสอน ปรับปรุงพัฒนาแผนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล สรุปรายงานการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนทราบ

- ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ หัวหน้าระดับ หัวหน้าชั้นเรียน นักสหวิชาชีพ และผู้ปกครองนักเรียน ร่วมกันจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกคน และมีการทบทวน ปรับปรุง ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ศักยภาพ และความสามารถของนักเรียนทุกปีการศึกษาจนกว่านักเรียนจะจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6

(6) การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยโรงเรียนได้จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่หลากหลาย ตามที่กล่าวได้ไว้ในกระบวนการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ และกิจกรรมการสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ

4) การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดประชุมสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันของเครือข่าย ทุกปีการศึกษา ปีละ 1 ครั้ง

(2) จัดประชุมพบปะผู้ปกครองนักเรียน ครูประจำชั้น นักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ นักสหวิชาชีพ และผู้บริหาร เพื่อร่วมรับทราบสภาพ ปัญหา พัฒนาการ ความสามารถของนักเรียน และร่วมทบทวนปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(3) จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วม (MOU) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนระหว่างโรงเรียน กับเครือข่ายต่าง ๆ

(4) โรงเรียนได้จัดทำประกาศเกียรติคุณมอบให้กับเครือข่าย ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพได้เป็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์ มอบให้ในงานเปิดบ้านวิชาการประจำปีของโรงเรียน

1.4.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบจากการสอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พบว่า ภาพรวมการปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด องค์กรประกอบที่การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน องค์กรประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์กรประกอบ พบว่า

ลำดับที่ 1 องค์กรประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า ทุกองค์กรประกอบย่อยมีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด องค์กรประกอบที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ รองลงมา ได้แก่ การปรับตัวกับอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ ระบบการทำงานแบบสนับสนุน การค้นหาอาชีพ และการสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ ตามลำดับ

ลำดับที่ 2 องค์กรประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า ทุกองค์กรประกอบย่อยมีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด องค์กรประกอบที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน การกำหนดทิศทางของโรงเรียน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ตามลำดับ

ลำดับที่ 3 องค์กรประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า ทุกองค์กรประกอบย่อยมีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด องค์กรประกอบที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความเป็นมืออาชีพ การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การมีวิสัยทัศน์ร่วม และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 องค์กรประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่การปฏิบัติและผลการปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด รองลงมา ได้แก่

สำนักงานจัดหางานจังหวัด สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ครอบคลุม สถานประกอบการ สถาบันอาชีวศึกษา ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถาบันการแพทย์ และชุมชน ตามลำดับ

1.4.3 ประสิทธิภาพของรูปแบบจากการสอบถามระดับความพึงพอใจของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อผลการปฏิบัติ ตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พบว่า ภาพรวมมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก องค์กรประกอบที่มีความพึงพอใจอันดับสูงสุด ได้แก่ ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ทักษะและคุณลักษณะ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์กรประกอบ พบว่า

ลำดับที่ 1 องค์กรประกอบระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ การสนับสนุนอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน ในช่วงแรกของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) การจับคู่งานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Matching) และสอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำ ตลอดช่วงมัธยมปลาย การประสานงานในข้อตกลงของการจ้างงานนักเรียน ของนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการของโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน การหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกงานและการจ้างงานอย่างยั่งยืนให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การถอยห่าง (Fading) อย่างเป็นระบบของนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการของโรงเรียน การประเมินนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างเป็นระบบ การประเมินสภาพแวดล้อมสถานที่ทำงานเพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้อกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และการติดตาม (Follow up) ประเมินผลการฝึกงาน หรือการทำงานของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะ ๆ หลังจบการศึกษาจนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพของตนได้อย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

ลำดับที่ 2 องค์กรประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด รองลงมา ได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัด สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด ครอบคลุม สถานประกอบการ สถาบันอาชีวศึกษา ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถาบันการแพทย์ และชุมชน ตามลำดับ

ลำดับที่ 3 องค์กรประกอบทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ พบว่า องค์กรประกอบย่อยที่มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ทักษะการ

ช่วยเหลือตนเอง รองลงมา ได้แก่ ลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ทักษะทางสังคม ทักษะภาษาและการสื่อสาร และทักษะทางวิชาการ ตามลำดับ

1.4.4 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2563 สูงกว่า ปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.14 เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มทักษะ พบว่า เพิ่มขึ้นทุกกลุ่มทักษะ อันดับสูงสุด ได้แก่ กลุ่มทักษะภาษาและการสื่อสาร รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทักษะสังคมและการดำรงชีวิต กลุ่มทักษะการเคลื่อนไหว กลุ่มทักษะวิชาการ และกลุ่มทักษะการช่วยเหลือตนเอง ตามลำดับ

1.4.5 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.15 เมื่อพิจารณาจำแนกตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า เพิ่มขึ้นทุกคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันดับสูงสุด ได้แก่ คุณลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน รองลงมาได้แก่ คุณลักษณะมีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต และ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ตามลำดับ

1.4.6 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบทักษะการทำงานของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 กับ 2562 พบว่า ทักษะการทำงานของนักเรียนปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.28 และเมื่อพิจารณาตามระดับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน พบว่า เพิ่มขึ้นทุกระดับอันดับสูงสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาขั้นการปรับตัวกับอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รองลงมา ได้แก่ ชั้นการเตรียมตัวกับอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 การตระหนักรู้ในอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และการค้นหาอาชีพมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ตามลำดับ

1.4.7 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน หลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2562 กับ 2563 พบว่า ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ปีการศึกษา 2563 สูงกว่า ปีการศึกษา 2562 เพิ่มขึ้น 23.68 % เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนมีการประกอบอาชีพในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น

26.84 % รองลงมา ได้แก่ การประกอบอาชีพอิสระเพิ่มขึ้น 0.53 % สำหรับการประกอบอาชีพร่วมกับครอบครัวลดลง 3.68 %

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ตามที่โรงเรียนได้นำมาใช้ในการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2563 ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และ บุคลากรของสถานประกอบการที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการทำงาน และความสามารถประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาได้อย่างยั่งยืนของนักเรียน เพิ่มสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2562

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยผู้วิจัยได้นำไปสู่ประเด็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน สามารถจัดกลุ่มของปัญหาและอุปสรรคได้เป็น 4 กลุ่ม ปัญหาที่พบมากที่สุดอันดับที่ 1 ได้แก่ กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา อันดับที่ 2 ได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง อันดับที่ 3 ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสำเร็จมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และอันดับ 4 กระบวนการบริหารของโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ เนื่องจากพบว่านักเรียนยังขาดทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะ คุณลักษณะความอดทน ความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา รวมทั้งมีปัญหาด้านทักษะการสื่อสาร ในส่วนปัญหาของโรงเรียนพบว่า ครูผู้สอนที่จะทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการในการกำกับ ติดตาม ประสานงาน การประกอบอาชีพของนักเรียนมีไม่เพียงพอ การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพยังไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะการสร้างควมตระหนักเรื่องการทำงานในระดับชั้นประถมศึกษา การค้นอาชีพและการจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การฝึกอาชีพ การเตรียมความพร้อมสู่อาชีพ และการปรับตัวกับการประกอบอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังมีผลดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้เรียนยังไม่หลากหลาย กระบวนการ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการสร้างเสริมทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ขาดการพัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ต่อเนื่อง รวมทั้งการนำวิสัยทัศน์สู่พันธกิจ เป้าหมาย และการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียนยังไม่ชัดเจนในเรื่องของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพยังไม่เพียงพอเหมาะสม ระบบการบริหารจัดการเชิงระบบของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะระบบการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร สถานประกอบการ และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ยังให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไม่มากเท่าที่ควรเนื่องจากขาดการประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับเครือข่าย และการสร้างการรับรู้ การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และการสร้างทัศนคติที่ดีและความเข้าใจในศักยภาพความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ อภัยใจ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป 2) ด้านกระบวนการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ การปรับปรุง และการรายงานผล โดยมีการประสานงานเป็นกลไกในการขับเคลื่อน และ 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน และประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การบริหารจัดการมีเงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ สาลินี อุดมผล (2558) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และคุณลักษณะ ด้านอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ ผลการวิจัยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ควรมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านอาชีพ โดยใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และสอดคล้องกับ ไคแอน บราวเดอร์ และคณะ (Browder et al., 2001) ที่ได้ศึกษาคุณสมบัติในการทำงานของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า เนื้อหาที่สมควรสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการเตรียมการประกอบอาชีพ คือ ทักษะการตัดสินใจด้วย

ตนเอง ทักษะสังคมในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การตรงต่อเวลา และการรู้จักค่าของเงิน ตลอดจนการมีวินัยในการทำงาน

2.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ข้อค้นพบจากการวิจัย พบว่าการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยวิธีการสัมภาษณ์ และการสอบถามผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ร่างกรอบความคิดการวิจัย 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน สร้างรูปแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดำเนินการร่างรูปแบบโดยวิธีการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 3) ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบรูปแบบ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนย่อยที่ 1 ตรวจสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนดจากแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมิน ขั้นตอนย่อยที่ 2 ตรวจสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่ม และขั้นตอนย่อยที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่างแล้วสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และ 4) ใช้และการติดตามผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน โดยนำไปใช้ในการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2563 และติดตามผลการใช้รูปแบบจากการสำรวจความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทักษะการทำงานของนักเรียน และการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ เมสัน อัลเบิร์ต และคีเคอรรี่ (Meason, Albert and Khedourri, 1985) ได้เสนอขั้นตอนของการสร้างรูปแบบไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรวบรวมปัญหาเพื่อให้รู้ว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง 2) การพัฒนารูปแบบ 3) การทดสอบรูปแบบโดยนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อเปรียบเทียบผล 4) การนำไปใช้ 5) การพัฒนาปรับปรุงให้ทันสมัย และการปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ขององค์กรและสถานการณ์ที่มากกระทบจากภายนอกและภายในองค์กร

ประกอบด้วยแนวคิดของ คีฟ (Keeve, 1988: 172) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างและพัฒนา รูปแบบ ผู้วิจัย จะต้องศึกษาแนวคิดทฤษฎีในการสร้างรูปแบบ นำข้อมูลที่จัดเก็บมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบ กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ การทดสอบและปรับปรุงรูปแบบก่อนนำรูปแบบไปใช้งานจริง และการประเมินผลหลังจากการนำรูปแบบไปใช้งานจริง และสอดคล้องแนวคิดของ วาโร เฟ็งส์วัสดี (2553 : 12) นำเสนอแนวคิดขั้นตอนการสร้างและพัฒนา รูปแบบ ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและรูปแบบของ เรื่องที่ศึกษา การศึกษาจากสภาพจริง ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงาน ของหน่วยงาน หรือ 2) การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม หรือ 3) การศึกษารายกรณี (Case Study) ของหน่วยงานที่ดำเนินการได้ดีในเรื่องที่กำลังศึกษา พัฒนา รูปแบบ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาจากสภาพจริง ทดสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ซึ่งสามารถ กระทำได้ ดังนี้ 1) การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสอบถาม 2) การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือการ สนทนากลุ่ม 3) การนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง ปรับปรุง และนำเสนอรูปแบบ

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พบว่า มีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ 26 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพ (2) การค้นหาอาชีพ (3) การเตรียมตัวด้านอาชีพ (4) การปรับตัวกับอาชีพ (5) การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และ (6) ระบบการทำงานแบบสนับสนุน 2) การบริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (2) การกำหนด ทิศทางของโรงเรียน (3) การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน (4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และ (5) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน 3) องค์ประกอบโรงเรียนที่มีประสิทธิผลใน การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) ความเป็นมืออาชีพ (2) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (3) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (4) การมีวิสัยทัศน์ร่วม (5) การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และ (6) การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 4) การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) ครอบครัว (2) ชุมชน (3) ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด (4) สถานประกอบการ (5) สถาบันทางการแพทย์ (6) สถาบันอาชีวศึกษา (7) สำนักงานจัดหางานจังหวัด (8) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด และ (9) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สอดคล้องกับ

โบลิน และ ลอยด์ (Brolin and Loyd, 2004: 54) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การตระหนักรู้อาชีพ (Career Awareness) ในระดับประถมศึกษา 2) การค้นหาอาชีพ (Career Exploration) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3) การเตรียมตัวด้านอาชีพ (Career Preparation) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 4) การปรับตัวกับอาชีพ (Career Assimilation) ในที่สุดท้ายของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับ นักวิชาการรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา (2011 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 6) ได้เสนอแนวคิดในการจัดรูปแบบการศึกษาอาชีพระดับก่อนอุดมศึกษา ไว้ 4 ขั้นตอน 1) การสร้างแรงจูงใจความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพ (Career motivation) 2) การสร้างความเข้าใจในอาชีพ (Career orientation) 3) การสำรวจโลกแห่งอาชีพในยุคปัจจุบัน และศักยภาพความสนใจของตนเอง (Career exploration) 4) การเตรียมสู่เส้นทางประกอบอาชีพ (Career preparation) สอดคล้องกับ ศรีสมร กลีวัฒน์ (2547 : 71-75) ได้สรุปรูปแบบการจ้างงานบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ รูปแบบการจ้างงานแบบมีการสนับสนุน (Supported Employment) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ บรรจุเข้าทำงานฝึกทำงานในสถานประกอบการ การควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง การเรียกร้องสิทธิ และได้ค่าจ้างแรงงานตามผลผลิตของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับ ภัคธดา สุวรรณวล (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนใน โรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหาร ประกอบด้วย ภาวะผู้นำให้บริการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ และการปรับตัวกับอาชีพโดยทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก สำหรับปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาโดยเฉพาะขั้นการสร้างพันธมิตร และการบริหารเครือข่าย ขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์และการใช้ประโยชน์ และขั้นการรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่อง และปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ มงคล เกตุสุวรรณ (2561) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใน โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านการเรียนรู้อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการประเมินความสามารถ และด้านการติดตามประเมินผลการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ

วุฒิ วัฒนธนาวุฒิ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียน การศึกษาภาคบังคับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารการจัดการเรียน การสอนทักษะอาชีพ และประเมินองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดกระบวนการบริหารที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ การกำหนดนโยบายระดับสูงโดยเฉพาะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้อง สนับสนุนเรื่องนี้อย่างจริงจัง การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในการประกอบ อาชีพต้องสามารถนำความรู้ไปสู่การประกอบอาชีพได้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร อาชีพต้องชัดเจนสามารถนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนได้ การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ทักษะอาชีพ และการนิเทศติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามหลักสูตรอาชีพ สอดคล้องกับ ไคแอน บาวเดอร์ และคณะ (Browder et al., 2001) ที่ได้ศึกษาคูณสมบัติในการทำงานของบุคคลที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา พบว่า เนื้อหาที่สมควรสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการ เตรียมการประกอบอาชีพ คือ ทักษะการตัดสินใจด้วยตนเอง ทักษะสังคมและการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การตรงต่อเวลา การรู้จักค่าของเงิน ตลอดจนการมีวินัยในการทำงาน

2.3 ผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ข้อค้นพบจากการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้นำไปใช้ปฏิบัติจริงในปีการศึกษา 2563 ซึ่งส่งผลให้ ผู้บริหาร ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติระดับมาก และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะการทำงาน และสามารถ ประกอบอาชีพอย่างยั่งยืนได้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ เป็นผลมาจากโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษาตาม องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ดังนี้

2.3.1 การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โดยโรงเรียนได้ดำเนินการ

1) จัดการศึกษาในการสร้างความตระหนักรู้ในอาชีพให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดย สร้างและพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และจัดการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความ ตระหนักในการทำงานและเห็นคุณค่าของตนเอง เน้นการฝึกทักษะการทำงานเบื้องต้น จัดให้มี แหล่งเรียนรู้และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง ค่านิยมของการเป็นคนที่ต้องทำงานแก่นักเรียนตามศักยภาพและความสนใจ และจัดกิจกรรมเรื่อง อาชีพหรือการทำงานสอดแทรกหรือบูรณาการในทุก วิชาที่สอน 2) จัดการศึกษาในการค้นหา

อาชีพให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสร้างทางเลือกอาชีพที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน มีกระบวนการวัดแววนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาชีพที่หลากหลายผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ประสานสัมพันธ์ให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จัดทำแผนการให้บริการ/การฝึกเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Support Plan) และแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Service Plan) 3) จัดการศึกษาในการเตรียมตัวด้านอาชีพให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 โดยส่งเสริมให้นักเรียนฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ตนเองเลือกด้วยการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียนดำรงชีวิตอิสระหรือลดการพึ่งพาคนอื่นในการดำเนินชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน และสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการสำหรับฝึกงานและจ้างงานนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากภายนอกโรงเรียนในการค้นหาอาชีพ และการเตรียมตัวกับการประกอบอาชีพของตนเอง 4) จัดการศึกษาในการปรับตัวกับอาชีพให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยส่งเสริมให้นักเรียนทดลองฝึกงานในศูนย์การทำงานต่อเนื่องของโรงเรียน (Transition Support Center) ก่อนจบการศึกษา ให้นักเรียนทดลองฝึกงานในสถานประกอบการในอาชีพที่นักเรียนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว มีการประสานงานอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สอนงานในสถานประกอบการกับบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนตามแผนการให้บริการระยะเปลี่ยนผ่าน ประสานงานกับสถานประกอบการในการสมัครงานของนักเรียนและมีการประเมินสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ และจัดเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียน โดยพัฒนาความสามารถให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ 5) จัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในทุกระดับชั้น ปลูกฝังค่านิยม เจตคตินิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ประกอบการ และการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น ทักษะการรับประทานอาหาร ทักษะการแต่งกาย ทักษะการดูแลความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้ในชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง การอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ การใช้บริการทางสาธารณะร่วมกับผู้อื่น จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ เช่น การใช้จ่ายเงิน การรู้จักค่าของจำนวน การบอกวัน เวลา การอ่านป้ายเตือนหรือป้ายสัญลักษณ์ และการเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง และจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสาร เช่น การพูดคุย ทักทาย โต้ตอบ

การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ การบอกความต้องการหรือการตอบปฏิเสธ และ 6) การจัดระบบการทำงานแบบสนับสนุนให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยโรงเรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ พัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach) ซึ่งก่อนการได้งานทำของนักเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ (Assessment) ด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะตัดสินใจเลือกงานทำ หลังจบการศึกษา สร้างเครือข่ายสถานประกอบการเพื่อค้นหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกอาชีพและการจ้างงานอย่างยั่งยืน ประเมินสถานที่ทำงานอย่างเป็นระบบด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้อกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จับคู่งาน (Matching) ที่สอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำงานตลอดช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย และภายหลังที่นักเรียนได้งานทำแล้ว โรงเรียนได้จัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนไปให้การสนับสนุน (Support) ในช่วงแรกอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน ดำเนินการประสานงานในเรื่องข้อตกลงการทำงาน เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน และให้นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนทำการถอดห่าง (Fading) อย่างเป็นระบบ และคอยติดตามประเมินผลการฝึกงาน (Follow up) หรือการทำงานของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะ ๆ หลังจบการศึกษา จนกว่านักเรียนจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพของตนได้อย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นไปตามแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ โบลิน และ ลอยด์ (Brolin and Loyd, 2004: 54) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การตระหนักรู้อาชีพ (Career Awareness) ในระดับประถมศึกษา 2) การค้นหาอาชีพ (Career Exploration) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3) การเตรียมตัวด้านอาชีพ (Career Preparation) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 4) การปรับตัวกับอาชีพ (Career Assimilation) ในปีสุดท้ายของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับแนวทางของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2559 : 10-18) การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำควรจัดในทุกระดับชั้น เพื่อให้นักเรียนตระหนักรู้ว่าตนเองมีความชอบ ความสนใจ ความถนัดและศักยภาพตรงกับอาชีพใด โดยระดับชั้นอนุบาลควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เน้นปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำอาชีพเบื้องต้น ได้แก่ มีวินัย ความรับผิดชอบ อดทน และอยู่กับผู้อื่นได้ ระดับชั้นประถมศึกษาเน้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการมีงานทำนั้น ให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักและเห็นความแตกต่างของหน้าที่และวิธีการทำงานต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงอาชีพต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสังคม มีความตระหนักในอาชีพที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตและเน้นการสร้างคุณลักษณะผู้ทำงานที่พึงประสงค์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักตัวเองมากขึ้น ขอมรับความแตกต่างของบุคคล ทั้งด้านความสนใจ ความสามารถ และทัศนคติต่ออาชีพของคนในสังคม จัดการเรียนการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์จริงร่วมกับการประเมินตนเอง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการเรียนการสอน โดยเน้นการเตรียมการด้านทฤษฎีและทักษะเพื่อการดำเนินการในแนวทางวิชาชีพไปสู่การเตรียมอาชีพ เน้นการปลูกฝังคุณลักษณะเพื่อการทำงาน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล การตัดสินใจเลือก การจัดระบบทำงานด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ ไคแอน บาวเดอร์ และคณะ (Browder et al., 2001) ที่ได้ศึกษาคุณสมบัติในการทำงานของบุคคลที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา พบว่า เนื้อหาที่สมควรสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการเตรียมการ ประกอบอาชีพ คือ ทักษะการตัดสินใจด้วยตนเอง ทักษะสังคมในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การตรงต่อเวลา การรู้จักค่าของเงิน ตลอดจนการมีวินัยในการทำงาน สอดคล้องกับ ศรีสมร กสิวัฒน์ (2547 : 71-75) ได้สรุปรูปแบบการจ้างงานบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ รูปแบบ การจ้างงานแบบมีการสนับสนุน (Supported Employment) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ บรรลุเข้าทำงานฝึกทำงานในสถานประกอบการ การควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง การเรียกร้องสิทธิ และได้ค่าจ้างแรงงานตามผลผลิตของแต่ละบุคคล

2.3.2 บริหารโรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โดยโรงเรียน ได้ดำเนินการ 1) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยการของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกภาคส่วนร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้าน โครงสร้าง การบริการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการที่เป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ด้านสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง กฎหมาย ที่เป็น โอกาสหรืออุปสรรค และ ใช้กระบวนการ SWOT Analysis 2) กำหนดทิศทางของโรงเรียน โดยกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ตามหลักวิชาการและการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน สร้างความเข้าใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง 3) กำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ประกอบด้วย กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ โดยกำหนดจุดเน้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อ การประกอบอาชีพของนักเรียน กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรม 4) ปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยโรงเรียนได้ให้การสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานการจัดการ ศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ทั้งด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ อย่างเพียงพอเหมาะสม กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติไว้เป็นลายลักษณ์ อักษรสอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถ จัดทำโครงการ กิจกรรม แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไว้เป็นลายลักษณ์อักษรผ่านความเห็นชอบ

ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ 5) ควบคุมและประเมินกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ (PDCA) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการ มีการรายงานผลการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และเผยแพร่สู่สาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับ รั้งสรรพ มณีเล็ก (2544 : 34-37) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนเป็นการศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียนโดยศึกษาปัจจัย (Input) และกระบวนการดำเนินงาน (Process) ซึ่งเกี่ยวกับ โครงสร้าง นโยบาย การบริการ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนเป็นการศึกษาโอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี และการเมือง กฎหมาย สอดคล้องกับ สมพงษ์ วิวัฒน์ศิริกุล (2547) การจัดวางทิศทางของโรงเรียนเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนร่วมกันตั้งปณิธาน ความมุ่งหวัง ตั้งมั่น ใฝ่ฝัน ประารถนา ที่จะพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน ซึ่งการจัดวางทิศทางของโรงเรียน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 67-98) การกำหนดกลยุทธ์ แบ่งออกได้ 3 ระดับ ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ระดับแผนงาน และการกำหนดกลยุทธ์ระดับการปฏิบัติกิจกรรมตาม สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 99-114) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย (1) การจัดทำโครงการ (2) จัดทำแผนปฏิบัติการ (3) จัดระบบงาน (4) การมอบหมายงาน และ (5) การจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับ พิบูล ทีปะपाल (2550 : 251-264) กระบวนการควบคุมกลยุทธ์ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายอย่างเป็นทางการ (Formal Target-Setting) การตรวจสอบ (Monitoring) การประเมินผล (Evaluation) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) สอดคล้องตามแนวคิดของ วิทเลน และ ฮังเกอร์ (Wheelen & Hunger, 2006: 8) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental scanning) 2) การจัดทำกลยุทธ์ (Strategy formulation) 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy implementation) และ 4) การประเมินผล และการควบคุม (Evaluation and control)

2.3.3 การพัฒนาโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โดยโรงเรียนได้ดำเนินการ 1) พัฒนาและสร้างความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากร โดยผู้บริหารได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง มีเจตคติที่ดี อุทิศตน รักและศรัทธาในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นผู้ใฝ่เรียน

เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ ๆ เข้าใจและยอมรับในศักยภาพเด็กพิเศษ ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน มุ่งมั่นอุทิศตน แสวงหาความรู้วิธีการใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม จริยธรรม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สร้างวัฒนธรรมการทำงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรเต็มใจที่จะอยู่กับองค์กร สรรหาบุคลากรที่มีความสามารถ และศักยภาพสูงมาไว้ในองค์กร บริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม และร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ พัฒนาบุคลากรให้สามารถทำงานเชิงรุก

2) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด สะดวก มีบรรยากาศที่ร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา มีแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียน สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่หลากหลาย เพียงพอเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 3) สร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) สร้างทัศนคติต่อวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในระดับผูกพันให้ครูผู้สอนและบุคลากร มีการแปลงวิสัยทัศน์สู่การจัดทำพันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ชัดเจน สอดคล้อง เหมาะสม สามารถวัดได้ และนำสู่การปฏิบัติ 5) จัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีการประเมินความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นไปตามหลักวิชาการอย่างถูกต้องโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องร่วมกำหนดเป้าหมายระยะยาว กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในจุดที่ควรพัฒนา วัดและประเมินผลตามสภาพจริง จัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพโดยมีการประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลเมื่อนักเรียน อายุ 14 ปี หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้รับการบริการเปลี่ยนผ่านเมื่ออายุครบ 16 ปี หรือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 6) จัดกิจกรรม

พัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยโรงเรียนได้สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน สอดคล้องกับ นางลักษณ์ เรือนทอง (2550 : 177-188) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและครูผู้สอน 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้ และความเชื่อถือได้ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การเรียนการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ และ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง สอดคล้องกับ สุจินต์ สว่างศรี (2558 : 279-281) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมืออาชีพ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานเชิงรุก การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วม และร่วมคิดร่วมทำ การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน การใช้ข้อมูลผลการประเมิน หรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ การมีความเข้าใจลักษณะเฉพาะและปรัชญาการจัดการศึกษาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้บุคคลมีวิสัยทัศน์ร่วม การพัฒนาวิสัยทัศน์ของบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมขององค์กร และการทำให้วิสัยทัศน์ร่วมกันไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ 3) การคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน ประกอบด้วย การใช้กลยุทธ์ในการสร้างความสำเร็จของผู้เรียน โดยใช้การสื่อสารเพื่อเสริมแรงในความคาดหวัง และการใช้บทบาทเชิงรุกในการจัดการเรียนการสอน โดยการสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานที่มีประสิทธิผล 4) การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ 5) การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล และการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล 6) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดและปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และการเชื่อมโยงการใช้แหล่งเรียนรู้ 7) การให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นการประเมินคุณภาพภายใน และการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 8) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

2.3.4 องค์กรประกอบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ได้แก่ 1) ครอบครัวยุติธรรมได้ร่วมมือกับโรงเรียนในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ การค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถรวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน ส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียนหลังจากจบการศึกษา 2) ชุมชนได้ให้ร่วมมือกับโรงเรียนในการสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ และการจ้างงานคนพิการ 3) ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด ร่วมกับโรงเรียนและครอบครัวในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ให้ความรู้และการอบรมงานอาชีพสาขาต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและมีส่วนร่วมในระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน 4) สถานประกอบการร่วมกับโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นแหล่งเรียนรู้สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน และให้การสนับสนุนในการจ้างงานโดยใช้กระบวนการของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ 5) สถาบันทางการแพทย์ ร่วมกับโรงเรียนประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ พัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการ และเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และจิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ 6) สถาบันอาชีวศึกษาให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับนักเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้สอนงานและฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน 7) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน ครอบครัว สถานประกอบการ หรือนายจ้าง ส่งเสริมพัฒนาทักษะฝีมือการประกอบอาชีพ เตรียมพร้อมสู่สถานประกอบการให้กับนักเรียน และสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในสาขาอาชีพต่าง ๆ ให้กับนักเรียน 8) สำนักงานจัดหางานจังหวัด ประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการที่เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน ดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของนักเรียน และสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน ครอบครัว สถานประกอบการ หรือนายจ้าง และ 9) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการประกอบอาชีพ และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ ดูแลสิทธิต่าง ๆ ที่พึงมีของนักเรียนที่มี

ความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ สอดคล้องกับ อเนก นาคะบุตร (2553 : 6) ความสำคัญของเครือข่ายทำให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยน เมื่อมีเวทีแลกเปลี่ยน ก็ทำให้เกิดความรู้ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดวัฒนธรรมต่อกัน ช่วยเสริมความเข้มแข็ง ให้แก่ชุมชนและได้รู้จักสามัคคี เกิดกระบวนการคิดร่วมกัน ร่วมทำ ร่วมทุน และก่อให้เกิดการ ประสานอุดมการณ์และความคิดซึ่งกันและกันให้กว้างขึ้น สอดคล้องกับ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล (2560 : 32-33) เครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประกอบด้วยเครือข่าย ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบัน อาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สอดคล้องกับ ภัทรดา สุวรรณกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนใน โรงเรียน เฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่ มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา โดยเฉพาะขึ้นการสร้างพันธมิตร และการบริหารเครือข่าย ขึ้นการพัฒนาความสัมพันธ์และการใช้ประโยชน์ และขึ้นการรักษา ความสัมพันธ์และความต่อเนื่อง และปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

3.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

- 1) ควรสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา
- 2) ควรมีการพัฒนา และเตรียมความพร้อมของผู้ปกครองนักเรียนควบคู่กับการ จัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนสามารถกำกับ ดูแล พัฒนาต่อยอดการประกอบอาชีพ ของนักเรียนหลังจบการศึกษาจากโรงเรียน ซึ่งนักเรียนบางรายที่มีความสามารถและศักยภาพต่ำมาก ผู้ปกครองอาจจะจำเป็นต้องทำงานร่วมกับนักเรียนในอาชีพนั้น ๆ
- 3) ในระหว่างที่นักเรียนกำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนควรเตรียม ความพร้อมและสนับสนุนนักเรียนประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนอาจจะเป็นอาชีพที่

ได้เลือกเรียนหรืออาชีพเสริมอื่นที่เป็นทางเลือกสำรอง และปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการเก็บออมเงินไว้เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา

4) โรงเรียนควรต้องตระหนัก และให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพในการใช้ยานพาหนะในการเดินทาง (รถจักรยาน) ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถใช้ได้อย่างถูกวิธี มีความชำนาญ และปฏิบัติตามกฎหมายและวินัยจราจรที่ถูกต้อง และมีความปลอดภัย

5) ควรมีการประสาน และสร้างเครือข่ายในการร่วมระดมทุน หรือสนับสนุนทรัพยากร ประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบอาชีพให้แก่แก่นักเรียนแต่ละบุคคลตามอาชีพที่ได้เลือกเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้สิ่งของดังกล่าวในการฝึกทักษะอาชีพ หรือการประกอบอาชีพหารายได้ในระหว่างเรียน และสามารถนำไปใช้ในการทำมาหาเลี้ยงชีพหรือการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา

6) โรงเรียนควรประสานเครือข่าย สถานประกอบการ หรือหน่วยงานของทางราชการ ในการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกี่ยวกับสวัสดิการที่פק และผู้ดูแลคนพิการ ในช่วงการทำงานและหลังเลิกงานเมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้วเพื่อให้เขาสามารถประกอบอาชีพอยู่ในสังคมได้อย่างยั่งยืน

7) ควรสร้างขวัญกำลังใจ และให้การสนับสนุนครูที่ทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ (Job coach) ให้ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าทำการล่วงเวลา และการพิจารณาประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานต้นสังกัด

1) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมโรงเรียนในสังกัดที่เป็น โรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีนักเรียนบกพร่องทางสติปัญญาเรียนรวมอยู่ นำรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไปใช้ในโรงเรียน

2) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนอย่างเพียงพอเหมาะสม

4) ควรนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะการง่วงใจของครูผู้สอน ครูที่ทำหน้าที่นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ และเครือข่ายต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ รูปแบบเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มที่มีระดับความสามารถศักยภาพ และระดับสติปัญญาค่ำมากเป็นการเฉพาะ

3.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.2.4 ควรทำการวิจัยซ้ำ โดยขยายกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อการประกอบอาชีพหรือการมีงานทำ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เช่น โรงเรียนโสตศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และหรือโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เป็นต้น

3.2.5 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพอื่นๆ ในการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2545). **การวางแผนกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานปรับระบบ
งบประมาณ กรมสามัญศึกษา.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน
พิการ.(2565). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย:
<https://www.dep.go.th/th/law-academic/knowledge-base/disabled-person-situation/>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **คู่มือการดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ**. กรุงเทพฯ:
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของ
การปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2556). **ปรัชญาการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). **การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2553). **ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัลยา สุตะบุตร. (2551). **ความรู้เรื่องปัญญาอ่อน**. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก**.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จ่านิง แจ่มจันทรวงษ์. (2553). **การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบเครือข่ายเพื่อส่งเสริมคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต: ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำทาง
การศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จินตนา บุญงการ. (2544). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
 _____ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2549). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด
 ยูเคชั่น.
- จิราวัฒน์ คงถาวร. (2547). ความเป็นไปได้ในการจ้างงานคนพิการของบริษัทมิตซูบิชิ มอเตอร์ส
 (ประเทศไทย) จำกัด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.
 วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 วิโรฒ.
- ชนินทร์ ชูณหพันธ์. (2550). แนวคิดการจัดการสมัยใหม่ในการจัดการองค์การและทรัพยากร
 มนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส
 โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่).
- ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล. (2552). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เน้น
 การกระจายอำนาจ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคณะศึกษาศาสตร์ (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย
 สยาม.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2549). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารราชการแนวใหม่(พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.).
- ทศนา เขมมณี. (2545). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพมหานคร:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
 ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวี เชื้อสุวรรณทวี. (2562). ยุติธรรมและนโยบายด้านความพิการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2542). องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนพล แสงจันทร์. (2555). การเสริมสร้างเครือข่ายการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ กรณีศึกษา:
 ศูนย์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการพุทธมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 10).
 กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล. ปรินญาปรัชญาคุณฎี
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นฤมล นิราทร. (2543). การสร้างเครือข่ายการทำงาน: ข้อควรพิจารณาบางประการ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นวิยา จำชาติ. (2560). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาตาม
หลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนบ้านโป่ง (อนิวัตต์ราษฎร์สามัคคี)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนตรชนก รินจันทร์. (2557). การฝึกอบรมผู้ปกครองเพื่อฝึกทักษะการดูแลช่วยเหลือตนเองใน
การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บัวแก้ว ทองมี. (2561). แนวทางส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการของสถานประกอบการในจังหวัด
นครปฐม วิทยานิพนธ์ปริญญาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ แผน ก แบบ ก 2 ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2561. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
สุริยวิทยาสาน.
- _____. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
สุริยวิทยาสาน.
- บุญเลิศ เย็นคงคา. (2544). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: วิ.เจ.พรินต์ติ้ง.
- บุญเลี้ยง คำชู. (2544). การดำเนินงานสร้างแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประกฤติ พูลพัฒน์. (2547). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต.
- ประยงค์ มีใจชื้อ. (2542). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิยะรัตน์ เทียงป่า. (2562). การติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ: กรณีศึกษาคน
พิการจากสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี. สังคม
สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ผดุง อารยะวิญญู. (2551). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
 _____. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 ไร่ไทยเพรส.
- พรจันทร์ พรศักดิ์กุล. (2550). รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณ
 แบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2552). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 สวนคูสิต.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
 ม.ป.ท.
- พระมหาสุทนต์อภากโร(อบอุ้น). (2547). ความรู้และการจัดการ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
 เสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).
- พสุ เดชะรินทร์. (2542). การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2551). เด็กสมาธิสั้น. กรุงเทพฯ: พี เอ อาร์ทเอนด์พริ้นติ้ง.
- พัทธสิญ นวโลจิตรัตน์. (2560). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำแบบไทยอันพึงประสงค์ของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคกลาง. วารสารครุ
 ศาสตร์.....มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย,4(2),47.
- พัฒนา พรหมณี, ศรีสุรางค์ เอี่ยมสะอาด และปณิธาน กระสังข์. (2560). แนวคิดการสร้างและพัฒนา
 รูปแบบเพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านการสาธารณสุขสำหรับนักสาธารณสุข. วารสารวิชาการ
 สมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
 สยามบรมราชกุมารี,6(2),129-134.
- พิบูล ทิปะปาล. (2550). พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์
- พิศณุ ฟองศรี. (2558). วิจัยทางการศึกษา.(พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด.
 _____. (2554). วิจัยทางการศึกษา(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
 _____. (2557). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย.(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธา
 การพิมพ์ จำกัด.
 _____. (2556). เทคนิควิธีประเมินโครงการ.(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์
 จำกัด.

- พลสุข หิงคานนท์. (2540). การพัฒนารูปแบบการจัดองค์การของวิทยาลัยพยาบาล กระทรวง
สาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ ปิยะวงษ์วัฒนา. (2545). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภักธดา สุวรรณนวล. (2560). ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมี
งานทำของนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- มงคล เกตุสุวรรณ. (2561). ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำ
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ
ของจังหวัดชุมพร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2545). การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอร์เน็ท.
- มาริษา โกวิทช์. (2558). การพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของบุคคลที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญาโดยใช้ภาพวิเคราะห์งาน. (วิทยานิพนธ์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มาลี สืบกระแสด. (2552). การพัฒนารูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- มียากาวะ, ทาดาโอะ. (2550). เศรษฐมิติเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ฐีแจ่ง.
- มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย. (2560). พระเมตตากับเด็กเยาวชนคนพิการ.
ม.ป.ท.
- รังสรรค์ มณีเล็ก. (2544). การวางแผนเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ:
ทิวส์พับบลิชซัน.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- โรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล. (2558). การวางแผนเชิงกลยุทธ์. (ออนไลน์)
แหล่งมา: [https://www.tn.mahidol.ac.th/nursing/sites/default/files/KM/
Strategy_Plan_NPD.pdf](https://www.tn.mahidol.ac.th/nursing/sites/default/files/KM/Strategy_Plan_NPD.pdf)

- โรงเรียนน่านปัญญานุกูล. (2560). คู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.
- _____. (2560). คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโรงเรียนต้องดีมีที่ยืน โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน.
- _____. (2562). แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ระยะ 4 ปี พ.ศ.2563-2566.
- _____. (2560). หลักสูตรสถานศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. วารสารณ วิไลนาม. (2554). บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. [online]. Available from: URL: <http://snc9.com/customize-27762-1.html>[2565, มิถุนายน 13]
- วาโร เฟิงส์วส์ดี. (2553,กรกฎาคม-ธันวาคม). การวิจัยพัฒนารูปแบบ: วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครปีที่ 2 ฉบับที่ 4. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรารณ. (2547). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์บัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- วุฒิวัด นธนวุฒิ. (2561). การบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ศิริพร ดันตยมาศ. (2550). รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศรียา นิยมธรรม. (2551). การศึกษาพิเศษและการจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศรีสมร กสิวัฒน์. (2547). เปลี่ยนภาระเป็นพลัง: ปัญญาอ่อนกับวิถีชีวิตอิสระที่เป็นไปได้. วารสารฉบับพิเศษเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ 12 สิงหาคม 2547.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2543). การบริหารเชิงกลยุทธ์.(พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์

- สมพงษ์ วิวัฒน์ศิริกุล. (2547). การใช้เทคนิควิธีการ SWOT ของคณะกรรมการจัดทำแผน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพร หวานเสร็จ. (2559). ทักษะการช่วยเหลือตนเอง. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- สมาน อัสวภูมิ. (2550). การใช้การวิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก.
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สาลินี อุดมผล. (2558). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพ เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหา
อย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณวุฒิปริญญาตรี), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชิน. (2550). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอิน โด
ไชน่า.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ม.ป.ท.
- _____. (2554). แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ. กรุงเทพฯ:
ศรีบูรณะคอมพิวเตอร์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการประกันคุณภาพ
การศึกษา. เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.
2561-2580. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน. (2560). แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2562-2565) จังหวัด
น่าน. ม.ป.ท.
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ. (2547). รายงานการศึกษาเรื่องโครงการศึกษารูปแบบ
การส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. กรุงเทพฯ: เทพเพ็ญวานิชย์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2562). สรุปผลที่สำคัญการสำรวจ
ความพิการ พ.ศ. 2560.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2559). แนวทางการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการมีงานทำสำหรับ
เด็กด้อยโอกาสในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ท.

- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ.รัตนะเทรคดิ่ง.
- _____. (2560). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ2560 ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ม.ป.ท.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ. (2554). แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: ข้อค้นพบจากการวิจัย(พิมพ์ครั้งที่ 1ed.). กรุงเทพฯ: หจก.ศรีบูรณะ คอมพิวเตอร์-การพิมพ์
- สุกัญญา แซ่มซ้อย และชญาנית อุตสาโท. (2555). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: โรงเรียนถนนอมราภูร์บำรุง.
- สุจินต์ สว่างศรี. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพผู้พิการพึ่งพาตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนลพบุรีปัญญาคุณ จังหัดลพบุรี.
- _____. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุทัศน์ ขอบคำ. (2540). รูปแบบการกระจายอำนาจการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. ปรินญา นิพนธ์การศึกษาคุณูปภัณชาติ (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล ปธานวนิช และคณะ. (2541). ชีวิตการทำงานของลูกจ้างพิการในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสถียร จิรรังสิมันต์. (2549). ความรู้เกี่ยวกับองค์กรเครือข่าย. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย สำนักงานสภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อเนก นากะบุตร. (2553). ชนบทไทยในสามทศวรรษที่ผ่านมา กับบทเรียนของภูมิปัญญาไทยสู่ทิศทางการพึ่งตนเองของชนบทในอนาคต. ในทิศทางหมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- อนันต์ นามทองตัน. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- อัมพร พงษ์กังสนานันท์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Australian Bureau of Statistic. (1999). 1999 Year Book Australia, Commonwealth of
Australia, Canberra, p.140.
- Baldwin, S., Costley, D., & Warren, A. (2014). Employment activities and experiences of
adults With high-functioning autism and Asperger's disorder. *Journal of Autism and
Developmental Disorders*, 44(10), 2440–2449.
- Bartol, K. & Martin, D. (1998). *Management*. McGraw-Hill, Boston:220-221.
- Basham, C.J. (2011). The role of career education and guidance for students in year 13 and
implications for students' career decision making (Master's thesis). Retrieved from
<http://www.unitec.researchbank.ac.nz/handle/10652/1549>
- Brolin, D.E. & Loyd, R.J. (2004). *Career development and transition service: A functional
life skill approach*. (4th ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Browder, D.M., Wood, W. M., Karvonen, M. & Alaozzine, B. (2001). Reviewing resources
on self-determination: A map for teachers. *Remedial and Special Education*, 22, 233-244.
- Brown, Warren B. & Moberg, Denis J. (1980). *Organizational Theory and Management: A Macro
Approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Bush, T. (1986). *Theories of Education Management*. London: Harper and Row.
- _____. (2011). *Theories of Educational Leadership and Management*. London: Paul
Chapman.
- Carter, E. W., Austin, D. & Trainor, A. A. (2012). Predictors of postschool employment
outcomes for young adults with severe disabilities. *Journal of Disability Policy
Studies*, 23(1), 50–63.
- Chan, W., Smith, L. E., Hong, J., Greenberg, J.S., Taylor, L. J. & Mailick, M. R. (2017). Factors
associated with sustained community employment among adults with autism and
co-occurring intellectual disability. *Autism*, 1362361317703760.
- Christine Joy Basham. (2011). **The Role of career education and Guidance for students
in year 13 and it's implications for Student's career decisionmaking**, Unitec
Institute of Technology.

- Cookson, P. (2010). **The Nature of Support: A survey of the support by job coaches from the perspective of people with intellectual.** N.P.
- Cumming, T.G. & Worley, C.G. (2013). **Organization development and change.** (10th ed.). The United States of America: Cengage Learning.
- Edmonds, R. (1979). **Effective Schools for the Urban Poor.** Educational Leadership, 37, 15-24. Sergiovanni.
- Eisner, E. (1976). **Education connoisseurship and criticism: Their form and function in education evaluation.** Journal of Aesthetic Education.
- Gibson, J. L. (2000). **Organizations Behavior.** (7th ed.). Boston: Irwin
- Glickman, C. D. (1987). **Good and/ or effective schools: What do we want? The Phi Delta Kappan,** 68(8), 622-624.
- Glickman, Gordon. & Ross-Gordon. (2001). **Supervision and Instructional Leadership a Developmental Approach. 5th.** The United States of America. Allyn and Bacon.
- Gluck, W.F. (2004). **Management.** London: The Dryden Press.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of education.** New York: Mc Graw-Hill Book.
- Good, Carter V. (2005). **Dictionary of Education.** (5th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hains, V. V. & Staba, A. M. (2017). **Education and employment for students from underrepresented groups supported with information and communication technology The 19th International Scientific Conference on Economic and Social Development, Melbourne, Australia.**
- Hanson, Mark E. (1996). **Educational Administration and Organizational Behavior.** (4th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Heward, William L. (2008). **Exceptional Children: An Introduction to Special Education.** (9th ed.). Pearson Education.
- Holwerda, A., van der Klink, J.J. & Groothoff JW, et al. (2012). **Predictors for work participation in individuals with an autism spectrum disorder: A systematic review.** Journal of Occupational Rehabilitation 22:333-352. [PubMed: 22270229]
- Husen, T. & Postlethwaite, N.T. (1994). **The international encyclopedia of education.** (2nd ed.). New York: Pergamon press Inc.

- Joyce, B. & Weil, M. (2000). **Models of Teaching**. (6th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Kaplan, R.S. & Norton, D.P. (1997). **Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System**. Harvard Business Review, January.
- _____. (2010). **Transforming the balance scorecard from performance measurement to strategic management**. Accounting Horizons.15(2), 147-160.
- Keeves, P. J. (1988). **Models and Model Building**. In Keeves, John P.(Editor). Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook. U.K:Pergamum Press.
- Kimbrough, Ralph B. & Nunnery, Michael Y. (1988). **Educational Administration: An Introduction**.(3rd ed). New York: Macmillan Publishing Company.
- Longman. (2009). **Longman dictionary of contemporary English**. (5th ed.). New York: Auther.
- Lunenburg, Fred and C. & Ornstein Allan. (1996). **Educational Administration: Concepts and Practices**.(2nd ed). New York: Wadsworth Publishing Company.
- Madaus, G.F., Stufflebeam, D. & Scriven, M.S. (1983). **Program Evaluation. In: Evaluation Models. Evaluation in Education and Human Services, vol 6**. Springer, Dordrecht.
- Meason, Albert. & Khedourri. (1985). **Management**. New York: Harper & Row.
- Mortimore, P. (1998). **The Road to Improvement, Lisse, Swets and Zeitlinger**.
- Nahavandi, A. & Malekzadeh, A. R. (1988). **Acculturation in mergers and acquisitions**. Academy of Management Review, 13(1), 79-90.
- Pierce, L.V. (1991). **Effective Schools for National Origin Language Minority Students**. Washington, DC: The Mid Atlantic Equity Center.
- Reynolds & Creemers. (1990). **School effectiveness and School improvement: A mission statement, editorial**.
- Sammons, P., Hillman, J. & Mortimore, P. (1995). **Key Characteristics of Effective Schools**. A Review of School Effectiveness Research. Institute of Education, London.
- Sergiovanni, T. J. (1991). **Education governance and administration**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Smith, E.W, Krouse, S.W. & Atkinson, M.M. (1980). **The Educator's Encyclopedia**. New York: Prentice - Hall.

- Smith, M., Beirne., James, R., Patton., Shannon, H. & Kim. (2006). **Mental Retardation: An Introduction to Intellectual Disability, (7th ed.)**. The University of Alabama.
- Steiner, Lars. (1998). "Organizational Dilemmas as Barriers to Learning," **The Learning Organization**. 5,4.
- Thompson, A. & Strickland III, A. (1992). **Strategic Management: Concepts and Cases**. (6th ed). BPI/rwin, Homewood, Illinois. Upper Saddle River, New jersey; Pearson Education, Inc.
- Think Exist. (2008). **The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organizations**. San Francisco: Jossey Bass.
- Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2006). **Strategic Management and Business Policy**.
- Willer, R.H. (1967). **Leader and leadership process**. Boston: Irwin / McGraw-Hill.
- Winer, John Joseph. (2000). **Quality of Life and the Work Environment and Quality of Life as Perceived by Individuals with Mental Retardation**. Ph.D. Dissertation. Yeshiva University.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสมพงษ์ อุ่นใจ
วัน เดือน ปีเกิด	24 พฤษภาคม 2517
ที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียนน่านปัญญานุกูล ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนน่านปัญญานุกูล ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2529 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคัวะ จังหวัดน่าน พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม จังหวัดน่าน พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม จังหวัดน่าน พ.ศ. 2539 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกคณิตศาสตร์ สถาบันราชภัฏลำปาง พ.ศ. 2553 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2539 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 จังหวัดแม่ฮ่องสอน พ.ศ. 2545 อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 จังหวัดแม่ฮ่องสอน พ.ศ. 2550 รองผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 จังหวัดแม่ฮ่องสอน พ.ศ. 2554 ผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2556 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 จังหวัดแม่ฮ่องสอน พ.ศ. 2559 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญร่วมการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1)

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

1. นายพลศักดิ์ ตูละวิภาค	ผู้อำนวยการ โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล
จังหวัดแพร่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
2. นายสมชาย จันทนา	ผู้อำนวยการ โรงเรียนกาวิละอนุกุล
จังหวัดเชียงใหม่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
3. นายปกรณ์ อัจมิตร	ผู้อำนวยการ โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล
จังหวัดนครสวรรค์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
4. นางอนงค์ เนตรทิพย์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล
จังหวัดพิจิตร วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
5. นางนงคราญ ดวงตา	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
6. นายเจตน์ ชุ่มวงศ์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
7. นางมาลินี วรรณวงศ์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกาวิละอนุกุล
จังหวัดเชียงใหม่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
8. นางวีระดี กองแก้ว	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล
จังหวัดพิษณุโลก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
9. นางปาริชาติ นาคน้อย	ครู โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล
จังหวัดพิษณุโลก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
10. นางอ่อนแก้ว จรัสดำรงวัฒน์	ครู โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล
จังหวัดเชียงราย วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
11. นางสุมล ศรีใจ	ครู โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล
จังหวัดแพร่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
12. นางณัฐราพร อุ๋นใจ	ครู โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2)

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

1. ดร. วุฒิสักดิ์ เหล็กคำ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ) ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. ดร. ประมวล พลอยกมลชุนห์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น) ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่
3. ดร. สุรัญจิต วรรณนวล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาการศึกษาพิเศษ) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง
4. นายศักดิ์ เรืองเดช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา) ผู้อำนวยการโรงเรียนพิษณุ โลกปัญญา นุกูล จังหวัดพิษณุ โลก
5. นายสุรชาติ ภูผาผุย ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรและการสอน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1
6. ดร. พิฑูล เลี้ยวสิริพงษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนคนพิการ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
7. ผศ.ดร.ศิริวิมล ใจงาม อาจารย์ประจำสาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุ โลก
8. นางอัญชรินทร์ กลิ่นศิริ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดน่าน (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย และนโยบาย การส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)
9. ดร. พิมพมณี แก้วมawangศ์ ที่ปรึกษาบริษัทแพชั่น ไอส์แลนด์ และผู้พิพากษาสมทบศาลแรงงานกลาง (ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และการจ้างงานคนพิการของสถานประกอบการ)
10. นายกรกช คำคะณา หัวหน้าแผนกฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ บริษัทบีทีซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (สาขาน่าน) (บุคลากรของสถานประกอบการที่รับคนพิการเข้าทำงาน)
11. นางมณีนุช ล้อบุญยารักษ์ กรรมการผู้จัดการ โรงแรมน้ำตองน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน (บุคลากรของสถานประกอบการที่ไม่ได้รับคนพิการเข้าทำงาน)
12. นายกานต์ บัวเพชร ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคผนวก ง

รายชื่อโรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่น และการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

1. รายชื่อ โรงเรียนที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่น

1.1 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

2. รายชื่อ โรงเรียนที่ใช้ในการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ

2.1	โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล	จังหวัดแพร่
2.2	โรงเรียนเข็ญราษฎร์ปัญญานุกูล	จังหวัดเข็ญราษฎร์
2.3	โรงเรียนกาวิละอนุกุล	จังหวัดเชียงใหม่
2.4	โรงเรียนพิษณุโลกปัญญานุกูล	จังหวัดพิษณุโลก
2.5	โรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล	จังหวัดพิจิตร
2.6	โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญานุกูล	จังหวัดนครสวรรค์

ภาคผนวก จ

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 , ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1)

ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2)

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละข้อ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย โดยได้ให้ความเห็นเป็นค่าคะแนน ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบตรวจสอบ

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ภาคผนวก จ (1) ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1

รายการ ข้อความสำหรับการสัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. การจัดการศึกษาของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน เพื่อให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถที่จะ ประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาตามอาชีพที่ตนเองเลือกเรียน ได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน และมีรายได้								
1.1 ปัจจุบันมีอะไรที่โรงเรียนได้มีการดำเนินการแล้วบ้าง และมี ผลเป็นอย่างไร.....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 มีปัญหา อุปสรรคหรือไม่อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.3 มีอะไรอีกบ้างที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เพราะอะไร.....	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.4 ปัญหา และอุปสรรคดังกล่าวจะมีแนวทางแก้ไข อย่างไร...	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.5 ท่านคิดว่าการทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา สามารถที่จะประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาตาม อาชีพที่ตนเองเลือกเรียนได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน และมีรายได้ จะ มีปัจจัยอื่นใดอีกบ้างที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้การจั ดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2. นอกจากข้อมูลที่ได้กล่าวมาใน ข้อ 1 อยากทราบข้อมูลใน ประเด็นต่อไปนี้เพิ่มเติมทั้งด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ อุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมถึงข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นนั้น ดังนี้								
2.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (สภาพปัจจุบัน / ปัญหาและ อุปสรรค /แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ)	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 ด้านกระบวนการบริหารจัดการ (สภาพปัจจุบัน /ปัญหาและ อุปสรรค /แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ)	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.3 ด้านผลลัพธ์ของนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงาน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สภาพ ปัจจุบัน /ปัญหาและอุปสรรค /แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ)	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
2.4 ด้านเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย (สภาพ ปัจจุบัน /ปัญหาและอุปสรรค /แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ)	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.5 ด้านปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (สภาพ ปัจจุบัน /ปัญหา และอุปสรรค /แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ)	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.90	ใช้ได้

ภาคผนวก จ (2) ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 (Focus Group 1)

รายการ ข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. จากการสัมภาษณ์ และการสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พบว่า นักเรียนจะขาดทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ เช่น มีปัญหาการสื่อสารและการปฏิบัติตนในสังคมการทำงาน การไม่อดทนต่องานที่ทำ ขาดความรับผิดชอบ ละทิ้งหน้าที่ เป็นต้น ท่านคิดว่าจะมีวิธีการแก้ไข ปัญหา หรือการปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริมอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านคิดว่ากระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรมีขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างไรที่จะทำให้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ประสบความสำเร็จ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3. นอกจากกระบวนการจัดการศึกษา ในข้อที่ 2 แล้ว ท่านคิดว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรมีรูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง และแต่ละเครือข่ายมีอะไรที่สามารถทำร่วมกันได้ และอะไรที่ต้องแยกทำเฉพาะหน่วยงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4. จากการสัมภาษณ์ และการสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ปัจจุบัน โรงเรียนได้ใช้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทาง การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่จะส่งผลให้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพฯ บรรลุผลสำเร็จ ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ ข้อความสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5. จากที่กล่าวมาทั้งหมด ในข้อ 1 – 4 ท่านคิดว่า การดำเนินงาน การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จะบรรลุผลสำเร็จ จำเป็นจะต้องมีปัจจัยอะไรอีกบ้าง และความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและครูผู้สอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วมของทีมงาน กระบวนการจัดการกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6. ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และแต่ละองค์ประกอบควรประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
สรุปภาพรวมข้อความสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ							1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ (3) ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 (Focus Group 2)

รายการ ข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ท่านคิดว่า (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีความถูกต้องครอบคลุมหรือไม่อย่างไร และควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2. ท่านคิดว่า (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีความเพียงพอเหมาะสมหรือไม่อย่างไร และควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3. ท่านคิดว่า (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่เพียงใด และควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4. ท่านคิดว่า (ร่าง) รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้เกิดความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจมากที่สุดน้อยเพียงใด และควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
สรุปภาพรวมข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ							1.00	ใช้ได้

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2

สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 1 สำหรับ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตอบข้อ 1- 4)

ฉบับที่ 2 สำหรับผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ (ตอบเฉพาะข้อ 1 ข้อ 4)

งานวิจัยเรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย โดยได้ให้ความเห็นเป็นค่าคะแนน ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบตรวจสอบ

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ภาคผนวก จ (4) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2)

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ
ที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 1 สำหรับ ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตอบข้อ 1- 4)

ฉบับที่ 2 สำหรับผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ (ตอบเฉพาะข้อ 1 ข้อ 4)

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และในช่องสภาพการดำเนินงาน

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการศึกษาของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และ
ข้อเสนอแนะ ของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำผลไปพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อ
การประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประการใด เนื่องจากผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อตาม
ความเป็นจริง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ฉบับที่ 1)

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และเขียนข้อความตามสภาพความเป็นจริง

1) เพศ

[] ชาย [] หญิง

2) สถานภาพปัจจุบัน

[] ผู้อำนวยการ [] รองผู้อำนวยการ
[] ครูผู้สอน [] กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) อายุ

[] น้อยกว่า 30 ปี [] 30 - 40 ปี
[] 41 - 50 ปี [] มากกว่า 50 ปี

4) อายุราชการ (กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต้องตอบ)

[] น้อยกว่า 10 ปี [] 10 - 19 ปี [] 20 ปีขึ้นไป

5) วุฒิการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี [] ปริญญาตรี
[] ปริญญาโท [] ปริญญาเอก

6) ประสบการณ์ด้านการบริหาร (เฉพาะผู้บริหาร)

[] น้อยกว่า 5 ปี [] 5 - 10 ปี
[] 10 - 15 ปี [] 16 - 20 ปี
[] 21 - 25 ปี [] มากกว่า 25 ปี

7) ประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (เฉพาะครูผู้สอน)

[] น้อยกว่า 5 ปี [] 5 - 10 ปี
[] 10 - 15 ปี [] 16 - 20 ปี
[] 21 - 25 ปี [] มากกว่า 25 ปี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ฉบับที่ 2)

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และเขียนข้อความตามสภาพความเป็นจริง

1) เพศ

[] ชาย [] หญิง

2) สถานภาพปัจจุบัน

[] ผู้ปกครองนักเรียน [] สถานประกอบการ

3) อายุ

[] น้อยกว่า 30 ปี [] 30 - 40 ปี

[] 41 - 50 ปี [] มากกว่า 50 ปี

4) วุฒิการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี [] ปริญญาตรี

[] ปริญญาโท [] ปริญญาเอก

5) ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

[] น้อยกว่า 5 ปี [] 5 - 10 ปี

[] 10 - 15 ปี [] 16 - 20 ปี

[] 21 - 25 ปี [] มากกว่า 25 ปี

6) ประสบการณ์การดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (สำหรับผู้ปกครอง)

[] น้อยกว่า 5 ปี [] 5 - 10 ปี

[] 10 - 15 ปี [] 16 - 20 ปี

[] 21 - 25 ปี [] มากกว่า 25 ปี

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาในแต่ละรายการตามประเด็นข้อคำถามว่าสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับใดตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพการดำเนินงาน ตามเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับดี

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยมาก

ทั้งนี้ ในแต่ละองค์ประกอบจะมีแบบการบันทึกข้อมูลข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2)

1. การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ และการสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.1 การตระหนักรู้ในอาชีพ								
1) โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของตนเองรู้และเข้าใจว่าการทำงานสำคัญกับชีวิตของคนทุกคน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักชนิดของงาน ความแตกต่างของงาน และลักษณะของงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังค่านิยมของการเป็นคน ที่ต้องทำงานแก่นักเรียนตามศักยภาพ และความสนใจ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) โรงเรียนจัดการสอนที่เชื่อมโยงกับสังครอบตัวของนักเรียน ทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อให้เห็นว่าทุกคนต่างก็ทำงานเพื่อดำรงชีพ	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5) โรงเรียนจัดกิจกรรมเรื่องอาชีพหรือการทำงานสอดแทรกหรือบูรณาการในทุกรายวิชาที่สอนเน้นฝึกทักษะการทำงานเบื้องต้น เช่น กวาดห้อง การทำความสะอาด เพื่อสร้างวินัย สร้างความรับผิดชอบของการเป็นคนทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 การค้นหาอาชีพ								
1) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาชีพผ่านการปฏิบัติ มีทางเลือกอาชีพหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจของนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียน รู้ว่าตนเองมีความสนใจ มีความสามารถ และถนัดในเรื่องใด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการประเมินความสามารถนักเรียนด้านการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบตามการประเมินสภาพจริงเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Service Plan) อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนได้ประสานสัมพันธ์ให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
5) โรงเรียนสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการสำหรับฝึกงานและจ้างงานนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากภายนอกโรงเรียนในการค้นหาอาชีพของตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.3 การเตรียมตัวด้านอาชีพ								
1) โรงเรียนพัฒนาให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน เช่น มีความอดทน ขยัน รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีจิตบริการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและนายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ หรือสถานประกอบการให้กับนักเรียนเพื่อจะช่วยให้นักเรียนใช้ตัดสินใจเลือกงานที่ตนเองชอบ หรือถนัด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีกระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกงาน หรืออาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ตนเองเลือกด้วยการ ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียน ดำรงชีวิตอิสระ งดหรือลดการพึ่งพาคนอื่นในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมบ้านทักษะชีวิต	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.4 การปรับตัวกับอาชีพ								
1) โรงเรียนได้จัดเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียนโดยพัฒนาความสามารถเป็นผู้สอนงานช่วยเหลือและแก้ปัญหาแก่นักเรียนในที่ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สอนงานในสถานประกอบการกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนา นักเรียนตามแผนการให้บริการระยะเปลี่ยนผ่าน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนให้ข้อมูลนักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาแก่สถานประกอบการเพื่อให้เลือกรับนักเรียนไปทำงานได้ตรงกับความถนัดและความสามารถ	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการประสานงานกับสถานประกอบการในการสมัครงานของนักเรียน และมีบุคลากรหรือฝ่ายติดตามการทำงานของนักเรียน โดยเฉพาะ เพื่อติดตามการทำงานของนักเรียนที่จบการศึกษาและได้งานทำหรือประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนติดตามประเมินผลการฝึกงานหรือการทำงานของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะ ๆ จนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.5. การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ								
1) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น ทักษะการรับประทานอาหาร ทักษะการแต่งกาย ทักษะการดูแลความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของใช้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง การอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ การใช้บริการทางสาธารณะร่วมกับผู้อื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสาร เช่น การพูดคุยทักทายโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ การบอกความต้องการหรือการตอบปฏิเสธ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาการ เช่นความสามารถในการใช้เงิน การบอกวัน เวลา การรู้จักค่าของจำนวน การอ่านป้ายเตือนหรือป้ายสัญลักษณ์ และการเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาและปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ประกอบการ และการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

2. การบริหารจัดการของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทาง การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1) โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ครบถ้วนเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนได้ใช้กระบวนการ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและกำหนดสถานภาพของโรงเรียน อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และใช้กระบวนการของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่กำหนดมีความสอดคล้องกับความคาดหวัง ความต้องการ สภาพบริบทของโรงเรียน และของหน่วยงานต้นสังกัด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) โรงเรียนได้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนได้มีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทิศทางของโรงเรียน ครอบคลุมทั้งระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับแผนงาน และระดับโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) กลยุทธ์ของโรงเรียนทั้งกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) โรงเรียนได้มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) แผนงาน โครงการ และกิจกรรมประจำปีของโรงเรียนได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติไว้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถและภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9) โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมในการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10) โรงเรียนได้มีการสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานทั้งด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพอย่างเพียงพอเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11) โรงเรียนได้มีการบริหารจัดการในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบและการตัดสินใจให้กับทีมงานเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและบริหารโดยองค์คณะบุคคล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
12) โรงเรียนได้มีการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13) โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและ ประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และ คณะกรรมการได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
14) โรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการประเมินผลเป็นระบบ ตั้งแต่ประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15) โรงเรียนได้นำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการทบทวนปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

3. องค์ประกอบ โรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วม การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3.1 ความเป็นมืออาชีพ								
1) ครู บุคลากร ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน อุทิศตนในการทำงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพจนเป็นที่ยกย่องเคารพ นับถือ ศรัทธาไว้วางใจ และทำให้ครู บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) โรงเรียนมีระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ครูผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ได้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม และร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลจากผลการประเมินมาเป็นฐานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	0	1	0	1	3	0.60	ใช้ได้
3.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้								
1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด สะดวก คือมีบรรยากาศร่มรื่นสวยงาม ถูกสุขลักษณะนักเรียนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ทุกที่ตลอดเวลาเอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียน	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่เพียงพอ เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในโรงเรียนกับภายนอกโรงเรียนเพื่อให้การสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพร่วมกัน	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
3.3 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้								
1) ผู้บริหารมีความรู้ในเชิงวิชาการ และเป็นผู้นำในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) ครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและด้านอื่นๆอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบชัดเจน ต่อเนื่อง และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.4 การมีวิสัยทัศน์ร่วม								
1) โรงเรียนมีการพัฒนาครู บุคลากรทุกคนให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	0	0	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ครู บุคลากรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3) โรงเรียนได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยการหลอมรวมวิสัยทัศน์ของ ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการสร้างทัศนคติต่อวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในระดับผูกพันให้ครู บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์ ต้องการเห็นวิสัยทัศน์ประสบความสำเร็จ และมุ่งมั่นช่วยกันให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนได้มีการแปลงวิสัยทัศน์สู่การจัดทำพันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ชัดเจน สอดคล้องเหมาะสม สามารถวัดได้ และนำสู่การปฏิบัติ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.5 การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน								
1) โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นไปตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผน มีการประเมินความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนรายบุคคล กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2) โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักสูตร แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมีระบบการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีการประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลเมื่อนักเรียน อายุ 14 ปี หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้รับการเปลี่ยนผ่านเมื่ออายุครบ 16 ปี หรือจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน								
1) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายโดย การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนได้มีการจัดการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการทำงาน	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
3) โรงเรียนจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการสร้างความตระหนักเรื่องการทำงานในระดับประถมศึกษา มีการค้นหาอาชีพ และจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และฝึกอาชีพและเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ หลังจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

4. การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ครอบครัวยุวมชน สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.1 ครอบครัวยุวมชน								
1) ครอบครัวยุวมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2) ครอบครัวยมีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถรวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ครอบครัวยได้ส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียนหลังจากจบการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 ชุมชน								
1) ชุมชนให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษางานเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ชุมชนให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.3 สถานประกอบการ								
1) สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) สถานประกอบการให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.4 สถาบันทางการแพทย์								
1) สถาบันทางการแพทย์มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) สถาบันทางการแพทย์มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการ เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) สถาบันทางการแพทย์ส่งเสริมด้านเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และจิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.5 สถาบันอาชีวศึกษา								
1) สถาบันอาชีวศึกษาได้ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) สถาบันอาชีวศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3) สถาบันอาชีวศึกษาเปิดโอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียนในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.6 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด								
1) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีการสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีการส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมผู้สถานประกอบการให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียนสถานประกอบการ หรือนายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.7 สำนักงานจัดหางานจังหวัด								
1) สำนักงานจัดหางานจังหวัดมีการประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการให้เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) สำนักงานจัดหางานจังหวัดมีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียนสถานประกอบการ หรือนายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) สำนักงานจัดหางานจังหวัดได้ช่วยให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.8 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด								
1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่าง ๆ ที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีการช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการประกอบอาชีพ และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.96	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสอบถาม ฉบับที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.99	ใช้ได้

ภาคผนวก จ (5) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ฉบับที่ 3

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม
และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 3 สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย โดยได้ให้ความเห็นเป็นค่าคะแนน ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบตรวจสอบ

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม
และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 3

สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ การพิจารณาความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการ
ประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และ

ความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ตามรายการตรวจสอบรับรองรูปแบบใน
ตาราง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ดังนี้

5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และ
ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และ
ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และ
ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และ
ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และ
ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน [] ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพ

- [] กลุ่มที่ 1 นักวิชาการ นักบริหาร นักวิจัย นักกฎหมาย
- [] กลุ่มที่ 2 สถานประกอบการ หรือนายจ้าง
- [] กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียน

2. เพศ

- [] ชาย
- [] หญิง

3. อายุ

- [] 21 - 30 ปี
- [] 31 - 40 ปี
- [] 41 - 50 ปี
- [] 51 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- [] ต่ำกว่าปริญญาตรี
- [] ปริญญาตรี
- [] ปริญญาโท
- [] ปริญญาเอก

5. ประสบการณ์ในการดูแลคนพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

- [] ไม่มีประสบการณ์
- [] ต่ำกว่า 5 ปี
- [] 5-10 ปี
- [] มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ตามประเด็นพิจารณาของการตรวจสอบ

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ฉบับที่ 3)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ด้านความเป็นไปได้								
1.1 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปใช้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องสติปัญญาได้จริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความเข้าใจได้ง่ายไม่ยุ่งยาก และซับซ้อนจนเกินไป	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.3 การดำเนินการตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความคุ้มค่า เกิดประสิทธิผลกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
1.4 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ ได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.5 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปปฏิบัติได้จนบรรลุผลสำเร็จเป็นไปตามความวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2. ด้านความเป็นประโยชน์								
2.1 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2.3 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.4 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.5 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ สามารถนำไปใช้แล้วเกิดความคุ้มค่ากับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	1	1	0	1	0	3	0.60	ใช้ได้
3. ด้านความเหมาะสม								
3.1 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบท ทิศทาง และกลยุทธ์ของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพฯ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการบริหารงาน โรงเรียนของผู้บริหาร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.3 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.4 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.5 รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความสอดคล้อง เหมาะสม กับนโยบาย ระเบียบ กฎหมาย และศีลธรรม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านความถูกต้องครอบคลุม								
4.1 องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วน เพียงพอตามความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความถูกต้องตามหลักการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.4 องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนฯ มีความน่าเชื่อถือและเป็นระบบตามหลักการบริหารจัดการ	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4.5 องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการบริหาร โรงเรียนเชิงกลยุทธ์เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4.6 องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านโรงเรียนที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4.7 องค์ประกอบของรูปแบบฯ ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีเนื้อหาสาระครอบคลุม ครบถ้วน มีความน่าเชื่อถือ	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสอบถาม ฉบับที่ 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.93	ใช้ได้

ภาคผนวก จ (6) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ฉบับที่ 4, ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 4 และฉบับที่ 6 สำหรับ ผู้บริหาร และครูผู้สอน (ตอบข้อคำถาม ข้อ 1- 4)

ฉบับที่ 5 สำหรับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถาน
ประกอบการ (เฉพาะ ข้อ 1 (1.3-1.6) และข้อ 4)

งานวิจัยเรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย โดยได้ให้ความเห็นเป็นค่าคะแนน ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบตรวจสอบ

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 4

สำหรับ ผู้บริหาร และครูผู้สอน

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และในช่องระดับความคิดเห็น

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำผลไปพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประการใด เนื่องจากผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อตามความเป็นจริง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และเขียนข้อความตามสภาพความเป็นจริง

1) เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2) สถานภาพปัจจุบัน

[] ผู้อำนวยการ

[] รองผู้อำนวยการ

[] ครูผู้สอน

3) อายุ

[] น้อยกว่า 30 ปี

[] 30 - 40 ปี

[] 41 - 50 ปี

[] มากกว่า 50 ปี

4) อายุราชการ

[] น้อยกว่า 10 ปี

[] 10 - 19 ปี

[] 20 ปีขึ้นไป

5) วุฒิการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรี

[] ปริญญาโท

[] ปริญญาเอก

6) ประสบการณ์ด้านการบริหาร (เฉพาะผู้บริหาร)

[] น้อยกว่า 5 ปี

[] 5 - 10 ปี

[] 11 - 15 ปี

[] 16 - 20 ปี

[] 21 - 25 ปี

[] มากกว่า 25 ปี

7) ประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (เฉพาะครูผู้สอน)

[] น้อยกว่า 5 ปี

[] 5 - 10 ปี

[] 11 - 15 ปี

[] 16 - 20 ปี

[] 21 - 25 ปี

[] มากกว่า 25 ปี

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาว่า ในแต่ละตัวชี้วัดขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ท่านเห็นด้วยอยู่ในระดับใดตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ตามเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ในแต่ละองค์ประกอบจะมีแบบการบันทึกข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 5

สำหรับ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน
และบุคลากรของสถานประกอบการ

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

- คำชี้แจง 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และในช่องระดับความคิดเห็น
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และ
บุคลากรของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดของรูปแบบการจัด
การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำผลไปพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อ
การประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประการใด เนื่องจากผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อตาม
ความเป็นจริง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และเขียนข้อความตามสภาพความเป็นจริง

- 1) เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
- 2) สถานภาพปัจจุบัน

☐ ผู้ปกครองนักเรียน	☐ สถานประกอบการ
☐ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	
- 3) อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี	☐ 30 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี	☐ มากกว่า 50 ปี
- 4) วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
- 5) ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ 21 - 25 ปี	☐ มากกว่า 25 ปี
- 6) ประสบการณ์การดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (สำหรับผู้ปกครอง)

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ 21 - 25 ปี	☐ มากกว่า 25 ปี

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาว่า แต่ละตัวชี้วัดในองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ท่านเห็นด้วยอยู่ในระดับใดตามระดับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ตามเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ในแต่ละองค์ประกอบจะมีแบบการบันทึกข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

แบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

จังหวัดน่าน

ฉบับที่ 6

สำหรับ ผู้บริหาร และครูผู้สอน

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

- คำชี้แจง 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และในช่องระดับความคิดเห็น
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำผลไปใช้ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และใช้ปรับปรุง พัฒนารูปแบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประการใด เนื่องจากผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อตามความเป็นจริง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และเขียนข้อความตามสภาพความเป็นจริง

- 1) เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
- 2) สถานภาพปัจจุบัน

☐ ผู้อำนวยการ	☐ รองผู้อำนวยการ
☐ ครูผู้สอน	
- 3) อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี	☐ 30 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี	☐ มากกว่า 50 ปี
- 4) อายุราชการ

☐ น้อยกว่า 10 ปี	☐ 10 - 19 ปี
☐ 20 ปีขึ้นไป	
- 5) วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
- 6) ประสบการณ์ด้านการบริหาร (เฉพาะผู้บริหาร)

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ 21 - 25 ปี	☐ มากกว่า 25 ปี
- 7) ประสบการณ์ด้านการสอนบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (เฉพาะครูผู้สอน)

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ 21 - 25 ปี	☐ มากกว่า 25 ปี

**ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
จังหวัดน่าน**

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาว่า ในแต่ละตัวชี้วัดขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ท่านเห็นว่ามี การปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับใดตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ ตามเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ในแต่ละองค์ประกอบจะมีแบบการบันทึกข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ฉบับที่ 4, ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6)

1. การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในอาชีพ การค้นหาอาชีพ การเตรียมตัวด้านอาชีพ การปรับตัวกับอาชีพ การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.1 การตระหนักรู้ในอาชีพ								
1) โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนัก และเห็นคุณค่าของตนเอง รู้และเข้าใจว่าการทำงานสำคัญกับชีวิตของคนทุกคน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ การมอบหมายงานให้ทำ และสามารถทำงานสำเร็จ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักชนิดของงาน ความแตกต่างของงาน และลักษณะของงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปลูกฝังค่านิยมของการเป็นคนที่ต้องทำงานแก่นักเรียนตามศักยภาพ และความสนใจ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนจัดการสอนเชื่อมโยงกับสังคมรอบตัวของนักเรียนทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อให้เห็นว่าทุกคนต่างก็ทำงานเพื่อดำรงชีพ	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6) โรงเรียนจัดกิจกรรมเรื่องอาชีพหรือการทำงานสอดแทรกหรือบูรณาการในทุกรายวิชาที่สอน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) โรงเรียนเน้นการฝึกทักษะการทำงานเบื้องต้น เช่น กวาดห้อง การทำความสะอาด เพื่อสร้างวินัย สร้างความรับผิดชอบของการเป็นคนทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) โรงเรียนจัดกิจกรรมการฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการทำงาน เช่น เรื่องเศรษฐกิจ การซื้อของ เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9) ผู้ปกครองและสังคมโดยรอบให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีความตระหนักในเรื่องของการทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงาน และการประกอบอาชีพ	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
1.2 การค้นหาอาชีพ								
1) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาชีพที่หลากหลายผ่าน การปฏิบัติ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนเองมีความสนใจ มีความสามารถ และถนัดในเรื่องใด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการวัดและประเมินทักษะ หรือความสามารถในการเรียนรู้และทักษะทางวิชาชีพของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับความสามารถ และความสนใจของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีกระบวนการวัดแววนักเรียน โดยให้ลองทำงานใด งานหนึ่งจริง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การล้างรถ ตัดผมชาย การปลูกผัก	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีทางเลือกอาชีพหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติ ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5) โรงเรียนได้เชื่อมโยงกับครอบครัวและชุมชนในเรื่องของการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียนผ่านการเยี่ยมบ้าน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) โรงเรียนมีการประเมินความสามารถนักเรียนด้านการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบตามการประเมินสภาพจริงเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Service Plan) อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) โรงเรียนจัดทำแผนการให้บริการ/การฝึกเฉพาะบุคคล (Individualized Transition Support Plan) อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละบุคคล	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9) โรงเรียนได้ประสานสัมพันธ์ให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการค้นหาความสนใจและความสามารถของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องจนกระทั่งรู้อาชีพที่แท้จริงของนักเรียน	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
1.3 การเตรียมตัวด้านอาชีพ								
1) โรงเรียนสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการสำหรับฝึกงานและจ้างงานนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากภายนอกโรงเรียนในการค้นหาอาชีพของตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนพัฒนาให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงาน เช่น มีความอดทน ขยัน รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับเพื่อนร่วมงานและนายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังเรื่องจิตบริการแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนจัดกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีกระบวนการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกงาน หรืออาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพให้กับนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) โรงเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน และการดำรงชีวิต	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
8) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกประสบการณ์งานอาชีพที่ตนเองเลือกด้วยการ ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกให้นักเรียน ดำรงชีวิตอิสระ งดหรือลดการพึ่งพาคนอื่นในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมบ้านทักษะชีวิต	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.4 การปรับตัวกับอาชีพ								
1) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทดลองฝึกงานในศูนย์การทำงาน ต่อเนื่องของ โรงเรียน (Transition Support Center) ก่อนจบการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนทดลองฝึกงานในสถานประกอบการในอาชีพที่นักเรียนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนได้จัดเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียน โดยพัฒนาความสามารถเป็นผู้สอนงานช่วยเหลือและแก้ปัญหาแก่นักเรียนในที่ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สอนงานในสถานประกอบการกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนตามแผนการให้บริการระยะเปลี่ยนผ่าน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนให้ข้อมูลนักเรียนที่กำลังจะจบการศึกษาแก่สถานประกอบการเพื่อให้เลือกรับนักเรียนไปทำงานได้ตรงกับ ความถนัดและความสามารถ	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6) โรงเรียนมีการประสานงานกับสถานประกอบการในการสมัครงานของนักเรียน และมีการประเมินสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.5. การสร้างเสริมทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ								
1) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น ทักษะการรับประทานอาหาร ทักษะการแต่งกาย ทักษะการดูแลความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น การควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง การอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ การใช้บริการทางสาธารณะร่วมกับผู้อื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสาร เช่น การพูดคุยทักทายโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวต่าง ๆ การบอกความต้องการหรือการตอบปฏิเสธ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาการ เช่น ความสามารถในการใช้เงิน การบอกวัน เวลา การรู้จักค่าของจำนวน การอ่านป้ายเตือนหรือป้ายสัญลักษณ์ และการเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาและปลูกฝังค่านิยม เจตคติ ลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ประกอบการ และการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การตรงต่อเวลา ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติด และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.6. ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน								
1) โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach)	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีประสิทธิภาพ เพื่อตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะตัดสินใจเลือกงานทำหลังจบการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายที่เป็นสถานประกอบการ ค้นหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกอาชีพและการจ้างงานอย่างยั่งยืน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการประเมินสถานที่ทำงานอย่างเป็นระบบ ด้วยเครื่องมือที่ใช้ประเมินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้อกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5) มีการจับคู่งานที่สอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำงานตลอดช่วงมัธยมปลาย เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนให้การสนับสนุนในช่วงแรกอย่างเข้มข้นในที่ทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนประสานงานในเรื่องข้อตกลงการจ้างงานอย่างชัดเจน เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) นักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนทำการถอยห่าง (Fading) อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9) โรงเรียนติดตามประเมินผลการฝึกงาน (Follow up) หรือการทำงานของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะๆ หลังจบการศึกษา จนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพของตนได้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การกำหนดทิศทางของโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน								
1) โรงเรียนได้มีการจัดทำข้อมูล และสารสนเทศของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการสื่อสาร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน ครอบคลุมครบทุกประเด็น (2S4M) ทั้งด้านโครงสร้าง การบริการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เป็นโอกาส /อุปสรรค ครอบคลุมครบทุกประเด็น (STEP) ทั้งด้านสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง กฎหมาย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) โรงเรียนได้ใช้กระบวนการSWOT Analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และกำหนดสถานภาพของโรงเรียน อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนใช้กระบวนการของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 การกำหนดทิศทางการโรงเรียน								
1) วิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับความคาดหวัง ความต้องการ สภาพบริบทของโรงเรียน และได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) พันธกิจของโรงเรียนมีความสอดคล้องกับความคาดหวังหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ครอบคลุมครบถ้วน และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนได้มีการกำหนดเป้าประสงค์หรือเป้าหมายที่จะให้บรรลุผลสำเร็จไว้อย่างชัดเจนเน้นผลลัพธ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่โรงเรียนกำหนดมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนเป็นไปตามหลักวิชาการและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) โรงเรียนได้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.3 การกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน								
1) โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทิศทางของโรงเรียน ครอบคลุมทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร ระดับแผนงาน และระดับโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2) โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาของชาติ หน่วยงานต้นสังกัด และจังหวัด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) กลยุทธ์ของโรงเรียนทั้งกลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน และกลยุทธ์ระดับโครงการ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไว้อย่างชัดเจน ตรวจสอบ และประเมินผลได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) โรงเรียนใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ กับผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน								
1) โรงเรียนนำข้อมูล สารสนเทศ รายงาน โครงการ และรายงานการประเมินตนเองมาใช้ทบทวน ปรับปรุงกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) แผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โรงเรียนได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติไว้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถและภาระหน้าที่	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3. โรงเรียนมีการจัดทำโครงการ กิจกรรม แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ทั้งด้านบุคคลงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายผลผลิตหลักประจำปีของโรงเรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.5 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน								
1) โรงเรียนได้บริหารจัดการในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ที่กระจายอำนาจความรับผิดชอบ และการตัดสินใจให้กับทีมงาน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และบริหารโดยองค์คณะบุคคล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลิต และผลลัพธ์ของโครงการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ PDCA มาขับเคลื่อนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนได้กำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) โรงเรียนสร้างเครื่องมือในการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ครอบคลุมภารกิจ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) โรงเรียนได้ติดตามประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ประเมินกลยุทธ์ตามปฏิทินที่กำหนด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) โรงเรียนรายงานผลการดำเนินงาน และผลการประเมินกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และเผยแพร่สู่สาธารณชน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9) โรงเรียนนำผลการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มาใช้เป็นข้อมูลในการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

3. องค์ประกอบ โรงเรียนที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วยความเป็นมืออาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วม การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3.1 ความเป็นมืออาชีพ								
1) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน อุทิศตนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ จนเป็นที่ยกย่องเคารพ นับถือ สรรพทาไว้วางใจ และทำให้ครู บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในตัวผู้บริหาร และสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ผู้บริหารประพฤติตนในทางสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ครูตระหนักในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) ผู้บริหารมีความรัก ความศรัทธาในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง กล้าคิดกล้าทำสิ่งใหม่ ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าใจและยอมรับในศักยภาพเด็กพิเศษมีการจัดรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพ และความสนใจของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) ครู บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สามารถประสานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) ครู บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) ครู บุคลากร มีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการสอน และการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ มีการแสวงหาความรู้ แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
9) ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10) ครูมีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ทักษะงานอาชีพ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11) โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรม พัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพให้สามารถทำงานเชิงรุก มีการดำเนินการตามแผน นิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12) โรงเรียนมีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรเต็มใจที่จะอยู่กับองค์กร ผู้บริหารสามารถดึงดูบุคลากรที่มีความสามารถ และศักยภาพสูงมาไว้ในองค์กร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13) โรงเรียนมีระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ร่วมรับผิดชอบและตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม และร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
14) โรงเรียนมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลจากผลการประเมินมาเป็นฐานในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	0	1	0	1	3	0.60	ใช้ได้
3.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้								
1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด สะดวก คือมีบรรยากาศร่มรื่นสวยงามถูกสุขลักษณะนักเรียนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน และการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่เพียงพอ เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย สอดคล้อง เหมาะสมกับการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายใน โรงเรียนกับภายนอกโรงเรียนเพื่อให้การสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพร่วมกัน	1	0	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
3.3 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้								
1) ผู้บริหารมีความรู้ในเชิงวิชาการ และเป็นผู้ดำเนินการสร้าง องค์กรแห่งการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) ครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถใน พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการ การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการจัด การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนมีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบ ต่อเนื่อง และนำมาใช้ ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.4 การมีวิสัยทัศน์ร่วม								
1) โรงเรียนมีการพัฒนาครู บุคลากรทุกคนให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ใน การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	0	0	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ครู บุคลากรมี วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3) โรงเรียนได้พัฒนาวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วม ของโรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพโดยการ หลอมรวมวิสัยทัศน์ของ ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) โรงเรียนมีการสร้างทัศนคติต่อวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา เพื่อการประกอบอาชีพในระดับผูกพันให้ครู บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์ ต้องการเห็นวิสัยทัศน์ประสบความสำเร็จ และมุ่งมั่นช่วยกันให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) โรงเรียนได้มีการแปลงวิสัยทัศน์สู่การจัดทำพันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ กิจกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ชัดเจน สอดคล้อง เหมาะสม สามารถวัดได้ และนำสู่การปฏิบัติ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.5 การจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน								
1) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเป็นไปตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง โดยมีการประชุมร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผน มีการประเมินความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนรายบุคคล กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการประเมินความต้องการจำเป็นพิเศษในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยที่ต้องการจำเป็นทางการศึกษา กำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียน และมีการปรับปรุง ทบทวนแผน (IEP) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	1	0	1	0	1	3	0.60	ใช้ได้
4) โรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักสูตร แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมีระบบการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง	1	1	1	0	0	3	0.60	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5) โรงเรียนได้จัดทำแผนการให้บริการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP) ในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพโดยมีการประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลเมื่อนักเรียน อายุ 14 ปี หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้รับบริการเปลี่ยนผ่านเมื่ออายุครบ 16 ปี หรือจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.6 การจัดการกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน								
1) โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรทางเลือกหลากหลาย โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่นเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ระดับ เนื้อหา การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) โรงเรียนมีการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายโดย การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนด้านการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เพียงพอเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) โรงเรียนได้มีกิจกรรมการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพในการทำงาน	1	0	0	1	1	5	0.60	ใช้ได้

4. การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ครอบครัวยุวมชน ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.1 ครอบครัวยุวมชน								
1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถ รวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3) ครอบครัวยังได้ส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียนหลังจากจบการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 ชุมชน								
1) ให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษางานเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการนักเรียนแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.3 ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด								
1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีส่วนร่วมในการให้ความรู้ และการอบรมงานอาชีพสาขาต่างๆ ให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) มีส่วนร่วมในระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.4 สถานประกอบการ								
1) มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงานและฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักเรียนแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.5 สถาบันทางการแพทย์								
1) มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ส่งเสริมด้านเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และจิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.6 สถาบันอาชีวศึกษา								
1) ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
3) เปิดโอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียนในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.7 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด								
1) มีการสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีการส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมผู้สถานประกอบการให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือ นายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.8 สำนักงานจัดหางานจังหวัด								
1) มีการประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการให้เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือ นายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.9 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด								
1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่างๆที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) ให้การช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และเงินทุนในการประกอบอาชีพ และมีการติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสอบถาม ฉบับที่ 4 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.96	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสอบถาม ฉบับที่ 5 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.99	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสอบถาม ฉบับที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.96	ใช้ได้

ภาคผนวก จ (7) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ฉบับที่ 7)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

แบบสอบถาม

สอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อการผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
ฉบับที่ 7 สำหรับ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ

งานวิจัยเรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาข้อความคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย โดยได้ให้ความเห็นเป็นค่าคะแนน ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความดังกล่าว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของการวิจัย

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบตรวจสอบ

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

แบบสอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อการผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษา
 เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
 ฉบับที่ 7
 สำหรับ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ

แบบสอบถามงานวิจัย

**เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
 ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน**

- คำชี้แจง** 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และในช่องระดับความพึงพอใจ
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อการผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษา
 เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบ

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำผลไปใช้ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ
 การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่าน
 ปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และใช้ปรับปรุง พัฒนารูปแบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็น
 ความลับ ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประการใด เนื่องจากผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลใน
 ภาพรวม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อตามความเป็นจริง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายสมพงษ์ อุ่นใจ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน [] และเขียนข้อความตามสภาพความเป็นจริง

- 1) เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
- 2) สถานภาพปัจจุบัน

☐ ผู้ปกครองนักเรียน	☐ สถานประกอบการ
☐ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	
- 3) อายุ

☐ น้อยกว่า 30 ปี	☐ 30 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี	☐ มากกว่า 50 ปี
- 4) วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
- 5) ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ 21 - 25 ปี	☐ มากกว่า 25 ปี
- 6) ประสบการณ์การดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (สำหรับผู้ปกครอง)

☐ น้อยกว่า 5 ปี	☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ 21 - 25 ปี	☐ มากกว่า 25 ปี

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาว่า ผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน แต่ละตัวชี้วัดขององค์ประกอบ ท่านมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับใดตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ตามเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ในแต่ละองค์ประกอบจะมีแบบการบันทึกข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ฉบับที่ 7)

1. ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และระบบการทำงานแบบสนับสนุน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.1 ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ								
1.1.1 ทักษะการช่วยเหลือตนเอง								
1) นักเรียนสามารถเลือกรับประทานอาหาร และรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) นักเรียนสามารถเลือกเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศกาลเทศะ และแต่งกายได้เรียบร้อยเหมาะสม ด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) นักเรียนสามารถดูแลรักษาความสะอาด และสุขอนามัยของร่างกายของตนเองได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) นักเรียนสามารถดูแลความสะอาดเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การซักทรีด และจัดเก็บเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5) นักเรียนสามารถดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย บอกรายการกับครู แพทย์ หรือผู้ปกครองเมื่อเจ็บป่วย สามารถรับประทานยาได้ด้วยตนเอง ตามแพทย์สั่ง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) นักเรียนสามารถสั่งซื้ออาหารมารับประทานเอง หรือประกอบอาหารอย่างง่ายได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) นักเรียนสามารถล้าง จัดเก็บภาชนะของตนเองเมื่อรับประทาน อาหารเสร็จแล้ว โดยไม่ต้องสั่งหรือเตือน และรู้จักการดูแลรักษา ทำความสะอาดบ้าน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) นักเรียนสามารถเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน หรือที่ทำงาน โดยรถโดยสารประจำทาง หรือรถจักรยาน หรือโดยวิธีการอื่นที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.1.2 ทักษะทางสังคม								
1) นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายใน ครอบครัว หรือที่ทำงาน	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
2) นักเรียนสามารถปฏิบัติตามมารยาทที่ดีทางสังคม เช่น การ รับประทานอาหาร การเล่นของเล่น การนั่งเก้าอี้ การเดิน การเข้า แกวรับบริการ	1	1	0	1	0	3	0.60	ใช้ได้
3) นักเรียนมีสัมมาคารวะ รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักการไหว้ หรือแสดงความเคารพ รู้จักกล่าวขอบคุณ กล่าวขอโทษ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) นักเรียนมีความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อมีความขัดแย้ง ไม่ให้ก้าวร้าว หรือโมโหเมื่อถูกขัดใจ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการทำกิจกรรมที่ตน ชอบ เช่น เล่นกีฬา ดูโทรทัศน์ ร้องเพลง เล่นดนตรี อ่านหนังสือ	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6) นักเรียนสามารถใช้บริการสาธารณะได้อย่างเหมาะสม เช่นการใช้ห้องน้ำห้องส้วมสาธารณะ การใช้ถนนสัญจร การใช้โทรศัพท์ สาธารณะ ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.1.3 ทักษะภาษาและการสื่อสาร								
1) นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่ ครู และบุคคลอื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) นักเรียนสามารถบอกรายการ หรือสั่งอาหารที่ต้องการ รับประทานได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) นักเรียนสามารถบอกปฏิเสธสิ่งที่ไม่ต้องการ ได้ตอบ ชักถามขอความช่วยเหลือได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4) นักเรียนสามารถบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) นักเรียนสามารถบอกข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ-สกุล ชื่อเล่น บุคคลในครอบครัว ครู เพื่อน และผู้ปกครอง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) นักเรียนสามารถพูดคุยทักทายเพื่อสร้าง และรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น รู้จักกล่าวสวัสดิ การกล่าววอกลา กล่าวขอโทษ และขอบคุณผู้อื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.1.4 ทักษะทางวิชาการ								
1) นักเรียนสามารถใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่จำเป็นสำหรับตนเอง รู้จักราคาสินค้า การทอนเงิน รู้จักการเลือกซื้อของกินของใช้ที่เป็นประโยชน์ และประหยัด	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) นักเรียนสามารถบอกวัน เดือน ปี และเวลา ได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) นักเรียนสามารถบอกค่าของจำนวน มากกว่า น้อยกว่า หรือ เท่ากับ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) นักเรียนสามารถเปรียบเทียบขนาด น้ำหนัก ส่วนสูง ปริมาณ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) นักเรียนสามารถอ่านป้ายคำเตือน และคำแนะนำง่าย ๆ เช่น อันตราย ห้ามเข้า ป้ายสถานที่ต่างๆ ป้ายบอกสายรถประจำทาง ป้ายจราจร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) นักเรียนสามารถปฏิบัติตามสัญลักษณ์ และเครื่องหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องหมายจราจร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) นักเรียนสามารถเขียนข้อมูลทั่วไปของตนเอง เช่น เขียนชื่อนามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ชื่อพ่อ แม่ ชื่อเพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
1.1.5 ลักษณะนิสัยที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ								
1) ความอดทน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) ความขยันหมั่นเพียร	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ความรับผิดชอบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) การตรงต่อเวลา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) ความมีระเบียบวินัย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) ความซื่อสัตย์สุจริต	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) การรู้จักประหยัดคอดออม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) การมีจิตสาธารณะ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9) การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.2 ระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน								
1) การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ (Job Coach)	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) การประเมินนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) การหาสถานที่ทำงานสำหรับการฝึกอาชีพ และการจ้างงานอย่างยั่งยืนให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4) การประเมินสภาพแวดล้อมสถานที่ทำงาน เพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ทำงานให้เอื้อกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5) การจับคู่งานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และสอดคล้องกับงานที่ได้ทดลองทำตลอดช่วงมัธยมปลาย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6) การสนับสนุนอย่างเข้มข้นในที่ทำงานในช่วงแรกของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7) การประสานงานในข้อตกลงของการจ้างงาน ของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ค่าตอบแทน สวัสดิการ เวลาทำงาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8) การถอดห้าง (Fading) อย่างเป็นระบบของนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9) การติดตาม (Follow up) ประเมินผลการฝึกงาน หรือการทำงาน ของนักเรียนในสถานประกอบการเป็นระยะ ๆ หลังจบการศึกษา จนกว่าจะมีความพร้อมในการทำงานในอาชีพของตนได้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

2. การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ครอบคลุม ชุมชน ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด สถานประกอบการ สถาบันทางการแพทย์ สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2.1 ครอบคลุม								
1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่การมีงานทำ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีส่วนร่วมในการค้นหาอาชีพความสนใจและความสามารถ รวมถึงวางแผนงานอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ครอบคลุมได้ส่งเสริมและสานต่องานอาชีพให้กับนักเรียน หลังจากจบการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 ชุมชน								
1) ให้การสนับสนุนเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเรียนรู้และฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษางานเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.3 ชมรมและสมาคมคนพิการจังหวัด								
1) มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีส่วนร่วมในการให้ความรู้ และการอบรมงานอาชีพสาขาต่างๆ ให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) มีส่วนร่วมในระบบการจ้างงานแบบสนับสนุน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.4 สถานประกอบการ								
1) มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงานและฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การสนับสนุนในการจ้างงาน โดยใช้กระบวนการนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.5 สถาบันทางการแพทย์								
1) มีส่วนร่วมประเมินความสามารถนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพคนพิการ เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ส่งเสริมด้านเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านร่างกาย และจิตใจให้กับนักเรียนก่อนฝึกประสบการณ์งานอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.6 สถาบันอาชีวศึกษา								
1) ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) เป็นแหล่งเรียนรู้ สอนงาน และฝึกประสบการณ์งานอาชีพให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) เปิดโอกาสรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าเรียนในสถาบัน และจัดให้มีนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.7 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด								
1) มีการสนับสนุนบุคลากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีการส่งเสริมพัฒนาฝีมือการประกอบอาชีพเตรียมพร้อมผู้สถานประกอบการ ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพและสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.8 สำนักงานจัดหางานจังหวัด								
1) มีการประสานจัดหาตำแหน่งงานในสถานประกอบการให้เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2) มีการสนับสนุนนักแนะแนวอาชีพ และสอนงานคนพิการ ทำหน้าที่ประสานงานกับคนพิการ โรงเรียน สถานประกอบการ หรือนายจ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การดูแลสิทธิพึงมีตามกฎหมายในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.9 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด								
1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิคนพิการ และดูแลสิทธิต่างๆที่พึงมีของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
2) ให้การช่วยเหลือสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และ เงินทุนในการประกอบอาชีพ และมีการติดตามการจ้างงานคน พิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3) ให้การดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนการประกอบอาชีพของ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และติดตามการจ้างงาน คนพิการในสถานประกอบการต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
สรุปภาพรวมแบบสอบถาม ฉบับที่ 7 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ							0.99	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ภาคผนวก ฉ (1) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถาม ฉบับที่ 1
สรุปการประมวลผล

		N	%						
ผู้ตอบ	ถูกต้อง	30	100.0						
	ยกเว้น	0	.0						
	รวม	30	100.0						
ค่าความเชื่อมั่น									
สัมประสิทธิ์ อัลฟา		จำนวนข้อคำถาม							
.941		90							
ผลการคำนวณ สถิติรายข้อ									
ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา	ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับ ความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา
A111	284.5667	382.530	.537	.940	A143	285.0667	382.340	.468	.940
A112	284.7000	388.700	.334	.941	A144	285.0333	386.033	.590	.940
A113	284.9667	374.585	.672	.939	A145	284.8000	382.855	.560	.940
A114	284.6333	386.999	.428	.940	A151	285.6000	390.317	.262	.941
A115	284.8667	378.878	.543	.940	A152	285.8000	392.579	.140	.942
A121	284.5667	382.806	.586	.940	A153	284.6333	386.999	.428	.940
A122	284.9667	374.585	.672	.939	A154	284.7000	395.114	.013	.942
A123	285.6667	392.299	.154	.941	A155	284.5667	382.806	.586	.940
A124	284.6333	391.689	.187	.941	B1	284.9667	374.585	.672	.939
A125	284.9333	376.202	.610	.939	B2	285.6667	392.299	.154	.941
A131	284.6000	386.179	.478	.940	B3	284.6333	391.689	.187	.941
A132	284.7667	383.633	.432	.940	B4	284.9000	393.817	.060	.942
A133	284.8000	388.786	.261	.941	B5	284.6000	386.179	.478	.940
A134	284.7000	384.355	.489	.940	B6	284.7667	383.633	.432	.940
A135	285.3000	388.079	.415	.941	B7	284.8000	388.786	.261	.941
A141	285.1333	392.878	.132	.942	B8	284.7000	384.355	.489	.940
A142	285.1333	393.913	.078	.942	B9	285.3000	388.079	.415	.941

B10	285.1333	392.878	.132	.942	C363	285.6000	390.317	.262	.941
B11	285.1333	393.913	.078	.942	D411	285.8000	392.579	.140	.942
B12	285.0667	382.340	.468	.940	D412	284.6333	386.999	.428	.940
B13	285.0333	386.033	.590	.940	D413	284.7000	395.114	.013	.942
B14	284.8000	382.855	.560	.940	D421	284.5667	382.806	.586	.940
B15	285.6000	390.317	.262	.941	D422	285.1333	393.913	.078	.942
C311	285.8000	392.579	.140	.942	D423	285.0667	382.340	.468	.940
C312	285.0333	386.033	.590	.940	D431	285.0333	386.033	.590	.940
C313	284.8000	382.855	.560	.940	D432	284.8000	382.855	.560	.940
C314	285.6000	390.317	.262	.941	D433	285.6000	390.317	.262	.941
C315	285.8000	392.579	.140	.942	D441	285.8000	392.579	.140	.942
C321	284.6333	386.999	.428	.940	D442	285.0333	386.033	.590	.940
C322	284.7000	395.114	.013	.942	D443	284.8000	382.855	.560	.940
C323	284.5667	382.806	.586	.940	D451	285.6000	390.317	.262	.941
C324	284.9667	374.585	.672	.939	D452	285.8000	392.579	.140	.942
C325	285.6667	392.299	.154	.941	D453	284.6333	386.999	.428	.940
C331	284.6333	391.689	.187	.941	D461	284.7000	395.114	.013	.942
C332	284.9000	393.817	.060	.942	D462	284.5667	382.806	.586	.940
C333	284.6000	386.179	.478	.940	D463	285.0667	382.340	.468	.940
C334	284.7667	383.633	.432	.940	D471	285.0333	386.033	.590	.940
C335	284.8000	388.786	.261	.941	D472	284.8000	382.855	.560	.940
C341	284.7000	384.355	.489	.940	D473	285.6000	390.317	.262	.941
C342	285.3000	388.079	.415	.941	D481	285.8000	392.579	.140	.942
C343	285.1333	393.913	.078	.942	D482	285.0333	386.033	.590	.940
C344	285.0667	382.340	.468	.940	D483	284.8000	382.855	.560	.940
C345	285.0333	386.033	.590	.940					
C351	284.8000	382.855	.560	.940					
C352	285.6000	390.317	.262	.941					
C353	285.8000	392.579	.140	.942					
C361	285.0333	386.033	.590	.940					
C362	284.8000	382.855	.560	.940					

ภาคผนวก จ (2) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 2

สรุปการประมวลผล

		N	%
ผู้ตอบ	ถูกต้อง	30	100.0
	ขกเว้น	0	.0
	รวม	30	100.0

ค่าความเชื่อมั่น

สัมประสิทธิ์ อัลฟา	จำนวนข้อคำถาม
.903	49

ผลการคำนวณ สติติรายข้อ

ข้อ	ข้อ				ระดับ				
	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา	ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับ ความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา
A111	154.23333	122.254	.583	.899	A143	154.73333	123.720	.401	.902
A112	154.36667	125.757	.389	.902	A144	154.70000	125.114	.567	.900
A113	154.63333	118.516	.662	.897	A145	154.46667	123.844	.496	.900
A114	154.30000	124.769	.487	.901	A151	155.26667	127.375	.255	.903
A115	154.53333	121.154	.517	.900	A152	155.46667	128.189	.175	.904
A121	154.23333	123.082	.582	.899	A153	154.30000	124.769	.487	.901
A122	154.63333	118.516	.662	.897	A154	154.36667	129.689	.043	.905
A123	155.33333	128.989	.104	.905	A155	154.23333	123.082	.582	.899
A124	154.30000	128.355	.162	.904	D411	155.46667	128.189	.175	.904
A125	154.60000	119.214	.611	.898	D412	154.30000	124.769	.487	.901
A131	154.26667	125.651	.414	.901	D413	154.36667	129.689	.043	.905
A132	154.43333	124.530	.358	.902	D421	154.23333	123.082	.582	.899
A133	154.46667	127.292	.195	.904	D422	154.80000	129.338	.079	.905
A134	154.36667	124.447	.444	.901	D423	154.73333	123.720	.401	.902
A135	154.96667	126.171	.402	.902	D431	154.70000	125.114	.567	.900
A141	154.80000	129.200	.092	.905	D432	154.46667	123.844	.496	.900
A142	154.80000	129.338	.079	.905	D433	155.26667	127.375	.255	.903

D441	155.46667	128.189	.175	.904
D442	154.70000	125.114	.567	.900
D443	154.46667	123.844	.496	.900
D451	155.26667	127.375	.255	.903
D452	155.46667	128.189	.175	.904
D453	154.30000	124.769	.487	.901
D461	154.36667	129.689	.043	.905
D462	154.23333	123.082	.582	.899
D463	154.73333	123.720	.401	.902
D471	154.70000	125.114	.567	.900
D472	154.46667	123.844	.496	.900
D473	155.26667	127.375	.255	.903
D481	155.46667	128.189	.175	.904
D482	154.70000	125.114	.567	.900
D483	154.46667	123.844	.496	.900

ภาคผนวก จ (3) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 3

สรุปการประมวลผล

		N	%
ผู้ตอบ	ถูกต้อง	30	100.0
	บกพร่อง	0	.0
	รวม	30	100.0

ค่าความเชื่อมั่น

สัมประสิทธิ์ อัลฟา	จำนวนข้อคำถาม
.943	22

ผลการคำนวณ สถิติรายข้อ

ข้อ	ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน	ระดับความแปรปรวน	ค่าอำนาจจำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา
A11	81.4333	126.737	.482	.943
A12	81.3333	126.782	.465	.943
A13	81.3667	123.551	.618	.941
A14	81.3667	124.930	.522	.942
A15	81.3000	118.769	.678	.940
A21	81.4333	117.082	.754	.939
A22	81.7000	119.183	.787	.939
A23	81.4333	126.737	.482	.943
A24	81.3333	126.782	.465	.943
A25	81.3667	123.551	.618	.941
A31	81.3333	118.506	.703	.940
A32	81.3000	118.769	.678	.940
A33	81.4333	117.082	.754	.939
A34	81.7000	119.183	.787	.939
A35	81.7000	115.528	.796	.938
A41	81.9000	119.955	.627	.941
A42	81.6333	121.826	.698	.940
A43	81.6333	126.240	.488	.943
A44	81.6000	118.662	.770	.939
A45	81.6667	118.920	.728	.939
A46	83.0667	128.754	.253	.946
A47	81.7667	117.426	.747	.939

ภาคผนวก จ (4) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 4

สรุปการประมวลผล

		N	%
ผู้ตอบ	ถูกต้อง	30	100.0
	บกพร่อง	0	.0
	รวม	30	100.0

ค่าความเชื่อมั่น

สัมประสิทธิ์ อัลฟา	จำนวนข้อคำถาม
.952	144

ผลการคำนวณ สถิติรายข้อ

ข้อ	ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน	ระดับความแปรปรวน	ค่าอำนาจสัมประสิทธิ์ อัลฟา	ข้อ	ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน	ระดับความแปรปรวน	ค่าอำนาจสัมประสิทธิ์ อัลฟา		
A111	459.0333	897.620	.060	.952	A127	459.5667	900.806	.011	.952
A112	459.0000	879.241	.587	.951	A128	459.6667	886.644	.441	.951
A113	459.1333	887.982	.412	.951	A129	459.5000	877.845	.540	.951
A114	459.4000	874.731	.546	.951	A131	459.4667	887.154	.553	.951
A115	459.0667	885.444	.507	.951	A132	459.2333	882.737	.523	.951
A116	459.3000	882.286	.393	.951	A133	460.0333	891.620	.302	.952
A117	459.0000	884.690	.484	.951	A134	459.6333	884.999	.466	.951
A118	459.4000	874.731	.546	.951	A135	459.0667	885.444	.507	.951
A119	460.1000	898.852	.053	.952	A136	459.1333	899.913	.018	.952
A1110	459.0667	898.478	.066	.952	A137	459.0000	884.690	.484	.951
A121	459.3667	873.689	.562	.951	A138	459.4000	874.731	.546	.951
A122	459.0333	886.378	.483	.951	A139	460.1000	898.852	.053	.952
A123	459.2000	886.648	.335	.951	A141	459.0667	898.478	.066	.952
A124	459.2333	885.978	.385	.951	A142	459.3333	894.644	.157	.952
A125	459.1333	882.326	.532	.951	A143	459.0333	886.378	.483	.951
A126	459.7333	889.099	.425	.951	A144	459.2000	886.648	.335	.951

A145	459.2333	885.978	.385	.951	B235	460.2333	901.357	.030	.952
A146	459.1333	882.326	.532	.951	B236	459.4667	887.154	.553	.951
A151	459.7333	889.099	.425	.951	B241	459.2333	882.737	.523	.951
A152	459.5667	900.806	.011	.952	B242	460.0333	891.620	.302	.952
A153	459.5667	904.806	.150	.952	B243	460.2333	901.357	.030	.952
A154	459.5000	877.845	.540	.951	B244	459.0667	885.444	.507	.951
A155	459.4667	887.154	.553	.951	B245	459.1333	899.913	.018	.952
A161	459.2333	882.737	.523	.951	B251	459.0000	884.690	.484	.951
A162	460.0333	891.620	.302	.952	B252	458.9000	882.852	.470	.951
A163	460.2333	901.357	.030	.952	B253	459.5000	877.845	.540	.951
A164	459.4667	887.154	.553	.951	B254	459.4667	887.154	.553	.951
A165	459.2333	882.737	.523	.951	B255	459.2333	882.737	.523	.951
A166	460.0333	891.620	.302	.952	B256	460.0333	891.620	.302	.952
A167	460.2333	901.357	.030	.952	B257	460.2333	901.357	.030	.952
A168	459.0667	885.444	.507	.951	B258	459.4667	887.154	.553	.951
A169	459.1333	899.913	.018	.952	B259	459.2333	882.737	.523	.951
B211	459.0000	884.690	.484	.951	C311	460.0333	891.620	.302	.952
B212	459.4000	874.731	.546	.951	C312	460.2333	901.357	.030	.952
B213	460.1000	898.852	.053	.952	C313	459.0667	885.444	.507	.951
B214	459.0667	898.478	.066	.952	C314	459.1333	899.913	.018	.952
B215	459.3333	894.644	.157	.952	C315	459.0000	884.690	.484	.951
B221	459.0333	886.378	.483	.951	C316	459.5000	877.845	.540	.951
B222	459.2000	886.648	.335	.951	C317	459.4667	887.154	.553	.951
B223	459.2333	885.978	.385	.951	C318	459.2333	882.737	.523	.951
B224	459.1333	882.326	.532	.951	C319	460.0333	891.620	.302	.952
B225	459.7333	889.099	.425	.951	C3110	460.2333	901.357	.030	.952
B226	459.5667	904.806	.150	.952	C3111	459.4667	887.154	.553	.951
B231	459.5000	877.845	.540	.951	C3112	459.2333	882.737	.523	.951
B232	459.4667	887.154	.553	.951	C3113	459.2333	882.737	.523	.951
B233	459.2333	882.737	.523	.951	C3114	460.0333	891.620	.302	.952
B234	460.0333	891.620	.302	.952	C321	460.2333	901.357	.030	.952

C322	459.4667	887.154	.553	.951	D433	459.5000	874.672	.514	.951
C323	459.2333	882.737	.523	.951	D441	460.0000	898.276	.077	.952
C324	460.0333	891.620	.302	.952	D442	459.9333	899.926	.022	.952
C325	460.2333	901.357	.030	.952	D443	460.1333	898.740	.056	.952
C331	459.0667	885.444	.507	.951	D451	459.5667	878.047	.438	.951
C332	459.1333	899.913	.018	.952	D452	459.5000	876.121	.484	.951
C333	459.0000	884.690	.484	.951	D453	459.4333	870.806	.549	.951
C334	459.7333	892.202	.168	.952	D461	458.9000	894.162	.247	.952
C335	459.7333	892.202	.168	.952	D462	458.8333	899.178	.061	.952
C341	459.1667	891.454	.261	.952	D463	459.5000	874.672	.514	.951
C342	460.0000	898.276	.077	.952	D471	460.0333	899.413	.025	.952
C343	459.9333	899.926	.022	.952	D472	459.0000	888.000	.437	.951
C344	460.1333	898.740	.056	.952	D473	459.5000	874.672	.514	.951
C345	459.1000	889.266	.328	.951	D481	459.0000	892.138	.291	.952
C351	459.0667	885.444	.507	.951	D482	459.5000	874.672	.514	.951
C352	459.0667	885.444	.507	.951	D483	459.3333	875.264	.416	.951
C353	458.9000	894.162	.247	.952	D491	459.1000	898.507	.055	.952
C354	458.8333	899.178	.061	.952	D492	459.5333	875.775	.475	.951
C355	459.0333	878.999	.649	.951	D493	459.7000	891.390	.271	.952
C361	460.0333	899.413	.025	.952					
C362	459.0000	888.000	.437	.951					
C363	459.1333	888.671	.344	.951					
C364	459.0000	892.138	.291	.952					
D411	459.5000	874.672	.514	.951					
D412	459.4333	872.185	.548	.951					
D413	459.1000	898.507	.055	.952					
D421	459.5667	877.289	.432	.951					
D422	459.7000	891.390	.271	.952					
D423	459.7000	890.355	.272	.952					
D431	459.4333	868.392	.624	.951					
D432	459.7333	892.202	.168	.952					

ภาคผนวก จ (5) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 5

สรุปการประมวลผล

		N	%
ผู้ตอบ	ถูกต้อง	30	100.0
	บกพร่อง	0	.0
	รวม	30	100.0

ค่าความเชื่อมั่น

สัมประสิทธิ์ อัลฟา	จำนวนข้อคำถาม
.919	42

ผลการคำนวณ สถิติรายข้อ

ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา	ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับ ความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา
A131	132.5667	177.840	.188	.919	D412	132.5333	159.913	.894	.911
A132	132.3333	175.747	.264	.919	D413	132.2000	176.993	.181	.919
A133	133.1333	178.326	.113	.920	D421	132.6667	160.299	.847	.911
A134	132.7333	175.995	.254	.919	D422	132.8000	175.407	.294	.918
A135	132.1667	176.006	.287	.918	D423	132.8000	173.476	.382	.918
A136	132.2333	179.151	.047	.920	D431	132.5333	159.016	.937	.910
A137	132.1000	176.990	.190	.919	D432	132.8333	179.661	.011	.923
A138	132.5000	174.672	.229	.920	D433	132.6000	160.041	.915	.911
A139	133.2000	182.097	.169	.922	D441	133.1000	177.679	.167	.919
A141	132.1667	180.695	.067	.921	D442	133.0333	180.516	.056	.921
A142	132.4333	174.806	.304	.918	D443	133.2333	178.185	.118	.920
A143	132.1333	174.947	.375	.918	D451	132.6667	161.609	.825	.912
A144	132.3000	178.907	.037	.921	D452	132.6000	160.800	.877	.911
A145	132.3333	172.920	.409	.917	D453	132.5333	159.223	.884	.911
A146	132.2333	173.289	.428	.917	D461	132.0000	177.931	.168	.919
D411	132.6000	160.041	.915	.911	D462	131.9333	180.133	.023	.920

D463	132.6000	160.041	.915	.911
D471	133.1333	180.464	.048	.922
D472	132.1000	174.714	.403	.918
D473	132.6000	160.041	.915	.911
D481	132.1000	177.748	.162	.919
D482	132.6000	160.041	.915	.911
D483	132.4333	160.185	.750	.913
D491	132.2000	176.993	.181	.919
D492	132.6333	161.482	.815	.912
D493	132.8000	175.407	.294	.918

ภาคผนวก จ (6) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 6

สรุปการประมวลผล

		N	%
ผู้ตอบ	ถูกต้อง	30	100.0
	ยกเว้น	0	.0
	รวม	30	100.0

ค่าความเชื่อมั่น

สัมประสิทธิ์ อัลฟา	จำนวนข้อคำถาม
.950	144

ผลการคำนวณ สถิติรายข้อ

ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา	ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา
A111	459.6667	852.989	.568	.949	A142	459.6000	873.766	.154	.950
A112	460.3667	877.275	.071	.950	A143	459.3000	864.217	.527	.949
A113	459.3333	876.230	.108	.950	A144	459.4667	864.051	.378	.950
A114	459.6333	852.447	.573	.949	A145	459.5000	863.914	.417	.950
A115	459.3000	864.217	.527	.949	A146	459.4000	860.455	.563	.949
A116	459.4667	864.051	.378	.950	A151	460.0000	867.517	.450	.950
A117	459.5000	863.914	.417	.950	A152	459.8333	878.626	.028	.950
A118	459.4000	860.455	.563	.949	A153	459.8333	883.040	.127	.951
A119	460.0000	867.517	.450	.950	A154	459.7667	856.806	.546	.949
A1110	459.8333	878.626	.028	.950	A155	459.7333	866.754	.531	.949
A121	459.8000	879.959	.020	.951	A161	459.5000	861.569	.532	.949
A122	459.3000	864.217	.527	.949	A162	460.3000	871.872	.260	.950
A123	459.4667	864.051	.378	.950	A163	460.5000	881.707	.077	.951
A124	459.5000	863.914	.417	.950	A164	459.7333	866.754	.531	.949
A125	459.4000	860.455	.563	.949	A165	459.5000	861.569	.532	.949
A126	460.0000	867.517	.450	.950	A166	460.3000	871.872	.260	.950
A127	459.8333	878.626	.028	.950	A167	460.5000	881.707	.077	.951
A128	459.9333	865.306	.455	.949	A168	459.3333	866.437	.442	.950
A129	459.7667	856.806	.546	.949	A169	459.4000	879.076	.011	.950
A131	459.7333	866.754	.531	.949	B211	459.2667	862.961	.510	.949
A132	459.5000	861.569	.532	.949	B212	459.6667	852.989	.568	.949
A133	460.3000	871.872	.260	.950	B213	460.3667	877.275	.071	.950
A134	459.9000	863.679	.479	.949	B214	459.3333	876.230	.108	.950
A135	459.3333	866.437	.442	.950	B215	459.6000	873.766	.154	.950
A136	459.4000	879.076	.011	.950	B221	459.3000	864.217	.527	.949
A137	459.2667	862.961	.510	.949	B222	459.4667	864.051	.378	.950
A138	459.6667	852.989	.568	.949	B223	459.5000	863.914	.417	.950
A139	460.3667	877.275	.071	.950	B224	459.4000	860.455	.563	.949
A141	459.3333	876.230	.108	.950	B225	460.0000	867.517	.450	.950

B226	459.8333	883.040	.127	.951	C3111	459.7333	866.754	.531	.949
B231	459.7667	856.806	.546	.949	C3112	459.5000	861.569	.532	.949
B232	459.7333	866.754	.531	.949	C3113	459.5000	861.569	.532	.949
B233	459.5000	861.569	.532	.949	C3114	460.3000	871.872	.260	.950
B234	460.3000	871.872	.260	.950	C321	460.5000	881.707	.077	.951
B235	460.5000	881.707	.077	.951	C322	459.7333	866.754	.531	.949
B236	459.7333	866.754	.531	.949	C323	459.5000	861.569	.532	.949
B241	459.5000	861.569	.532	.949	C324	460.3000	871.872	.260	.950
B242	460.3000	871.872	.260	.950	C325	460.5000	881.707	.077	.951
B243	460.5000	881.707	.077	.951	C331	459.3333	866.437	.442	.950
B244	459.3333	866.437	.442	.950	C332	459.4000	879.076	.011	.950
B245	459.4000	879.076	.011	.950	C333	459.2667	862.961	.510	.949
B251	459.2667	862.961	.510	.949	C334	460.0000	869.379	.209	.950
B252	459.1667	861.385	.486	.949	C335	460.0000	869.379	.209	.950
B253	459.7667	856.806	.546	.949	C341	459.4333	872.392	.205	.950
B254	459.7333	866.754	.531	.949	C342	460.2667	877.444	.070	.950
B255	459.6667	852.989	.568	.949	C343	460.2000	879.959	.019	.950
B256	460.3667	877.275	.071	.950	C344	460.4000	877.490	.063	.950
B257	459.3333	876.230	.108	.950	C345	459.3667	869.895	.281	.950
B258	459.6333	852.447	.573	.949	C351	459.3333	866.437	.442	.950
B259	459.3000	864.217	.527	.949	C352	459.3333	866.437	.442	.950
C311	459.4667	864.051	.378	.950	C353	459.1667	872.902	.258	.950
C312	459.5000	863.914	.417	.950	C354	459.1000	879.059	.020	.950
C313	459.4000	860.455	.563	.949	C355	459.3000	856.976	.687	.949
C314	460.0000	867.517	.450	.950	C361	460.3000	878.631	.018	.950
C315	459.8333	878.626	.028	.950	C362	459.2667	867.926	.407	.950
C316	459.8333	883.040	.127	.951	C363	459.4000	867.490	.352	.950
C317	459.7333	866.754	.531	.949	C364	459.2667	870.547	.314	.950
C318	459.5000	861.569	.532	.949	D411	459.7667	854.254	.507	.949
C319	460.3000	871.872	.260	.950	D412	459.7000	852.010	.537	.949
C3110	460.5000	881.707	.077	.951	D413	459.3667	877.068	.067	.950

D421	459.8333	856.626	.429	.950
D422	459.9667	870.930	.256	.950
D423	459.9667	869.895	.259	.950
D431	459.7000	848.355	.611	.949
D432	460.0000	869.379	.209	.950
D433	459.7667	854.254	.507	.949
D441	460.2667	877.444	.070	.950
D442	460.2000	879.959	.019	.950
D443	460.4000	877.490	.063	.950
D451	459.8333	857.592	.431	.949
D452	459.7667	855.633	.478	.949
D453	459.7000	850.700	.538	.949
D461	459.1667	872.902	.258	.950
D462	459.1000	879.059	.020	.950
D463	459.7667	854.254	.507	.949
D471	460.3000	878.631	.018	.950
D472	459.2667	867.926	.407	.950
D473	459.7667	854.254	.507	.949
D481	459.2667	870.547	.314	.950
D482	459.7667	854.254	.507	.949
D483	459.6000	854.662	.413	.950
D491	459.3667	877.068	.067	.950
D492	459.8000	855.614	.463	.949
D493	459.9667	870.930	.256	.950

ภาคผนวก จ (7) แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่มาจากการคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แบบสอบถามฉบับที่ 7

สรุปการประมวลผล

		N	%
ผู้ตอบ	ถูกต้อง	30	100.0
	บกพร่อง	0	.0
	รวม	30	100.0

ค่าความเชื่อมั่น

สัมประสิทธิ์ อัลฟา	จำนวนข้อคำถาม
.958	72

ผลการคำนวณ สถิติรายข้อ

ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับ ความ แปรปรวน	ค่า อำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา	ข้อ	ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับความ แปรปรวน	ค่าอำนาจ จำแนก	สัมประสิทธิ์ อัลฟา
A1111	237.3333	422.506	.728	.956	A1133	237.5333	425.913	.455	.957
A1112	237.7333	415.375	.725	.956	A1134	237.5667	429.495	.358	.957
A1113	238.4333	433.909	.239	.958	A1135	237.4667	424.671	.602	.957
A1114	237.4000	434.110	.232	.958	A1136	238.0667	429.789	.492	.957
A1115	237.6667	431.609	.286	.958	A1141	237.3333	422.506	.728	.956
A1116	237.3667	425.413	.669	.956	A1142	237.7333	415.375	.725	.956
A1117	237.5333	425.913	.455	.957	A1143	238.4333	433.909	.239	.958
A1118	237.5667	429.495	.358	.957	A1144	237.4000	434.110	.232	.958
A1121	237.4667	424.671	.602	.957	A1145	237.6667	431.609	.286	.958
A1122	238.0667	429.789	.492	.957	A1146	237.3667	425.413	.669	.956
A1123	237.3333	422.506	.728	.956	A1147	237.5333	425.913	.455	.957
A1124	237.7333	415.375	.725	.956	A1151	237.5667	429.495	.358	.957
A1125	238.4333	433.909	.239	.958	A1152	237.4667	424.671	.602	.957
A1126	237.4000	434.110	.232	.958	A1153	238.0667	429.789	.492	.957
A1131	237.6667	431.609	.286	.958	A1154	237.3333	422.506	.728	.956
A1132	237.3667	425.413	.669	.956	A1155	237.7333	415.375	.725	.956

A1156	238.4333	433.909	.239	.958	D463	238.4333	433.909	.239	.958
A1157	237.4000	434.110	.232	.958	D471	237.4000	434.110	.232	.958
A1158	237.6667	431.609	.286	.958	D472	237.6667	431.609	.286	.958
A1159	237.3667	425.413	.669	.956	D473	237.3667	425.413	.669	.956
A121	237.5333	425.913	.455	.957	D481	237.5333	425.913	.455	.957
A122	237.5667	429.495	.358	.957	D482	237.5667	429.495	.358	.957
A123	237.4667	424.671	.602	.957	D483	237.4667	424.671	.602	.957
A124	238.0667	429.789	.492	.957	D491	238.0667	429.789	.492	.957
A125	237.3333	422.506	.728	.956	D492	237.6667	431.609	.286	.958
A126	237.7333	415.375	.725	.956	D493	237.3667	425.413	.669	.956
A127	238.4333	433.909	.239	.958					
A128	237.4000	434.110	.232	.958					
A129	237.6667	431.609	.286	.958					
D411	237.3667	425.413	.669	.956					
D412	237.5333	425.913	.455	.957					
D413	237.5667	429.495	.358	.957					
D421	237.4667	424.671	.602	.957					
D422	238.0667	429.789	.492	.957					
D423	237.3333	422.506	.728	.956					
D431	237.7333	415.375	.725	.956					
D432	238.4333	433.909	.239	.958					
D433	237.4000	434.110	.232	.958					
D441	237.6667	431.609	.286	.958					
D442	237.3667	425.413	.669	.956					
D443	237.5333	425.913	.455	.957					
D451	237.5667	429.495	.358	.957					
D452	237.4667	424.671	.602	.957					
D453	238.0667	429.789	.492	.957					
D461	237.3333	422.506	.728	.956					
D462	237.7333	415.375	.725	.956					

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของแบบสอบถาม (SPSS)

ภาคผนวก ข (1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนนำปัญญาคุณ จังหวัดน่าน (แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และฉบับที่ 2 สำหรับ ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ)

สรุปการประมวลผล

ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3.4016	.1432

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A	90	2.64	3.56	3.1382	.1709
B	44	2.93	4.00	3.7136	.23209
C	44	2.91	3.86	3.4005	.25999
D	90	2.67	3.71	3.3602	.18752

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่า				ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่า			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน			ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน
A1	90	3.00	4.00	3.4866	.2682	C6	44	2.33	4.00	3.4015	.51127
A2	90	2.20	3.80	3.3444	.32710	D1	90	2.00	4.67	3.9556	.43904
A3	90	2.40	4.00	3.2889	.34591	D2	90	2.00	4.33	3.6111	.43633
A4	90	2.60	4.20	3.0933	.31186	D3	90	1.67	3.67	2.8370	.42765
A5	90	2.00	3.00	2.4778	.36682	D4	90	3.00	4.33	3.5815	.36910
B	44	2.93	4.00	3.7136	.23209	D5	90	2.00	4.00	3.0111	.40115
C1	44	3.00	4.60	3.9136	.43434	D6	90	2.00	3.67	2.9815	.32136
C2	44	2.20	5.00	3.9000	.71202	D7	90	2.00	4.00	3.2444	.41447
C3	44	2.60	3.60	3.1318	.22389	D8	90	2.00	4.33	3.6593	.54275
C4	44	2.20	3.60	2.9727	.34125						
C5	44	2.67	3.67	3.0833	.27958						

ชื่อ	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า	ชื่อ	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า
					เบี่ยงเบน มาตรฐาน						เบี่ยงเบน มาตรฐาน
A11	90	2	5	3.57	.619	B05	44	3.00	5.00	4.2045	.70148
A12	90	2.00	4.00	3.30	.5497	B06	44	2.00	4.00	3.5909	.62201
A13	90	2.00	5.00	3.5556	.62010	B07	44	2.00	4.00	3.5455	.62708
A14	90	3.00	4.00	3.3222	.5369	B08	44	2.00	5.00	4.2500	.68624
A15	90	3.00	4.00	3.6889	.46554	B09	44	3.00	5.00	4.3636	.53226
A21	90	2.00	4.00	3.7444	.50971	B10	44	3.00	4.00	3.6818	.47116
A22	90	2.00	4.00	3.3333	.71893	B11	44	3.00	4.00	3.7500	.43802
A23	90	1.00	4.00	2.5556	.56312	B12	44	1.00	3.00	2.4773	.69846
A24	90	3.00	4.00	3.6667	.47405	B13	44	1.00	3.00	2.4545	.62708
A25	90	2.00	5.00	3.4222	.58015	B14	44	2.00	4.00	3.6364	.57429
A31	90	3.00	4.00	3.6111	.49023	B15	44	2.00	4.00	3.4091	.62201
A32	90	2.00	5.00	3.2556	.80114	C11	44	3.00	5.00	4.2273	.71083
A33	90	2.00	4.00	3.3111	.61158	C12	44	3.00	5.00	4.1818	.58161
A34	90	2.00	4.00	3.5222	.58498	C13	44	3.00	5.00	4.2500	.57567
A35	90	2.00	4.00	2.7444	.53129	C14	44	3.00	5.00	4.2273	.71083
A41	90	2.00	4.00	2.9222	.58498	C15	44	2.00	4.00	2.6818	.60127
A42	90	2.00	4.00	3.0222	.67003	C21	44	2.00	5.00	4.2727	.84533
A43	90	2.00	5.00	3.2333	.61899	C22	44	2.00	5.00	4.0455	.88802
A44	90	2.00	4.00	3.1333	.67375	C23	44	3.00	5.00	3.7955	.73388
A45	90	2.00	5.00	3.1556	.55911	C24	44	2.00	5.00	3.7955	.90424
A51	90	2.00	3.00	2.6222	.48755	C25	44	2.00	5.00	3.5909	.84408
A52	90	2.00	3.00	2.5444	.50081	C31	44	3.00	5.00	3.9773	.69846
A53	90	2.00	3.00	2.5000	.50280	C32	44	2.00	5.00	3.8864	.68932
A54	90	2.00	3.00	2.4000	.49264	C33	44	2.00	3.00	2.8409	.36999
A55	90	2.00	3.00	2.3222	.46995	C34	44	1.00	3.00	2.3409	.56828
B01	44	3.00	5.00	3.9773	.66433	C35	44	2.00	4.00	2.6136	.53769
B02	44	3.00	5.00	4.1364	.63212	C41	44	2.00	4.00	3.4091	.62201
B03	44	3.00	5.00	4.5000	.54984	C42	44	2.00	4.00	3.3182	.63878
B04	44	3.00	4.00	3.7273	.45051	C43	44	1.00	4.00	2.8636	.76526

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า		ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า	
				เฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน						เฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน
C44	44	1.00	4.00	2.4318	.62497	D81	90	2.00	5.00	3.8333	.47993	
C45	44	2.00	5.00	2.8409	.52576	D82	90	2.00	5.00	3.6778	.66751	
C51	44	2.00	5.00	3.7273	.65994	D83	90	1.00	5.00	3.4667	.75252	
C52	44	2.00	4.00	3.5909	.58342							
C53	44	1.00	3.00	1.9318	.69542							
C61	44	2.00	5.00	4.0227	.84876							
C62	44	2.00	5.00	3.6136	.61817							
C63	44	1.00	4.00	2.5682	.58658							
D11	90	2.00	5.00	3.8556	.41220							
D12	90	2.00	5.00	4.1333	.69022							
D13	90	2.00	5.00	3.8778	.63295							
D21	90	2.00	5.00	3.9000	.42532							
D22	90	2.00	4.00	3.6222	.57236							
D23	90	2.00	4.00	3.3111	.64728							
D31	90	1.00	3.00	2.4111	.59764							
D32	90	2.00	5.00	3.8889	.84060							
D33	90	1.00	3.00	2.2111	.66187							
D41	90	2.00	4.00	3.2444	.62371							
D42	90	3.00	5.00	3.7889	.66187							
D43	90	3.00	4.00	3.7111	.45579							
D51	90	2.00	4.00	3.4111	.57854							
D52	90	2.00	5.00	3.3222	.63295							
D53	90	1.00	3.00	2.3000	.69428							
D61	90	2.00	4.00	3.0222	.56045							
D62	90	2.00	4.00	3.4667	.56489							
D63	90	2.00	4.00	2.4556	.52277							
D71	90	2.00	5.00	3.7667	.47523							
D72	90	2.00	3.00	2.4556	.50081							
D73	90	2.00	5.00	3.5111	.75319							

ภาคผนวก ข (2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 สำหรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ)

สรุปการประมวลผล

ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4.7333	.07229

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A1	12	4.00	5.00	4.6333	.30551
A2	12	4.80	5.00	4.9167	.10299
A3	12	4.40	5.00	4.8000	.19069
A4	12	4.43	4.86	4.5833	.11328

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A11	12	4.00	5.00	4.6667	.49237
A12	12	4.00	5.00	4.8333	.38925
A13	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
A14	12	3.00	5.00	4.3333	.77850
A15	12	4.00	5.00	4.5833	.51493
A21	12	4.00	5.00	4.8333	.38925
A22	12	4.00	5.00	4.9167	.28868
A23	12	5.00	5.00	5.0000	.00000
A24	12	5.00	5.00	5.0000	.00000
A25	12	4.00	5.00	4.8333	.38925
A31	12	4.00	5.00	4.6667	.49237
A32	12	4.00	5.00	4.9167	.28868
A33	12	5.00	5.00	5.0000	.00000
A34	12	4.00	5.00	4.5833	.51493
A35	12	4.00	5.00	4.8333	.38925
A41	12	3.00	5.00	4.0833	.66856
A42	12	4.00	5.00	4.5000	.52223
A43	12	4.00	5.00	4.7500	.45227

A44	12	3.00	5.00	4.2500	.62158
A45	12	5.00	5.00	5.0000	.00000
A46	12	5.00	5.00	5.0000	.00000
A47	12	4.00	5.00	4.5000	.52223

ภาคผนวก ข (3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
(แบบสอบถาม ฉบับที่ 4 สำหรับ ผู้บริหาร และครูผู้สอน และฉบับที่ 5 สำหรับ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง
นักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ)

สรุปการประมวลผล

ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4.7854	.04652

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A	42	4.78	5.00	4.9124	.04894
B	42	4.48	4.97	4.7548	.10387
C	42	4.49	4.86	4.6835	.09892
D	64	4.52	5.00	4.7807	.09269

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A11	42	4.50	5.00	4.8619	.11466
A12	42	4.67	5.00	4.9312	.09167
A13	64	4.44	5.00	4.8125	.14121
A14	64	4.67	5.00	4.9141	.10704
A15	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A16	64	4.56	5.00	4.9375	.10070

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
B21	42	4.00	5.00	4.6381	.23473
B22	42	4.33	5.00	4.8135	.20562
B23	42	4.33	5.00	4.7937	.19758
B24	42	4.00	5.00	4.7905	.26486
B25	42	4.33	5.00	4.7381	.18004

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C31	42	4.43	5.00	4.6667	.11229
C32	42	4.00	5.00	4.6238	.22611
C33	42	4.00	5.00	4.6571	.26239
C34	42	4.00	5.00	4.5667	.28938
C35	42	4.60	5.00	4.8667	.15088
C36	42	4.00	5.00	4.7202	.27719

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D41	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
D42	64	3.00	5.00	4.5573	.38054
D43	64	3.67	5.00	4.7031	.32593
D44	64	3.67	5.00	4.8073	.27090
D45	64	3.67	5.00	4.6250	.33858
D46	64	4.33	5.00	4.8125	.25110
D47	64	3.67	5.00	4.7656	.30097
D48	64	4.33	5.00	4.8854	.18033
D49	64	4.33	5.00	4.8698	.21096

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า		ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า	
				ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน					ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน
A111	42	4.00	5.00	4.8571	.35417	A142	64	4.00	5.00	4.8594	.35038
A112	42	4.00	5.00	4.9286	.26066	A143	64	4.00	5.00	4.8750	.33333
A113	42	3.00	5.00	4.8095	.45468	A144	64	4.00	5.00	4.8750	.33333
A114	42	3.00	5.00	4.7381	.49680	A145	64	4.00	5.00	4.9375	.24398
A115	42	4.00	5.00	4.8810	.32777	A146	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A116	42	4.00	5.00	4.9048	.29710	A151	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A117	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A152	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A118	42	3.00	5.00	4.5952	.66478	A153	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A119	42	4.00	5.00	4.9048	.29710	A154	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A1110	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A155	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A121	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A161	64	3.00	5.00	4.7500	.47140
A122	42	4.00	5.00	4.9286	.26066	A162	64	4.00	5.00	4.8906	.31458
A123	42	4.00	5.00	4.9524	.21554	A163	64	4.00	5.00	4.9375	.24398
A124	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A164	64	4.00	5.00	4.9531	.21304
A125	42	3.00	5.00	4.5000	.74080	A165	64	4.00	5.00	4.9844	.12500
A126	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A166	64	4.00	5.00	4.9844	.12500
A127	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A167	64	4.00	5.00	4.9688	.17537
A128	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A168	64	4.00	5.00	4.9688	.17537
A129	42	5.00	5.00	5.0000	.00000	A169	64	5.00	5.00	5.0000	.00000
A131	64	3.00	5.00	4.7656	.52681	B211	42	3.00	5.00	4.4048	.70051
A132	64	4.00	5.00	4.9063	.29378	B212	42	4.00	5.00	4.6905	.46790
A133	64	4.00	5.00	4.9063	.29378	B213	42	4.00	5.00	4.5952	.49680
A134	64	4.00	5.00	4.9688	.17537	B214	42	3.00	5.00	4.6667	.57027
A135	64	3.00	5.00	4.6250	.65465	B215	42	4.00	5.00	4.8333	.37720
A136	64	3.00	5.00	4.5000	.81650	B221	42	4.00	5.00	4.8810	.32777
A137	64	3.00	5.00	4.6406	.60072	B222	42	4.00	5.00	4.9048	.29710
A138	64	5.00	5.00	5.0000	.00000	B223	42	4.00	5.00	4.9524	.21554
A139	64	5.00	5.00	5.0000	.00000	B224	42	3.00	5.00	4.3810	.82499
A141	64	4.00	5.00	4.9375	.24398	B225	42	4.00	5.00	4.8333	.37720

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า		ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า	
				ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน					ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน
B226	42	4.00	5.00	4.9286	.26066	C3111	42	3.00	5.00	4.4524	.73923
B231	42	4.00	5.00	4.7619	.43108	C3112	42	3.00	5.00	4.4048	.66478
B232	42	3.00	5.00	4.4524	.80251	C3113	42	4.00	5.00	4.8095	.39744
B233	42	4.00	5.00	4.8333	.37720	C3114	42	4.00	5.00	4.7143	.45723
B234	42	4.00	5.00	4.9286	.26066	C321	42	4.00	5.00	4.5714	.50087
B235	42	4.00	5.00	4.8810	.32777	C322	42	4.00	5.00	4.6429	.48497
B236	42	4.00	5.00	4.9048	.29710	C323	42	4.00	5.00	4.7857	.41530
B241	42	3.00	5.00	4.7381	.54368	C324	42	4.00	5.00	4.7857	.41530
B242	42	3.00	5.00	4.7857	.51965	C325	42	3.00	5.00	4.3333	.75439
B243	42	4.00	5.00	4.8810	.32777	C331	42	3.00	5.00	4.5714	.70340
B244	42	4.00	5.00	4.9048	.29710	C332	42	3.00	5.00	4.5952	.58683
B245	42	3.00	5.00	4.6429	.65598	C333	42	4.00	5.00	4.8333	.37720
B251	42	3.00	5.00	4.6429	.57685	C334	42	4.00	5.00	4.7381	.44500
B252	42	4.00	5.00	4.9048	.29710	C335	42	3.00	5.00	4.5476	.67000
B253	42	3.00	5.00	4.8095	.45468	C341	42	3.00	5.00	4.4524	.70546
B254	42	3.00	5.00	4.8333	.43710	C342	42	3.00	5.00	4.4762	.74041
B255	42	4.00	5.00	4.8810	.32777	C343	42	4.00	5.00	4.5714	.50087
B256	42	3.00	5.00	4.4286	.70340	C344	42	3.00	5.00	4.6190	.58236
B257	42	3.00	5.00	4.8571	.41739	C345	42	3.00	5.00	4.7143	.50778
B258	42	3.00	5.00	4.5476	.55005	C351	42	4.00	5.00	4.8333	.37720
B259	42	4.00	5.00	4.7381	.44500	C352	42	4.00	5.00	4.8095	.39744
C311	42	4.00	5.00	4.6905	.46790	C353	42	4.00	5.00	4.8571	.35417
C312	42	3.00	5.00	4.6190	.53885	C354	42	4.00	5.00	4.9048	.29710
C313	42	3.00	5.00	4.5238	.63392	C355	42	4.00	5.00	4.9286	.26066
C314	42	4.00	5.00	4.7143	.45723	C361	42	4.00	5.00	4.7857	.41530
C315	42	4.00	5.00	4.7381	.44500	C362	42	4.00	5.00	4.7619	.43108
C316	42	3.00	5.00	4.5238	.55163	C363	42	4.00	5.00	4.7381	.44500
C317	42	3.00	5.00	4.6429	.61768	C364	42	3.00	5.00	4.5952	.58683
C318	42	4.00	5.00	4.7857	.41530	C319	42	4.00	5.00	4.8333	.37720

ชื่อ	จำนวน ผู้ตอบ	ค่า ต่ำสุด	ค่า			ชื่อ	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
			ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน						
C3110	42	4.00	5.00	4.8810	.32777						
D411	64	5.00	5.00	5.0000	.00000						
D412	64	5.00	5.00	5.0000	.00000						
D413	64	5.00	5.00	5.0000	.00000						
D421	64	3.00	5.00	4.5156	.75576						
D422	64	3.00	5.00	4.4844	.73446						
D423	64	3.00	5.00	4.6719	.59240						
D431	64	3.00	5.00	4.7031	.55434						
D432	64	3.00	5.00	4.7656	.46264						
D433	64	3.00	5.00	4.6406	.60072						
D441	64	2.00	5.00	4.5781	.73040						
D442	64	4.00	5.00	4.9219	.27049						
D443	64	4.00	5.00	4.9219	.27049						
D451	64	3.00	5.00	4.5313	.73396						
D452	64	3.00	5.00	4.5938	.68357						
D453	64	3.00	5.00	4.7500	.56344						
D461	64	4.00	5.00	4.9375	.24398						
D462	64	4.00	5.00	4.9063	.29378						
D463	64	3.00	5.00	4.5938	.72853						
D471	64	4.00	5.00	4.8750	.33333						
D472	64	4.00	5.00	4.8750	.33333						
D473	64	3.00	5.00	4.5469	.75445						
D481	64	4.00	5.00	4.8438	.36596						
D482	64	4.00	5.00	4.8906	.31458						
D483	64	4.00	5.00	4.9219	.27049						
D491	64	4.00	5.00	4.8906	.31458						
D492	64	4.00	5.00	4.9062	.29378						
D493	64	3.00	5.00	4.8125	.46718						

ภาคผนวก ข (4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
(แบบสอบถาม ฉบับที่ 6 สำหรับ ผู้บริหาร และครูผู้สอน)

สรุปการประมวลผล

ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4.6606	.09615

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A	51	4.58	4.95	4.8162	.06952
B	51	4.61	5.00	4.7747	.07616
C	51	4.41	5.00	4.7202	.15108
D	51	4.07	5.00	4.3312	.20996

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A11	51	4.00	5.00	4.6471	.21387
A12	51	4.44	5.00	4.7908	.16276
A13	51	4.56	5.00	4.8540	.12667
A14	51	4.67	5.00	4.8922	.10448
A15	51	4.60	5.00	4.8941	.12870
A16	51	4.44	5.00	4.8192	.16324

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
B21	51	4.60	5.00	4.8980	.13489
B22	51	4.17	5.00	4.8137	.17841
B23	51	4.50	5.00	4.8922	.12393
B24	51	4.40	5.00	4.7686	.16185
B25	51	4.11	5.00	4.5011	.21242

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C31	51	4.57	5.00	4.8193	.11724
C32	51	4.40	5.00	4.8510	.15411
C33	51	3.80	5.00	4.4784	.36239
C34	51	4.00	5.00	4.5490	.29077
C35	51	4.40	5.00	4.9373	.12322
C36	51	4.00	5.00	4.6863	.28215

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D41	51	4.33	5.00	4.7320	.24055
D42	51	3.00	5.00	3.5948	.57856
D43	51	3.00	5.00	3.7386	.44379
D44	51	4.00	5.00	4.4967	.26139
D45	51	3.33	5.00	3.6340	.46788
D46	51	3.67	5.00	4.1373	.33451
D47	51	4.00	5.00	4.8301	.32230
D48	51	4.33	5.00	4.8693	.20087
D49	51	4.67	5.00	4.9477	.12243

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า		ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า	
				ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน					ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน
A111	51	4.00	5.00	4.9020	.30033	A142	51	5.00	5.00	5.0000	.00000
A112	51	3.00	5.00	4.7647	.55094	A143	51	4.00	5.00	4.8235	.38501
A113	51	3.00	5.00	4.5686	.72815	A144	51	4.00	5.00	4.9608	.19604
A114	51	3.00	5.00	4.8431	.41821	A145	51	3.00	5.00	4.7059	.54015
A115	51	3.00	5.00	4.2941	.75615	A146	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
A116	51	3.00	5.00	4.7647	.51335	A151	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
A117	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	A152	51	4.00	5.00	4.9216	.27152
A118	51	3.00	5.00	4.3137	.50952	A153	51	4.00	5.00	4.8039	.40098
A119	51	3.00	5.00	4.1765	.84157	A154	51	4.00	5.00	4.8431	.36729
A1110	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	A155	51	4.00	5.00	4.9608	.19604
A121	51	4.00	5.00	4.9020	.30033	A161	51	5.00	5.00	5.0000	.00000
A122	51	3.00	5.00	4.6863	.58276	A162	51	4.00	5.00	4.7451	.44014
A123	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	A163	51	4.00	5.00	4.9216	.27152
A124	51	3.00	5.00	4.9412	.31060	A164	51	3.00	5.00	4.7059	.54015
A125	51	3.00	5.00	4.5686	.70014	A165	51	4.00	5.00	4.9216	.27152
A126	51	3.00	5.00	4.5098	.64413	A166	51	4.00	5.00	4.9216	.27152
A127	51	4.00	5.00	4.8235	.38501	A167	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
A128	51	4.00	5.00	4.8824	.32540	A168	51	3.00	5.00	4.5882	.69790
A129	51	4.00	5.00	4.8824	.32540	A169	51	3.00	5.00	4.6275	.59869
A131	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	B211	51	3.00	5.00	4.7843	.46103
A132	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	B212	51	4.00	5.00	4.9216	.27152
A133	51	4.00	5.00	4.9020	.30033	B213	51	4.00	5.00	4.9020	.30033
A134	51	4.00	5.00	4.8627	.34754	B214	51	4.00	5.00	4.9216	.27152
A135	51	3.00	5.00	4.7647	.51335	B215	51	4.00	5.00	4.9608	.19604
A136	51	3.00	5.00	4.6667	.58878	B221	51	3.00	5.00	4.7843	.50254
A137	51	3.00	5.00	4.7647	.51335	B222	51	4.00	5.00	4.9020	.30033
A138	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	B223	51	4.00	5.00	4.8627	.34754
A139	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	B224	51	3.00	5.00	4.5294	.54233
A141	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	B225	51	4.00	5.00	4.9020	.30033

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
B226	51	4.00	5.00	4.9020	.30033	C318	51	4.00	5.00	4.7843	.41539
B231	51	4.00	5.00	4.8824	.32540	C319	51	4.00	5.00	4.7843	.41539
B232	51	4.00	5.00	4.8627	.34754	C3110	51	3.00	5.00	4.4902	.61229
B233	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	C3111	51	4.00	5.00	4.7059	.46018
B234	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	C3112	51	5.00	5.00	5.0000	.00000
B235	51	4.00	5.00	4.8039	.40098	C3113	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
B236	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	C3114	51	4.00	5.00	4.5882	.49705
B241	51	3.00	5.00	4.2941	.60973	C321	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
B242	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	C322	51	4.00	5.00	4.9608	.19604
B243	51	4.00	5.00	4.9020	.30033	C322	51	4.00	5.00	4.8824	.32540
B244	51	4.00	5.00	4.9608	.19604	C324	51	4.00	5.00	4.9020	.30033
B245	51	4.00	5.00	4.7451	.44014	C325	51	4.00	5.00	4.5686	.50020
B251	51	3.00	5.00	4.5098	.57871	C331	51	3.00	5.00	4.0196	.70683
B252	51	3.00	5.00	4.5882	.53578	C332	51	4.00	5.00	4.6275	.48829
B253	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	C333	51	4.00	5.00	4.9020	.30033
B254	51	4.00	5.00	4.8824	.32540	C334	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
B255	51	3.00	5.00	4.2745	.53211	C335	51	3.00	5.00	3.9020	.90011
B256	51	3.00	5.00	4.0196	.70683	C341	51	3.00	5.00	4.5098	.54305
B257	51	3.00	5.00	3.9804	.92715	C342	51	3.00	5.00	4.3529	.52244
B258	51	4.00	5.00	4.8235	.38501	C343	51	3.00	5.00	4.2353	.47279
B259	51	3.00	5.00	4.5098	.67446	C344	51	4.00	5.00	4.8235	.38501
C311	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	C345	51	4.00	5.00	4.8235	.38501
C312	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	C351	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
C313	51	4.00	5.00	4.7843	.41539	C352	51	4.00	5.00	4.9216	.27152
C314	51	4.00	5.00	4.9216	.27152	C353	51	4.00	5.00	4.9608	.19604
C315	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	C354	51	4.00	5.00	4.9608	.19604
C316	51	3.00	5.00	4.7255	.53211	C355	51	4.00	5.00	4.9020	.30033
C317	51	4.00	5.00	4.9412	.23764	C361	51	4.00	5.00	4.8039	.40098

ชื่อ	จำนวน ผู้ตอบ	ค่า ต่ำสุด	ค่าสูง สุด	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ชื่อ	จำนวน ผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
C362	51	4.00	5.00	4.8627	.34754	D492	51	4.00	5.00	4.9608	.19604
C363	51	4.00	5.00	4.9020	.30033	D493	51	4.00	5.00	4.9412	.23764
C364	51	3.00	5.00	4.1765	.43386						
D411	51	4.00	5.00	4.9412	.23764						
D412	51	4.00	5.00	4.8627	.34754						
D413	51	4.00	5.00	4.3922	.49309						
D421	51	3.00	5.00	3.4902	.73137						
D422	51	3.00	5.00	3.8235	.68428						
D423	51	3.00	5.00	3.4706	.70294						
D431	51	3.00	5.00	3.8235	.65440						
D432	51	3.00	5.00	3.8039	.56638						
D433	51	3.00	5.00	3.5882	.75303						
D441	51	3.00	5.00	3.7843	.61037						
D442	51	4.00	5.00	4.8235	.38501						
D443	51	4.00	5.00	4.8824	.32540						
D451	51	3.00	5.00	3.8627	.66392						
D452	51	3.00	5.00	3.6471	.65798						
D453	51	3.00	5.00	3.3922	.63493						
D461	51	4.00	5.00	4.7059	.46018						
D462	51	4.00	5.00	4.3725	.48829						
D463	51	3.00	5.00	3.3333	.58878						
D471	51	4.00	5.00	4.7647	.42840						
D472	51	4.00	5.00	4.8235	.38501						
D473	51	4.00	5.00	4.9020	.30033						
D481	51	4.00	5.00	4.9216	.27152						
D482	51	4.00	5.00	4.8039	.40098						
D483	51	4.00	5.00	4.8824	.32540						
D491	51	4.00	5.00	4.9412	.23764						

ภาคผนวก ข (5) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจที่มีต่อการผลการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน (แบบสอบถามฉบับที่ 7 สำหรับ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรของสถานประกอบการ)

สรุปการประมวลผล

ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4.3448	.20904

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A	72	3.92	4.95	4.2587	.31728
B	72	4.00	5.00	4.4691	.31050
C	72	4.07	5.00	4.3066	.22172

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
A111	72	3.88	4.75	4.3108	.22301
A112	72	3.67	5.00	4.2662	.37389
A113	72	3.67	5.00	4.2454	.51196
A114	72	3.86	5.00	4.2044	.31612
A115	72	3.78	5.00	4.2670	.36859

ข้อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C21	72	4.33	5.00	4.6713	.22720
C22	72	3.00	5.00	3.5324	.53562
C23	72	3.00	5.00	3.8194	.40705
C24	72	4.00	5.00	4.5046	.27404
C25	72	3.33	5.00	3.5787	.44049
C26	72	3.67	5.00	4.0972	.35133
C27	72	4.00	5.00	4.7593	.35919
C28	72	4.33	5.00	4.8657	.21420
C29	72	4.67	5.00	4.9306	.13632

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่า			ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่า		
			ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน				ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
A1111	72	4.00	5.00	4.9861	.11785	A1152	72	3.00	5.00	4.2639	.58123
A1112	72	3.00	5.00	4.3750	.51560	A1153	72	3.00	5.00	4.6250	.59191
A1113	72	3.00	5.00	4.5833	.57531	A1154	72	4.00	5.00	4.6389	.48369
A1114	72	3.00	5.00	4.3333	.50351	A1155	72	3.00	5.00	4.0694	.53934
A1115	72	4.00	5.00	4.4444	.50039	A1156	72	4.00	5.00	4.7500	.43605
A1116	72	3.00	5.00	4.2222	.69651	A1157	72	3.00	5.00	3.4583	.64867
A1117	72	3.00	5.00	4.3056	.70489	A1158	72	3.00	5.00	4.5278	.55595
A1118	72	2.00	5.00	3.2361	.75978	A1159	72	3.00	5.00	3.9444	.68974
A1121	72	4.00	5.00	4.4167	.49647	B121	72	3.00	5.00	4.5833	.55029
A1122	72	3.00	5.00	4.2500	.64459	B122	72	3.00	5.00	4.4167	.55029
A1123	72	3.00	5.00	4.4444	.62549	B123	72	3.00	5.00	4.5139	.75046
A1124	72	3.00	5.00	4.0556	.50039	B124	72	3.00	5.00	4.2639	.80479
A1125	72	3.00	5.00	4.0278	.82175	B125	72	4.00	5.00	4.5833	.49647
A1126	72	3.00	5.00	4.4028	.68505	B126	72	4.00	5.00	4.7361	.44383
A1131	72	3.00	5.00	4.2778	.77318	B127	72	4.00	5.00	4.5833	.49647
A1132	72	4.00	5.00	4.4167	.49647	B128	72	3.00	5.00	4.5000	.55665
A1133	72	3.00	5.00	4.0833	.76453	B129	72	3.00	5.00	4.0417	.65944
A1134	72	3.00	5.00	3.8194	.69862	C211	72	4.00	5.00	4.9583	.20123
A1135	72	4.00	5.00	4.5139	.50331	C212	72	4.00	5.00	4.8056	.39855
A1136	72	4.00	5.00	4.3611	.48369	C213	72	4.00	5.00	4.2500	.43605
A1141	72	4.00	5.00	4.2917	.45772	C221	72	3.00	5.00	3.4028	.74417
A1142	72	3.00	5.00	4.4167	.55029	C222	72	3.00	5.00	3.8472	.54797
A1143	72	4.00	5.00	4.6111	.49092	C223	72	3.00	5.00	3.3472	.67469
A1144	72	4.00	5.00	4.5000	.50351	C231	72	3.00	5.00	3.9583	.56761
A1145	72	3.00	5.00	3.7639	.61651	C232	72	3.00	5.00	3.9444	.47140
A1146	72	3.00	5.00	4.3333	.60514	C233	72	3.00	5.00	3.5556	.74850
A1147	72	3.00	5.00	3.5139	.67120	C241	72	3.00	5.00	3.9306	.51256
A1151	72	3.00	5.00	4.1250	.64867	C242	72	4.00	5.00	4.7500	.43605

ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า		ชื่อ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่า	
				ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน					ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน
C243	72	4.00	5.00	4.8333	.37529						
C251	72	3.00	5.00	3.6944	.66373						
C252	72	3.00	5.00	3.7500	.55029						
C253	72	3.00	5.00	3.2917	.63772						
C261	72	4.00	5.00	4.5833	.49647						
C262	72	4.00	5.00	4.2917	.45772						
C263	72	3.00	5.00	3.4167	.59930						
C271	72	4.00	5.00	4.6667	.47471						
C272	72	4.00	5.00	4.7500	.43605						
C273	72	4.00	5.00	4.8611	.34826						
C281	72	4.00	5.00	4.8889	.31648						
C282	72	4.00	5.00	4.8472	.36230						
C283	72	4.00	5.00	4.8611	.34826						
C291	72	4.00	5.00	4.9167	.27832						
C292	72	4.00	5.00	4.9444	.23067						
C293	72	4.00	5.00	4.9306	.25599						

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือราชการ และแบบตอบรับ

ภาคผนวก ข (1) สำเนาหนังสือขออนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศบ ๐๔๐๐๓.๕๕๖/ว. ๒๕๖๓

โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ
อำเภอคูคต จังหวัดนนทบุรี
๕๖๐๐๐

๔ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้เชี่ยวชาญ (.....)

ตามที่แนบมา ๑. แบบรายละเอียดความสอดคล้อง IOC ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๙ ฉบับ
๒. แบบสรุปผลการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ ฉบับ
๔. ใบบอกขออนุเคราะห์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี ได้ดำเนินการจัดการศึกษา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครูผู้สอนที่โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี และได้จัดตั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ ฉบับ ประกอบด้วย แบบบันทึกผล จำนวน ๑ ฉบับ ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม จำนวน ๒ ชุด แบบสอบถาม จำนวน ๙ ฉบับ แบบสำรวจเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ รายละเอียดดังเอกสารแนบมาพร้อมนี้

ในการนี้ โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี ขอเรียนขออนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว หากมีข้อสงสัยหรือข้อขัดข้องจะได้โทรมาขอคำแนะนำ จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และขออวยพรความก้าวหน้า โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

นายสมชาย (ผู้ไม่)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปัญญาคุณ

นายสุภาพ
โทร. ๐๕-๕๖๐๐ ๐๕๓
โทรสาร. ๐๕-๕๖๐๐ ๐๕๓
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Nampunyankul@hotmail.com

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
ที่ ศบ ๐๔๐๐๓.๕๕๖/ว. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๓
กระทรวงศึกษาธิการและองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยความสอดคล้อง (IOC)
(Index of Item Objective Congruence : IOC)

๑. ศาสตราจารย์ วรณนตน์ ผู้ดำเนินการวิจัย
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและศึกษาศาสตร์ทางการศึกษาพิเศษ ระดับปริญญาเอก
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนนทบุรี

๒. นายศุภชัย เรืองเดช ผู้ดำเนินการวิจัย
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนและงานวิชาการ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ดูแลปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี

๓. ดร.พิเชฐ นีละไพจิตร อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษา
ภาควิชาศึกษาศาสตร์และการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุรนารี (มหาวิทยาลัยสุรนารี)

๔. ดร.ศรุตสมพงษ์ รัตนบุญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

๕. นายณิชาต วัฒนพงศ์ ผู้ดำเนินการวิจัย
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพิเศษ (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) วิทยาลัยสงฆ์นนทบุรี

แบบตอบรับ

การเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง การเป็นวิทยากรในการจัดการศึกษาและการประกอบอาชีพที่โรงเรียนคุณครู
ที่มีฐานะยากจนของสถานศึกษา โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี

ตามที่โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี ได้มีหนังสือขออนุเคราะห์ให้
ท่านเป็นวิทยากรในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครูผู้สอนที่โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี
ตามที่แนบมา ๑. แบบรายละเอียดความสอดคล้อง IOC ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ ฉบับ
๒. แบบสรุปผลการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ ฉบับ
๔. ใบบอกขออนุเคราะห์ จำนวน ๑ ฉบับ

๑. แบบสัมภาษณ์
๑.๑ แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ ๑ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๒. คำถามการสนทนากลุ่ม คู่ที่ ๑ (Focus Group ๑)
๒.๑ ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม คู่ที่ ๑ (Focus Group 1)
ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๒.๒ ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม คู่ที่ ๒ (Focus Group 2)
ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๓. แบบสอบถาม
๓.๑ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๑ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๒ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๒ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๓ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๓ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๔ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๔ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๕ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๕ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๖ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๖ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๗ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๗ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๘ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๘ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๔. แบบสำรวจเพื่อการวิจัย
๔.๑ แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ ๑ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๔.๒ แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ ๒ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๔.๓ แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ ๓ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

นายสมชาย (ผู้ไม่)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปัญญาคุณ

แบบตอบรับ

การเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง การเป็นวิทยากรในการจัดการศึกษาและการประกอบอาชีพที่โรงเรียนคุณครู
ที่มีฐานะยากจนของสถานศึกษา โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี

ตามที่โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี ได้มีหนังสือขออนุเคราะห์ให้
ท่านเป็นวิทยากรในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการประกอบอาชีพที่โรงเรียนคุณครู
ที่มีฐานะยากจนของสถานศึกษา โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดนนทบุรี
ตามที่แนบมา ๑. แบบรายละเอียดความสอดคล้อง IOC ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ ฉบับ
๒. แบบสรุปผลการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ ฉบับ
๔. ใบบอกขออนุเคราะห์ จำนวน ๑ ฉบับ

๑. แบบสัมภาษณ์
๑.๑ แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ ๑ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๒. คำถามการสนทนากลุ่ม คู่ที่ ๑ (Focus Group ๑)
๒.๑ ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม คู่ที่ ๑ (Focus Group 1)
ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๒.๒ ข้อคำถามการสนทนากลุ่ม คู่ที่ ๒ (Focus Group 2)
ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๓. แบบสอบถาม
๓.๑ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๑ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๒ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๒ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๓ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๓ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๔ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๔ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๕ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๕ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๖ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๖ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๓.๗ แบบสอบถาม ฉบับที่ ๗ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

๔. แบบสำรวจเพื่อการวิจัย
๔.๑ แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ ๑ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๔.๒ แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ ๒ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย
๔.๓ แบบสำรวจเพื่อการวิจัย ฉบับที่ ๓ () ใบบอก () ควบคุมปรับปรุงมาก () ควบคุมปรับปรุงน้อย

นายสมชาย (ผู้ไม่)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปัญญาคุณ

ภาคผนวก ข (2) สำเนาหนังสือขออนุญาต Try out เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๓๕๑/ ๒๙๘

โรงเรียนน่านปัญญานุกูล
อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาต Try out เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามฉบับที่ ๑ ฉบับที่ ๔ และ ฉบับที่ ๖ จำนวน ๕๑ ชุด
๒. แบบสอบถามฉบับที่ ๒ ฉบับที่ ๕ และ ฉบับที่ ๗ จำนวน ๓๙ ชุด

ด้วยโรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการวิจัยทางการศึกษา เรื่อง การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน และได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน ๗ ฉบับ รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ในการนี้ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จะได้หาค่าเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนั้นจึงใคร่ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ดังนี้

๑. แบบสอบถามฉบับที่ ๑ ฉบับที่ ๔ และ ฉบับที่ ๖ ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ จำนวน ๓ คน
 - ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี จำนวน ๑๒ คน
 - กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒ คน
๒. แบบสอบถามฉบับที่ ๒ ฉบับที่ ๕ และ ฉบับที่ ๗ ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้น ม.๔-๖ จำนวน ๑๐ คน
 - บุคลากรของสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกงาน จำนวน ๓ คน

พร้อมกัน ทางโรงเรียนได้แนบซองบรรจุเอกสารส่งคืนมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีดังเช่นทุกครั้งเสมอมา และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ อุ่นใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญานุกูล

งานธุรการ

โทร. ๐๕ ๔๖๐๑ ๐๗๕

โทรสาร. ๐๕ ๔๖๐๑ ๐๒๓ /ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Nanpunyanukul@hotmail.com

ภาคผนวก ข (3) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญวิจัยร่วมสภานักศึกษากลุ่มยก่างรูปแบบ

โรงเรียนน่านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน
อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗๓๕๑/ว.๔๓๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญการวิจัยร่วมสภานักศึกษากลุ่มยก่างรูปแบบ

เรียน ผู้เชี่ยวชาญ (.....)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างงานวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. คู่มือการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วยโรงเรียนน่านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการวิจัยทางการศึกษา เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนน่านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

หลังจบการศึกษาและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน

ในการนี้ โรงเรียนเห็นว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Groups) เพื่อช่วยร่างรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมโรงเรียนน่านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน ทางโรงเรียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมาก ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
(นายสมพงษ์ อุ่นใจ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนน่านปัญญาคุณ

ดูการ โทร.๐๕ ๔๖๐๑ ๐๙๕ โทรสาร.๐๕ ๔๖๐๑ ๐๒๓
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์:Nanpanyanuk@hotmai.com

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ**
- คานหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๐๗๓๕๑/ว.๔๓๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒
- ร่วมการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๑ (Focus Group 1)
- การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนน่านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน
๑. นายทศศักดิ์ สุธะวิภาค	ผู้อำนวยการ โรงเรียนแพร่ปัญญาคุณ
จังหวัดแพร่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๒. นายสมชาย จันทนา	ผู้อำนวยการ โรงเรียนกาวิละอนุบาล
จังหวัดเชียงใหม่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๓. นายปกรณ์ อัจฉริย์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญาคุณ
จังหวัดนครสวรรค์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๔. นายอนงค์ เนตรพิศย์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิศขจรปัญญาคุณ
จังหวัดพิจิตร วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๕. นางนงกราช ควศา	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญาคุณ
จังหวัดน่าน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๖. นายจณัน ชุ่มวงศ์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนน่านปัญญาคุณ
จังหวัดน่าน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๗. นางเมทินี รวบรวมศักดิ์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกาวิละอนุบาล
จังหวัดเชียงใหม่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๘. นางวีระดี กองแก้ว	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนพิบูลปัญญาคุณ
จังหวัดพิจิตร วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๘ นางปวีชาติ นาน้อย	ครูโรงเรียนพิบูลปัญญาคุณ
จังหวัดพิจิตร วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๑๐. นางอ้อมแก้ว จิตต์ดำรงวัฒนา	ครูโรงเรียนเมืองราชปัญญาคุณ
จังหวัดเชียงใหม่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๑๑. นางยุบล ศรีใจ	ครู โรงเรียนแพร่ปัญญาคุณ
จังหวัดแพร่ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
๑๒. นางณัฐพร อุ่นใจ	ครู โรงเรียนน่านปัญญาคุณ
จังหวัดน่าน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข (4) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม และตรวจสอบรูปแบบ

ที่ ศธ ๐๘๐๗.๓๕๖/ว.๕๖๕๓

โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน
อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม และตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษา
เพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

เรียน นางอัญชรินทร์ กิ่งศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๒ จำนวน ๑ แผ่น
๒. แบบสอบถาม ฉบับที่ ๓ จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบตอบรับการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายสมศักดิ์ กิ่งใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการวิจัยทางการศึกษา เรื่องการพัฒนาแบบแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน เพื่อเป็นการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนหลังจบการศึกษา และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข อย่างยั่งยืน

ในกรณี โรงเรียนจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ให้การตรวจสอบ รูปแบบการจัดการศึกษา และเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) เพื่อพัฒนาแบบแผนการ จัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ๒ ชั่วโมง ณ โรงเรียน บ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน หากโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นใดมีความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ อุ่นใจ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล

ดูการ โทร.๐๕ ๕๖๐๒ ๐๙๕ โทรสาร ๐๕ ๕๖๐๒ ๐๒๓ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: Nanpunyanukul@hotmail.com

แบบตอบรับ

การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ และการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
เรื่อง การพัฒนาแบบแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน

ตามที่โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้
ข้าพเจ้า นายสมพงษ์ อุ่นใจ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน นั้น

๑. การเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
()ยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้
() ไม่สามารถเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้

๒. การตรวจสอบรูปแบบ (แบบสอบถามฉบับที่ ๓) ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วและส่งคืน
มาพร้อมกันแบบตอบรับ ฉบับนี้แล้ว

ลงชื่อ นายสมพงษ์ อุ่นใจ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล

แบบตอบรับ

การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ และการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
เรื่อง การพัฒนาแบบแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน

ตามที่โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้
ข้าพเจ้า นางอัญชรินทร์ กิ่งศิริ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน นั้น

๑. การเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
()ยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้
() ไม่สามารถเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้

๒. การตรวจสอบรูปแบบ (แบบสอบถามฉบับที่ ๓) ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วและส่งคืน
มาพร้อมกันแบบตอบรับ ฉบับนี้แล้ว

ลงชื่อ นางอัญชรินทร์ กิ่งศิริ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล

แบบตอบรับ

การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ และการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
เรื่อง การพัฒนาแบบแผนการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน

ตามที่โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้
ข้าพเจ้า นายสมพงษ์ อุ่นใจ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล จังหวัดน่าน นั้น

๑. การเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
()ยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้
() ไม่สามารถเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้

๒. การตรวจสอบรูปแบบ (แบบสอบถามฉบับที่ ๓) ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วและส่งคืน
มาพร้อมกันแบบตอบรับ ฉบับนี้แล้ว

ลงชื่อ นายสมพงษ์ อุ่นใจ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่อูญญาดูล

ภาคผนวก ข (4) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม และตรวจสอบรูปแบบ

แบบตอบรับ

การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ และการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน

ตามที่โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้
ข้าพเจ้า ดร.พิชญะ คุ้มแก้ว เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน นั้น

- การเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
()ยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้
()ไม่สามารถเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้
- การตรวจสอบรูปแบบ (แบบสอบถามฉบับที่ ๑) ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วได้ส่งคืน
มาพร้อมแบบตอบรับ ฉบับนี้แล้ว

ลงชื่อ (ดร.พิชญะ คุ้มแก้ว)
ตำแหน่ง _____

แบบตอบรับ

การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ และการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน

ตามที่โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้
ข้าพเจ้า นางวชิราพร สันตสุข เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน นั้น

- การเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
()ยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้
()ไม่สามารถเข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้
- การตรวจสอบรูปแบบ (แบบสอบถามฉบับที่ ๑) ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วได้ส่งคืน
มาพร้อมแบบตอบรับ ฉบับนี้แล้ว

ลงชื่อ (นางวชิราพร สันตสุข)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปัญญาคุณ

ภาคผนวก ข (5) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบฯ

โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ
อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน _____ จำนวน ๒ ชุด
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามฉบับที่ ๑ จำนวน ๒ ชุด
๒. แบบสอบถามฉบับที่ ๕ จำนวน ๒ ชุด

ด้วยโรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการจัดการศึกษา เรื่อง การพัฒนา
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนบ้านปัญญาคุณ จังหวัดน่าน
บัดนี้ ทางโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน
เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น โรงเรียนจึงใคร่ขอตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ โดยขอความอนุเคราะห์
จากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ
ต้นแบบสถานศึกษา ดังนี้

- แบบสอบถามฉบับที่ ๑ ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ จำนวน ๒ คน
 - ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมากกว่า ๑๐ ปี จำนวน ๕ คน
 - กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓ คน
- แบบสอบถามฉบับที่ ๕ ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้น ม.๑-๖ จำนวน ๓ คน
 - บุคลากรของสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกงาน จำนวน ๓ คน

พร้อมกัน ทางโรงเรียนไม่ประสงค์ขอรางวัลค่าตอบแทน หรือเป็นอย่างไรจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีด้วยขอบคุณเป็นอย่างสูง และขอพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
(นายสมชาย คุ้มแก้ว)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปัญญาคุณ

งานธุรการ
โทร. ๐๕ ๕๖๐๖ ๐๓๕
โทรสาร. ๐๕ ๕๖๐๖ ๐๓๕ / ใบรายชื่ออิเล็กทรอนิกส์ banpunyakanu@hotmail.com

รายชื่อ โรงเรียนเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเฉพาะความพิการ
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งกีดกันนักเรียนจากสถานศึกษาพิเศษ (ภาคเหนือ)
จำนวน 6 โรงเรียน
ตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๐๐๒.๐๕๑/ว.๑๒๑ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

- โรงเรียนเทพปัญญาคุณ จังหวัดแพร่
- โรงเรียนเชิงเขาวิทยาปัญญาคุณ จังหวัดเชียงราย
- โรงเรียนกาวิละอนุชูล จังหวัดเชียงใหม่
- โรงเรียนพิบูลปัญญาคุณ จังหวัดพิจิตร
- โรงเรียนพิบูลปัญญาคุณ จังหวัดพิจิตร
- โรงเรียนนครสวรรค์ปัญญาคุณ จังหวัดนครสวรรค์

ภาคผนวก ข (5) สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบฯ

โรงเรียนบ้านปี่พญาทอง
วันที่ 27 มี.ค. 2563
เรื่อง 13.1.1.1

ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๒๓๖/๒๓๓
โรงเรียนวิเชียรมาตุ
ตำบลวิเศษ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๑๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๒๓๖/ ๖ ๑๖๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามฉบับที่ ๔ จำนวน ๘ ชุด
๒. แบบสอบถามฉบับที่ ๕ จำนวน ๔ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนบ้านปี่พญาทอง จังหวัดน่าน ได้ขอความอนุเคราะห์
ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ
ของโรงเรียนการวิเศษทอง ตรวจสอบเอกสารเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบฯ ความละเอียด
แจ้งแล้วดังนี้

บัดนี้ ทางโรงเรียนการวิเศษทอง ได้ดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบแบบสอบถาม
เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงขอส่งแบบสอบถามมายังโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง ดังแนบ

เรียน ศส.พ.ส.๓.....
 เพื่อไปตรวจงาน
 เพื่อไปรับพิจารณา
 เพื่อไปรับพิจารณา
เห็นควรมอบหมายงาน
 บริหารงานบุคคล
 แผนกงบประมาณ
 วิชาการ
 บริหารงานทั่วไป

ขอแสดงความนับถือ
(นามสมชาย ชื่นภมา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนการวิเศษทอง

ฝ่ายบริหารวิชาการ โรงเรียนการวิเศษทอง
โทรศัพท์ ๐ ๕๒๕๖ ๕๓๓๐
โทรสาร ๐ ๕๒๕๖ ๐๐๒๓
E-mail : vassal@kailashan.ac.th

- ททพ

โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
วันที่ 12 มี.ค. ๒๕๖๓
เรื่อง 12.1.1.1

ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๕๒๖/๑๒๓
โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๒๓๖/ ๖ ๑๖๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามฉบับที่ ๔ จำนวน ๗ ชุด
๒. แบบสอบถามฉบับที่ ๕ จำนวน ๑๗ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนบ้านปี่พญาทอง จังหวัดน่าน ได้ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร
ครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ ของโรงเรียน
พิบูลวิทยาลัย ตรวจสอบเอกสารเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบฯ ความละเอียดแจ้งแล้วดังนี้
บัดนี้ ทางโรงเรียนพิบูลวิทยาลัยได้ดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบแบบสอบถามเป็นที่
เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงขอส่งแบบสอบถามมายังโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง ดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

เรียน ศส.พ.ส.๓.....
 เพื่อไปตรวจงาน
 เพื่อไปรับพิจารณา
 เพื่อไปรับพิจารณา
เห็นควรมอบหมายงาน
 บริหารงานบุคคล
 แผนกงบประมาณ
 วิชาการ
 บริหารงานทั่วไป

ขอแสดงความนับถือ
(นายศศิธร เรืองแสง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย

กลุ่มบริหารทั่วไป (นายสารธรรม)
โทร ๐-๕๕๐๐-๖๒๖๐ ต่อ ๓๐๓
โทรสาร ๐-๕๕๐๐-๖๒๖๐ ต่อ ๓๐๒
www.pt-pan-ya.org
Email : pt_panyanukul@winsdolvolve.com

- ททพ

โรงเรียนเทพปี่พญาทอง
วันที่ 16 มี.ค. ๒๕๖๓
เรื่อง 13.1.1.1

ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๕๒๖/๑๒๓
โรงเรียนเทพปี่พญาทอง จังหวัดแพร่
ตำบลห้วยไคร้ อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๕๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง จังหวัดน่าน

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง จังหวัดน่าน ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๒๓๖/ ๖ ๑๖๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามฉบับที่ ๔ จำนวน ๑๕ ชุด
๒. แบบสอบถามฉบับที่ ๕ จำนวน ๑๐ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนบ้านปี่พญาทอง จังหวัดน่าน ได้ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร ครู
ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการของโรงเรียนเทพ
ปี่พญาทอง จังหวัดแพร่ ตรวจสอบเอกสารเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบฯ ความละเอียดแจ้งแล้วดังนี้
บัดนี้ ทางโรงเรียนเทพปี่พญาทอง จังหวัดแพร่ ได้ดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบแบบสอบถามเป็นที่
เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงขอส่งแบบสอบถามมายังโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง จังหวัดน่าน ดังแนบ

เรียน ศส.พ.ส.๓.....
 เพื่อไปตรวจงาน
 เพื่อไปรับพิจารณา
 เพื่อไปรับพิจารณา
เห็นควรมอบหมายงาน
 บริหารงานบุคคล
 แผนกงบประมาณ
 วิชาการ
 บริหารงานทั่วไป

ขอแสดงความนับถือ
(นายสุชาติ ศุภะวิภา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพปี่พญาทอง จังหวัดแพร่

โรงเรียนเทพปี่พญาทอง จังหวัดแพร่
โทร ๐๕๕ - ๒๕๓๒๒๐
โทรสาร ๐๕๕ - ๒๕๓๒๒๐

- ททพ

โรงเรียนนารายณ์พิบูลวิทยาลัย
วันที่ 12 มี.ค. ๒๕๖๓
เรื่อง 12.1.1.1

ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๒๓๖/๑๒๓
โรงเรียนนารายณ์พิบูลวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง ที่ ศส ๐๔๐๐๓.๒๓๖/ ๖ ๑๖๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามฉบับที่ ๔ จำนวน ๘ ชุด
๒. แบบสอบถามฉบับที่ ๕ จำนวน ๘ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนบ้านปี่พญาทอง จังหวัดน่าน ได้ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร ครู
ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรของสถานประกอบการ ของโรงเรียน
นารายณ์พิบูลวิทยาลัย ตรวจสอบเอกสารเพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบฯ ความละเอียดแจ้งแล้วดังนี้
บัดนี้ ทางโรงเรียนนารายณ์พิบูลวิทยาลัย ได้ดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบแบบสอบถามเป็นที่
เรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงขอส่งแบบสอบถามมายังโรงเรียนบ้านปี่พญาทอง ดังแนบ

เรียน ศส.พ.ส.๓.....
 เพื่อไปตรวจงาน
 เพื่อไปรับพิจารณา
 เพื่อไปรับพิจารณา
เห็นควรมอบหมายงาน
 บริหารงานบุคคล
 แผนกงบประมาณ
 วิชาการ
 บริหารงานทั่วไป

ขอแสดงความนับถือ
(นายสมชาย ชื่นภมา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนารายณ์พิบูลวิทยาลัย

กลุ่มบริหารงานบุคคล
โทร ๐๕๒ ๒๕๕๒๒๖
โทรสาร ๐๕๒ ๒๕๕๒๒๖

- ททพ